

T.C.

BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ TEMEL EĞİTİM ANABİLİM DALI

OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİ BİLİM DALI

**ÖĞRETMEN VE ANNE GÖRÜŞLERİ DOĞRULTUSUNDA 5-6 YAŞ
ALFA VE Z KUŞAĞIÇOCUKLARININ KARŞILAŞTIRILMASI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Nursena GÖÇMEN

0000-0003-0244-4468

BURSA-2024

T.C.

BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ TEMEL EĞİTİM ANABİLİM DALI

OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİ BİLİM DALI

**ÖĞRETMEN VE ANNE GÖRÜŞLERİ DOĞRULTUSUNDA 5-6 YAŞ
ALFA VE Z KUŞAĞI ÇOCUKLARININ KARŞILAŞTIRILMASI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Nursena GÖÇMEN

0000-0003-0244-4468

Danışman

Prof.Dr. Handan Asude BAŞAL

BURSA-2024

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK

Bu çalışmadaki tüm bilgilerin akademik ve etik kurallara uygun bir şekilde elde edildiğini beyan ederim.

Nursena GÖÇMEN

18/12/2023

TEZ YAZIM KILAVUZU'NA UYGUNLUK ONAYI

“Öğretmen ve Anne Görüşleri Doğrultusunda 5-6 Yaş Alfa Kuşağı İle Z Kuşağı Çocuklarının Karşılaştırılması” adlı Yüksek Lisans Tezi, Bursa Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanmıştır.

Tezi Hazırlayan
Nursena GÖÇMEN

Danışman
Prof. Dr. Handan Asûde BAŞAL

Temel Eğitim ABD Başkanı
Prof. Dr. Nalan KURU

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
YÜKSEK LİSANS BENZERLİK YAZILIM RAPORU

BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TEMEL EĞİTİM ANABİLİM DALI BAŞKANLIĞI'NA

Tarih: 18/12/2023

Tez Başlığı / Konusu: Öğretmen ve Anne Görüşleri Doğrultusunda 5-6 Yaş Alfa Kuşağı İle Z Kuşağı Çocuklarının Karşılaştırılması

Yukarıda başlığı gösterilen tez çalışmamın a) Kapak sayfası, b) Giriş, c) Ana bölümler ve d) Sonuç kısımlarından oluşan toplam 202 sayfalık kısmına ilişkin, 18/12/2023 tarihinde şahsım tarafından Turnitinadlı intihal (benzerlik) tespit programından (Turnitin)* aşağıda belirtilen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan özgünlük raporuna göre, tezimin benzerlik oranı %4 'tür.

Uygulanan filtrelemeler:

- 1- Kaynakça hariç
- 2- Alıntılar hariç/dahil
- 3- 5 kelimeden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Tez Çalışması Özgünlük Raporu Alınması ve Kullanılması Uygulama Esasları'nı inceledim ve bu Uygulama Esasları'nda belirtilen azami benzerlik oranlarına göre tez çalışmamın herhangi bir benzerlik içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Tarih ve İmza

Adı Soyadı: Nursena GÖÇMEN
Öğrenci No: 802082007
Anabilim Dalı: Temel Eğitim
Programı: Okul Öncesi Eğitimi
Statüsü: ☒ Y.Lisans ☐ Doktora

Danışman

Prof. Dr. Handan Asûde BAŞAL

T.C
BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Temel Eğitim Ana Bilim Dalı, Okul Öncesi Eğitimi Bilim Dalı'nda 802082007 numara ile kayıtlı Nursena GÖÇMEN'in hazırladığı “Öğretmen Ve Anne Görüşleri Doğrultusunda 5-6 Yaş Alfa Kuşağı İle Z Kuşağı Çocuklarının Karşılaştırılması” konulu Yüksek Lisans çalışması ile ilgili tez savunma sınavı, 12/01/2024 günü 14.30-15.30 saatleri arasında yapılmış, sorulan sorulara alınan cevaplar sonunda adayın tezinin (başarılı/başarısız) olduğuna (oybirliği/oy çokluğu) ile karar verilmiştir.

Üye
(Tez Danışmanı ve Sınav Komisyonu Başkanı)
Prof. Dr. Handan Asûde BAŞAL
Bursa Uludağ Üniversitesi
ORCID: 0000-0002-4112-4339

Üye
Dr.Öğr.Üyesi Sema Nur GÜNGÖR
Bursa Uludağ Üniversitesi
ORCID: 0000-0001-5755-4280

Üye
Dr.Öğr.Üyesi Merve ŞAHİN
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
ORCID:0000-0001-9394-9511

ÖZET

Yazar Adı ve Soyadı	Nursena GÖÇMEN
Üniversite	Bursa Uludağ Üniversitesi
Anabilim Dalı	Temel Eğitim Ana Bilim Dalı
Bilim Dalı	Okul Öncesi Eğitimi Bilim Dalı
Tezin Niteliği	Yüksek Lisans Tezi
Sayfa Sayısı	xvi+138
Mezuniyet Tarihi	.../02/2024
Tez	Öğretmen Ve Anne Görüşleri Doğrultusunda 5-6 Yaş Alfa Kuşağı İle Z Kuşağı Çocuklarının Karşılaştırılması
Tez Danışmanı	Prof.Dr. Handan Asude BAŞAL

ÖĞRETMEN VE ANNE GÖRÜŞLERİ DOĞRULTUSUNDA 5-6 YAŞ ALFA VE Z KUŞAĞI ÇOCUKLARININ KARŞILAŞTIRILMASI

Bu araştırmada öğretmen ve anne görüşleri doğrultusunda 5-6 yaş Alfa ve Z kuşağı çocuklarının karşılaştırılması amaçlanmıştır. Bu temel amaç doğrultusunda; 5-6 yaş Alfa ve Z kuşağı çocuklarının sosyal özellikleri, kişilik özellikleri, bilişsel özellikleri ve genel özellikleri açısından karşılaştırılarak kuşak özellikleri incelenmiştir. Nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli ile yürütülen çalışmada ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın evreni Kocaeli ilinde yer alan Çayırova, Darıca ve Gebze ilçelerindeki resmi anaokulları ve anasınıflarında görev yapmakta ve mesleki deneyimi en az 13 yıl olan okul öncesi öğretmenleri ile bu öğretmenlerin velisi konumunda olup Alfa ve Z kuşağında çocuğu bulunan anneler oluşturmaktadır. Çalışmada 46 öğretmen ve 18 anne olmak üzere 64 katılımcı yer almıştır. Araştırmacı tarafından hazırlanan ve dört kısımdan oluşan “5-6 Yaş Alfa ve Z kuşağı Çocukları Kuşak Özellikleri Anketi” katılımcılara uygulanmış olup araştırmanın verileri SPSS (Statistical Package For Social Sciences) paket programında analiz edilmiştir. Ankette yer alan her bir madde, verilen cevaplar doğrultusunda yüzde ve frekansı hesaplanarak tablolaştırılmıştır. Ayrıca annelerden gelen anketler cinsiyet ve kuşak ilişkisi açısından da karşılaştırılması amacıyla çapraz tablo (ki kare-kay kare) analizine de yer verilmiştir. Anketteki açık uçlu sorular içinse içerik analizi yöntemi kullanılarak elde edilen bulgular yorumlanmaya çalışılmıştır. Araştırmanın sonucunda anne görüşleri doğrultusunda sosyal ve bilişsel özellik yönünden Alfa kuşağının; kişilik özelliği yönünden Z kuşağını daha pozitif özelliklere sahip olduğu saptanırken öğretmen görüşleri doğrultusunda sosyal,

kişilik ve bilişsel özellikler yönünden Z kuşağının daha pozitif özelliklere sahip olduğu saptanmıştır. Genel özellikler yönünden ise öğretmen ile anne görüşleri her iki kuşağı eşit olarak kabul ettiği belirlenmiştir. Ayrıca anne görüşleri doğrultusunda Alfa kuşağındaki kızların; kişilik, bilişsel ve genel özellik yönünden daha pozitif özelliklere sahip olduğu görülürken erkeklerin sosyal özellik yönünden daha pozitif olduğu görülmektedir. Z kuşağında ise erkeklerin sosyal, kişilik, bilişsel ve genel özellik yönünden daha pozitif özelliklere sahip olduğu görülürken genel özellik yönünden her iki cinsiyetin de eşit olarak kabul edildiği görülmektedir. Son olarak kuşak özellikleri yönünden bu iki kuşak karşılaştırıldığında anneler Alfa kuşağının öğretmenler de Z kuşağının daha pozitif kuşak özelliklerine sahip olduğunu belirtmektedir. Buna ek Alfa kuşağı; eğlenmediği bir yerde durmak istemeyen, çabuk sıkılan, sabırsız, aşırı hareketli olmayan, hayalperest, akran zorbalığına sık rastlanan, benmerkezci, teknolojiyi üst düzeyde kullanan, teknolojiye uyum sağlama isteğinin yanında hayatın zorluklarıyla yüzleşmekten yorulan ve ekran bağımlısı şeklindeki özelliklerle nitelendiği de araştırmanın sonuçlarında yer almaktadır.

Anahtar Sözcükler: alfa kuşağı, kuşak özellikleri, okul öncesi dönem, Z kuşağı.

ABSTRACT

Name and Surname	Nursena GÖÇMEN
University	Bursa Uludag University
Institution	Social Science Institution
Field	Basic Education
Branch	Preschool Education
Degree Awarded	Master Degree
Page Number	xvi+138
Degree Date	.../02/2024
Thesis	Comparison Of Alpha And Z Generation Children Aged 5-6 Years In Accordance With The Views Of Teachers And Mothers
Supervisor	Prof.Dr. Handan Asude BAŞAL

COMPARISON OF ALHA AND Z GENERATION CHILDREN AGED 5-6 YEARS IN ACCORDANCE WITH THE VIEWS OF TEACHERS AND MOTHERS

In this research, it is aimed to compare Alpha and Z generation children aged 5-6 years in accordance with the views of teachers and mothers. In line with this basic purpose; The generation characteristics of Alpha and Z generation children aged 5-6 years were compared in terms of social characteristics, personality characteristics, cognitive characteristics and general characteristics and the generational characteristics were examined. The criterion sampling method which is one the quantitative research methods, was used in the study conducted with the screenin model. The habitat of the research contains; the teachers with at least 13 years of professional experience and who are working at kindergartens in Çayırova, Darıca and Gebze districts located in Kocaeli province, and mothers of Alpha and Z generation children which are educated by the proverbial teachers. There were 64 participants in the study, including 46 teachers and 18 mothers. The “Generation Characteristics Questionnaire of Alpha and Z generation Children Aged 5-6 Years” prepared by the researcher and consisting of four parts was applied to the participants and the data of the research were analyzed in the SPSS (Statiscal Package For Social Sciences) package program. Each item in the survey has been tabulated by calculating the percentage and frequency according to the answers given. In addition, cross-tabular (ki kare-kay kare) analysis was also included in order to compare the questionnaires from mothers in terms of gender and generational relationship. For the open-ended questions in the survey, it has tried to interpret the findings obtained by using the content analysis method.

As a result of the research, it was found that generation Alpha has more positive characteristics in terms of social and cognitive characteristics in line with maternal views; generation Z has more positive characteristics in terms of personality characteristics, while generation Z has more positive characteristics in terms of social, personality and cognitive characteristics in line with teacher views. In terms of general characteristics, it has been determined that the views of the teacher and the mother accept both generations equally. In addition, according to maternal views, it is observed that girls in the Alpha generation have more positive characteristics in terms of personality, cognitive and general characteristics, while boys are more positive in terms of social characteristics. In generation Z, it is seen that men have more positive characteristics in terms of social, personality, cognitive and general characteristics, while both sexes are considered equal in terms of general characteristics. Finally, when these two generations are compared in terms of generational characteristics, mothers say that Alpha generation and teachers say that generation Z has more positive generational characteristics. In addition, the Alpha generation; not wanting to stop in a place where it is not having fun, bored quickly, impatient, not overly mobile, dreamer, frequent bullying of peers, egocentric, using technology at a high level, tired of facing life's difficulties in addition to the willingness to adapt to technology and screen addiction Octogenarians are also included in the results of the research.

Keywords: *alpha generation, generation characteristics, preschool period, Z generation.*

TEŞEKKÜR

İlk olarak lisans ve yüksek lisans eğitimimin boyunca her daim yanımda olan, tez çalışmamın planlanmasında ve yürütülmesinde desteğini esirgemeyen çok kıymetli hocam Prof. Dr. Handan Asûde BAŞAL'a ve Okul Öncesi Anabilim Dalı'ndaki tüm değerli hocalarıma sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Akademik kariyer hayalimin destekçisi olan ve bu süreçteki katkılarıyla sürecin başından sonuna hep yanımda bulunan canım arkadaşım Fatma Zeynep YILMAZOĞLU'na çok teşekkür ederim.

Tüm hayatım boyunca maddi-manevi her adımında yanımda olan, koşulsuz sevgilerini her daim hissettiren, evlatları olmaktan onur duyduğum; bundan 10 sene önce lisansı erken bitirme sözünü verip tuttuğum canım annem Sema DİNÇER ve lisans bitiminde lisansüstü eğitime devam etme sözü verip bugün itibarıyla bu sözümü de yerine getirdiğim canım babam Esat DİNÇER'e ve tabi çevirilerde desteğini hiç esirgemeyen canım abim Mustafa Furkan DİNÇER'e teşekkürlerimi sunarım.

İnsan isterse başka bir şehrin, 4 çocuğun ve maddi yetersizliklerin akademik başarılarına asla engel olamayacağını kanıtlayan ve yıllar önce aramızdan ayrılrsa da çalışma azmi, güzel karakteri ile bize hep örnek olan kıymetli dedem Dr. Rıza DİNÇER'e kalbi şükranlarımla dualarımı sunarım.

Son teşekkürse bu 2 yılda hayatımı çiçek bahçesine çeviren, tez sürecimdeki gerek motivasyonu gerek fedakârlıkları ve tabi sevgisiyle hep yanımda olan biricik eşim Yusuf GÖÇMEN'e en içten sevgi ve şükranlarımla sunarım.

Nursena Göçmen

BABAMA

İÇİNDEKİLER

Sayfa

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK	i
TEZ YAZIM KILAVUZU'NA UYGUNLUK ONAYI	ii
ÖZET	v
ABSTRACT	vii
TEŞEKKÜR	ix
İÇİNDEKİLER.....	xi
TABLolar LİSTESİ	xvi

1. BÖLÜM

GİRİŞ

1.1. Problem Durumu.....	1
1.2. Araştırma Soruları.....	2
1.3. Araştırmanın Amacı.....	3
1.4. Araştırmanın Önemi.....	3
1.5. Varsayımlar	3
1.6. Sınırlılıklar.....	4

2.BÖLÜM

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Kuşak Kavramı ve Kuşakların Sınıflandırılması	5
2.1.1. Sessiz Kuşak.....	6
2.1.2. Bebek Patlaması Kuşağı.....	7
2.1.3. X Kuşağı.....	8
2.1.4. Y Kuşağı.....	9
2.1.5. Z Kuşağı.....	11
2.1.6. Alfa Kuşağı	13
2.2. Türkiye Perspektifinden Kuşaklar	15

2.2.1. Türkiye’de Sessiz Kuşak Olmak	16
2.2.2. Türkiye’de Bebek Patlaması Kuşağı Olmak	17
2.2.3. Türkiye’de X Kuşağı Olmak	18
2.2.4. Türkiye’de Y Kuşağı Olmak	18
2.2.5. Türkiye’de Z Kuşağı Olmak	19
2.2.6. Türkiye’de Alfa Kuşağı Olmak	19
2.3. Kuşak Özellikleri	20
2.3.1. Kuşaklar Arası Aktarım	21
2.3.2. Kuşak Çatışması Kavramı	23
2.3.3. Kuşaklar Arası Değişim	24
2.3.4. Kuşaklar Arası Genel Farklılıklar	25
2.4. Z ve Alfa Kuşağının Karşılaştırılması	25
2.5. Z ve Alfa Kuşağının Ortak Özellikleri	26
2.6. Kuşaklar Arası Farklılaşan Etmenler	27
2.6.1. Sosyokültürel Boyut	28
2.6.2. Aile Yapısı	28
2.6.3. Ebeveyn Yaklaşımları	29
2.6.4. Eğitim Sistemi	30
2.6.5. Okul ve Aile.	32
2.6.6. Öğretmen ve Eğitim Yöntemi	33
2.6.7. İletişim	34
2.6.8. Teknoloji	35
2.6.9. Oyun ve Oyuncak Tercihi	36
2.6.10. İş Dünyası	38
2.6.11. COVID-19 Salgın Süreci.	40
2.7. Gelecek Üzerine	41
2.8. İlgili Araştırmalar	43

2.8.1.Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar	43
2.8.2. Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar	49

3.BÖLÜM

YÖNTEM

3.1. Araştırma Modeli	52
3.2. Evren Örneklem	52
3.3. Veri Toplama Araçları	55
3.4. Verilerin Toplanması ve Çözümlemesi	56
3.4.1. Verilerin Toplanması.	56
3.4.2. Verilerin Çözümlemesi	56

4.BÖLÜM

BULGULAR

4.1. 5-6 Yaş Alfa ve Z Kuşağı Çocukları Kuşak Özellikleri Anketi Öğretmen Bulguları ...	57
4.1.1. Alfa ve Z Kuşağında Yer Alan 5-6 Yaş Çocukların Sosyal Özelliklerine İlişkin Bulgular	57
4.1.2. Alfa ve Z Kuşağında Yer Alan 5-6 Yaş Çocukların Kişilik Özelliklerine İlişkin Bulgular	63
4.1.3. Alfa ve Z Kuşağında Yer Alan 5-6 Yaş Çocukların Bilişsel Özelliklerine İlişkin Bulgular	69
4.1.4. Alfa ve Z Kuşağında Yer Alan 5-6 Yaş Çocukların Genel Özelliklerine İlişkin Bulgular	75
4.1.5. Alfa ve Z Kuşağında Yer Alan 5-6 Yaş Çocukların Bazı Özellikler Açısından Karşılaştırılmasına İlişkin Bulgular.....	79
4.1.6. 5-6 Yaş Çocukların Kuşak Özellikleri Hakkındaki Öğretmen Görüşlerine İlişkin Bulgular	81
4.2. 5-6 Yaş Alfa ve Z Kuşağı Çocukları Kuşak Özellikleri Anketi Anne Bulguları	82
4.2.1. Alfa ve Z Kuşağında Yer Alan 5-6 Yaş Kız ve Erkek Çocukların Sosyal Özelliklerine İlişkin Bulgular	82

4.2.2. Alfa ve Z Kuşağında Yer Alan 5-6 Yaş Kız ve Erkek Çocukların Kişilik Özelliklerine İlişkin Bulgular	91
4.2.3. Alfa ve Z Kuşağında Yer Alan 5-6 Yaş Kız ve Erkek Çocukların Bilişsel Özelliklerine İlişkin Bulgular	100
4.2.4. Alfa ve Z Kuşağında Yer Alan 5-6 Yaş Kız ve Erkek Çocukların Genel Özelliklerine İlişkin Bulgular	109
4.2.5. Alfa ve Z Kuşağında Yer Alan 5-6 Yaş Çocukların Bazı Özellikler Açısından Karşılaştırılmasına İlişkin Bulgular.....	115
4.2.6. 5-6 Yaş Çocukların Kuşak Özellikleri Hakkındaki Anne Görüşlerine İlişkin Bulgular	117

5.BÖLÜM

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

5.1. Tartışma ve Sonuç.....	119
5.1.1. Alfa ve Z Kuşağında Yer Alan 5-6 Yaş Çocuklarının Sosyal Özelliklerine İlişkin Bulguların Tartışılması	119
5.1.1.1. <i>Alfa ve Z Kuşağında Yer Alan 5-6 Yaş Çocuklarının Sosyal Özelliklerine İlişkin Öğretmen Görüşlerine Ait Bulguların Tartışılması</i>	119
5.1.1.2. <i>Alfa ve Z Kuşağında Yer Alan 5-6 Yaş Çocuklarının Sosyal Özelliklerine İlişkin Anne Görüşlerine Ait Bulguların Tartışılması</i>	120
5.1.2. Alfa ve Z Kuşağında Yer Alan 5-6 Yaş Çocuklarının Kişilik Özelliklerine İlişkin Bulguların Tartışılması	121
5.1.2.1. <i>Alfa ve Z Kuşağında Yer Alan 5-6 Yaş Çocuklarının Kişilik Özelliklerine İlişkin Öğretmen Görüşlerine Ait Bulguların Tartışılması</i>	121
5.1.2.2. <i>Alfa ve Z Kuşağında Yer Alan 5-6 Yaş Çocuklarının Kişilik Özelliklerine İlişkin Anne Görüşlerine Ait Bulguların Tartışılması</i>	121
5.1.3. Alfa ve Z Kuşağında Yer Alan 5-6 Yaş Çocuklarının Bilişsel Özelliklerine İlişkin Bulguların Tartışılması	122
5.1.3.1. <i>Alfa ve Z Kuşağında Yer Alan 5-6 Yaş Çocuklarının Bilişsel Özelliklerine İlişkin Öğretmen Görüşlerine Ait Bulguların Tartışılması</i>	122

5.1.3.2. <i>Alfa ve Z Kuşağında Yer Alan 5-6 Yaş Çocuklarının Bilişsel Özelliklerine İlişkin Anne Görüşlerine Ait Bulguların Tartışılması</i>	123
5.1.4. Alfa ve Z Kuşağında Yer Alan 5-6 Yaş Çocuklarının Genel Özelliklerine İlişkin Bulguların Tartışılması	124
5.1.4.1. <i>Alfa ve Z Kuşağında Yer Alan 5-6 Yaş Çocuklarının Genel Özelliklerine İlişkin Öğretmen Görüşlerine Ait Bulguların Tartışılması</i>	124
5.1.4.2. <i>Alfa ve Z Kuşağında Yer Alan 5-6 Yaş Çocuklarının Genel Özelliklerine İlişkin Anne Görüşlerine Ait Bulguların Tartışılması</i>	124
5.1.5. Alfa ve Z Kuşağında Yer Alan 5-6 Yaş Çocukların Bazı Özellikler Açısından Karşılaştırılmasına İlişkin Bulguların Tartışılması	125
5.1.5.1. <i>Alfa ve Z Kuşağında Yer Alan 5-6 Yaş Çocukların Bazı Özellikler Açısından Karşılaştırılmasına İlişkin Öğretmen Görüşlerine Ait Bulguların Tartışılması</i>	125
5.1.5.2. <i>Alfa ve Z Kuşağında Yer Alan 5-6 Yaş Çocukların Bazı Özellikler Açısından Karşılaştırılmasına İlişkin Anne Görüşlerine Ait Bulguların Tartışılması</i>	126
5.1.6. Alfa ve Z Kuşağında Yer Alan 5-6 Yaş Çocukların Kuşak Özellikleri Hakkındaki Görüşlere İlişkin Bulguların Tartışılması	126
5.1.6.1. <i>5-6 Yaş Çocukların Kuşak Özellikleri Hakkındaki Öğretmen Görüşlerine İlişkin Bulguların Tartışılması</i>	126
5.1.6.2. <i>5-6 Yaş Çocukların Kuşak Özellikleri Hakkındaki Anne Görüşlerine İlişkin Bulguların Tartışılması</i>	127
5.2. Öneriler.....	127
KAYNAKÇA	129
EKLER	134
EK 1: MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ ARAŞTIRMA İZİN YAZISI	135
EK 2: ETİK KURUL KARARI	136
ÖZGEÇMİŞ	138

TABLÖLER LİSTESİ

Tablo

Sayfa

1. Farklı kaynaklarda yer alan kuşak taksonomisi ve tarihleri(Reeves ve Oh, 2008)	6
2. Kuşaklararası farklılıklar (Deneçli ve Deneçli, 2012).	25
3. Öğretmenlerin demografik özellikleri	53
4. Annelerin demografik özellikleri	54
5. Alfa ve Z kuşağında yer alan 5-6 yaş çocuklarının sosyal özelliklerine ilişkin öğretmen görüşlerinin dağılımı	57
6. Alfa ve Z kuşağında yer alan 5-6 yaş çocuklarının kişilik özelliklerine ilişkin öğretmen görüşlerinin dağılımı	63
7. Alfa ve Z kuşağında yer alan 5-6 yaş çocuklarının bilişsel özelliklerine ilişkin öğretmen görüşlerinin dağılımı	69
8. Alfa ve Z kuşağında yer alan 5-6 yaş çocuklarının genel özelliklerine ilişkin öğretmen görüşlerinin dağılımı	75
9. Alfa ve Z kuşağında yer alan 5-6 yaş çocuklarının bazı özellikler açısından karşılaştırılmasına ilişkin öğretmen görüşlerinin dağılımı	79
10. Alfa ve Z kuşağında yer alan 5-6 yaş kız ve erkek çocuklarının sosyal özelliklerine ilişkin anne görüşlerinin dağılımı	82
11. Alfa ve Z kuşağında yer alan 5-6 yaş kız ve erkek çocuklarının kişilik özelliklerine ilişkin anne görüşlerinin dağılımı	91
12. Alfa ve Z kuşağında yer alan 5-6 yaş kız ve erkek çocuklarının bilişsel özelliklerine ilişkin anne görüşlerinin dağılımı	101
13. Alfa ve Z kuşağında yer alan 5-6 yaş kız ve erkek çocuklarının genel özelliklerine ilişkin anne görüşlerinin dağılımı	110
14. Alfa ve Z kuşağında yer alan 5-6 yaş çocuklarının bazı özellikler açısından karşılaştırılmasına ilişkin anne görüşlerinin dağılımı	116

1. BÖLÜM

GİRİŞ

Araştırmanın bu bölümünde, araştırmanın problem durumuna, araştırmanın sorularına, araştırmanın amacına, araştırmanın önemine, araştırmanın varsayımlarına ve araştırmanın sınırlılıklarına yer verilmiştir.

1.1. Problem Durumu

Kuşak kavramı geçmişten günümüze tartışmalara konu olan ve üzerine birçok araştırmacının çalıştığı bir konudur. Globalleşen dünya, artan eğitim düzeyi, toplumsal değişimler, teknolojik gelişmeler sonucunda kuşaklar arası farkların kısa sürede ve hızlı bir biçimde değiştiği bir gerçektir. Kuşaklar arası bu farkları inkar edenler olduğu kadar günlük konuşma diline indirgeyenler de oldukça fazladır. 2000’li yıllarda dünyaya gelen ve son bireyleri 2009 senesinde doğmuş olan Z kuşağı bireyler henüz ‘genç’ kategorisinde nitelendirilmektedir. Önceki kuşaklar tarafından sıklıkla Z kuşağı olmalarından ötürü ise sürekli yargılandığı bir gerçektir. Peki, gerçekten de kuşak farkları bu kadar keskin çizgilerle mi çizilmiştir? Ya da her yeni kuşağın kendinden önceki kuşaklar tarafından her bakımdan ‘yetersiz’ görülmesi kuşak farklılığından mı doğmaktadır? Her kuşağın yaşadığı dönemin şartları kendine hastır. Bu nedenle kuşakları geniş bir perspektiften ve zamansız bir şekilde değerlendirmek gerekir. Kura’nın (2022) da kitabında ifade ettiği gibi bir nesli anlamak geçmişe, yaşama, geleceğe dair bir farkındalık sağlamaktan geçer. Bu sayede yargılayan olmak yerine öğrenen konumunda olurken hoşgörü sınırları genişlemeye devam edecektir.

Z kuşağı birçok araştırmaya konu olmuş olsa da Alfa kuşağını konu alan çalışma sayısı oldukça azdır. Geleceğin öğretmenleri, yöneticileri, patronları ve siyasi liderleri olmaya aday Alfa kuşağı üyelerinin sahip olduğu kuşak özelliklerinin tespiti toplumsal açıdan büyük önem taşımaktadır. Her bir kuşağı ele alırken kendinden önceki kuşağı göz ardı etmek ise çalışmayı eksik kılacaktır. En yeni nesil kabul edilen Alfa kuşağının akademik çalışmalarda öne sürülen tüm özelliklerinin oluşumunda teknolojik gelişmeler ile halihazırda etkili iletişimde bulunduğu ve kendisine yol gösterici konumunda olan X, Y ve Z Kuşakları etkin rol almaktadır. Çünkü Z kuşağı bireyler abi ve ablaları iken X ve Y kuşağı bireyler anne-babaları, aile büyükleri veya öğretmenleridir (Koç Akran, 2018). Alfa kuşağını daha yakından tanımayı ana merkeze alan bu çalışma, kendinden bir önceki kuşak olan Z kuşağı ile Alfa kuşağını karşılaştırılarak iki kuşak arasında farklılık var mıdır düşüncesi ile ortaya çıkmıştır. Çalışmanın hedefi, hemen son kuşak olan Alfa kuşağını daha iyi tanıyıp kuşak özellikleri

hakkında çıkarımda bulunmak hem de kuşaklar arası farkları ve kuşak değişimi kavramını somut olarak görmektir.

Bu bağlamda çalışmanın problem cümlesini “Öğretmen ve anne görüşleri doğrultusunda 5-6 Yaş Alfa ve Z Kuşağı çocuklarının kuşak özellikleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?” sorusu oluşturmaktadır.

1.2. Araştırma Soruları

Öğretmen ve anne görüşleri doğrultusunda 5-6 yaş Alfa ve Z kuşağı çocukları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

A)Öğretmen görüşleri doğrultusunda 5-6 yaş Alfa ve Z kuşağı çocukları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

1- Öğretmen görüşleri doğrultusunda 5-6 yaş Alfa ve Z kuşağı çocuklarının sosyal özellikleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

2- Öğretmen görüşleri doğrultusunda 5-6 yaş Alfa ve Z kuşağı çocuklarının kişilik özellikleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

3- Öğretmen görüşleri doğrultusunda 5-6 yaş Alfa ve Z kuşağı çocuklarının bilişsel özellikleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

4- Öğretmen görüşleri doğrultusunda 5-6 yaş Alfa ve Z kuşağı çocuklarının genel özellikleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

B)Anne görüşleri doğrultusunda 5-6 yaş Alfa ve Z kuşağı çocukları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

1- Anne görüşleri doğrultusunda 5-6 yaş Alfa ve Z kuşağı çocuklarının sosyal özellikleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

2- Anne görüşleri doğrultusunda 5-6 yaş Alfa ve Z kuşağı çocuklarının kişilik özellikleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

3- Anne görüşleri doğrultusunda 5-6 yaş Alfa ve Z kuşağı çocuklarının bilişsel özellikleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

4- Anne görüşleri doğrultusunda 5-6 yaş Alfa ve Z kuşağı çocuklarının genel özellikleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

a) Anne görüşleri doğrultusunda 5-6 yaş Alfa ve Z kuşağı çocuklarının kız veya erkek olmaları açısından sosyal özellikleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

b) Anne görüşleri doğrultusunda 5-6 yaş Alfa ve Z kuşağı çocuklarının kız veya erkek olmaları açısından kişilik özellikleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

c) Anne görüşleri doğrultusunda 5-6 yaş Alfa ve Z kuşağı çocuklarının kız veya erkek olmaları açısından bilişsel özellikleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

d) Anne görüşleri doğrultusunda 5-6 yaş Alfa ve Z kuşağı çocuklarının kız veya erkek olmaları açısından genel özellikleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

1.3. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada iki kuşakta da yer alan çocuğu bulunan anneler ile mesleki deneyimi en az 13 yıl olan okul öncesi öğretmenlerinin görüşleri doğrultusunda Alfa ve Z kuşağında yer alan 5-6 yaş çocuklarının kuşak özellikleri çerçevesinde karşılaştırılması amaçlanmaktadır.

1.4. Araştırmanın Önemi

Belirli tarih aralıklarında doğan ve benzer toplumsal olaylara şahitlik eden bireyler bazı benzer özellikler taşımaktadır. Tüm bunlardan doğan sınıflandırılmalar da tarih boyu kuşak kavramını oluşturmuştur. Şuan günümüzde varlığını devam ettiren kuşaklar ise; Sessiz kuşak, Bebek Patlaması kuşağı, X kuşağı, Y kuşağı, Z kuşağı ve en son olarak da Alfa kuşağı yer almaktadır. Kuşakların yaşadıkları çağın getirisi olarak farklı tutum ve davranışlar sergilediği araştırmacılar tarafından dile getirilmektedir. Bu araştırmada; hem Alfa hem Z kuşağı çocuklara sahip annelerin ve bu iki farklı kuşağı da yetiştiren öğretmenlerin bu konudaki görüşleri doğrultusunda okul öncesi dönemde kuşak farkının etkilerini görmek ve şuan Alfa kuşağı ile çalışmakta olan öğretmenlere yeni bakış açıları sunmak adına örnek teşkil edeceği öngörülmekte ve araştırmanın kuşak çalışmalarına katkısı nedeniyle de önem taşıdığı düşünülmektedir. Literatür taraması yapıldığında, kuşaklarla ilgili çok sayıda çalışma mevcuttur. Ancak yeni bir nesil olan Alfa kuşağı ile ilgili sınırlı sayıda çalışma bulunmaktadır. Bu da yapılan bu araştırmanın önemini arttırmaktadır. Araştırmadan doğabilecek olan Alfa ve Z kuşağı arasındaki farklar doğrultusunda da ebeveyn tutumları, anne-baba yaklaşımları, aile yapıları, öğretmen yaklaşımları, sınıf içi etkinlikler, eğitim yöntemleri, geleceğe dair iş dünyası ve sosyal alandaki birçok değişimin kaçınılmaz olduğu ifade edilebilir. İki kuşak arasında ciddi manada farklar mevcut ise bu çocukların yetiştirilmesinde rol alan ebeveynlerin, öğretmenlerin, eğitim kurumlarının belirli bir bilgi birikimine sahip olması önem arz etmektedir. Dolayısıyla bu çalışma en yeni kuşak olan Alfa kuşağının daha iyi tanınıp topluma kazandırılmasında yol gösterici olması nedeniyle önem taşımaktadır.

1.5. Varsayımlar

Annelerin ve öğretmenlerin anket sorularını yanıtlarken gerçek durumları yansıtacak şekilde cevap verdikleri varsayılmıştır.

1.6. Sınırlılıklar

Araştırma ölçüt örnekleme göre Kocaeli ilinde görev yapmakta olan, mesleki deneyimi en az 13 yıl olan okul öncesi öğretmenleri ve her iki kuşakta da yer alan çocuğu bulunan anneler ile sınırlıdır.

Araştırmada veri toplama araçları araştırmacı tarafından araştırmanın amacı doğrultusunda hazırlanan anket kullanılmıştır. Araştırma bu anket sorularına verilen cevaplarla sınırlıdır.

2.BÖLÜM

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Araştırmanın bu bölümünde; kuşak kavramı ve kuşakların sınıflandırılması, Türkiye perspektifinden kuşaklar, kuşak özellikleri, Z ve Alfa kuşağının karşılaştırılması, Z ve Alfa kuşağının ortak özellikleri, kuşaklar arası farklılaşan etmenler ile ilgili bilgilere, ilgili konularda yapılan yurt içi ve yurt dışındaki araştırmalara yer verilmiştir.

2.1. Kuşak Kavramı ve Kuşakların Sınıflandırılması

“Kuşak” kavramı; aşağı yukarı aynı senelerde dünyaya gelmiş, birbirine benzer sıkıntıları dolayısıyla aynı kaderleri paylaşmış, benzer sorumlulukları görev edinmiş kişiler topluluğu olarak tanımlanmaktadır (Türk Dil Kurumu, 2021).1928 yılında Bilgi Sosyolojisi kitabını yayınlayan Alman Sosyolog Karl Manheim tarihte kuşak kavramını kullanan ilk kişi olarak bilinmektedir. Strauss ve Howe(1991) tarafından yayımlanan kitap ile de günümüzdeki kuşak sınıflandırmaları ve tartışmaları literatüre kazandırılmıştır (Akt. Üstün ve Taş, 2021). Doğum yılı aralıkları ve zihinleri etkileyen toplumsal-kültürel şartlar ülkelere göre farklılaşsa da kuşak isimleri evrensel bir hal almış durumdadır (Özdemir, 2021).

Bireyleri nesillere ayırmaya yönelik üst ve alt yaş eşikleri bir gelenek veya sabit bir parametre değildir. Kuşak ayrımı ve özellikleri konusu ele alınırken dikkat edilmesi gereken bu önemli nokta, kuşak etiketleriyle ilişkili tarihlerin esnek olması ve yazarların bireysel olarak dikkat ettiği hususlara bağlı olarak değişkenlik göstermesidir. Bu nedenle, kendi eşik sistemlerini tasarlamak bireysel araştırmacıya kalmıştır. Yazarlar tarafından sunulan tarihler, yalnızca nesiller arasındaki sınırları belirleyen belirleyici bir kural olmadığı için genel bir kılavuz olarak görülmelidir (Young, 2009; Bejtkovsky, 2016).

Kuşak tanımı ve sınıflandırmaları pek çok çalışmaya konu olmuştur. Kültürden kültüre farklılık gösteren kuşak tanımı ve kuşakların tasnifi ise farklı disiplinler arası birçok araştırmanın da konusudur. Kuşak tanımlarındaki bu farklılık; literatür incelendiğinde çeşitli kaynaklarda şu şekilde gün yüzüne çıkmaktadır: Kuşakları sınıflandırırken karakteristik özelliklerin farklılaştığı ve dahası kuşaklar arasında keskin çizgilerle netleştirilmiş tarih aralıklarının olmadığıdır. Hatta iki kuşak arası standart bir tarih aralığına yer verilmediği de bazı kaynaklarda görülmektedir (Üstün ve Taş, 2021).

Aşağıda Tablo1.’de Reeves ve Oh (2008) tarafından düzenlenen farklı kaynaklarda yer alan kuşak taksonomisi ve tarihleri verilmeye çalışılmıştır.

Tablo1

Farklı kaynaklarda yer alan kuşak taksonomisi ve tarihleri(Reeves ve Oh, 2008)

Kaynak		Taksonomi			
Tapscott (1998)	-	Bebek Patlaması (1946-1964)	X Kuşağı (1965-1975)	Dijital Kuşak (1976-2000)	-
Howe ve Strauss (2000)	Sessiz Kuşak (1925-1943)	Patlama Kuşağı (1943-1960)	13. Kuşak (1961-1981)	Milenyum Kuşağı (1982-2000)	-
Zemke et al. (2000)	Eski Askerler (1922-1943)	Bebek Patlaması (1943-1960)	X Kuşağı (1960-1980)	Gelecektekiler (1980-1999)	-
Martin ve Tulgan (2002)	Sessiz Kuşak (1925-1942) Milenyumlar	Bebek Patlaması (1946-1960)	X Kuşağı (1965-1977)	Milenyumlar (1978-2000)	-
Lancaster ve Stillman (2002)	Gelenekçiler (1900-1945)	Bebek Patlaması (1946-1965)	X Kuşağı (1965-1980)	Milenyum Kuşağı Patlama Kopyası Y Kuşağı Gelecek Kuşak (1981-1999)	-
Oblinger ve Oblinger (2005)	Olgunlar(<1946)	Bebek Patlaması (1947-1964)	X Kuşağı (1965-1980)	Y kuşağı (1981-1995)	Y kuşağı sonrası (1995-günümüz)

Tablo 1’de de görüldüğü üzere farklı kaynaklarda kuşakların sınıflandırılması ve tarihler aralıkları farklılıklar içermektedir.

Öz’ün (2015) de çalışmasında belirttiği gibi eskilerin kullandığı genç-yaşlı kavramı bugün nesil, jenerasyon, kuşak kavramları ile yer değiştirmiş durumdadır. Günümüzde bireyler aşağıda sıralanmakta olan kuşaklardan birine mensuptur. Bu kuşaklar kronolojik olarak sıralandığında:

- Sessiz Kuşak; 1925 – 1945 arası doğanlar
- Bebek Patlaması Kuşağı; 1946 – 1964 arası doğanlar
- X Kuşağı; 1965 – 1979 arası doğanlar
- Y Kuşağı; 1980 – 1999 arası doğanlar
- Z Kuşağı; 2000 ve sonrası doğanlar.

Bu beş kuşağa sonradan eklenen ve 13 yıldır var olan en yeni kuşak ise 2010 yılı ve sonrası dünyaya gelen Alfa kuşağıdır.

2.1.1. Sessiz Kuşak: 20. yüzyılın başlangıcının en genç kuşağı olan, iki dünya savaşının ortasında doğan bireyleri içerisinde barındıran Sessiz Kuşak, kimi kaynaklar “Savaş Kuşağı” olarak da adlandırmaktadır. Tarımdan sanayiye adım atışa şahitlik etmiş olan ve Gelenekçiler de denen bu kuşak oldukça istikrarlı, geleneklerine bağlı olarak

değerlendirilmektedir (Güzel, 2021; Kuran, 2022). Büyük Buhran ve sonrasında da İkinci Dünya Savaşı'nın meydana getirdiği olumsuz şartlarda yetişen Sessiz Kuşak ekonomik kriz ve savaş nedeniyle zorlu hayat koşullarında büyümüştür. Bu nedenle de bağıllık düzeyleri yüksek ve otoriteye saygılı bireylerden oluşmaktadır (Bayar, 2019). Sessiz Kuşak'ta yer alan bireylerin yaşadıkları dönemden ötürü fizyolojik ve güvenlik ihtiyaçlarının giderilmesi onlar için önemli bir seviyeye gelindiğinin ifadesi olarak değerlendirilebilir (Sarı, 2020). Yaşadıkları dönemde olumsuz birçok tarihi olaya tanıklık etmeleri açısından büyük dezavantaja sahip olsalar da büyük bir olgunlukla sabır ve sükunetle durumun düzelmesini beklemişlerdir. Tedbirli olmayı öğreten ve pek çok bilgi birikimi edinmelerini destekleyen tüm bu olumsuz yaşam deneyimlerine karşın uyumlu ve ılımlı bir karaktere sahip olmaları Sessiz Kuşağın en dikkat çeken özelliği konumundadır (Yıldız, 2021). Birikime önem veren ve tutumlu olarak nitelendirilebilecek olan bu kuşak yetiştikleri dönemin zorlu şartları düşünüldüğünde finansal güvenliği garanti altına almayı oldukça önemsemektedir (Güzel, 2021). Sessiz Kuşağa mensup bireylerin yüz yüze iletişimi tercih etmelerinin yanında özellikle kendi kuşağında yer alan diğer bireylerle iletişim kurarken unvan ve resmi hitapları tercih etmektedir (Güzel, 2021).

2.1.2. Bebek Patlaması Kuşağı: 1945-1960 yılları arasında dünyaya gelen ve ilk kez 1970 senesinde Washington Post Gazetesi'nde yer alan makalede "Baby Boomers" ismiyle anılan bu bireyler, iki dünya savaşının sonrasında savaş izlerini ortadan kaldırmak için oluşturulan refah politikalarının uygulamaya koyulduğu dönemde yer almaktadır. Refah politikalarının getirisi olarak "Altın Çağ" şeklinde yorumlansa da uygulanan politikanın ürünü olarak dünya çapında doğum oranlarındaki artış nedeniyle "Patlama Kuşağı" şeklinde isimlendirilmektedir. İkinci Dünya Savaşı'nın bitiminin akabindeki senelerde yer alan doğum kayıtlarına bakıldığında yaklaşık bir milyar bebeğin dünyaya geldiği görülmektedir. Bu da kuşağın neden Bebek Patlaması ismiyle anıldığını açıklamaya yetecek bir veridir. Amerikalılar tarafından adlandırılan bir kuşak olsa da Türkiye de dahil birçok ülkede nüfus artışının yoğun olduğu bir dönem olmasından ötürü durumun o zamanın Amerika'sına benzer özellikte olduğunu ifade etmek yanlış olmayacaktır (Güzel, 2021).

Soğuk Savaş'ın başladığı süreçte büyümüş olmasına rağmen bu kuşak Sessiz Kuşağa kıyasla daha iyi koşullara sahip olmuştur. Savaş ikliminin rahatladığı ve buna bağlı olarak yaşam şartlarının iyileştiği dönemde yetişen Bebek Patlaması Kuşağı esnek olmanın yanında gelenekselliği de devam ettirmektedir (Bayar, 2019). Savaş sonrası artan refah ile gelen huzurlu ortam sayesinde bireyler aile kavramına odaklanmış olup aile danışmanlığı şeklindeki

kurumlarda artış yaşandığı ve önem kazandığı görülmektedir. Yeni dünya düzeni için adımlar atılması da bu kuşağın var olduğu döneme denk gelmektedir (Sarı, 2020).

Toplumsal olarak sorumluluk bilincinde ve çalışan bireyler şeklinde nitelendirilen Bebek Patlaması Kuşağı, önemli ekonomik ve teknolojik gelişmelere şahit olmuştur. Telefon, radyo ve televizyon; yer aldığı dönemdeki önemli teknoloji tabanlı iletişim araçlarındandır. 68 kuşağı olarak da adlandırılan X kuşağını yetiştiren bu kuşak kültür ve geleneğine bağlı olmakla beraber teknolojiyi gerektiği kadar kullanır. 68 kuşağı ise televizyon ile büyüyen ve televizyonun çok önemli bir kitle iletişim aracı olduğunun farkına varan ilk kuşaktır (Güzel, 2021).

Ebeveynleri olan Sessiz Kuşağa göre eğitim, ekonomik ve sosyal açıdan daha iyi şartlarda olan bu kuşağın bireyleri savaş sonrasında yer aldıklarından ötürü arzuladıkları bir çok şeyi yapma imkanına sahiptir. Kendilerini çalışma anlamında motive edebilen bu kuşağın üyeleri takdir toplama amacıyla çalışmaz ve takım toplantılarına, takım olarak çalışmaya önem verir. Maaşları öncelikli tercihleri olduğundan ötürü zor bir işte çalışmanın daha önemli olduğuna inanmaktadırlar. Aynı evde önce çocuklarına sonra da yaş alan ebeveynlerine bakmış olmaları nedeniyle “Sandviç Kuşak” olarak da adlandırılmaktadır. Bir ailede hem annenin hem babanın iş hayatında yer almaya başlaması ve çalışan bir nesil olmasından dolayı kendi çocuklarıyla az vakit geçiren bireyler olduğu da söylenebilir. Tüm bu durumlar ışığında Bebek Patlaması Kuşağının çocukluk ve gençlik yılları hakkında tahminlerde bulunulabilir (Güzel, 2021). Kendininkinden farklı kuşaklarla daha çok zaman geçirmeleri nedeniyle diğer kuşaklarla en iyi iletişim kuran nesil ise Bebek Patlamasıdır. (Kuran, 2022).

2.1.3. X Kuşağı: Bebek Patlaması Kuşağı’nda yaşanan refah ortamın bedelini ödemek zorunda kalan X Kuşağı “Kayıp Kuşak” şeklinde de isimlendirilmektedir. Çünkü 1970’li yıllarda petrol krizi ile liberal ekonomiye geçilmiş ve savaş sonrası dönemdeki kapitalist düzen için sağlanan refah ortam ortadan kaldırılmaya başlanmıştır. Araştırmacılar tarafından rekabetçi kabul edilen X kuşağı da dünyadaki bu belirsizlik ve çalkantılı süreçle muhatap olmak zorunda bırakılmıştır (Güzel, 2019).

Siyasal çatışmaların yaşandığı, modernizmden post-modernizme geçişin ve dünya genelinde 1979-1983 senelerinde toplam on beş askeri darbenin olduğu bu dönem; insanların siyasi olaylara dahil olmaları akabinde oluşan toplumsal sorunların darbelerin ana nedeni olduğu kabul edilmiştir. Bu nedenle de toplumsal hareketlerden soyut bir şekilde toplum bilinci oluşturulması amaç edinilmiştir. Kendisi ve kendi problemleriyle alakadar olan ve

bireyci olarak adlandırılan bir kuşağın oluşturulması tüm bu uğraşların amacı olmaktadır. X kuşağı ile beraber bireyciliğin parlaması bu açıdan daha net olmaya başlamıştır (Güzel, 2021).

Bebek Patlaması Kuşağı'nın tersine teknolojik yeniliklere daha açık ve kullanım konusunda hevesli olmakla beraber X Kuşağı bireyleri genel olarak teknolojiyi kendisine yararlı olduğu sürece tercih etmektedir. Bazı kaynaklarda X Kuşağı'nın "Göçebeler" olarak da isimlendirilmesinin nedeni ise internet, cep telefonu gibi iletişim araçlarını bebeklikte değil gençlik yıllarında tanımış olmalarıdır (Güzel, 2021).

Kadının bağımsızlaşmasının ve gençlik hareketlerinin ön planda olduğu süreçte büyüyen X Kuşağı, Dünya genelinde müzikten moda kadar pek çok alanda yenilikçi hareketlerin gerçekleştiği bir dönemdir (Sarı, 2020; Bayar, 2019). Yaşamak için çalışan, esnek iş saatlerine uyumlu ve çalışırken eğlenceli ortamları yeğleyen X kuşağı yer aldığı işlerdeki sonuçları anında görmek istemektedir. Kendinden önceki nesillere oranla cinsiyetçi roller konusunda daha eşitlikçi ve bağımsız, özgürlüğüne düşkün bireyler olarak tanımlanmaktadır (Güzel, 2021).

Bugün hala büyük bir çoğunluğu iş hayatında yönetici pozisyonunda yer alan X Kuşağı bireyleri mutlu olmak ile başarılı olmayı eşdeğer görmektedir. Ayrıca iş hayatına kadınların da daha fazla katılması ile ailelerde çocuk sayısı zamanla azalmaya başlamıştır. Yoğun iş temposunda çalışan anne babalar tarafından büyütülen X kuşağı genellikle kendi yemeklerini kendi başlarına hazırlayan, okuldan geldiklerinde anahtarları ile tek başına eve giren, hayatlarını tek başlarına düzenleyen, ebeveynleriyle kısıtlı zaman dilimleri geçirerek yetişmiş olan bireyden oluşmaktadır. Çalışan aile çocukları olan X Kuşağı'nın gün boyu atari oyunları ve televizyon karşısında olması nedeniyle bu tür cihazlar kuşak üyeleri açısından 'bakıcı araçlar' sınıfında değerlendirilmektedir. Bu bireylerin farklı yaşam şekilleri ve kültürleri görerek büyümesinde de çok kanallı televizyonların etkisi büyüktür (Güzel, 2021).

Tek başına ayakta duran, liderlik ruhu baskın ve bireysel olan X kuşağına verilen diğer isimler ise; Ben (Me) Kuşağı, MTV Kuşağı, Boynunda Anahtar Olan Çocuklar, 13. Kuşak (Amerika tarihinin 13. nesli olduğundan ötürü) ve Türkiye'de ise Özal Kuşağıdır. Kuran 2022 yılında yayınladığı kitabında X Kuşağı'nı, her durumda ayakta kalabilmeleri nedeniyle Survivor Kuşağı olarak isimlendirmiştir.

2.1.4. Y Kuşağı: Y Kuşağının kendinden önceki nesillerden belirgin şekilde farklı olmasının nedeni yaşadığı dönemde oluşan toplumsal gelişmelerdir. İnternet kullanımının çoğalması, kitle iletişim araçlarının gelişmesi ve 1980 sonrası dönemde küreselleşme ile yetişen Y Kuşağında batı tarzı yaşam şekli yaygınlaşmış olup yaşamın her alanında tüketim

toplumunun etkileri yer almaktadır. Ayrıca kadın hakları açısından anayasal düzlemde büyük kazanımlar gerçekleşirken günlük yaşam niteliğinin değişmesinde de internet kullanımı etkili olmuştur. Toplum yaşamına küreselleşmeyle birlikte özgürlük, demokrasi gibi kavramların girdiği ve özellikle 1980 sonrası süreçte dünyada yeni toplumsal hareketlerin gerçekleştiği dönemde yaşayan Y Kuşağı'nın hayat şartları kendinde önceki kuşaklara kıyasla çok daha iyidir. Y Kuşağı'nın tutumlarındaki farklılaşmada; kitle iletişim araçlarındaki gelişmeler, çok kanallı yayına giriş, internet kullanımı, tüketim toplumuna geçiş ve küreselleşme etkili olmuştur (Bayar, 2019). Y Kuşağı üyelerinin 1980 yılı sonrası dünyaya gelen kısmı özgür olmaktan iftihar eden, ihtiyaç ve isteklerini çekinmeden dile getirebilen ve özgüveni yüksek kişilerden oluşmaktadır (Güzel, 2021).

İletişimde bir devrim sayılan internetin kullanımı ile birlikte samimi ve yüz yüze olan ilişkiler zamanla yüzeysel bir hal almıştır. Y Kuşağı bireylerin bu şekilde sanal iletişimi daha çok tercih etmeleri ise eleştirildiği noktalardandır. Aynı zamanda küreselleşme ile beraber; benzer marka tercihleri, kot pantolonlar, fast-food tüketimi gibi batılı yaşam tarzı yaygınlaşmıştır. Tüketimle anılan ve bunu şekillendiren bir topluma sahip olan bu kuşağın yer aldığı 1980 sonrası dönem tüketim çağı özelliğini taşımaktadır. Y Kuşağı üyelerinin tüketim ile bir prestij, statü ve hatta kimlik oluşturmaya çaba göstermesi toplum içindeki konumlarını tüketim etkinlikleri ile ortaya koyacaklarına inanmalarından ileri gelmektedir (Bayar, 2019).

Y Kuşağı (dijital yerliler) 80'li ve 90'lı yıllarda doğan bu yaş grubuna ait birçok birey, erken çocukluk döneminde internetle tanışmıştır. Dijital araçları kullanma ve web'de gezinme konusunda kendine güvenen, dijital dünya doğal yaşam alanları olan Y kuşağının dijital benlikleri bilinçli bir şekilde oluşmuştur. Tüm bunlar sayesinde teknolojik değişikliklere hızlı uyum sağlarlar. Bu neslin üyeleri küresel trendleri takip edip öğrenmeyi ilk kaynaktan elde edenler arasındadır. Genellikle eğitimin gidişatını değiştiren yeni teknolojileri de kullanmıştır. Tüm bunlar göz önüne alındığında bu kuşak kendisinden bir önceki kuşak olan X kuşağından çok daha fazla dijital dünyaya ev sahipliği yapmışlardır (Nagy ve Kölcsey, 2017).

Hem gündelik hayat hem de iş dünyası açısından devrim niteliğinde yenilikleri olan Y Kuşağı; harekete geçmek için anlam arayan, bulunduğu toplumu etkileyen ve o toplumdan etkilenme ihtimali yüksek olan, kendinden öncekiler gibi yalnız sonuç değil süreci de değerli bulan, saygınlığı hak edene sunmayı yeğleyen, teknolojiyi iyi kullanan, daha yeni bir iş bulmadan isten ayrılmaktan çekinmeyen, iş hayatları boyunca ondan fazla iş değiştirecekleri öngörülen bireylerden oluşmaktadır. Ayrıca kendinden önceki kuşaklarda öne çıkan değerler;

performans, başarı, en iyi olma iken Y Kuşağı'nda; sağlık, aile ve adalet değerleri önem kazanmış durumdadır (Kuran, 2022).

2.1.5. Z Kuşağı: Teknolojiyi bir araçtan çok hayatın bir parçası olarak gören Z Kuşağı, Y Kuşağı ile kıyaslandığında teknolojik uygulamalara ve aletlere daha hakimdir. Bunun nedeni ise bu kuşak doğduğu andan itibaren internetle tanışırken Y Kuşağı bireylerin ancak çocukluk yaşlarında interneti tanımış olmalarıdır (Bayar, 2019). Anne karnında bilgisayarla tanışan Z Kuşağı; dijital zeka ile yerküreyi tanıyan, teknolojiye daha bağımlı, çoklu karar alma ve dikkat yeteneği olan, yaratıcı, aceleci, çabuk tüketen, her şeyi isteyen, teknolojiye hakim bir kuşaktır. Tüketim nesli olması nedeniyle daha küçük yaşlardan itibaren tüketim kararları üzerinde etkin rol oynamaktadırlar. (Güzel, 2021).

Çoklu görev yapabilme kapasitesine, yani birden fazla işi aynı anda yapabilme becerisine sahip bir nesil olarak görülmesi dikkat sürelerinin kısa oluşundan kaynaklanmaktadır. Bu durum yemek esnasında müzik dinlemek gibi; bir işe ayrılan dikkat süresi sonlandığında diğer işe odaklanma olarak da açıklanabilir. Buradan hareketle her iki işi de aynı anda başarı ile tamamladığı anlamı çıkarılmamalıdır. Her şeyden kolay sıkılan dikkati dağılan bu kuşak yöneldiği dijital ortam nedeni ile kararsız ve tatminsiz olarak da değerlendirilmektedir (Güzel, 2021).

Z Kuşağı bireyler sosyal medyada duygu durumu değişimlerini ya da o anki işlerini paylaşarak da durum güncellemesi yapabilmektedir. Bunun için yeni bir duruma ihtiyacı olmayan Z Kuşağı sık sık paylaşımlar ile sosyal medyayı günlük olarak kullanan bir nesildir. Sanal kütüphane ve sanal ansiklopedileri araştırma için tercih eden bu nesil kendinden önceki kuşaklar gibi hayatlarının belirli zamanlarında ansiklopedileri bilgi kaynağı olarak kullanmamaktadır. Z Kuşağı için kısıtlayıcı ve sıkıcı şeklinde değerlendirilen televizyon, kendinden önceki kuşakların en çok tercih ettiği serbest zaman etkinlikleri arasında yer almakta idi. Z Kuşağı televizyon yayınlarını eş zamanlı izlemektense telefon, tablet veya bilgisayarlarından istedikleri an izleme imkanını daha cazip bulmaktadır (Güzel, 2021).

İnternette içerik üreten bir nesil olmaları nedeniyle sadece tüketici değillerdir. Tek bir tık ile dünyadaki gelişmeleri öğrenip kendileriyle ilgili şeyleri de dünya ile paylaşabilirler. Teknolojik imkanlar sayesinde tüm dünya ile iletişimde kalıp dünya vatandaşı olarak büyümektedirler. Dünyayı cebine sığdıran bu kuşak “Nano teknoloji çocukları” olarak da isimlendirilmektedir. Sanal ortam dışında arkadaşlarıyla görüşmeler bile buluşma sonrası vakit kaybetmeden internet üzerinden iletişimi sürdürmektedirler. Hızlı bir yaşamı benimseyen bu kuşak anlık mesajlaşmaları, duygu ifadesi için emojiye yer vermeye ve vakitten kazanmak

adına sesli harfleri mesajlarında kullanmamaya alışmış durumdadır. Sosyal medya uygulamaları ile yüz yüze iletişimi beraber kullanan bu kuşak bireyleri sanal ile gerçek dünyayı bir bütün olarak, birbirinden ayırmadan algılamaktadır (Güzel, 2021).

Güzel (2021) tarafından Z kuşak ebeveynleriyle yapılan görüşmelerin sonucunda ebeveynlerin tamamının çocuklarının küçüklüklerine kıyasla şuan teknoloji ve internet bağımlısı oldukları yönündedir. Çocuklarının odalarına kapanıp kendiler ile iletişimi kesmelerinden müzdarip olan aileler Z kuşağına mensup çocuklarının interneti daha çok oyun oynamak, arkadaşları ile iletişim kurmak ve sosyal medya mecralarında yer almak için kullandıklarını dile getirmişlerdir.

Teknolojik gelişmelerin hızla arttığı, dijital dünyaya doğan ve tüm bu teknolojik etkilerle büyüyen Z kuşağı bireylerin bir önceki kuşaklardan farklılaşması gayet tabidir. Teknolojisiz bir yaşam görmemiş, bilgisayarı okumaya ve metinleri konuşmaya tercih eden bu kuşak; çabuk vazgeçen, aidiyet duygusu az, detaylarda boğulmayan, bireysellikten hoşlanan, sürekli öğrenmeyi yeğleyen, hızlıca geliştirmeye açık ve girişimci ruhlu bireylerden oluşmaktadır (Taş, Demirdöğmez ve Küçükoğlu, 2017).

Kendi ebeveynlerinin çalışması nedeniyle yalnız büyüyen X Kuşağı bireyler ebeveyn olduklarında yaşadıkları kötü tecrübeler nedeni ile huzurlu bir aile ortamı kurarak, çocuklarıyla uzun ve kaliteli vakitler geçirerek, tüm eğitim aşamalarıyla yakından ilgilenerek ve bunun içinde anne ile babadan yalnız birinin çalışma hayatında olmasına özen göstererek yuva kurmuşlardır. Evlatlarına her tür konuda rehberlik ederek, onlarla arkadaş olarak, kendi yaşadıkları sıkıntıları yaşamalarını istemeyerek, hata yapmalarına engel olarak büyütme çaba göstermektedirler. Tüm bunlar bir arada düşünüldüğünde hayatlarındaki neredeyse her detaya aileleri de dahil olan Z Kuşağı bireyler için; aileye olan düşkünlük, onların kararlarına olan bağlılık ve onlardan gelen her tür önerinin değeri yadsınamaz durumdadır (Mıstık, 2019; Güzel, 2021).

Bejtkovsky 2016 yılında yaptığı çalışmada Z kuşağına ait bireylerin kendinden önceki nesillere kıyasla oldukça yüksek derecede özgüvene sahip olduğu sonucuna ulaşmıştır. Sanılanın aksine yalnız teknolojiyi değil insanları, hayvanları, doğayı, gezegenleri, kitapları kısacası hayata dair tüm bileşenleri önemseyen; özgürlüğüne değer vermesinin yanında bunun sorumluluk almaktan geçtiğinin de farkında olan bir kuşaktır. Saygısızlığı hak ihlali olarak gören Z Kuşağı; insan hak ve özgürlükleri konusunda ciddi bir hassasiyete sahip olma özelliğini de taşımaktadır (Kuran, 2022).

2.1.6. Alfa Kuşağı: Alfabe Z harfi ile bitse de kuşaklar arası değişim bitmemektedir. Bu nedenle, bir sonraki neslin adının ne olacağı sorusu ortaya çıkmıştır. 2005 yılında Avustralyalı bir demograf olan Mark McCrindle ve ekibinin gerçekleştirdiği yeni kuşağın ismi ile ilgili ulusal bir anketin sonuçlarında "Alfa Kuşağı" en popüler seçim olarak belirlenmiştir. Bu yeni kuşağın adı diğer bilim dallarına atıfta bulunarak açıklanmıştır. Yunan alfabesi kullanılarak belirlenmiş olması ile de Roma alfabesini ve Arap rakamlarını zorladığı aşıkardır (Nagy ve Kölcsey, 2017).

Alfa Kuşak araştırmacısı Mark McCrindle (2008) tarafından ortaya koyulan Alfa kuşağı, adını Yunan alfabesinin ilk harfi olan Alpha'dan almıştır. Kendilerinden önceki kuşakların adlandırılmasında Latin alfabesi ile yapılırken Z kuşağında alfabenin son harfi kullanılmıştır. Bu durumda yeni kuşakta Alfa isminin ortaya çıkışının yolunu açmıştır. Y kuşağı ebeveynlerden dünyaya gelen Alfa kuşağının 2010 ve 2025 yılları arasında doğduğu kabul edilmektedir. İlk doğum yılı (2010), dünyanın en çok tercih edilen markası ve sosyal medya uygulaması olan iPad ve Instagram'ın lansmanı ile aynı zamana denk gelmektedir. Küresel olarak faaliyet gösteren hızlı ileri teknolojiler çağında dünyaya gelmişlerdir. Bu nesil için teknoloji dünya demektir. COVID-19 pandemisinin ardından eğlence, oyun, akranlarla sanal bağlantı ve hatta eğitim alanında hayatları teknoloji etrafında dönen bir nesildir (Jha, 2020).

Z kuşağından sonraki kuşak olan Alfa kuşağı, büyüklerine kıyasla gerçek anlamda ilk milenyum neslidir. Tüm bireyleri 21. yüzyılda doğan ilk kuşaktır. Milenyum dünyasındaki yaşam, milenyum öncesi çağdan oldukça farklıdır. Yaşam tarzından, ilişki modeli, işlerin doğası, cinsiyet rolleri, hem kişisel hem de profesyonel yaşam büyük ölçüde değişmiş durumdadır. Tele-çalışma, esnek zaman, evden çalışma veya uzaktan çalışma, vardiyalı çalışma ve çift kariyerli ailelerdeki artış Alfa kuşağını etkilemekle birlikte Y kuşağı için kişisel ve profesyonel yaşamı ayıran sınırları bulanıklaştırmıştır (Apaydın, 2020; Jha, 2020).

Tüm üyeleri henüz dünyaya gelmemiş, gelenler ise bebeklik veya çocukluk döneminde olan bu kuşakla ilgili literatürde az sayıda çalışma yer almaktadır. Mevcut çalışmalarda ise kuşak özellikleri, son on yıllık süreçte dünyadaki gelişmelerle birlikte bu genç nesil hakkında edinilen bilgiler ile geleceklerine dair tahminler yer almaktadır (Güzel, 2021).

Her kuşağa özgü ve belirli bir tarihsel zaman diliminin var olduğu inancından yola çıkarak Alfa nesli diğer nesillere kıyasla; dünyanın küresel finansal krizden kurtulduğu, dijital teknolojilerin ve sosyal medyanın yeni yollarla tüm dünyaya nüfuz etmeye başladığı, aile

yapılarının değiştiği, bitmeyen iklim değişikliği tartışmalarının arttığı ve listede son olarak COVID-19 salgını yer aldığı döneme denk gelen bir nesildir. Sosyal olarak yönlendirilen Alfa kuşağı; hayatlarını ve düşüncelerini herkese açık olarak paylaşır ve sınır tanımaz bireyler olarak tanımlanır ve muhtemelen de yaratıcı, alışılmamış olarak da büyüyeceklerdir (Jha, 2020).

Geleceği temsil edecek olan Alfa Kuşağı bireyleri Y Kuşağı'nın küçük çocukları ve Z Kuşağının küçük kardeşleri durumundadır. Bu kuşağın en büyük mensubu şuan ortaokul öğrencisi olsa da 2030'lu yıllarda en büyüğü yetişkin sınıfına geçerek aile kurmaya ve iş hayatına katılmaya hazır halde olacaktır. Ailelerinin satın alma ve marka tercihlerinde şuan bile etkili olan bu en genç nesil; geleceğin yüksek tüketicilerini oluşturacak, sosyal medya ortamını şekillendirecek ve popüler kültürü etkileyecek bir nesildir (Güzel, 2021).

Apaydın (2020) tarafından yapılan araştırmanın sonucunda; alfa neslinin negatif kişisel özellikler açısından özel alana sınırlı saygı duyma, daha öfkeli ve daha huysuz olma gibi davranışların yanında daha duygusal, daha bilinçli ve daha özgüvenli oldukları görülmüştür. Ayrıca, teknolojiye aşırı bağımlılıkları nedeniyle daha fazla bilgiye çok daha hızlı erişebilir olmaları onları daha özgür ve daha yaratıcı bireyler haline getirmektedir.

Alfa Kuşağı'nın iyi birer eleştirmen olarak değerlendirilmesinin sebebi; farklı kültür, anlayış ve düşünceleri analiz edip başka insanlarla tanışıp onlarla bilgi paylaşımı içerisinde olmak istemelerinden kaynaklanmaktadır (Koç Akran, 2018).

Tabletleri kâğıt yerine koyan, sanal ortamda duygu ve düşüncelerini hızlı bir şekilde paylaşan, az konuşmayı seven, internet ortamında çoklu uyarıcıyla öğrenmeyi seçen bir kuşaktır. Dikkat oranının azalmasında birden fazla uyarıcıyla içli dışlı olması etkili olan Alfa Kuşağı bireyleri teknolojik araçlar ile uğraşırken mutlu olan bir nesildir. Teknolojinin getirisi olarak sürekli yeni bilgiyle büyümeye devam etmelerinden ötürü Alfa Kuşağı; oldukça meraklı bireyleri içerisinde barındırmaktadır. Yeni üretilen bir oyuncaktan haberdar olurken olumlu- olumsuz yeni iletişim şekillerini de yine bu şekilde öğrenmektedir. Gelişen bu merak duygusu faydalı olduğu gibi tehlikeye dönüşerek de yetişme çağındaki bireye etki edebilmektedir (Koç Akran, 2018; Sarı, 2020).

Tabletlerle dünyaya gelen fiziksel ve doğrudan iletişimi çok tercih etmeyen bu kuşak bireyleri aile ortamı rutinleri gereği babalarıyla maç izleyen bir nesil olacağı düşünülse de onların gerçek maç deneyimleri ve arkadaş buluşmaları sanal ortamlar olacak gibi görünmektedir. Alfa kuşağının teknolojiyi iyi kullanan, hızlı düşünebilen, zeki, öğrenmeye ve yeniliklere açık bir kuşak olduğu; fakat bunlarla beraber benmerkezci, sosyal ilişkileri zayıf,

dikkat vermekte zorlanan, içe kapanık ve kurallara uygun davranışlar sergilemeyen bir kuşak hâline geldikleri de görülmektedir (Güzel, 2021; Mıstık, 2019).

Schawbel'in (2014) Alfa Kuşağı için belirttiği 5 öngörü ise kısaca şu şekildedir:

- (1) Şimdiye kadarki en girişimci nesil olacaklar
- (2) Şimdiye kadarki en teknoloji meraklısı nesil olacaklar ve sosyal ağların olmadığı bir dünyayı asla bilmeyecekler
- (3) Öncelikle çevrimiçi alışveriş yapacaklar ve önceki nesillere göre daha az insan temasına sahip olacaklar
- (4) X Kuşağı ve Y Kuşağı ebeveynlerinden aşırı derecede etkilenecekler
- (5) Kendi kendine daha çok yeten, daha iyi eğitime sahip ve büyük zorluklara hazırlıklı bireyler olacaklardır.

Genel olarak, yeni neslin adlandırılmasının ve karakterize edilmesi çoğunlukla pazarlama amaçları için önem arz etmektedir, ancak “Nesil Alfa” hakkında daha fazla bilgiye sahip olduktan sonra anlamlı olacaktır. Şuan çoğu bebeklik döneminde olan ve varlıkları, sıfatları hakkında bilgi sahibi olunmayan bir kuşağı isimlendirmek ve de tanımlamak; hakkında hiçbir şey bilinmeyen keşfedilmemiş bir yıldız isim vermekten farklı değildir. Bu da sadece kibirli bilim insanlarının etkinliğidir (Nagy ve Kölcsey, 2017).

2.2. Türkiye Perspektifinden Kuşaklar

Sanayileşme, modernleşme ve küreselleşme sonucu yaşanan çalkantılı gelişmeler kuşaklar arasında farklılıklar yaratmıştır (Bejtkovský, 2016). Ülkemizdeki literatürde kuşak sınıflandırılması yapılırken genellikle Batı Avrupa’da onaylanmış şeklinin kullanıldığı kuşak çalışmalarında görülmektedir. Bu durum ise Türkiye’deki kuşakların temel özellikleri ve yaş aralıklarının saptanmasına ilişkin net bir çalışma olmamasından kaynaklanmaktadır. Oysaki ülke bazlı yaş aralığı ve kuşak temel özelliklerinin net olarak saptanması kuşak çalışmalarındaki sonuçların doğru değerlendirilebilmesi açısından önem arz etmektedir. Kuşak özellikleri ve yaş aralıklarının ülkeden ülkeye değişme durumu göz ardı edilmemelidir (Dere, 2021).

Gürbüz (2015) tarafından yapılan araştırma bulgularına göre, iş ahlâkı ve duygusal bağlılığın boyutlarına bakıldığında kuşaklar arasında anlamlı farklılık bir tek “boşa zaman geçirmeme” boyutunda saptanmıştır. Araştırmanın bir diğer sonucu ise kuşakların tutum ve değerlerinin farklılığına ilişkin olan genel yargı, çalışmadaki kuşaklararası farklılığa dair düşük sonuçlar nedeniyle desteklenememiştir. Bu bağlamda ABD temelli kuşak tasnifinin Türkiye’deki geçerliliği şüphe içermektedir. ABD’de yapılan son zamanlardaki çalışmalarda

da kuşaklar arasında anlamlı ve de önemli farklar olmadığı da öne sürülmektedir. Bu yüzden Gürbüz (2015) tarafından, Türkiye'ye dair kuşak tasnifinde hangi seneleri kapsayacağını belirlenmesi için nitel yöntemler kullanılarak sosyolojik çalışmaların yapılması önerilmektedir.

Altmışlı-yetmişli yıllar kendinden önceki ve sonraki yıllara oranla siyasi süreçlerin oldukça yoğun yaşanması ile Türkiye tarihinde özel bir parantezle anılmaktadır. Siyasetin her yerde olduğu bu yıllar çatışmacı ve özgürlükçü bir ortama sahip olmasından ötürü tarihi olayların hafızalarda kalıcı etkilere sahip olduğu bir dönemdir (Özdemir, 2021).

Özdemir'in (2021) 1960-1980 Döneminin izleri üzerine yaptığı araştırmasının sonucuna bakıldığında; yetmişli yılların özellikle ikinci yarısından başlayarak sağ ve sol gruplar arasında sürekli artan, şiddet içerikli ve oldukça kanlı geçmeye başlayan çatışmalar ile tüm bu süreçleri yaşayanlarda güvensizlik ve korku iklimi kalıcı bir hal almış gibi görünmektedir. Altmışlı yıllar daha çok hoş ve keyifli anılarla doluyken yetmişli yıllar pek de güzel anılara ve hoş duygulara izin vermemekle beraber en kötü ve zorlu günler olarak hafızalarda yer etmiş durumdadır. Ayrıca katılımcılar tarafından bugünün gençleri geçmişle kıyaslandığında apolitik olarak görülmektedir. Çünkü 80 sonrası aileler kendi acı tecrübelerinden dolayı çocuklarına siyasete karışmadan okullarına devam etmelerini tembihlediği ifade edilmektedir. Fakat bugünün gençlerinin siyasallaşma şekli geçmişten farklılaşmış olup sosyal medya platformlarını örgütlenme ve kendini ifade mecrası olarak kullanmaları ön plandadır. Bu açıdan bakıldığında yeni nesillerin apolitik olarak değerlendirilmesi pek de doğru bir ifade kabul edilmeyebilir (Özdemir, 2021).

Türk toplumundaki kuşak çatışması konusuna bakacak olursak bu durumun en fazla toplumsal değerlerde ortaya çıktığı ve bu kuşak çatışmalarının önemli nedeninin ise azalan sosyalizasyon oranı olduğu Dere'nin (2021) çalışma bulguları tarafından desteklenmektedir. Genellikle toplumsal değerlerden doğan kuşak çatışmalarına baktığımızda; anne babaların kendi benimsedikleri gelenek ve görenekleri kendi çocukları sahiplenmediği takdirde iki kuşak arası çatışmaya ortam oluşturulmuş olacağı söylenebilir (Dere, 2021).

2.2.1. Türkiye'de Sessiz Kuşak Olmak: Hem Türkiye'de hem de dünyada Sessiz kuşak isminin kabul görmesinin nedeni; zor zamanlarda erken yaşta çalışmak zorunda kalmaları, çocuk olmaya ve çocuk kalmaya zamanı olmayanlardan oluşmasıdır (Kuran, 2022). 2021 verilerine göre Türkiye nüfusunun %3'ünü oluşturan Sessiz Kuşak dünya nüfusunun %4'ünü oluşturmaktadır. 20. yüzyılın en genç kuşağı olmakla beraber dünyaya geliş tarihleri Milli Mücadele ve Cumhuriyetin kuruluşuna rastladığı için cumhuriyetin ilk

kuşağıdır. Bu nedenle de Türkiye’ de “Cumhuriyet Kuşağı” şeklinde de adlandırılmaktadır. Sessiz Kuşak’ın “Ümit Kuşağı” olarak da görülmesinin nedenine bakılacak olursa yeni bir toplumsal ve siyasi düzene geçilen zorlu bir süreçte yaşamış olmalarıdır (Güzel, 2021).

Gelenekselci olan bu neslin özelliklerini kestirebilmek adına Cumhuriyet Dönemi Türkiye’sine bakmak büyük ipuçlarını gözler önüne serecektir (Sarı, 2020). Bu kuşağın yaşadığı dönemde batıdaki gelişmelerin takibi önemsenmiş ve eğitim alanında yeni adımlar için 1924 senesinde dünyanın büyük eğitim filozoflarından John Dewey Türkiye’ye davet edilmiştir. John Dewey’in Türkiye için oluşturdu eğitim raporu önderliğinde Köy Enstitüleri’nin kurulma fikri oluşmuştur (Kuran, 2022).

Türkiye’deki Sessiz Kuşak mensupları için travma niteliği taşıyan bir doğal afet olayı 1938 yılında yaşanmıştır. Erzincan’da meydana gelen deprem ile 32.962 kişinin hayatını kaybettiği resmi kayıtlarda yer almaktadır. Ayrıca Sessiz kuşağın gözü önünde idam edilen dönemin başbakanı Adnan Menderes 50’li yıllarda gecekondular yerine apartmanlar inşa ederek kentsel dönüşümü başlatmıştır. Ancak yüksek katlı binalar yapılsa da içlerindeki gecekondular yaşamı sürmeye devam etmiştir (Kuran, 2022).

2.2.2. Türkiye’de Bebek Patlaması Kuşağı Olmak: Radyonun zirvede olduğu bu dönemde dünya genelinde gençler sisteme başkaldırıda bulunmuştur. Bu başkaldırının nedeni ise daha iyi bir dünya düzeni istemeleridir. “68 Kuşağı”nın çocukları olan bu kuşağın en karakteristik özelliklerinden biri başkaldırı olarak ifade etmek yanlış olmayacaktır. Türkiye’de çok partili yönetim anlayışının yerleştiği ve ilk ihtilalin meydana geldiği süreçte tanıklık eden bu kuşak, sosyal medyayı kullansa da kendinden sonraki kuşaklar kadar yoğun bir biçimde yer almamaktadır (Güzel, 2021).

Türkiye’de elektriğin yalnız büyük şehirlerde bulunduğu ve üniversite sayısının yurt genelinde sadece 9 olduğu bir döneme tanıklık eden Bebek Patlaması Kuşağı bireylerine; toplamda 1000 kişiye 4 otomobil ve 18 telefon düşmesine rağmen az kaynakla büyük hayalleri olan kişileri içerisinde barındırmaktadır (Güzel, 2021; Kuran, 2022).

Mutlu bir geleceğin hayalini kuran ve sahip olduğu değerleri terk etmeyen bu neslin 1980 Darbesi hiçe saymış, hayallerini yok etmiştir. Yaşanan siyasal olaylardan ötürü çektiği acıları kendine tecrübe edinen Bebek Patlaması Kuşağı çocukları olan X kuşağını olaylara karışmamasını tembihleyerek büyütülmüştür. Ayrıca Türkiye’de bu kuşağa mensup bireyler Sümerbank’ı, ambargodan kaynaklanan yağ kuyruklarını ve ülkenin ilk yürüyen merdivenini hatırlamaktadır (Kuran, 2022).

2.2.3. Türkiye’de X Kuşağı Olmak: Türkiye’de darbeler ve büyük siyasi gerilimlerden ötürü fakirlik ve yokluğun ciddi manada yaşandığı bu dönem bireyleri ile ilgili Sarı (2020); genel bir kimlik bunalımının yaşanmasından ötürü gençlerin ve hatta çocukların kendi kimlik arayışları nedeniyle aidiyet duydukları gruplara dahil olduklarını ifade etmiştir.

X Kuşağı savaş sonrası refaha erilen dönemde dünyaya gelmiş gibi görünse de kutuplaşma ve soğuk savaşların devam ettiği, siyasi olayların var olduğu süreçte yaşamıştır. Türkiye’de de bu durum farklı değildir. 12 Eylül 1980 darbesine neden olarak; toplumsal, siyasi ve ekonomik problemlerden doğan karmaşayı engellemek gösterilse de darbe sonrası gerçekleşen ev hapisleri ve tutuklamalar gerçeği gün yüzüne çıkarmıştır. Bu dönemde yönetime el koyulmuş ve dernekler, kuruluşlar, siyasi partiler kapatılıp insanların birlik sağlayarak çatışmalarının önüne geçilmeye çalışılmıştır. Darbe ortamı ile toplum siyasetten uzaklaştırılarak din olgusu vurgulanmaya çalışılmıştır. Böylece 12 Eylül’ün getirisi toplumu siyasetten arıtmak olmuştur.

Turgut Özal’ın siyasetteki aktif rolünden ötürü Türkiye’de “Özal Kuşağı” şeklinde de adlandırılan bu kuşa bireyleri karmaşa ve sıkıntının var olduğu dönemlere şahitlik ederek yetişmiştir (Güzel, 2021; Kuran, 2022).

1980’ler ve tam da ortasında yer alan 12 Eylül nedeniyle toplumsal düzen ile siyasal alanın bozulmaya başladığı tarih; komşuluk kültüründen müziğe, insan ilişkilerinden topluma, dayanışmadan siyasete kadar bir çok kavramın dejenere olmasının miladıdır. Bu nedenle de tüm bunlar öncesindeki 1980 dönemi; ona bizzat tanıklık etmiş eski nesil tarafından ayrı bir özlemle anılmaktadır (Özdemir, 2021).

2.2.4. Türkiye’de Y Kuşağı Olmak: Batı Y Kuşağı’nın başlangıcı olarak eve bilgisayarların ilk girdiği tarihler olan 1975’leri baz alırken Türkiye’de bu gelişme 1980 hatta 1985’lere tekabül etmektedir (Kuran, 2022).

Y kuşağı için tespit edilen temel özellikler uluslararası araştırmalarda yer almaktadır. Ancak Türkiye’de yer alan Y kuşağı bireyler için bu özellikler farklılık göstermektedir. Farklılaşan bu özelliklerin bazıları ise:

- Online alışveriş yapma
- Sabırsız bir yapıya sahip olma
- Gelecek yerine şimdiki zamana yoğunlaşmayı tercih etme
- Zor yapıdaki bireylerle baş etme becerisini bulundurmama
- Para kazanmayı topluma faydalı olmaktan önemli bulmak

-Kısa zamanda tatmin olacak şeyleri emek ve zaman gerektiren uzun dönemli şeylere tercih etmek

-Sürekli iş değiştirmeyi bir sorun olarak değerlendirmemek

-Takım oyuncusu olma, dinleme, zaman yönetimi, iletişim kurma gibi sosyal yeterliliklerin teknolojik yeterlilikler kadar kuvvetli olmamasıdır (Yüksekbilgili, 2013).

Türkiye’ de çocuk yetiştirme konusunda ilk defa kreş ve bakıcıların annelerin yerine söz sahibi olmaya başladığı dönem olma özelliğindedir (Sarı, 2020).

Kuran’ın (2022) belirttiğine göre senelerdir gençlerle yapılan çalışmaların sonucunda işsizliğin çok olmasının yanında bir de düşsüz yani hayal kurmayan, hayal kurmayı iyi temenniler ile eşdeğer gören nesillerin geldiğidir. Bu da hala genç kategorisinde yer alan Y kuşağı bireylerle başlayan bir dönüşümdür.

2.2.5. Türkiye’de Z Kuşağı Olmak: Kuran’ın (2021) yılında Türkiye’de farklı sosyoekonomik düzeyde yetişmekte olan Z kuşağı bireylerle gerçekleştirdiği çalışmaya göre:

Ülkeden ülkeye kuşak özelliklerinin farklılaştığı gibi bölgeden bölgeye hatta mahalleden mahalleye sosyoekonomik farklar neticesinde Z kuşağı bireylerinin özellikleri de başkalaşmaktadır. Türkiye’de de tek bir model Z kuşağı yer almamaktadır. Dinlenen müzik türleri farklılaşsa da Z kuşağı gençleri için müzik büyük önem taşımaktadır. Kitap okuma oranı 5-10% arasında değişirken ebeveynlerinin her mekanda bu konuda örnek olması Z kuşağını da olumlu etkileyeceği bir gerçektir. Futbola her iki grup da önem verirken maddi yetersizliklerin olduğu yerlerde bir kaçış bileti olarak görülmektedir. Yaşamlarını ‘stresli’ olarak nitelendiren Z kuşağı gençlerinin spor dalı ile ilgilenme oranları oldukça düşüktür. Türkiye’de Z kuşağının problem çözme becerileri yeterince gelişmemiştir. Herhangi bir haksızlık karşısında sosyoekonomik düzeyi düşük bireyler şiddete başvururken sosyoekonomik düzeyi yüksek bireyler başkalarından destek almayı tercih etmektedir. Ayrıca her iki gruptaki gençler de dünyadaki eşitsizlik ve adaletsizliği değiştirmek istediklerini ifade etmişlerdir. Türkiye’de yaşamayı ‘zor’ kelimesiyle dile getiren her iki grup genci göz önüne alındığında gençlerin ‘umuda’ ve ‘güvenli bir ortama’ ihtiyacı olduğu ortaya çıkmaktadır. Ayrıca beyin göçünün temellerinin erken öğrencilik yıllarında atıldığı da bu araştırmada ortaya konmaktadır.

2.2.6. Türkiye’de Alfa Kuşağı Olmak: Türkiye’de Alfa kuşağının iklim değişikliğine karşı farkındalıklarını araştıran Öztürk’ün (2023) çalışmasında iklim değişikliği konusunda Alfa kuşağının ilgili aktivist ve donuk gruplar halinde iki gruba ayrıldığı sonucuna ulaşmıştır. Araştırmanın bir diğer sonucu ise bilgi unsuruyla diğer unsurlar arasında güçlü bir ilişkinin

bulunmadığıdır. Buna ek olarak iklim değişikliği mevzusunda 11 yaşındaki kız öğrenciler öbür öğrencilere göre daha bilinçli olduğu ortaya çıkmıştır. Buradan sonuçla küçüklükten beri çevre eğitimi alarak yetişen öğrencilerin iklim değişikliği konusunda daha bilgili bireyler olması sağlanarak Alfa kuşağında duyarlılık artırılmalıdır.

Eğitim-öğretim faaliyetlerinde kullanılan materyallerin belirlenmesinde öğrenci özellikleri önem teşkil etmektedir. Son kuşak olan Alfa kuşağının eğitim faaliyetlerinde kullanılacak materyallerin dijital temelden gelmesi bu kuşağın dijital kavramlara olan meylini bilmekten geçer. Böylece yeni neslin derslere karşı ilgilerinin artması, akıl yürütme becerilerinin gelişmesi ve derse aktif katılması bu materyaller sayesinde sağlanacak ve etkin öğrenmeler gerçekleşecektir. Esendere 2023 yılında gerçekleştirdiği çalışmada ilkokul 3. sınıf öğrencilerine matematik dersinde Google slaytlardan ve bitmoji uygulamasından yararlanarak sanal bir sınıf oluşturmuştur. Dijital materyallerin matematik dersine eklenmesi ile de yukarıda bahsedilen olumlu sonuçlara ulaşılmıştır. Türkiye’de de Alfa nesli dijital kavramlara oldukça ilgili duymakta ve gittikçe dijitalleşen dünyadan büyümeyi sürdürmektedir.

Tüm dünyayla birlikte Türkiye’de de teknolojik gelişmelerin hızla artması, şuan henüz çocuk yaşta olan Alfa neslinin oyun davranışlarını etkilemektedir. Özellikle Youtube oyun videolarını seyreden çocuklar yaratıcılıktan uzak, taklide dayalı bir oyun kültürü edinmektedir. Ancak oyun; çocuğun kendine has davranışlarını dışa vurduğu, doğal olduğu ve içerisinde bulunmaktan haz aldığı bir eylemken Alfa nesli için oyun kavramı değiştirilip bu kavramın göstermelik bir olguya evrilmesi Youtube oyun videoları ile sağlanmaktadır (Çelik, 2021).

2.3. Kuşak Özellikleri

Kronolojik olarak gruplandırılan kuşakların en belirgin özellikleri sıralandığında:

-Sessiz Kuşak; ahlaklı, dürüst, otoriteye saygılı ve aile kavramına çok değer veren bireylerden oluşmaktadır.

-Bebek Patlaması Kuşağı; iş birliğine açık, disiplinli ve çalışkan bireylerden oluşmaktadır.

-X Kuşağı; kadınların da çalışma hayatına katılması ile yalnız büyüyen bu kuşak otoriteden hoşlanmayan ve yalnız çalışmayı seven bireylerden oluşmaktadır.

-Y Kuşağı; Teknolojiyle ilk kez tanışan bir kuşak olma özelliğinin yanında girişimci ve özgürlüklerine düşkün bireylerden oluşmaktadır.

-Z Kuşağı; 21. Yüzyıla ait ilk kuşaktır. Teknolojinin içine doğmuş bireylerden oluşmaktadır (Demirel, 2021).

Henüz anne karnında iken teknolojiyle tanışan Alfa Kuşağı; davranış ve yaşam şekillerini etkileyen dijital dünya ile bir bütün olmuş durumdadır. Hatta bu nedenle ‘Dijital Yerliler’ olarak da adlandırılmaktadır. Bu en yeni nesil; kural tanımayan, yaratıcı, teknoloji bağımlısı, bağımsızlığına düşkün ve girişimci ruhlu olma gibi karakteristik özellikleri barındırmaktadır (Demirel, 2021).

Aynı yıllarda doğup belirli bir yaşa ulaşmış bireylerin kendine has bir kuşağa evrilmesinde ve ayırt edici kuşak hafızasının ortaya çıkmasında toplumsal değişimin boyutuna ve toplumsal-kültürel olayların ortak bir şekilde tecrübe edilmesine bağlıdır. Kuşak Teorisinde yaşanan senelerde gerçekleşen olaylar baz alınarak her bir kuşağa belirli özellikler tanımlanmaktadır. Belirli bir jenerasyona ait olan bireyler, o jenerasyonun tüm özelliklerini bütünüyle taşımak zorunda olmasa da geneline sahip olmalıdır (Özdemir, 2021; Uğurluoğlu, 2020; Bayar, 2019).

Kuşaklar kendi içinde bulunduğu zaman ve şartlar göz önünde bulundurularak değerlendirilmelidir. Her yeni gelen nesil bir önceki nesilden daha iyi yaşam şartlarına sahip olarak yetişmektedir. İyileşen bu şartlar sayesinde bireysellik ve özgürlük kavramları insan hayatında daha çok yer kaplamaya başlamıştır. Yaşanılan döneme göre şekillenen kuşak tutumları ele alındığında; savaş, kriz gibi zorlu dönemler geçiren Gelenekçiler otoriteye saygılı bireyler haline dönüşürken savaş sonrası refaha denk gelen Bebek Patlaması Kuşağı daha rahat şartlarda yetişmiş olup esnek bir biçimde gelenekselliği sürdürmüştür. Bu iki kuşağın sonrasında gelen X Kuşağı bireylerinin yaşadığı dönemde ise kadınların özgürleşmesi ve gençlik hareketleri gibi konular gündemde yer almıştır (Bayar, 2019; Özdemir, 2021). Her neslin ortak bir sosyal mizaca sahip olmasından dolayı nesillerin liderlik biçimleri de farklılık göstermektedir (Kuran, 2022).

Kuşaklarla ilgili tartışmalı bir konu ise; belirli bir tarih aralığında dünyaya gelen ve ortak kültürel deneyimlere sahip bir grup şeklinde tanımlanan kuşak kavramının özelliklerini taşımada bireyin yaşının bir ölçüt olamayacağı yönündeki bulgular literatürde mevcut durumdadır Aynı kuşağa ait olan bireyler farklı niteliklere sahiptir ve buradan hareketle kuşaklar homojen bir yapıyı içerisinde barındırmaz. Farklı kültüre ait, farklı düzeyde eğitim görmüş birçok insan belirli tarihler arasında doğmuş olması nedeniyle aynı kuşağa mensup sayılmaktadır (Bayar, 2019; Taşlibeyaz, 2019).

2.3.1. Kuşaklar Arası Aktarım: Deneyim aktarımı yöntemi ile geçmişin temsilinden yola çıkarak geçmiş yaşantıların kuşaklararası aktarımı ile bilgiye ulaşılır. Öğrenme ortamlarında çocukların büyüklerle beraberliğinde bağ kurarak verimli vakitler geçirmesi;

anlam, kavram ve değer sistemini olumlu yönde etkilemektedir. Buradan sonuçla kendinden sonraki nesle bırakılan sosyal miras, o neslin ana donanımını oluşturmaktadır (Aydınbaş, 2021; Özdemir, 2021; Kuran, 2022).

Toplumların gelişmesinde eski kuşak ile yeni kuşak arası tecrübe aktarımı önemlidir. Bu karşılıklı aktarım desteklenerek kuşaklar arası iletişim güçlendirilmediği takdirde kuşak çatışmaları artarak nesiller arası kopuklukların yaşanması kaçınılmaz olacaktır (Dere, 2021).

Kültürler kuşaklararası öğrenme ile varlıklarını sürdürmektedir. Bu açıdan genç ve yaşlı kuşağın birbirlerine olan ihtiyaçları görmezden gelinemez. Genç kuşak nasıl kendi kültürünü öğrenmek için yaşlı kuşağa ihtiyaç duyuyorsa yaşlı kuşak da gelişim görevlerini tamamlamak için yeni kuşağa ihtiyaç duyar. Eski zamanlarda kadın üretime destek olurken çocuk konusunda nasıl aile büyüklerinin desteği varsa modern zamanda da kadın çalışma hayatında aktif yer alırken nine ve dedeni varlığı daha büyük bir gereksinimdir. Aslında bu bir toplumsal ihtiyaçtır. Tüm bu boyutlar bir arada değerlendirildiğinde çocukların büyüklere büyüklerin de çocuklara ihtiyacı olduğu bir gerçektir (Aydınbaş, 2021).

Yaşlı nesil açısından baktığımızda insan yaş aldıkça manzaranın bütününe görebilmektedir. Bu açıdan yeni nesillerleken kendi hayatını baştan sona değerlendirme imkanı bulan birey bu sürecin içinde ilişkilerini onarabilmekte, yaşamının tüm aşamalarını düzenleyebilmekte ve yaşadığı süreçleri sil baştan anlamlandırabilme imkanı bulmaktadır (Aydınbaş, 2021).

Aydınbaş'ın (2021) Kuşaklararası Manevi Güçlenme Eğitimi Programının yaşlılar ve çocuklar ile uygulaması üzerine yaptığı çalışmanın bulgularına bakıldığında yaşlı katılımcıların iyimserlik seviyelerinin arttığı, yalnızlık duygularının azaldığı ve kendilerini daha anlamlı hissettikleri görülmüştür. Ayrıca bu uygulama yaşlı nesillerin yeni nesillere karşı olumlu algılar geliştirmelerine de katkı sağlamıştır. Hızlı ve yoğun geçen yılların üstüne en donanımlı dönemlerinde bu birikimleri aktarabilecekleri imkanlar bulmaları; genç nesillerin enerji ve umutlarından beslenmelerine olanak tanıyacağı ve de yaşamlarını daha anlamlı hale getireceği sonuçları ortaya koyulmuştur. Bu program ileri yaştaki katılımcıların manevi güçlenme ve gelişim süreçlerine katkı sunarken genç nesiller açısından bakıldığında ise kişilik, manevi, ahlaki ve psiko-sosyal gelişimlerini desteklemiştir. Hoşgörü değerinin nesilden nesle aktarılması ise huzurlu bir toplum oluşturulması ve devamlılığının sağlanması adına önem arz etmektedir (Doğan, 2021).

Kuşak aktarımı konusuna ek olarak bir kuşak kendini yetiştiren kuşaktan çok kendinden iki önceki kuşağa benzemesinin nedeni ise bir kuşağı yetiştirenler, kendisini yetiştirenlerden gördüklerini uygulama meylinde olmalarıdır (Kuran, 2022).

2.3.2. Kuşak Çatışması Kavramı: Genellikle zihinde olumsuzluk çağrıştıran kuşak çatışması aslında bir toplum için önem arz etmektedir. Toplumsal gelişime katkı sunan, yapıcı olan ve farklı kuşakların birbiri ile iletişimi sayesinde farklı görüşlerin sentezi neticesinde gerçekleşen kuşak çatışmaları birey ve toplumlar için yararlı olmaktadır (Dere, 2021).

Toplumlarda var olan kuşak çatışması kavramı; iletişim biçimleri, sahip olunan değerler, aile yapıları gibi alanlarda meydana gelen değişimler nedeni ile gün geçtikçe etkinliğini arttırmaktadır. Olağan bir durum olarak değerlendirilen kuşak çatışmalarının tahribat oluşturacak etkilere sebebiyet vermemesi için gerekli önlemler alınmalı ve çözümler üretilmelidir. Çözümler yeterli olmadığı takdirde sosyal problemler, iletişim sorunları, psikolojik travmalar, ekonomik yetersizlikler ve kültürel yıkımlara kadar pek çok olumsuzluğu beraberinde getirmesi muhtemeldir (Yılmaz, 2021).

Cinsiyet, yaş gibi demografik nedenler; eğitim, meslek tercihi, aile yapısı gibi sosyo-kültürel nedenler; gelenek, görenek, din, örf, adet gibi kültürel nedenler ve tabii en başta sayılabilecek olan teknolojik gelişmeler kuşaklar arası çatışma nedenleri olarak sayılabilir (Anıl, 2011).

Farklı sosyal, kültürel ve ekonomik koşullarda büyüyen her kuşak kendine has değer yargılarını oluşturmaktadır. Bu farklılıktan da kuşak çatışmaları doğmaktadır. Kuşaklar genel olarak her yeni gelen kuşağı eleştirmeye meyillidir. Eski kuşakların 'şimdiki gençler' ile başlayan söylemleri genellikle olumsuz ifadelerle devam etmektedir. Yüzyıllardır her kuşak yeni gelen nesli benzer şekillerde yargılamaktadır. Genellikle yetişkinler genç nesilleri sorumsuz, eğlence düşkünü, asi, yaramaz olarak görme ve küçümseyip tepeden bakma eğilimindedirler. Kuşak çatışması genellikle eski nesillerin yeni nesilleri yargılaması olarak değerlendirilse de genç nesillerin eskilere karşı önyargılarını da içerisinde barındırmaktadır. Genç nesillerin bu konuda yaptığı hatalar; eski nesillerin deneyim, düşünsel birikim ve tecrübelerini dikkate almamaları şeklindedir (Bayar, 2019).

Genç olmayanların değer sistemlerine uymadığı için gençlik, sürekli yargılanmaktadır. Ancak toplumsal değer yargıları durağan değil dinamik bir yapıya sahiptir. Bir kuşağın yaşam tarzı, değerleri, davranışları ve hayatla ilişkin pek çok şey diğer nesillerle uyumsuzluk göstermelidir. Çünkü bir kuşağın eski kuşak tarafından belirlenen kalıba uyup onu sürdürmesi

ve hatta eski kuşakla aynı özelliklere sahip olması toplumsal değişim, dönüşüm ve ilerlemenin önünde koca bir engel olarak görülmesi yanlış olmayacaktır (Bayar, 2019).

Yılmaz (2021) tarafından yapılan çalışmanın sonuçlarına bakıldığında; kuşaklar arası çatışmalarda kuşakların farklı değerlere önem vermesi dikkat çeken etkenlerden birisi konumundadır. Çalışmada ortaya çıkan diğer etkenler ise; davranışlar, eğitim yönelimleri, tutumlar, öğrenme, motivasyon gibi konulardır. Genellikle kuşak çatışmaları iletişimsizlikten kaynaklanmaktadır. Bunun önlenmesi adına da kuşakların kendine has karakteristik özelliklerinin bilinmesi önem arz eder (Kyles, 2005; Yılmaz, 2021).

Kuşaklar arası çatışmanın bir sonucu ise kamusal veya özel alanlarda yaşlı bireylere uygulanan ayrımcılıktır. Maalesef ki küçümşenen ve hor görülen, ayrımcılığa uğrayan taraf genellikle yaşlı bireyler olmaktadır. Bu da kuşak çatışmasından doğan bir durumdur (Varışlı ve Gültekin, 2020).

2.3.3. Kuşaklar Arası Değişim: Şimdilerde gençler kontrolü kaybetmiş vaziyette. Yetişkinlere karşı saygısız, öğretmenlerini sinirlendiren, ebeveynlerine karşı çıkan ve kaba bir biçimde yemek yiyen bireyler durumunda (Aristoteles, MÖ 350, Akt. Kuran, 2022). Bu ifadelerle bakıldığında kuşaklar arası değişimin milattan önceki yıllara kadar uzandığı gerçeği ortaya çıkmaktadır.

Kendi içinde yer aldığı zamanı diğerlerinden özel görmek her kuşak için geçerli bir eğilimdir. Ancak gelen her yeni nesil, bir önceki nesilden daha girişimci olmaktadır çünkü hayatın erken dönemlerinde bilgiye, insanlara ve kaynaklara daha fazla erişim imkanı bulunmaktadır (Özdemir, 2021; Schwabel, 2014).

Aralık 2009 ve Ocak 2010'da doğan iki kişi farklı kuşaklarda değerlendirilmektedir. Ancak kuşaklar belirlenirken kesinlikle tek bir kişi üzerinde değil; sosyal gruplar, önceki nesillere dayanan eğilimler ve özellikler açıklanmalı, tüm bunlar geniş bir şekilde yorumlanmalıdır. Her ne kadar bireyler henüz küçükken nesil özellikleri ve nitelikleri öngörülse da büyüdüklerinde bunların gösterilip gösterilmeyeceği henüz bilinmemektedir (Nagy ve Kölcsey, 2017).

Doğan'ın (2021) Z, Y, X ve Bebek Patlaması Kuşakları ile yaptığı çalışmanın sonuçlarına bakıldığında Z kuşağının farklılıklara saygı ve kabullenme yönelimlerinin diğer kuşaklara kıyasla daha düşük olduğu sonucuna varılmıştır. Bunun nedeni olarak da araştırma grubunda yer alan diğer kuşaklara göre Z kuşağının teknolojinin getirisiyle beraber bireysellikten hoşlanan ve daha yalnız bir kuşak olması öne sürülmektedir.

2.3.4. Kuşaklar Arası Genel Farklılıklar: Kuşaklar arası farklılıklar Aşağıda Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2

Kuşaklararası farklılıklar (Deneçli ve Deneçli, 2012).

	Bebek Patlaması Kuşağı	X Kuşağı	Y Kuşağı	Z Kuşağı
Özellikleri ve değerleri	-Sadakat duyguları yüksek -İşkolik -Takım çalışmasına önem veren -Kanaatkar -Rekabetçi -Teknolojiye uzak	-Sadakat duyguları değişken -Otoriteye saygılı -Topluma duyarlı -İş motivasyonları yüksek -Kanaatkar -Kaygılı -Teknolojiyle ilişkisi düşük	-Sadakat duyguları az -Otoriteyi zor kabullenen -Bağımsızlığına düşkün -Çok sık iş değiştiren -Bireyci -Teknolojiyle büyüyen	-İşbirlikçi -Yaratıcı -Teknoloji ile doğan

Tablo 2’de görüldüğü gibi Bebek Patlaması Kuşağı; sadakat duyguları yüksek, işkolik, takım çalışmasına önem veren, kanaatkâr, rekabetçi, teknolojiye uzak bireylerden oluşurken X Kuşağı; sadakat duyguları değişken, otoriteye saygılı, topluma duyarlı, iş motivasyonları yüksek, kanaatkâr, kaygılı ve teknolojiyle ilişkisi düşük bireylerden oluşmaktadır. Y ve Z kuşağı bireylere bakıldığında ise Y Kuşağı; sadakat duyguları az, otoriteyi zor kabullenen, bağımsızlığına düşkün, çok sık iş değiştiren, bireyci, teknolojiyle büyüyen bireylerken Z Kuşağı; işbirlikçi, yaratıcı, teknoloji ile doğan bireylerden oluşmaktadır. Buradan sonuçla kuşaklar değişikçe sahip olunan özellikler ve değerler de farklılaşmaktadır.

2.4. Z ve Alfa Kuşağının Karşılaştırılması

Apaydın (2020) tarafından okul öncesi öğretmenleriyle yapılan araştırmanın bulgularına bakıldığında Alfa kuşağının olumsuz davranış biçimleri Z kuşağına göre daha fazla bulunmuştur. Okul öncesi öğretmenleri Alfa kuşağında teknoloji bağımlılığı, benmerkezcilik ve şiddet eğiliminin önceki kuşaklara göre daha da fazlaştığını belirtmiştir. Yine aynı çalışmada katılımcılardan bazıları Alfa kuşağının olumlu özellikleri olarak; yüksek algı düzeyine sahip olmaları, yaratıcı, kararlı, öğrenmeye açık, en küçük detayların farkında ve daha dikkatli olduklarını belirtmiştir. Bir katılımcının ifadelerine göre ise Alfa kuşağının bazı bireyleri çok duygusal iken bazıları tüm duygularını bastırarak tepkisiz kalabilmektedir. Bu çalışmada Alfa kuşağı bireyleri Z kuşağından daha aktif, daha huysuz, daha inatçı, daha öfkeli ve çok daha egomerkezli şeklinde sonuçlara varılmıştır. Alfa kuşağının Z kuşağına göre kendilerine olan güvenlerinin daha fazla olduğu da araştırmanın bulguları içerisinde. Akademik yeterlilikleri göz önünde bulundurulduğunda ise Alfa

öğrencileri Z kuşağı öğrencilerine göre birden fazla bilgi birikimine sahip, kurdukları oyunlarda farklı, öğrenmeye daha açık ve sayısal zekâları yüksek olmasına rağmen sosyal zekâları sınırlı olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır. Her iki kuşak iletişim becerileri ve arkadaş ilişkiler açısından değerlendirildiğinde ise, Z kuşağının Alfa'ya göre daha yüksek iletişim becerilerine sahip olduğu bulunmuştur. Ben merkezlilik ve lider olma arzusu ön planda olan Alfa kuşağı Z kuşağına göre daha özgüveni yüksek bireylerdir. Sınıf dışı davranışlara bakıldığında; katılımcılar Z kuşağının görevlerini sorumluluk alarak yerine getirdiklerini ve etik kurallara uygun davrandıklarını belirtirken sokağı tanıma-kuralları bilme seviyeleri yüksek olduğunu da belirtmiştir. Katılımcıların belirttiği bir diğer faktör ise öğretim tekniklerinin Alfa kuşağı bireyler için sınıf yönetiminde birden fazla duyuya hitap edecek şekilde yapılandırılması gerektiğidir. Z kuşağı için sınıf yönetimi olarak resim ve benzeri materyaller ile geleneksel tekniklerin kullanımının yeterli olduğu ifadesi çalışmada yer almıştır (Apaydın, 2020).

Ayrıca Alfa kuşağı çocukları Z kuşağında yer alan abla ve ağabeylerine kıyasla daha küçük yaşlarda, çok daha hızlı ve kontrolsüz bir biçimde teknolojiyle tanışmakta ve doğduğu günden itibaren ekran ile bağımlı bir hayat sürdürmektedir. Bu karşılaşma henüz çocuk yaşta olan Alfa bireyleri için girişkenlik ve bağımsızlık çabalarını olumsuz etkilerken duygusal tatmin ve kendini ifade biçimlerini de farklı ortamlara aktarmasına neden olabilecektir (Güzel, 2021; Sarı, 2020). Güzel'in (2021) yaptığı çalışmada yer alan anne ve baba görüşlerine göre de Alfa çocuklarının ekranda bir şey izlerkenki dikkat sürelerinin Z çocuklarına kıyasla daha yüksek olduğu şeklindedir.

Teknolojiyle daha geç tanışan Z Kuşağı teknolojinin içine doğan Alfa Kuşağı ile karşılaştırıldığında farklı serbest zaman faaliyetleri ve farklı oyun çeşitleri ile vakit geçirerek büyümektedir. Ayrıca en yeni nesil olan Alfa'nın çocukları akıllı cep telefonu, akıllı televizyon ve internet tabanlı tabletleri oyun için ilk sırada tercih ederken bir önceki nesil olan Z kuşağı bireyler çocukluk yıllarında daha çok lego, araba, bebek gibi oyuncakları tercih ederek büyümüştür (Güzel, 2021).

2.5. Z ve Alfa Kuşağının Ortak Özellikleri

Her ne kadar iki ayrı kuşak olarak değerlendirilseler de Alfa Kuşağı ile Z Kuşağı arasında güçlü bir benzerlik mevcuttur (Nagy ve Kölcsey, 2017). Z ve Alfa kuşağı dijital çağda dünyaya gelmeleri nedeniyle eski kuşaklara göre sosyal medya, ileri teknolojik araçlar, internet ve akıllı cihazlar ile oldukça alakalıdır (Yalçın Kayıkçı ve Kutluk Bozkurt, 2018).

Z ve Alfa kuşağının teknolojinin içine doğup erken yaşlarda internet ve elektronik cihazlarla tanıştığı unutulmamalıdır. Sanal ortamda sosyalleşen, alışveriş yapan ve her an hazır bilgiye ulaşabilen bu kuşağa mensup bireylerde bazı konsantrasyon problemlerinin ve hatta fiziksel bozuklukların görülmesi kaçınılmazdır. Bu nedenle bu bireylerin öğrenme ortamları planlanırken dikkat çekici, çok yönlü ve özellikle hem gerçek yaşam hem de dijital dünya etkinliklerinin iç içe olması gerekmektedir (Mısıtık, 2019).

Z ve Alfa kuşaklarının en çok eleştiri aldıkları özelliklerinden biri olan bireysellikten yana olmaları 21. yüzyılın iletişim çağı olmasından kaynaklanmaktadır. Elektronik aletler sayesinde istediklerine ulaşmaları onların fiziksel bir çaba sarf etmelerine gerek kalmamasını sağlamıştır. Gelişmiş hayal güçleri sayesinde bilgisayarda sanal olarak görüntülediklerini gerçek nesnelere çevirebilmektedirler. Bu becerilerini geliştirmeleri açısından ise uygun eğitim sistemleri ve eğitim yapıları sağlanması faydalı olacaktır (Mısıtık, 2019).

Kendinden önceki kuşaklarla kıyaslandığında her iki kuşağında keşfetme arzusu yüksektir. Kendi kişisel alan ve haklarının farkında olan bu iki kuşak da hakları ihlal edildiğinde ani tepkiler verebilmektedir. Öfke kontrol becerisi düşük olduğunda ise otoriteyle çatışarak öfke, ağlama nöbeti, kavga gibi olumsuz davranışlar gözlemlenmektedir (Sarı, 2020).

Şimdiye kadarki tasnif edilmiş kuşaklar ve kuşak özellikleri araştırıldığında öğrenme yöntemlerinin güncellendiği ve değiştiği bariz olarak görülmektedir. Günümüz Z ile en yeni kuşak olan Alfa için teknoloji tabanlı öğrenme ortamları tercih edilmektedir (Mısıtık, 2019).

Her iki kuşak çocuklarının da ebeveynleri tarafından ortak ifade edilen bir durum ise aynı andan birden fazla iş ile meşgul olmalarıdır. Örneğin televizyon açıkken tablet kullanma, bir yandan ise fiziksel aktivitelere yer verme şeklindedir (Güzel, 2021).

Ayrıca paketli ve hazır gıdanın günbegün yaygınlaştığı, doğal gıda bulmanın giderek zorlaştığı dönemde yaşayan bu iki kuşakta da beslenme bozuklukları ve obezite sorunları tüm dünyada hız kesmeden artış göstermektedir (Sarı, 2020).

2.6. Kuşaklar Arası Farklılaşan Etmenler

Kuşak çalışmalarıyla ilgili alan yazın tarandığında pek çok etmen kuşaklar arasında farklılaşmaktadır. Bunlardan birkaçı alt başlık olarak çalışmanın alanyazınında detaylandırılacaktır. Sosyokültürel boyutlar, aile yapıları, ebeveyn yaklaşımları, eğitim sistemindeki farklılıklar, okul ve aile ortamı, öğretmen tutumları ve eğitim yöntemi, iletişim becerileri, teknolojik gelişmeler, oyun ve oyuncak tercihleri, iş imkanları ve en son olarak da COVID-19 salgını kuşaklar arası farklılaşarak etkin rol oynamış alt başlıklardandır.

2.6.1. Sosyokültürel Boyut: Bahacaci (2021) tarafından 3 kuşak üzerinde gerçekleştirilen araştırmanın sonuçlarına bakıldığında; kuşakların yaşama doyumlarının yüksekten düşüğe doğru sıralanması X, Y, Z şeklindedir En yüksek psikolojik belirti gösteren kuşak ise Z iken en düşük belirtiyi X göstermiştir. Bu da yaşama doyum ile psikolojik beklenti arasında negatif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu sonucunu doğurmuştur.

Günümüzde internetle birlikte kültürel mirasın aktarımına ve aile kurumuna karşı gelen birçok tehdide karşı aile büyükleri etkin rol oynamaktadır. Buralarda oluşan boşlukların doldurulmasında bizzat aile büyükleri yer almalıdır. Aile kavramı ve burada büyüyen çocukların değerlerle yetişmesi için aile büyükleri yerküreyi tutan dağlar kadar değerlidir (Aydınbaş, 2021).

Sosyokültürel açıdan bakıldığında eskiden anne babaya itaat önem arz ederken şuan özellikle Alfa Kuşağın çocuklarda sıkça gözlenen davranış anne-babaya vurmadır. İstedikini vurarak yaptıracağına inanan veya bunu bilen çocukta bu davranış sıklaşmaktadır. Bu durumda ebeveyn çocuk ilişkisinde bakılması gereken yer gücün kimde olduğudur. Anne-baba otoritesinin azaldığı bu tür ebeveyn çocuk ilişkilerinde her şeyi elde etme isteğinde olan çocuktaki benmerkezcilik artmaktadır (Sarı, 2020). Özellikle Türk kültüründe aile kavramında gerçekleşecek olan otorite savaşları kuşak fark etmeksizin Türk toplumu tarafından saygısızlık olarak nitelendirilmektedir.

2.6.2. Aile Yapısı: Çocuk sahibi olma yaşını etkileyen nedenler arasında; aile yönlendirmesi, çevre algısı, aile planlaması hakkındaki bilgi yetersizliği, eğitim durumu yer almaktadır. Aile planlaması hakkında bilgisizlik ve toplumun kişiler üzerindeki etkisinin getirisi ise fazla sayıda çocuğa sahip ailelerledir. Yaşanılan dönemin standartlarına göre normal bir evlenme yaşı kabul edilen ve şimdilerin evlilik için erken sayılabilecek yaşta evlilik yapan, daha fazla çocuğa sahip olan birinci kuşak bireyleri aile planlaması hakkında daha bilinçsiz olarak değerlendirilir. Özellikle üçüncü kuşak bireyler evlenme yaşı ile çocuk sayısı konusunda belirleyici faktörler; uzun vadeli yatırım yapma talebi, eğitim süreçleri, aile planlaması hakkındaki bilinç düzeyidir (Güçlü, 2021).

Alfa kuşağına ait bireyler X Kuşağı, Y Kuşağı ve Z Kuşağı'nın çocuklarıdır. Bu yeni nesil ebeveynleri tarafından aşırı derecede şımartılmaları ve etkilenmeleri öngörülmektedir. Alfaların potansiyel olarak yaşı daha ileri ebeveynleri olacaktır çünkü Y kuşağı bireyler evlenmek ve çocuk sahibi olmak için daha ileri yaşları tercih etmektedir. Y kuşağı her zaman özel hissettirilmiştir ve bu durum Z kuşağına da yansiyacak gibi görünmektedir. Çünkü

bireyin yetiştirilme tarzı ileriki dönemde kendi çocuğunu yetiştirmede ayna görevi görmektedir (Bejtkovský, 2016, Schwabel, 2014).

Helikopter ebeveynlik, küçük ve çekirdek aile yapısı, çift kariyerli ve evden çalışma açısından aile yapısındaki değişiklikler, çocuk yetiştirme pratiklerindeki ve işin doğasındaki değişiklikler ebeveynlere de aşırı yük bindirmektedir. Bununla birlikte, mevcut ebeveynlik modeli, bir yandan çocuğu aşırı sevgi, şefkat ve sürekli izleme ile diğer yandan dışarıda oldukları zamanlarda bebek bakıcılarının, hizmetçilerin, koruyucu bakıcıların yardımını almakla kutuplaşmış gibi görünmektedir (Jha, 2020).

Geçmişte kadınların ev dışı hayatı tecrübe edinmesi, kamusal hayata karışması babalarından geçtiğinden ötürü baba figürü erkekten ziyade kadın anlatılarında özel bir anlam taşımaktadır. Annelerin özel alana hapsolmuşluğu kızlarına kıyasla daha fazla olduğu için annelerin yerine modern babaların anlatımı daha da anlam kazanmaktadır. Ancak kadınların iş dünyasında yer alması ile birlikte modernleşen toplumlarda kadın-erkek eşitliği yaygınlaşarak çocuk bakımında ve evde iş bölümü oluşturulmaya başlanmıştır. Günümüzde kadınlar aile içinde üretimi sırtlanırken yeni anlamlar ekleyerek güçlenmektedir. Bir taraftan bireysel savaş verirken bir taraftan da toplumdaki kadına olan bakışı olumlu yönde geliştirmeyi amaç edinmiş durumdadır. Değişimler aniden değil zaman içerisinde gerçekleşmektedir. Bebek Patlaması ile Z kuşağı arasında yaşanan büyük değişimler değerlendirildiğinde iki kuşak arasında yer alan X ve Y kuşağının tampon görevi gördüğü unutulmamalıdır. Bu nedenledir ki yıllar geçtikçe farklı faktörler neticesinde toplumsal cinsiyete bakış ve cinsiyet algısı olumlu yönde değişime uğramıştır. Günümüz kadınları ise eşleri ile eşit ancak farklı olduklarının da bilincindedir. (Balcı, 2020; Güçlü, 2021; Karaymirza, 2019; Özdemir, 2021).

Güzel'in (2021) Z ve Alfa kuşağı bireylerin ebeveynleri ile yaptığı çalışmanın sonucuna bakıldığında; ebeveynleri çalıştığı ya da yoğun olduğu için iletişim eksiklikleriyle büyüdüğünü hisseden şimdiki zaman ebeveynleri; çocuklarını yetiştirirken bu duruma ne kadar dikkat etmeye çalışsa da yine bir şekilde kaliteli vakit geçirme konusunda yetersiz kaldıklarını ifade etmişlerdir. Fakat buna rağmen kendi çocukluklarında aile içi iletişim zayıf olsa da çokça arkadaşına sahip olan ve sokakta oynayan çocuklar oldukları için kendi çocuklarına göre daha iyi bir çocukluk geçirdikleri kanısındadırlar. Çalışmaya katılan anne-babalar; bu zaman çocuklarının büyürken medya teknolojileri ile evde tek başlarına olduklarından dert yanmaktadır.

2.6.3. Ebeveyn Yaklaşımları: Annelik deneyimleri ve annelik algıları kuşaklararası değişimlere uğramaktadır. Annelik olgusunun her bir nesilde farklılık kazanması modern

çağın getirisi olan kültürel aktarımlar ile toplumsal yapının teknolojik gelişmelerin öncülüğünde değişmesi ile meydana gelmektedir (Erçevik Yüksel, 2022).

Erçevik Yüksel (2022) tarafından yapılan çalışmanın sonuçlarına bakıldığında anneanneler ataerkil yapının getirisi, geleneksel anneliğin temsilcisi konumunda olup kurumsal annelik metoduna daha yatkınken modern çağın anneleri deneyimsel metodu benimser ve anneliği bir olgu olarak görüp içgörüsül taraflarını vurgular. Yine aynı çalışmada anneliğin keyifli ve zorlu yönlerinin altını çizen her iki neslin farklılaştığı yer ise anneler anneannelere göre anneliği tanımlarken daha fazla endişe, sorumluluk ve çocuğa yetebilme kavramlarına ağırlık vermiştir. Deneyimlerinden yola çıkan anneler kendilerini daha sorgulayıcı, araştırmacı, sabırlı, çocuğuna yetebilen ve eğlenceli şeklinde aktarırken; iki kuşak arasındaki değişimlerin meydana gelmesinde teknolojinin etkisi olduğu da belirtilmiştir. Bu annelik deneyimleri arasındaki değişimler ise otorite, tecrübe, bilgi, saygı, esneklik gibi kavramlarla ifade edilmiştir.

Z kuşağının ebeveynleri çocukları ile kendilerini arkadaş görmekten memnun durumda olsa da bu durum otorite sorunlarını da beraberinde getirmektedir. Kaldı ki çocukları arkadaşstan ziyade mutlu ve sağlıklı ebeveynlere ihtiyaç duymaktadır. İyi anne baba olma endişesi baskın ebeveynler tarafından yetiştirilen Alfa kuşağı bireyler ise oldukça hatta olması gerekenden belki de fazla ilgi ile büyümektedir. Bu durumun bazen sınırlar arası netliği bulanıklaştırdığı da bir gerçektir. İsteklerinin birçoğunun ebeveynleri tarafından yerine getirilmesinden dolayı bu bireyler dirençli bir yapıya sahip olarak yetişmektedir. Bundan ötürü dikkatlerinin daha zayıf, verilen komutlara odaklanmada güçlük çektikleri de görülmektedir (Sarı, 2020).

Kendi ebeveynleri tarafından pek de ilgi görmeden büyüyen günümüz ebeveynleri çocuklarını ilgiye boğmanın daha iyi olacağı yanılgısına kapılmakta ve bağımlı bireyler yetiştirmektedir. Yönetebileceği, oynatabileceği, kullanabileceği bir ebeveyn ihtiyacı hisseden çocuk yerine kendi kendine oyun kurma alışkanlığı edinmesine fırsat vermek çocuğun bağımsız olma isteğini desteklemenin en önemli yollarından bir tanesidir (Sarı, 2020).

2.6.4. Eğitim Sistemi: Aynı tarihi dönemde var olan insanlar bütünü kuşak olarak isimlendirilmektedir. Aynı kuşakta yer alan insanların ilgileri, beğenileri, yaşadıklarını yorumlama ve algılama şekilleri, çalışma ve öğrenme biçimleri birbiriyle benzerlik göstermektedir. Bu çerçevede kuşaklar arası öğrenme yöntem ve biçimleri değişiklik göstermektedir (Mısıtık, 2019).

Dünya; üretken, çalışkan ve sadakat sahibi gelecek kuşaklara ihtiyaç duymaktadır. Bunun elde edilebilmesi için de insanların ilgi alanlarına ve yeteneklerine paralel olarak kişisel gelişimlerine olanak tanınmalıdır. Kuşakların oluşturacağı toplum hakkında şuan içerisinde bulunduğu eğitim sistemi belirleyici olacaktır. Tarihsel farklılık ve nesiller arası geçişler kuşaklara olumlu etkiyi oluşturan en önemli değişim faktörü eğitim olarak değerlendirilmektedir (Balcı, 2020; Mıstık, 2019).

Bir toplumda zaman içinde yaşanan her tür gelişme eğitim sistemini de etkilemektedir. Toplum içerisinde eğitimden beklentinin ve eğitim işlevinin devamlı değişmesi ile eğitimin şekillendiği ifade edilebilir. Ebeveynlerin zamanında aldığı eğitim ile günümüzde çocuklarının aldığı eğitim farklılık göstermektedir. Bu farklılık yaşanan gelişmelerden doğan kuşaklar arası farklılık olarak nitelendirilmektedir (Nayır ve Çınkır, 2017).

Alfa jenerasyonu değişen öğrenme biçimleri nedeniyle klasik öğrenme yöntemlerine ilgi duymamaktadır. En yeni kuşak olan Alfa kuşağı ile öğrenme alışkanlıkları kökten değişmektedir. Hızlı bilgi toplamaya alışkın olan Alfalar için çoklu görev temel bir beceridir. Bu da yeni öğretim yöntemleri gerektirmektedir. Bu yeni neslin dikkatlerini çekebilmek ve öğrenmelerini olumlu etkilemek için farklı duylara hitap eden deneyim ortamları oluşturulmalıdır. Görseller ve son teknolojik aletler ile kendi başlarına deneyimleme fırsatlarının yaratılması da bu süreçte etkili olacaktır (Nagy ve Kölcsey, 2017; Mıstık, 2019).

Mıstık (2019) tarafından yapılan araştırma sonuçları göstermiştir ki Alfa kuşağı temel öğrenme şekli deneyimleyerek, yaparak, yaşayarak öğrenmedir. Doğada doğal araçlarla, teknoloji tabanlı ve oyun ile uygun ortamda deneyim kazanmak; yaşayarak öğrenmeyi sağlamaktadır. Bu noktada çocukların öğrenmenin zevkini alması için bilgiyi deneyimleyerek öğrenmelerini sağlamak önem arz etmektedir.

Nayır ve Çınkır (2017) tarafından yapılan araştırmada okul ve eğitim konusunda kuşaklar ve dönemler arasındaki farklılıklar ortaya konmaya çalışılmıştır. Katılımcı görüşlerinden yola çıkarak varılan sonuçlarına bakıldığında;

-Öğretmenlik mesleğinin zaman içerisinde saygınlığını yitirmesi ile birlikte öğrenci-öğretmen ilişkisinin negatif yönlü etkilenmesine sebep olmuştur.

-Geçmiş nesillerin katı ve şiddet barındıran bir disiplinle eğitilmesinin yanı sıra günümüzde okullarda disiplin kavramının ortadan kalktığı görülmektedir.

-Ödevsiz yetişen eski kuşağa kıyasla şuan oldukça fazla ödev verildiği ve maalesef ödevleri öğrenciden çok ebeveynlerin yaptığı bir sisteme geçildiği belirtilmiştir.

-Açık uçlu sınavlarla değerlendirme sistemi hakimken yeni nesilde test sınavlarına geçişin olduğu ifade edilmiştir.

-Eski zamanlarda okula ulaşım yürüyerek sağlanırken gelişen imkanlar ve okul tercihinin getirisi ile servisle ulaşım sağlanmaktadır.

-Okul-aile işbirliği açısından bakıldığında geçmişe kıyasla bilinçli ve eğitimde aktif yer alan ailelerin var olduğu görülmektedir.

-Araştırmada yer alan katılımcıların eğitime ilişkin genel görüşlerine bakıldığında kendi dönemlerinde okul hayatın ta kendisi iken şimdiki dönemde okulda öğrenilenler hayata entegre edilememekte olup okul dışarısına taşınma imkanı bulunmamaktadır.

Araştırmada yer alan tüm bu görüşlerin ışığında toplum zamanla amacından sapan ve bencilleşen bireyleri içerisinde bulunduran bir yapıya evrilmektedir. Bunun önüne geçmek için öğretmenlik mesleğinin eski saygınlığı kazandırılmalı, eğitim sistemleri toplumun ihtiyaçlarına göre yapılandırılmalı, yeni kuşaklar için hedefler kazandırılmalı ve okul-toplum uyumu göz ardı edilmeden iyileştirilmelere yer verilmelidir (Nayır ve Çinkır, 2017).

Geçmişten bu yana bakıldığında teknolojinin beklenemeyecek düzeyde hızlı gelişmesi nesillerdeki ilgi alanlarının değişmesine neden olmuştur. Eğitim ortamları hazırlanırken yeni nesillerin ilgi alanlarına ve eğlence anlayışlarına uygun öğrenme yöntemlerinin seçilmesi eğitim sistemi içerisinde çocukların başarısını arttırmaktadır. Aksi halde bireylerin keyif almadığı ve konsantre olamadıkları eğitim ortamlarında bulunmak istememeleri doğal görülmelidir. Gelecek nesilleri entelektüel değeri yüksek, girişimci ve başarılı bireyler olabilmesi için öğretmenlerin öğretme şekilleri, ders materyalleri ve okulların tasarımları yeni nesillere göre güncellenmelidir. Eğitim ortamları tasarlanırken kullanıcı özellikleri dikkate alınmalıdır. Önceki süreçlerde sabit özellikler içeren belirli işlevdeki materyaller yerine farklı alternatifler ve katılımcının arzuları doğrultusunda esnek çözümler bulunmalıdır (Mısıktık, 2019).

2.6.5. Okul ve Aile: Ebeveynlerin okula kaşı olan olumsuz bakış açısı öğrenciye ve dolayısıyla öğretmene karşı istenmeyen davranışlara yol açmaktadır. Ebeveynlerin öğretmenlerden yüksek beklentileri öğretmenleri baskı altına almakta ve öğretmenlerin işini zorlaştırmaktadır (Apaydın, 2020).

Z kuşağında bulunan kişiler gelecek kaygıları ve iş edinme kaygılarından ötürü üniversite mezunu olma konusunda kendilerini mecbur hissetmektedir. Z kuşağı gitgide iş ortamı rekabetinin fazlaştığı ve iş bulmanın hiç de kolay olmadığı bir dönemde doğmuşlardır. Bu nedenle de kendini üniversite okumak zorunda görmektedir. Bunlara ek

olarak Z kuşağı üniversite ortamını deneyimlemek, kendini ve dünyayı anlamak ve entelektüel olmak için de üniversiteye gitmektedir. Genellikle iş bulmanın ve hayata erkenden katılmanın zahmetsiz olduğu meslekleri tercih eden Z kuşağı bireylerin bir kısmı da ailelerinin işlerine uygun bölümleri okumayı tercih etmektedir. Z kuşağında yer alan kadın bireylerin üniversite okuma nedenlerine bakıldığında ise genel olarak bir erkeğe kendini maddi açıdan bağlamamak ve ailelerine yük olmamaktır (Ercan, 2021).

Esnek öğrenme ortamlarını tercih eden Alfa kuşağının ebeveynleri ise önceki kuşaklara göre daha bilinçli ve çocuklarının eğitimi ile daha ilgili oldukları görülmektedir (Koç Akran, 2018).

2.6.6. Öğretmen ve Eğitim Yöntemi: Yeni nesilleri; öz benliğini bilen, toplum dinamiklerine uygun, geleceğin değerler dizisine hazırlıklı bireyler şeklinde hayata hazırlamak öğretmenlerin asli görevidir. Kuşaklar arası ilişki ve bilgi boşluğunu kapatabilecek güç ise öğretmenlerin ellerindedir (Sarı, 2020; Kuran, 2022).

Öğretmenler kuşaklararası alanları ortak kullandıkça kuşaklararası dayanışma ortamı oluşacak olup bu sayede gruplar arasında bilgi aktarımı sağlanabilecektir. Kuşakların öğrenmesi bu üç bileşene; kuşaklararası alan, bilgi paylaşımı ve dayanışmaya bağlı olarak sonuçlanmaktadır. Bu sayede eğitim örgütleri çağın gereklerine ulaşırken öğrenen bir örgüt şeklini alacaktır (Hiçyılmaz, 2021).

Apaydın (2020) tarafından yapılan araştırmada sınıf yönetimi teknikleri açısından farklılıklar ortaya çıkmıştır. Okul öncesi öğretmenleri Z nesli için daha geleneksel sınıf yönetim teknikleri kullanırken Alfa nesli için daha modern teknikler tercih edilmektedir. Çalışmaya katılan öğretmenler, Alfa kuşağı öğrencilerinin teknolojiye olan derin ilgilerinin eğitime yansıdığını belirtmiştir. Bu nedenle, okul öncesi öğretmenleri yapılandırmacı bir sınıf yönetimi yaklaşımını kullanarak yeni neslin eğitim öğretimini gerçekleştirmesi isabetli olacaktır.

Yeni kuşakların gelişimi için eğitmenlerin bilge kişi olmak yerine kolaylaştırıcı ve rehber konumuna geçmesi önem arz etmektedir. Gençlere bir şey öğretmek yerine işbirlikli, aktif, deneysel öğrenmeyi destekleyerek eğitimcilerin de onlarla beraber öğrenmesi eğitimin verimini arttıracaktır. Kısacası öğrenme bir liderin bir gruba bilgisini aktardığı tek yönlü bir akış olmaktan çıkarılması yeni nesiller için yerinde bir karar olacaktır (Kuran, 2022).

İçerisinde bulunan çağ fark etmeksizin bir toplumun önünde yer alan en önemli rehber öğretmenlerdir. Bireye uygun öğrenme ortamları sunulurken uzmanların, ailenin ve öğretmenin işbirliği oldukça önemlidir. Bu işbirliğini sağlama görevini üstlenen ise daha çok

öğretmenlerdir. Kuşakların daha iyi eğitim almasını sağlayan, tüm öğrenme süreçlerini destekleyen öğretmenler; teknolojik bilgi ve beceri gereksinimi bulunduran ters yüz öğrenme gibi çağdaş eğitim yaklaşımlarını doğru bir şekilde düzenlenmesini destekleyen eğitimin temel ögesidir. Gelişen teknoloji ile de Alfa Kuşağı öğretmen rehberliğinde öğrenmeler gerçekleştirmektedir (Koç Akran, 2018).

Koç Akran'ın (2018) araştırmasında yer alan öğretmen görüşlerine göre Alfa Kuşağı gelecekte; üst düzey becerilere sahip, bilgileri anlamlı bir şekilde kodlayan, teknolojik materyalleri etkili biçimde kullanan, sentez düzeyinde davranışlar ortaya koyan bireyler olacağını belirtmektedir.

2.6.7. İletişim: İnternet ve cep telefonu kullanımı açısından kendinden önceki kuşaklara kıyasla teknolojiye bağımlı hale gelen Y kuşağı bireyleri daha narsist, daha dinamik ve daha geniş bir tüketici kitlesine sahip olmasından ötürü teknolojiye olan düşkünlüğü tartışmalara sebep olmuştur. Kaldı ki kendinden önceki X kuşağıyla kıyaslandığında iletişim teknolojilerini kullanımı bariz yüksekken kendinden sonraki Z ve Alfa kuşağının iletişim teknolojilerini kullanım biçimi hakkında tahminde bulunmak zor olmayacaktır (Kuyucu, 2017).

İki nesil iletişim becerileri ve arkadaşlarıyla ilişkileri açısından değerlendirildiğinde, Z kuşağının Alfa'ya göre daha yüksek iletişim becerilerine sahip olduğu bulunmuştur. Bulgular ayrıca Alfa neslinin gelişime açık olduğunu da ortaya koymuştur. Akran çatışması yaşama, iletişimde zorluk yaşama gibi iletişim becerileri açısından arkadaşlarla iletişim kurmak, paylaşmak yerine liderlik sergilemek ve özel alana saygıda sınırlı davranışları da bulgular arasındadır. Alfa kuşağının sosyal ilişkilerde teknoloji ile yakın bağları düşünüldüğünde çok daha geriden gelmektedir (Apaydın, 2020).

Z ve Alfa kuşağı bireylerinin bireyselliği daha çok önemsemelerinde iletişim çağında yaşamaları neden olmaktadır. Hayal güçleri geniş olan bu iki kuşak fiziksel bir emek vermeden teknolojik aletler ile istediklerine ulaşabilmektedir. Sanalda var olan şeyleri ise rahatça gerçek nesnelere çevirebilmektedirler (Mıstık, 2019).

Gördüklerinden hemen etkilenen bir nesil olan Alfa Kuşağı için model aldığı anne babanın iletişim biçimlerinin düzgün olması küçük yaştaki bu bireylerin doğru gelişimi için oldukça önemlidir (Sarı, 2020).

Sarisoy (2021) tarafından yapılan çalışmada yer alan ebeveyn görüşlerinden yola çıkarak ulaşılan sonuçlar ise şu şekildedir: -Çalışma hayatına katılan annelerin sorumlulukları artınca şimdiki neslin babaları eskiye oranla çocuk gelişimi hakkında daha

bilgi sahibi olmuş ve çocuk bakımı konusunda daha aktif yer almaya başlamış durumdadır.

- Çocuklarıyla konuşarak iletişim kurmayı seçen annelerin aksine babalar çocukları ile oyun yolunu kullanarak iletişim kurmaktadır.

Sarısoy (2021) tarafından gerçekleştirilen yine aynı çalışmada anne babaların çocukları ile iletişimde kendi ebeveynlerinden gördükleri davranışları sergilediği ortaya çıkarken ebeveyn olarak etkili iletişim adına bir eğitim almadıkları da ifadeler arasında yer almaktadır. Babalar kendi çocukları ile iletişim kurarken özellikle kendi babaları ile kuramadığı yakın ilişkiyi sağlamaya çalışırken anneler kendi ebeveynlerinden edindiği olumlu iletişim becerilerini uygulamaktadır. Araştırmanın en çok vurgulana sonucu ise çocukların iletişim algıları üzerinden ebeveynlerin iletişim becerileri oldukça güçlü bir etkiye sahiptir.

2.6.8. Teknoloji: İnternet ve iletişim teknolojisi odaklı bilgi çağı olarak adlandırılan 21. yüzyıl, dünyaya geçmişte uzak bir hayal olan eşi görülmemiş bir gerçekliği sunmaktadır. ICT cihazlarının (akıllı telefonlar, dizüstü bilgisayarlar, akıllı saatler, oyun istasyonları), tarım toplumundan hizmet odaklı ekonomiye evrilme, sınırsız dünya, çift kariyerli aileler, masa başı işler, hızlı gelişmeler, sosyal medyaya aşırı katılım, vb. durumlar günümüzdeki gelişmiş dünyayı karakterize etmektedir. Bu zeminde gelişen cihazlar ve makineler ile insanlık nesilden nesle evrimleşerek geliştiği ifade edilebilir (Jha, 2020).

Teknoloji alanında gerçekleşen tüm gelişmeler eski nesilleri hayretler içerisinde bıraksa da Z ve Alfa kuşakları dünyaya gelene kadar uzaya gidilmesi, kilometrelerce uzakta yer alan biri ile canlı görüşülmesi, internet sayesinde dünya üzerinde rahatça sörf yapılabilmesi gibi gelişmelerden ötürü yenilikler sıradan ve beklenen haber niteliği taşımaktadır. Bu nedenle icatlar ve teknolojik keşifler yeni kuşakların ait olduğu dönemin en belirgin özelliklerindendir (Yalçın Kayıkçı ve Kutluk Bozkurt, 2018).

Teknolojik gelişme ve değişimin artışı ile kuşakların sınıflandırılmasında teknolojiyi kullanım şekilleri de etkili olmaya başlamıştır. Kuşakların isimlendirilmesinde birinci ve ikinci dünya savaşı gibi tarihi olaylar etkiliyken son yıllardaki sınıflandırmalarda teknoloji kullanım özellikleri etkili olmaktadır (Kuyucu, 2017).

Gündelik hayatı kolaylaştıran ve zamandan tasarruf sağlayan teknolojik araçların olumsuz etkileri düşünüldüğünde beyin işlevlerini zayıflatacağı göz ardı edilmemelidir. Örneğin her şeyi kayıt altına alma özelliği olan bir aygıt bireylerin hatırlama yeteneğine ket vuracaktır ve bu durumda da birey için bilginin hafızada kalıcılığını negatif yönlü etkileyecektir. Ayrıca gerçek hayatta yer alan kötülükler teknoloji ile birlikte sanal dünya

sayesinde evlere, ceplere ve de çocukların beynine sızmaya ise devam etmektedir (Mıstık, 2019; Sarı, 2020).

Teknolojinin bir olumsuz getirisi ise özellikle günümüzde gelişimleri devam eden Alfa kuşağı çocuklarının sanal dünyadaki modeller ile çevrelerindeki modellerin birbirinden farklı olmasıdır. Bu da iç dünyalarındaki çatışmalara neden olacak bir durumdur. Yeni neslin ebeveynleri de çocukları teknolojik araçlar ile kendi başlarına oyalanırken dinlendiklerini ya da işlerini anca halledebildiklerini ifade eyseler de genellikle çocuklarını oyalama konusunda zorluk yaşadıklarını belirtmektedirler (Güzel, 2021; Sarı, 2020).

İnternete bağımlı yaşayan Z Kuşağı yaşanan gelişmeleri kaçırmama, her şeyden haberdar olup izleme, takipte kalma arzusu içerisinde. Nefes almak gibi önem verdikleri internette olma eğilimleri internetsiz bir dünyayı bilmemelerinden kaynaklanmaktadır. Bağlantıyı kaybettikleri zaman haberdar olmadıkları şeyler akıllarına geldiğinde rahatsız olmakta ve kendilerini bir terslik içerisinde hissetmektedir (Güzel, 2021).

Kendinden önceki nesillere kıyasla Alfa kuşağı, gelecekteki yaşamlarına zarar verebilecek derecedeki farklı bir teknolojiye odaklı olan bir gerçeklikte yaşamaktadır. Teknoloji insanları alt etmeye devam etmektedir. Sosyal ve duygusal becerileri bozup ilişkileri etkilemektedir. Alfa kuşağı büyüdükçe de teknoloji ölümcül bir hal alacağına benzemektedir (Jha, 2020).

2.6.9. Oyun ve Oyuncak Tercihi: İnsanlık tarihi kadar eski olan oyuncak ve oyunun geçmişi değerlendirildiğinde tarih boyunca çocuklar; kendinden öncekilerinin oyunlarını değiştirerek ya da kendi oyunlarını kendileri üreterek oynamışlardır. Kuşaklar arasında oyun seçiminde; oyun arkadaşlarında, oyun alanlarında, oyun materyallerinde oluşan farklılıklar ise Türk toplumunun teknolojik ve sosyal bakımdan başkalaşımını gün yüzüne çıkardığı düşünülmektedir (Tuğrul, Ertürk, Özen Altınkaynak ve Güneş, 2014).

Oyun ve oyuncak tercihinde kuşaklara göre farklılaşan özellikler:

- Çocukların oyun tercihlerinin geçmişten günümüze farklılaşması,
- Oyun malzemelerinin el yapımı oyuncaklardan ve doğal malzemelerden satın alınan oyuncaklara doğru farklılaşması,
- Oyuna ayrılan sürenin farklılaşması
- Oyun arkadaşlarının farklılaşması,
- Oyun mekanlarının farklılaşması olarak sayılabilir.

Buna karşılık farklılık göstermeyen durumlar ise:

-Sayısı azalsa dahi günümüzde hala fiziksel aktiviteye dayalı dış mekânda oynayan çocukların olması,

-Yetişkinlerin oyun algısı,

-İş veya dersten arta kalan zamanın oyuna ayrılması şeklinde sayılabilir.

Bu maddeler ışığında geleneksel bir toplumdaki çocuk oyunları için hem süreklilik hem de değişim içerdiği ifade edilebilir.İç mekanda bireysellik içeren bilgisayar oyunlarının fiziksel aktivite içeren dış mekan oyunlarının yerini alması oyun-oyuncak tercihinde yaşanan en önemli değişimi ortaya koymaktadır (Tuğrul vd., 2014).

Apaydın'ın (2020) araştırma bulgularına bakıldığında; Z kuşağında çocuklar sokakta oynama kavramına daha aşina iken şimdiki neslin teknolojiyi daha çok kullanan ve okuldan-evden ayrılmayan çocuklardan oluştuğu ifade edilmektedir.

Özellikle Alfa Kuşağı bireyler oyun oynamayı bilmemekte ve sürekli sıkıldıklarını ifade etmektedir. Ebeveynlerin hayat telaşesi nedeniyle oyuna davet etmemeleri, bu konuda çocuklarına rehber olamamaları da bu duruma kapı açmaktadır. Kendini ispat edecek bir alan keşfeden çocuk da bilgisayar oyunlarını tercih etmekte hatta oyun bağımlılığına varana kadar bu yönelimi sürdürmektedir. Kuralın ve eleştirinin olmadığı, bir şeyi elde ederken bedel ödemenin gerekmediği ve kimliğini değiştirip gizleme imkanı sunan, gerçek yaşama göre risk içermeyen bu sanal dünya çocuk ve ergenler için oldukça cezp edici bir konumdur (Sarı, 2020).

Oyuncak tercihi açısından Alfa çocuklarının ilk tercihi yapay zeka ürünü olan robotlardır. Ayrıca oyuncak tercihlerinde tercih edilen oyuncağın bir çizgi film karakteri olması da kriterleri arasındadır. Bu kuşak çocukları anne babalarına kıyasla tablet ve akıllı telefonları çok daha iyi kullanırken bilgiye ulaşmak için ebeveyn desteği yerine de yine bu platformları tercih etmektedir (Güzel,2021).

Açık hava etkinliklerinin veya gerçek hayattaki oyunların keyfini çıkarmaktan çok, evlerindeki konfor alanlarında mobil oyunları tercih eden Alfa nesli ile ilgili Jha'nın (2020) yaptığı çalışmada bir çocuğun mobil oyunlarda ortalama iki saat harcamasından ötürü öfke kontrolü sorunuyla beraber sosyalleşme üzerinde negatif sonuçlar doğurduğu ve de yalnızlaşmanın yanında saldırganlığa yol açtığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

Çocukluğun gücü, çocuğun öğrenme dili ve kişisel keşif alanı olan oyun yetişkinler açısından görmezden gelinmemelidir. Çünkü öğrenme ve oyun arasında yadsınamayacak bir bağ bulunmaktadır. Ancak günümüz çocukları sürekli ders çalışmak zorunda kalmalarından ötürü önceki nesillere kıyasla oyuna vakit bulamamaktadır. (Tuğrul vd., 2014).

Oyunun zaman içindeki değişiminin araştıran Tuğrul ve diğerlerinin (2014) araştırma sonuçlarına bakıldığında; dış mekânda çocuğun aktif rol oynadığı ve arkadaşlarıyla olduğu oyunların yerini zamanla iç mekânda teknolojik aletlerle oynanan oyunların aldığı şeklinde bir değişim süreci yaşandığı saptanmıştır. Z kuşağının oyun sürecinin X ve Y kuşağına göre oldukça farklılaştığı tespit edilmiştir. Yanıtlara bakıldığında oyunun öğrenme kaynağı yerine daha çok eğlenme aracı olarak değerlendirildiği de görülmüştür.

Yapılandırılmamış oyuncaklar çocuğun hayal gücünü ve yaratıcılığını destekleyen, çocuğu içine çeken özellikte olup zekâ gelişimini desteklemektedir. Ancak araba, bebek gibi hazır oyuncaklar çocuğu otomatikleştirip oyun ruhundan uzaklaştırmaktadır. Bu nedenle Sarı'nın(2020) da ifade ettiği gibi mümkün mertebe ev yapımı oyuncaklar tercih edilmesi yarar sağlayacaktır.

Şahin (2021) tarafından yapılan araştırmadaki bulgulara göre nesne oyunları, riskli oyunlar, sosyal oyunlar, yaratıcı oyunlar ve keşfedici oyunlar her 3 kuşakta da yer almaktadır. Tarihsel oyunları 60-79 yaş arası tercih ederken iletişim oyunlarını 40-59 yaş aralığı tercih ettiği saptanmıştır. Araştırma sonuçlarında oyuncakların, oyun alanlarının ve de oyunların bu 3 kuşak için zamanla değiştiği ortaya çıkmıştır. Çocuk oyunlarının şekillenmesi üzerine bu 3 kuşağın tercih ettiği oyunlar incelendiğinde mahalle kültürünün yansıması, ilgi ve isteklerin değişmesi ve yaşanan önemli tarihi olayların etkisi gün yüzüne çıkmaktadır. Yaşanan değişimler; grup oyunlarından bireysel ve sanal oyunlara, dış mekan oyunlarından kapalı mekan oyunlarına, doğal oyuncaktan sanayi tipi oyuncaklara şeklinde gerçekleşmiştir. Yine aynı çalışmada şimdiki çocukların sosyal oyunlar, nesne oyunları ve de online oyunlar oynadığı katılımcılar tarafından ifade edilirken dijital ve hazır sanayi oyuncaklarının tercih edildiği de ek olarak belirtilmiştir (Şahin, 2021).

2.6.10. İş Dünyası: Gün geçtikçe çalışma hayatında motivasyon ve birey psikolojisine verilen önem artmıştır. Bununla beraber her bir jenerasyonun iş hayatına karşı yaklaşımı da değişmiştir. Sistem için çalışmak Gelenekçi/(Sessiz) Kuşakta hakimken Bebek Patlaması Kuşağında çalışmak için yaşama düşüncesi gün yüzüne çıkmıştır. Yaşamak için çalışan X Kuşağının yerini ise Y Kuşağı; sosyal ihtiyaçlar için çalışma düşüncesiyle yer almıştır. Z Kuşağı ise mevcut birikimleri tüketerek yaşamayı tercih etmektedir (Uğurluoğlu, 2020).

Farklı nesillerin bir arada çalışması işletmelere renk katacak olsa dahi yaş farkları nedeniyle değişen beklentileri gidermek ve farklı kuşaklardan oluşan çalışan grubunu motive etmek işletme sahipleri ve yöneticiler için zorlayıcı olması tahmin edilebilir bir durumdur (Demirel, 2021).

Kuran'nın (2022) deneyimlerinden yola çıkarak belirttiği gibi; aile şirketlerinde kuşaklararası deneyim ve yenilik özdeşleşemediği için 3 kuşak sonrası sancılı süreçler başlamaktadır. Finansal kaynakların yanında toplumsal değer ve özdeki anlam da nesilden nesle aktarılması şirketlerin kalıcılığını ve gücünü arttıracaktır.

Farklı kuşaklarda yer alan bireylerin işletmelerde aynı amaçlar doğrultusunda çalışmalarını hedeflerken davranış analizleri ve bireysel beklentiler yöneticiler tarafından göz ardı edilmemelidir. Her bir kuşağın iş dünyasına karşı bakış açısını bilmek ve buna uygun çalışma ortamları üretmek ile iş yerlerinde başarının sağlanacağı görmezden gelinmemelidir. Finansal ve kültürel anlamda çocuklar ve gençler önceki kuşaklar tarafından yaşama katılmaları konusunda ne kadar çok desteklenirse o denli etkili sonuçlar alınacaktır (Kuran, 2022; Uğurluoğlu, 2020)

Bejtkovský'in 2016 yılında iş dünyası ile ilgili yaptığı çalışmanın sonuçlarına göre; Bebek Patlaması kuşağı sadıktır; X Kuşağı, minimum denetim altında çalışabilir; Y Kuşağı, yüksek düzeyde çevrimiçi becerilere sahiptir ve Z Kuşağı, yüksek düzeyde çevrimiçi becerilere sahip olmanın yanı sıra, özgürlüğe, bağımsızlığa ve güçlü bir bireyselliğe ihtiyaç duymaktadır; sonuçlarına varılmıştır.

Bejtkovský (2016) tarafından yapılan bu çalışmanın bulgularına bakıldığında ise Z Kuşağı çalışanları:

- (1) çok sadık olmamakta;
- (2) duygusal zeka eksikliği barındırmakta;
- (3) özgürlüklerinin tadını çıkarmak ve kendi patronları olmayı istemekte;
- (4) uzun süreli yoğunlaşma sağlayamamaktadır.

Olumlu özellikler yönünden ise sahip oldukları:

- (1) yüksek düzeyde internet okuryazarlığı;
- (2) geniş iş deneyimi;

(3) yeni teknolojilere hızla uyum sağlama ve dolayısıyla daha verimli çalışma yeteneğidir.

Z kuşağı bireyler iş dünyasında iletişime açık, daha işbirlikçi ve diğer nesillerden daha fazla destek ve rehberliğe ihtiyaç duyan yapıda olduğu da yine aynı çalışmada ifade edilmiştir.

Sarı'nın (2020) kitabında belirttiğine göre yeni nesil bireyler bir meslek edinip toplum için yararlı bir insan olmak yerine; çok para kazanma, rahat olma, mümkünse yataktan çıkmadan yaşamını idame ettirme düşünceleri hakim durumdadır. Çabuk sıkılan ve işe

odaklanmada zorluk yaşıyan, ayrıca sadakat duyguları diğer kuşaklara kıyasla en az olan Z kuşağı bireyleri için işletmeler kariyer yollarını çeşitlendirmeli ve uzmanlık alanlarını farklılaştırmalıdır. Genç kuşaklar kendini geliştirebilecekleri alanlara uygun meslek tercihlerinde bulunmaları da bu açıdan önemlidir. Teknolojinin gelişmesi ile de; yapay zeka ve robotik cihazların getirisi, iş otomasyonu ve istihdam kriziyken gelecek dönemdeki gelişmeler de bu krizi aynı oranda arttıracak da öngörüler arasındadır (Uğurluoğlu, 2020; Jha, 2020).

21. yüzyılın dünyası eşi görülmemiş bir hızla değişim yaşamaktadır. Bu değişiklikleri öngörme ve bunlara uyum sağlama yeteneği, şirketlerin devam eden başarılarını garanti altına almalarının ve rekabetçi kalmalarının tek yolu olduğu söylenebilir. Yönetimin piyasa gelişmelerini tahmin etmesini sağlamak, verimliliği artırmak, insan kaynakları için hem geleneksel hem de yeni araçlarla çalışmak, yenilerini aramanın zor olduğu durumlarda çalışanları elde tutmak, çalışanların ihtiyaçlarını ve hedeflerini bilmek, anlamak ve onlarla buna göre çalışmak gerekmektedir. Ayrıca, insan kaynaklarıyla bağlantılı mitleri ve önyargıları bir kenara bırakmak ve çeşitliliği aktif olarak teşvik etmeleri de bir o kadar önemlidir (Bejtkovský, 2016).

2.6.11. COVID-19 Salgın Süreci: Tüm dünyadaki insanların sağlığı için tehdit unsuru olan bulaşıcı hastalıklara pandemik hastalık denilmektedir. Bireyler arası kolay bulaşıp hızla yayıldığı gerekçesiyle Dünya Sağlık Örgütü tarafından korona virüs salgını pandemi olarak ilan edilmiştir. Salgın konusunda daha tecrübeli olan Sessiz Kuşak ve Bebek Patlaması Kuşağı tifo, kolera, kara veba gibi salgınlar ile önceki yıllarda karşılaşmıştır (Yıldız, 2021).

Daha önceki dönemlerde yaşanan salgınlar bireyleri olumsuz etkilemiştir. 2020 yılında yaşanan korona virüs salgını da aynı şekilde olumsuz yönde etkiye sahip olsa da geçmişteki salgınlar gibi sadece bireylerle sınırlı kalmayıp bireylerin iş hayatlarını, eğitim hayatlarını ve hatta ülkelerin siyasi-ekonomik yapılarını olumsuz yönden etkilemiş bulunmaktadır (Yıldız, 2021).

Sessiz Kuşak ile Bebek Patlaması Kuşağı pandemi sürecinden az etkilenmişlerdir. Sürecin iyileşmesini bekleyen ve tedbirlere uyan X Kuşağı zaten sabırlı ve uyumlu bireylerden oluşmaktadır. Ancak teknoloji ile pek haşır neşir olmayan bu kuşak dijitalleşme ile teknolojiye uyumda zorlanmıştır. Pandemi sürecinden en çok Y ve Z Kuşağı etkilenmiştir. Süreçteki tedbirlere uymak zorunda kalan Y Kuşağı bireylerin sahip olduğu kurallara ve otoriteye karşı olma özelliği bastırılmıştır. Teknoloji ile arası oldukça iyi olan Z Kuşağı ise

evde bireysel vakitlerle kendini oyalayarak sokağa çıkma kısıtlamalarından olumsuz etkilenmemeyi sağlamıştır (Yıldız, 2021).

Aileleri tarafından yalnız çocuk olarak adlandırılan Alfa Kuşağı çocukları günün büyük çoğunluğunu evde geçirmektedir. Okul çağındaki olanları okula gitmek için dışarı çıkarken daha küçük olanları yalnız ebeveynleri ile parka giderek dış dünyada zaman geçirme imkanı bulmaktadır. Okulların kapandığı pandemi döneminde ise çocuklar evdeki zamanlarını teknolojik araçları tercih ederek geçirmiş olması da teknoloji bağımlılığının artmasına neden olmuştur (Güzel, 2021).

Tekin'in 2020 yılında 398 öğrencinin katılımıyla gerçekleştirdiği çalışmada pandemi sürecinin getirdiği kaygının Z kuşağının motivasyonuna olan etkisi saptanmaya çalışılmıştır. Araştırmanın sonucuna bakıldığında Z kuşağın sosyalleşme kaygısının bireysel kaygıya oranla daha yüksek olduğu ve bu kaygının da hem içsel hem de dışsal yönden bireyleri olumsuz etkilediği belirlenmiştir. Buradan hareketle sevgi, saygı, ahlak gibi insanın en temel ihtiyaçlarının sosyal ortamda giderildiği gerçeği teknoloji merkezli bir nesil olarak gördüğümüz Z kuşağı için de bireysel ihtiyaçlarından daha önemli olduğu görülmektedir. Z kuşağına yapılan eleştirilerin aksine sosyal bir jenerasyon olduğunun kanıtı olan bir çalışma olmuştur. Araştırmanın bir diğer sonucu ise sadece telefonlar ve sosyal mecraların insanın sosyalleşme ihtiyacını karşılamaya yetmediği gerçeğidir (Tekin, 2020).

Pandemi sürecinde 65 yaş üstü bireylere getirilen sokağa çıkma kısıtlamaları nedeniyle aile içerisindeki farklı kuşaklar uzun süre bir arada kalmış olup bu durum kuşak çatışmaları ve kuşaklararası etkileşimde değişime sebebiyet vermiştir. Türkiye'de 65 yaş üstü birey sayısının çokluğu düşünüldüğünde pandemi süreci içerisinde kuşaklararası etkileşimde değişim yaşanması beklenen bir durumdur (Varışlı ve Gültekin, 2020).

2.7. Gelecek Üzerine

Yakın gelecekte günlük ve iş hayatının birer parçası olarak kabul görecektir olan yapay zeka uygulamaları ve robot teknolojileri bir çok yerde varlığını arttırarak sürdürecektir ve yeni nesilleri şekillendirmeye devam ederek hayatı kolaylaştıracaktır. Ancak bu yeni gelişmeler yaşanırken gerekli önemlerin alınması robotların yol açacağı sorunların önüne geçilmesinde önemli bir adım olacaktır. Bu önlemler alınırken ilk başta kişisel veri korunumu ve siber güvenlik göz önünde bulundurulmalıdır. Ve de yapay zekanın kontrolünü sağlamak için kullanılan alanlarda yeni düzenlemeler yapılması da es geçilmemelidir (Yalçın Kayıkçı ve Kutluk Bozkurt, 2018).

Toplum eski kuşaklara güvenlik alanları oluşturmuştur, onlar da bunun içine kendi konfor alanlarını inşa etmiştir ancak değişen çağ ile tüm bu güvenlik alanları yerine çağa ayak uyduracak yeni alanlar oluşturulması gerekmektedir. Cesur-kararlı-sahici olarak, alışılmış sistemleri tepetaklak ederek, hayatlarını şekillendiren yeni nesillerin içgörülerini göz ardı etmemeye özen göstererek ilerlenmesi geleceğin genç diğmalarını aydınlık yolda ilerlemelerinde en büyük desteği sağlayacaktır (Kuran, 2022)

Alfa kuşağı bireyler kullanımı son derece kolay olan görsel uygulamalara yönelerek her şeyin kendi ihtiyaçlarına göre özelleştirilmesini bekleyeceklerdir. Bu nesil, birbirlerine çok bağlı olmalarına rağmen kendilerini daha yalnız hissedecekleri için bariz psikolojik zorluklar yaşayacakları da vurgulanmaktadır. Daha kendi kendine yeterli, daha iyi eğitilmiş ve büyük zorluklara hazırlıklı olacak olan Alfa kuşağı; küresel ısınma ve kıtlık dahil olmak üzere dünyanın en büyük zorluklarından birçoğunu üstlenmek zorunda kalacaklardır. Yeni neslin ebeveynleri daha varlıklı ailelerken eğitimlerine yüklü yatırım yaparak Alfa bireyleri desteklerken zengin ve fakir arasındaki ayrım Alfa nesli ile çok daha belirgin hale gelecektir (Schwabel, 2014).

Alfa kuşağının sağlam bir geleceği olması için Y kuşağı ebeveynleri, gerekli müdahalelerle tam vaktinde hazır bulunmalı ve öznel, psikolojik, dijital refahlarında Alfa bireyleri için önemli bir rol oynadığını unutmamalıdır (Jha, 2020).

Gelecekteki zamanın ruhu göz önüne alındığında; başarı, özerklik ve tanınma ihtiyacı ile birlikte rekabet edebilirlik, narsisizm, belirsizliğe tahammülsüzlük, dürtüsellik, dikkat eksikliği ve risk alma gibi davranışlar muhtemelen Alfa Kuşağında daha belirgin hale gelecektir. Uygun ebeveynlik ve rehberlikle; toplumsal ve geleneksel değerlere uygun, doğru erdemleri ve değerleri vererek yerleştirmek ise ön koşul olmalıdır. Onlara insan olmanın özünü, duyguları yönetmeyi, devamlılığı olan ilişkiler kurmayı ve günlük hayatta teknoloji ile sağlıklı bir birlikteliği aşlamak esastır. Oyun ve orman vakitleri, düzenli teknoloji kullanımı, yetkili ebeveynlik, eğitim ve adaptasyon, merak, eleştirel düşünme, sebat, takım oluşturma, sosyal ve kültürel farkındalık gibi 21. yüzyıl becerilerini aşılama şeklindeki açık hava etkinliklerinin doğru oranda karışımı ile gelecekte; aile, toplum, ülke ve dünya için faydalı bireyler olmaları için Alfa Kuşağını şekillendirmek uzun süreçli bir serüven olacaktır (Jha, 2020).

Güzel (2021) tarafından yapılan araştırmaya katılan aileler; Alfa Kuşağı çocuklarının Z Kuşağı çocuklarına oranla yetişme çağında çok daha fazla internetle iç içe olacak olmaları

ve de arkadaşsız kalarak yalnız büyüyecek olmalarından dolayı endişe duyduklarını ifade etmiştir.

Çoklu kariyere sahip bireyler olmaya önem vereceği düşünülen Alfa Kuşağı; eğitim hayatı nedeni ile maddi geliri geç elde etmelerinden dolayı 20'li yaşların bitimine kadar aileleriyle beraber yaşayacaklardır. Küresel bağlılıklarından ötürü ülkeler arası oldukça fazla seyahatler gerçekleştirecektir. Nano teknoloji, sanal gerçeklik, otonom, siber güvenlik, ulaşım ve yeni endüstriler ve farklı teknolojik alanlarda eğitim alacaklardır. Teknolojinin yanı sıra demografik alanda yaşanacak gelişmeler de öne sürülmektedir. Kültürel çeşitliliği fazlalaşan aile şekilleri, varlıklı ebeveynler, yeni bakıcı modelleri, çocuk bakım hizmetlerinde yenilik, yaşlı bakım sektöründeki değişimler neticesinde ise endüstriyel alandaki taleplerin yenilenmesine zemin oluşturacağı öngörülmektedir (Güzel, 2021).

Alfa Kuşağında yer alan bireylerin teknoloji ile ilişkili mesleklere yönelecekleri araştırmacılar tarafından öngörülmektedir. Ayrıca işle ilgili ve kişisel olan gereksinimlerini karşılarken de yüz yüze iletişimi tercih etmediklerinden ötürü dijital dünyayı kullanarak halledecekleri ifade edilmektedir. Günümüzde henüz küçük yaşlarda olan Alfa Kuşağı bireylerinin sosyal medya mecralarından ciddi meblağlarda gelir elde ettiği düşünüldüğünde influencer, blog yazarlığı ve Youtuber gibi yeni meslekler oldukça revaçta olduğu görülmektedir (Demirel, 2021).

Gelişmeye devam eden teknoloji ile birlikte, bazı meslek dalları ortadan kalkarken yeni meslek dalları oluşacaktır. Bu nedenle de teknoloji çağının getirisi olarak birçok insanın iş alanı daralacaktır (Yalçın Kayıkçı ve Kutluk Bozkurt, 2018).

Son olarak Sarı'nın (2020) belirttiği üzere yaşanan zaman ve şartlar değişse dahi insanın temel kodları aynı kalmaktadır. Karşılaştığı stresle baş edebilen, kendini ifade etme imkanı bulan ve gerçek hayatta sorumluluk almayı bilen bireyler daha sağlıklı olmaktadır.

2.8.İlgili Araştırmalar

Bu bölümde, kuşaklararası farklar, kuşak çatışması, Alfa kuşağı özellikleri, Z kuşağı özellikleri, Alfa ve Z kuşağının karşılaştırılması konularını ele alan, yurt içinde ve yurt dışında gerçekleştirilen araştırmalar ele alınmıştır. İlgili araştırmalar tarihsel sıralama içerisinde sunulmuştur.

2.8.1.Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar: Süreç içerisinde değişen eğitim politikaları neticesinde Alfa kuşağında yer alan çocukların ilgi duyduğu alanlar ve ihtiyaçları farklılaşmakta ve okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimleri gün geçtikçe güçleşmektedir. Çakıcı'nın 2023 yılında ilişkisel tarama modeli kullanarak gerçekleştirdiği bu çalışmada 300

okul öncesi öğretmeninin katılımı ile bu öğretmenlerin prososyal davranış düzeylerinin sınıf yönetimi becerileri üzerindeki etkisini incelenmiş olup araştırmanın sonucunda pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğunu tespit etmiştir.

Güzel (2023) tarafından yapılan bu çalışmada Alfa ve Z kuşağı ve onların ebeveyni olan Y ve X kuşağının özelliklerini ilişkili bir şekilde incelemek amaçlanmıştır. Derinlemesine görüşme tekniği kullanılarak çalışmada betimleme yöntemi ile sonuçlar analiz edilmiştir. Araştırmanın sonucunda ebeveynlerin kendi özellikleri, dönemin toplumsal özellikleri kadar kuşaklar üzerinde etkili olduğudur. Alfa kuşağı Y kuşağına; Z kuşağı da X kuşağına benzer kişilik özelliklerine sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Y ve X kuşağının kişilik özelliklerinin belirlenmesinde ise bebek patlaması kuşağı da aynı şekilde etkin rol almıştır.

Türkiye’de 3 nesil üzerinde yaşanan çocuk oyuncakları, çocuk oyunları ve oyun alanlarının değişimleri ile bu değişimlere dair görüşlerin incelendiği araştırma Şahin (2021) tarafından olgubilim deseni kullanılarak oluşturulmuştur. 60-79 yaş arası 12 kişi, 40-59 yaş arası 12 kişi ve 20-39 yaş arası 12 kişinin bulunduğu çalışmada katılımcılar kendi çocukluk yılları ile günümüz çocuklarının oyun, oyuncak ve oyun alanlarına ilişkin görüşleri alınarak gerekli analizler yapılmıştır. Araştırmanın sonucunda 3 neslin oynadıkları oyunlar, oyuncaklar ve oyun alanlarının süreç içerisinde değişime uğradığı tespit edilmiştir. Bu duruma kuşak farklılığı sebep olmuştur. Oyunların grup oyunlarından sanal ve bireysel oyunlara, oyuncakların doğal oyuncaklardan hazır sanayi oyuncaklarına, oyun alanlarının ise açık alandan kapalı oyun alanlarına doğru değiştiği araştırmanın sonuçlarındandır.

Z jenerasyonunun gündelik hayatlarından boş vakitlerinde en çok vakit geçirdikleri mekanlar ve kişiler, sivil toplum örgütlerinin etkinliklerine katılma veya katılmama nedenleri, dünya görüşlerinin boş vakitlerini değerlendirmelerine etkisi, internet ve sosyal medyayı kullanma gerekçeleri gibi konular ışığında sosyal gerçekliğin gün yüzüne çıkarılmasını amaçlayan bu çalışma Ercan (2021) tarafından nitel araştırma yöntemi kullanılarak yarı yapılandırılmış görüşme formları dört farklı fakültede öğrenim gören 40 katılımcıya uygulanmıştır. Betimsel analizle elde edilen bulgulardan doğan sonuçlar ise şu şekildedir; ülkemizde Z jenerasyonunda yer alan bireylerin en çok vakit geçirdikleri mekânlar ve kişiler, dünya görüşlerinin boş vakitlerini değerlendirmelerine etkisi, internet ve sosyal medyayı kullanma gerekçeleri açısından bazı yerlerde farklılaştığı ortaya çıkmıştır. Dünya görüşü noktasında kendisini seküler olarak tanımlayanlar boş zaman değerlendirmelerinde ve gündelik hayatlarında dini teamüllerin etkisinin olmadığını ifade ederken kendini dindar

olarak belirtenler boş zaman değerlendirmelerini ve gündelik hayatlarını dini görüşleri yönünde planladıkları görülmüştür. Dindar olarak kendini tanımlayan Z jenerasyonu bireyleri seküler kesime göre günlük yaşantılarını dini görevlerini yerine getirmeyi merkeze alarak planlamaktadır. dinledikleri müzik tarzlarına, interneti kullanma amaçlarına, birlikte zaman geçirdikleri kişilere, gittikleri mekanlara, boş zaman değerlendirmelerine ve interneti kullanma amaçlarına dahi dünya görüşlerinin etki ettiği araştırmanın sonuçlarındandır.

Güzel (2021), tarafından ele alınan bu doktora çalışmasında amaç Alfa ve Z kuşağını tanımak ve bu iki dönem arasında medya kullanımı ile iletişim şekilleri üzerindeki değişimi saptamaktır. Nitel araştırma tekniği kullanılan çalışmada Alfa ve Z kuşağının her ikisinde de en az bir adet çocuğu olan ebeveynler ile derinlemesine görüşme yöntemi kullanılarak bulgulara elde edilmiştir. Araştırmanın sonucunda Alfa ve Z kuşağı 2-7 yaş arası çocukların teknolojik gelişmelerin aile içi serbest zamana etkisi, teknolojik aletleri kullanım alışkanlıkları, aile ilişkileri ve her iki kuşak çocuklarının genel özellikleri arasından farklılıklar ortaya çıkmıştır. Bu çalışma sonucunda henüz çocuk yaşıta olan Alfa kuşağının gençlik zamanlarında bu farklılıkların hangi tarafa evrileceği ve nasıl bir dönüşüm meydana geleceği konusunda yol göstermeye çalışılmıştır.

Alan yazında; kuşak kavramıyla ilgili pek çok araştırma mevcuttur. Ancak daha çok en yeni kuşak olan Alfa nesli öncesindeki kuşaklar ele alınmıştır. Demirel (2021), tarafından yürütülen bu çalışmada ise çalışma hayatında yer alan X, Y ve Z nesilleri ile ilgili bilgi verdikten sonra ileriki yıllarda çalışma hayatına dahil olacak olan Alfa nesli ile ilgili öngöründe bulunmak hedeflenmiştir. Türkiye’deki Alfa nesliyle ilgili bilgileri paylaşarak ileriki zamanlarda çalışma hayatındaki etkilerini araştıran bir çalışmanın literatürde yer almaması da bu çalışmanın hem uygulayıcılara hem de araştırmacılara elzem tespitler sunacağı çalışmanın önemini arttırmaktadır.

Yılmaz (2021), tarafından gerçekleştirilen bu çalışmada 13-17 yaş, ergenlik döneminde kuşak çatışmasını açıklamak amaçlanmıştır. basit tesadüfi örnekleme yöntemiyle ulaşılan 633 lise öğrencisinin katılımıyla gerçekleştirilen çalışmanın sonuçları ise; ergenlerin hayatına karışılması, gelenekler ve göreneklerden doğan anlaşmazlıklar, ebeveynlerin sürekli nasihatte bulunması, ebeveynlerin eğitim düzeyi gibi nedenlerin kuşak çatışmalarına sebebiyet verebileceği şeklindedir.

Tarama modeli kullanılarak Balcı (2020), tarafından kaleme alınan bu araştırmanın amacı nesillerin toplumsal cinsiyet, kadın-erkek ilişkilerine bakış şekillerini anlamak ve bu duruma etki eden değerlerin saptanmasını sağlamaktır. Çalışma İstanbul genelinde Bebek

Pataması, X, Y ve Z kuşaklarında yer alan eşit sayıda kadın ve erkeğe anket uygulanarak bulgulara ulaşılmıştır. Araştırmanın sonucunda; bu dört kuşağın arasında toplumsal cinsiyet algısı pozitif yönlü değişkenlik göstermektedir. Her yeni nesil bir öncekine göre farklı nedenlerden ötürü toplumsal cinsiyet algısı konusunda pozitif yönlü değişmektedir. Buradan sonuçla Z kuşağı toplumsal cinsiyet algısının en pozitif olduğu nesildir yorumu yapılabilir.

Okul öncesi öğretmenlerinin görüşleri doğrultusunda Alfa kuşağında yer alan öğrencilerin özelliklerini belirlemeyi amaçlayan bu çalışma Apaydın ve Kaya (2020) tarafından gerçekleştirilmiştir. Araştırmada Alfa ve Z kuşağında kullanılan sınıf yönetim teknikleri ve ebeveyn profillerindeki değişim ile iki kuşaktaki öğrencilerin arasındaki farklar karşılaştırmalı olarak tartışılmıştır. Hem veri analizi hem de içerik analizi yöntemlerinin kullanıldığı bu çalışmadaki bulgulara bakıldığında Alfa kuşağının olumsuz özelliklerini daha fazla olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Z kuşağına göre daha bencil, daha meraklı, daha kuralsız, daha hareketli, iletişime daha kapalı ve daha bireysel davrandıkları belirlenmiştir. Tüm bunların yanında Alfa kuşağının yüksek benlik saygısına sahip, daha duygusal ve daha bilinçli olduğu da çalışmanın bulguları arasındadır. Okul öncesi öğretmenlerinin görüşlerine göre sınıf yönetim teknikleri konusunda her iki kuşak karşılaştırıldığında ise Z kuşağı geleneksel metottan devam ederken Alfa kuşağı için yeniden yapılandırmacı yaklaşımın tercih edilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır. Araştırma bulguları ayrıca Alfa kuşağı ebeveynlerin, Z kuşağı ebeveynlere göre daha bilinçli ve duyarlı olduğu; bununla birlikte, Alfa kuşağı ebeveynlerin okul öncesi öğretmenlerine karşı olumsuz bir bakış açısına sahip olduğunu da bu çalışmada ortaya koymuştur.

Düzenli, Alpak ve Yılmaz (2019) tarafından Trabzon ilinde gerçekleştirilen bu çalışmada kentsel açık alanlarda farklı kuşak grupları için meslek türlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Her kuşaktan (X, Y, Z) 70 kişi, toplam 210 kişinin katılımı ile anketlerden elde edilen verilerin analizi sonucunda X, Y ve Z kuşaklarının farklı amaçlara sahip olduğu ve açık kentsel alanlarda farklı etkinlikler gerçekleştirdiği ortaya çıkmıştır. X kuşağının kentsel açık alanları oturma, dinlenme, sohbet etme, gazete okuma vb. etkinlikler için kullandığı, Y kuşağının ise akranlarıyla buluşmak, sosyalleşme, alışveriş, yeme-içme vb. faaliyetler için kentsel açık alanları kullandığı belirlenmiş olup Z kuşağı ise eğlence, spor, arkadaşlarla vakit geçirmek, toplantı vb. faaliyetler için kentsel açık alanları tercih ettiği saptanmıştır. Yeterli etkinlik sunan mekânlarda zaman geçirdiklerinde ise refah düzeyinin arttığı da görülmüştür. Farklı nesillerin farklı amaçlarla dış mekânları tercih ettikleri, bu alanlarda farklı faaliyetler

gerçekleştirdikleri ve yeterli alanlarda vakit geçirdiklerindeyse sağlıklarına iyi geldiği sonucuna varılmıştır.

Serinlikli (2019), tarafından literatür taraması şeklinde gerçekleştirilen bu çalışmanın amacı dijital insan kaynakları yönetiminde Y, Z ve Alfa kuşaklarını vurgulamaktır. Teknolojiyi çok iyi kullanan ve analitik becerilere sahip Y ve Z kuşaklarından mevcut çalışanların ve Alfa kuşağının gelecekteki çalışanları; iş ve çalışma ortamına uyum sağlamalıdır. Bu bağlamda, kuşak özellikleri açısından ihtiyaçlar ve dikkate alınması gereken durumlar hakkında bir literatür taraması tamamlanmış olup Y kuşağının bu değişime ayak uydurabilmesi, Z ve Alfa kuşaklarının gerektiği gibi büyüme ve gelişmesinin önemi ortaya koyulmuştur.

Mıstık (2019) tarafından gerçekleştirilen çalışmada Alfa kuşağı ile onların kullanacağı okul öncesi yapılarında yer alan öğrenme mekânlarının niteliklerinin belirlenmesi hedeflenmiştir. Türkiye’de Eskişehir ve Bursa, Avrupa’da Espoo, Stockholm ve Helsinki’deki okul öncesi eğitim yapılarındaki öğrenme iç mekânları ile araçları yerinde gözlemlenmiş ve analiz edilmiştir. Oradaki pedagoglar ve okul öncesi öğretmenleriyle yarı yapılandırılmış yüz yüze görüşmeler neticesinde Alfa kuşağı çocuklarının özellikleriyle ilgili bulgular toplanmıştır. Buradan, karakteristik özelliklere, farklı öğrenme biçimleri ile farklı gereksinimlere sahip okul öncesi dönemde bulunan Alfa kuşağına uygun öğrenme mekânlarının mevcut olmadığı ve Alfa kuşağı bireylere uygun öğrenme mekânlarının tasarlanmasının gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Betimsel tarama modeli kullanılan bu çalışmada Alfa kuşağı okul öncesi dönem çocuklarının sınıf içi teknoloji kullanımlarına dair görüşler ve Alfa kuşağının genel özelliklerine, sınıfta bulunması talep edilen donatıların uygunluğunun tespiti temel amaçtır. İsmailoğlu ve Yılmaz (2019) tarafından gerçekleştirilen çalışmada İstanbul’da bir okul öncesi eğitim kurumunun iki sınıfında bulunan 40 çocuk ve 2 öğretmen ile yüz yüze görüşmeler sağlanarak görüşme soruları cevaplandırılmıştır. Akıllı sistem ve akıllı tahtanın yer almadığı yalnız bilgisayarın bulunduğu bu iki sınıfta da teknoloji tercihi Youtube videoları ve Power Point sunuları ile sınırlı olduğu araştırmacılar tarafından gözlemlenmiştir. Araştırmaya katılan iki öğretmenden sadece biri sınıf ortamında akıllı tahtaya ihtiyaç duyduğunu belirtmiştir. Çalışma grubunda yer alan Alfa kuşağı çocuklarla yapılan görüşmenin sonucunda ise, sınıf ortamında vakit geçirmekten hoşnut oldukları; sınıf ortamında evlerindeki gibi bilgisayar, telefon, oyun konsolu, tablet gibi teknolojik aletlerin olmasını istedikleri ve bu teknolojik

aygıtlarını okula getirdiklerinde de oyun videoları/çizgi film izlemek, şarkı/müzik dinlemek ve oyun oynamak istedikleri araştırmanın sonuçları içerisindedir.

Yalçın Kayıkçı ve Kutluk Bozkurt (2018) tarafından yazın taraması şeklinde hazırlanan bu çalışmanın amacı yapay zeka ve yapay zeka ürünlerinin turizm de dahil pek çok endüstriyi kendi kurallarına göre şekillendirip güçlü değişimler gerçekleştirebileceğini vurgulamanın yanında bu konuda yapılacak başka çalışmalara ışık tutmaktır. Bu çalışmada geleceğin hizmet standartlarını, davranış kalıplarını, insan kaynağını kendi dönemine göre değiştirecek olan Z ve Alfa jenerasyonunun seneler içerisinde tanık olduğu ve olacağı yapay zeka, robot teknolojileri, teknolojik trendler ve hizmet otomasyonlarının; hizmet sektörü ve turizm dinamikleriyle seyahat biçimlerini ne şekilde yönlendireceğine dair öngörülere de yer verilmiştir. Ülkemizdeki kuşaklararası eğitim farklılıklarını gün yüzüne çıkarmayı amaçlayan bu çalışmada Nayir ve Çınkır (2017), ölçüt örneklem yolu ile üniversite diplomasına sahip, çocuklarının ve torunlarının eğitim hayatında rol alan beş kişide belirlemiştir. Nitel araştırma tekniği kullanılan çalışmada veriler yarı yapılandırılmış görüşme formu vasıtasıyla toplanarak analizi sağlanmıştır. Veri toplama sırasında katılımcılara kendilerinin, çocuklarının ve torunlarının olmak üzere üç dönemde; okul-veli ilişkisi, öğretmen öğrenci ilişkisi, sınavlar, ödevler, okula ulaşım, disiplin ve genel olarak eğitim boyutlarını içeren sorular yöneltilmiştir. Araştırmanın sonucunda katılımcılar son yıllarda çocukların daha çok imkânının olmasına karşın öğrendiklerini kullanmada sorun yaşadığı, bilgi düzeyinde kaldığı ve daha muhafazakar bir eğitim görüşüne doğru gittiği katılımcılar tarafından düşünülse de kendi dönemlerinde daha kısıtlı imkanlarda yaşamlarına karşın her şeyi okulda öğrendiği ifade etmişlerdir.

Oyunun süreç içerisindeki değişimini incelemeyi amaçlayan bu çalışma Tuğrul, Ertürk, Özen Altınkaynak ve Güneş tarafından 2014 yılında karma araştırma yöntemi kullanılarak gerçekleştirilmiştir. 20 Büyükbaba ve 30 büyükannenin kendi, çocuğu ve torununun oynadığı oyunlarla ilgili görüşleri yazılı görüş formu aracılığıyla toplanmıştır. içerik analizi ile çözümlenen bulgular sonucunda oyunun öğrenme kaynağı olmasından ziyade katılımcılar tarafından eğlenme aracı şeklinde değerlendirildiği görülmüştür. Fiziksel aktiviteye bağlı, arkadaşlar ile oynanan dış mekân oyunlarından iç mekânlarda teknolojik aygıtlar ile oynanan oyunlara şeklinde bir farklılaşma yaşandığı da belirtilmiştir. Son olarak en yeni nesildeki oyun sürecinin önceki iki nesle göre fazlaca değiştiği de kuşaklar arası oyun sürecine dair bir sonuç olarak saptanmıştır.

2.8.2. Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar: Yirminci yüzyıl nesilleri hakkında çok şey bilirse de yirmi birinci yüzyılın ilk gerçek nesli, yani Alfa neslinin farklı yönlerini araştıran bir çalışma eksikliğinden doğan amaçla Jha (2020), bu araştırmayı gerçekleştirmiştir. Bu çalışmada Alfa Kuşağı'nı yirmi birinci yüzyıl dünyasının ekolojisi içinde çözmeye, anlamaya ve bağlamsallaştırmaya çalışmaktadır. Bugünü ve geleceği hesaba katarak, henüz okul yıllarında olsa da pazarlama, teknoloji ve ebeveynlerinin önceliklerini çoktan etkilemiş durumda olan Alfa kuşağının bazı psikolojik özellikleri, sorunları ve zafiyetleri tartışılmıştır. Araştırmanın sonucunda Alfa Kuşağı için umut verici bir gelecek öngörüyor olsa da zamanında müdahaleler gerektiren uyarılara öneriler kısmında yer verilmiştir.

Neamtu, D. M., Hapenciuc, C. V., ve Bejinaru, R.(2020), tarafından yürütülen bu araştırmanın amacı, geleceğin uzmanlıklarının şekillenmesinde temel belirleyicileri belirlemek ve Y, Z ve Alfa nesilleri için ortaya çıkan ticaretin ne olacağını tespit etmektir. Sonuç olarak, Y, Z ve Alfa nesillerinden herhangi bir gencin insani, teknolojik, endüstriyel ve ticari bağlamda şu anda yaşanandan büyük ölçüde değişmiş bir iş arayacağı ve bunun birkaç yıl içinde gerçekleşeceği ortadadır. En son ve en önemli olaylara, bilgilere ve raporlara dayanan bu çalışma, işgücü piyasasını yeniden yapılandırmakta olan teknoloji ve ekonomideki mevcut yönlerle gençleri (Y, Z, Alfa nesilleri) tasvir etmek için kaleme alınmıştır.

İspanyol olan üç kuşak aile bireylerinden oluşan 871 kişiyle Garcia, Fuentes, Gracia, Serra ve Garcia (2020), tarafından gerçekleştirilen bu çalışmada katılımcı olarak üniversite öğrencileri, ebeveynleri ve büyükanne ile büyükbabaları yer almaktadır. Araştırmanın sonuçlarında ebeveynlik uygulamalarında hoşgörülü ebeveyn modeli artan bir eğilimle birlikte bu model iki nesil arası daha az farklılık göstermiştir ancak otoriter ebeveyn modeli nesiller arası azalma eğilimi göstermiştir. Nesiller boyunca sözlü azarlama ve fiziksel ceza daha da azalmıştır. Araştırmada nesiller arası farklılıklara rağmen ebeveynlik uygulamalarında, ebeveynlik stilleri ve psikososyal uyum arasında ilişki bulunmuştur; hoşgörülü ebeveynlik, eşit veya daha iyi puanda benlik kavramı ile ilişkiliyken otoriter ebeveynlikte daha çok ihmalkarlıkla karakterize edilen ebeveynlik ile benlik kavramı zayıf puanlarla ilişkilendirilmiştir.

Dos Reis, T. A. (2018), tarafından yapılan çalışmanın amacı, Alfa kuşağının aile ve okul ortamına odaklanan davranışlarının ve özelliklerinin örgütsel çevreyi nasıl etkileyebileceğine dair bir yansıtma yaparak analiz etmektir. Araştırma verilerinin toplanmasında Alfa kuşağında yer alan çocuklar, veliler ve ilköğretim öğretmenleri olmak üzere

üç farklı grup olmak üzere 414 katılımcıyla araştırma sürdürülmüştür. Araştırmanın sonuçlarında; Alfa kuşağının yaratıcılık, dinamizm, liderlik ve teknoloji ile güçlü bir bağlantıya odaklanan davranışsal özelliklere sahip bireylerden oluştuğu ortaya konmuştur. Ayrıca, çoğunlukla karar verme özerkliğine, liderlik mesleklerine ve teknolojiye yönelik olacak olan gelecekteki profesyonel seçimlerinden ve kariyerlerinden sorumlu olacağını da göstermiştir. Aile ve okul ortamının yanı sıra örgütsel ortamın da bu yeni profesyonellere uyum sağlaması gerekeceği ve geleneksel hiyerarşinin gelecek kuruluşlarda artık yeri olmayacağı da araştırmada belirtilmiştir.

X, Y ve Z kuşağını tanımlansa da şimdi bir sonraki nesil gelmiş durumdadır. Nagy, ve Kölcsey (2017), tarafından yürütülen bu çalışmanın amacı doküman analizi yöntemi ile Alfa neslinin doğuşu, bu çağa atfedilen olası özellikler ve bu kavramın nesil paradigmasında grup açısından anlamlı olup olmadığını ayırt etmeye çalışılmasıdır. X, Y ve Z nesilleri bilimsel açıdan geçerliliği kanıtlanabilir durumda olmasına karşın Alfa'yı adlandırmak ve karakterize etmek nesil pazarlama amaçları için önem teşkil etse de Alfa nesli için bilimsel kanıt oluşturabilecek çalışmaların yetersizliğinden ve henüz çocuk yaşta olan bir nesil olduğundan ötürü bilimsel olarak Alfa nesli var olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Bejtkovský, J. (2016), tarafından yürütülen bu çalışmanın amacı, Çek Cumhuriyeti kurumsal uygulamasında her nesil (Bebek Patlaması, X, Y ve Z) çalışanın seçilen özelliklerini karşılaştırmak ve personel yöneticilerinin bunlara göre daha verimli araçlar olup olmadığını yansıtmaktır. Bu araştırmada, Çek Cumhuriyeti'nde seçilmiş şirketlerde yürütülen nicel ve nitel araştırmaların bazı sonuçlarını sunmaktadır. Araştırma grubu, seçilen Çek şirketlerinden 3.182 çalışandan sorumlu 182 insan kaynakları profesyonelinden oluşmuştur. Araştırma sonuçları, her kuşağa atfedilen seçilen özelliklere ilişkin olarak insan kaynakları profesyonellerinin ve çalışanların kendi algılarındaki farklılıkları yansıtmaktadır. Sonuç olarak, her nesil için temel motivasyon faktörleri belirlenebilir ve önceliklendirilebilir. İnsan kaynakları profesyonelleri, Z Kuşağı'nı çok sadık olmayan ve duygusal zekadan yoksun çalışanlar olarak belirtmişlerdir. Bununla birlikte, yüksek düzeyde İnternet okuryazarlığına ve daha verimli çalışmalarını sağlayan yeni teknolojilere hızla uyum sağlama yeteneğine sahip oldukları da vurgulanmıştır.

Erken çocukluk eğitiminde teknolojinin önemi giderek artmaktadır. Teknoloji ile oyun arasında içsel bir bağlantı kurulması yolu ile de oyunun öğelerini keşfetmek eğitimde destekleyici bir rol oynayacaktır. Teknoloji ve oyunun kesiştiği yeni bir yaklaşımla eğitimin ilk yıllarında farkındalık sunan Tootell, Freeman ve Freeman tarafından 2014 yılında

yürütülen bu çalışmada yeni nesil Alfa için teknoloji odaklı oyun ilkelerini benimsemeye yol gösterici olmayı hedeflemektedir.

3.BÖLÜM

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın yöntemi ile ilgili bilgiler bulunmaktadır. Araştırma modeli, evren örneklem, veri toplama aracı, verilerin toplanması ve çözümlenmesi ile ilgili bilgilere yer verilmiştir.

3.1. Araştırma Modeli

Öğretmen ve anne görüşleri doğrultusunda 5-6 yaş Alfa kuşağı ile Z kuşağı çocuklarının karşılaştırılması amacıyla yapılan bu araştırmanın yöntemi nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli olarak belirlenmiştir. Nicel araştırmalarda araştırmacı çoğunlukla konu ile alakalı bilgileri farklı veri toplama yöntemleriyle toplar, verileri işler ve dönüştürür. Sonra ise topladığı verileri analiz eder ve bir rapor oluşturur (Gürbüz, Şahin, 2018). Ancak araştırmanın özelliği nedeniyle ankette yer alan açık uçlu soruların cevapları doğrultusunda çalışmada nitel yönden değerlendirmelere de yer verilmiştir.

3.2. Evren Örneklem

Araştırmanın evrenini tüm okul öncesi öğretmenleri ve Alfa ile Z kuşağında yer alan çocuğu buluna anneler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise amaçlı örneklem çeşitlerinden ölçüt örnekleme yöntemiyle belirlenmiştir. Belirli bir ölçütü karşılayan durum, olay veya kişilerden oluşan örneklemelere ölçüt örnekleme denilmektedir (Büyüköztürk, Akgün, Demirel, Karadeniz ve Çakmak 2020, s.265). Bu sebeple ilk olarak katılımcılar için ölçütler belirlenmiştir. Ardından hem araştırmanın ölçütlerine uygun hem de ulaşılabilir olan katılımcılara ulaşılmıştır.

Araştırmaya katılan annelerin her iki kuşakta da yer alan çocuğunun bulunması ve Alfa kuşağında yer alan çocuğunun araştırmaya katılan öğretmenlerden birinin öğrencisi olması temel ölçüt olarak belirlenmiştir. Araştırmaya katılan okul öncesi öğretmenlerinin seçiminde ise Z kuşağına da öğretmenlik yapmış olmaları gerekçesi ile öğretmenlerin en az 13 yıllık mesleki deneyime sahip olmaları temel ölçüt olarak belirlenmiş olup bu kapsamda araştırma 2021-2022 eğitim öğretim yılında Kocaeli ilinin Darıca, Çayirova ve Gebze ilçelerinde görev yapmakta olan 46 okul öncesi öğretmeni ve araştırmaya katılan öğretmenlerin ölçüte uyan 18 velisinden anne olanlar ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın amacı doğrultusunda Alfa ve Z kuşağı çocuklarının özelliklerini belirlemek için verilerin çözümünde de frekans ve yüzde hesaplanması kullanılmıştır.

Tablo 3'te araştırmaya katılan öğretmenlerin demografik özellikleri verilmiştir.

Tablo 3*Öğretmenlerin demografik özellikleri*

Katılımcılar	Cinsiyet	Mezun Olunan Okul Türü	Mezuniyet Yılı	Hizmet Yılı	Z Kuşağı ile Çalışılan İller
Ö1	Kadın	Üniversite	2007	13	Urfa-Hilvan
Ö2	Erkek	Üniversite	2006	14	Kocaeli-Gebze
Ö3	Kadın	Üniversite	2005	17	Kocaeli-Gebze
Ö4	Kadın	Üniversite	2010	13	İstanbul-Kartal Amasya-Merkez Şanlıurfa
Ö5	Kadın	Üniversite	2007	15	Kocaeli-Darica
Ö6	Kadın	Üniversite	1995	27	Kocaeli-Gebze
Ö7	Kadın	Üniversite	2005	17	Kocaeli-Gebze
Ö8	Kadın	Üniversite	2003	19	Kocaeli-Gebze
Ö9	Kadın	Üniversite	2006	16	Yalova Bursa
Ö10	Kadın	Üniversite	2001	16	Kocaeli-Gebze Çorum Kırşehir Ardahan
Ö11	Kadın	Üniversite	2005	15	Kocaeli-Gebze Kocaeli-Gebze
Ö12	Kadın	-	2000	22	Bursa-Yıldırım
Ö13	Kadın	Üniversite	1990	30	Kocaeli-Gebze Kocaeli-Gebze
Ö14	Kadın	Üniversite	2007	15	Bingöl
Ö15	Kadın	Üniversite	2002	20	Kocaeli-Çayırova Kars-Kağızman
Ö16	Kadın	Üniversite	2005	17	Kocaeli-Gebze Edirne-Enez Kocaeli-Çayırova
Ö17	Kadın	Üniversite	2007	15	Kocaeli-Gebze İğdır
Ö18	Kadın	Üniversite	2006	16	Kocaeli-Darica
Ö19	Kadın	Üniversite	2005	16	Tarabzon
Ö20	Kadın	Üniversite	2007	15	Van Kırıkkale
Ö21	Kadın	Üniversite	2002	18	Kocaeli-Gebze İstanbul-Tuzla
Ö22	Kadın	Üniversite	2000	21	Siirt Kocaeli-Gebze
Ö23	Kadın	Üniversite	2006	22	Van
Ö24	Kadın	Üniversite	1984	35	Kocaeli-Gebze -
Ö25	Erkek	Üniversite	2003	18	Erzincan Kocaeli-Darica
Ö26	Kadın	Üniversite	2005	14	Kocaeli-Darica
Ö27	Kadın	Üniversite	1996	25	Kocaeli-Gebze
Ö28	Kadın	Üniversite	2000	30	Kahramanmaraş Kocaeli-Gebze Kocaeli-Kandıra Kocaeli-Gebze

Ö29	Kadın	Üniversite	2003	20	İstanbul-Kağıthane
Ö30	Kadın	Üniversite	1996	22	Kocaeli-Gebze
Ö31	Kadın	Üniversite	2000	22	Kocaeli-Gebze
Ö32	Kadın	Üniversite	2005	16	Düzce
Ö33	Kadın	Üniversite	2004	18	Kocaeli-Gebze
Ö34	Kadın	Üniversite	2009	13	Konya-Merame
Ö35	Kadın	Üniversite	2011	13	Sakarya-Hendek
Ö36	Kadın	Üniversite	2009	13	Kars-Sarıkamış
Ö37	Kadın	Üniversite	2006	13	Kocaeli-Gebze
Ö38	Kadın	Üniversite	2007	13	Batman-Gercüş
Ö39	Kadın	Üniversite	2006	13	Erzurum-Merkez
Ö40	Kadın	Üniversite	2006	13	Kocaeli-Darica
Ö41	Kadın	Üniversite	2009	13	Elazığ
Ö42	Kadın	Üniversite	2009	13	Van
Ö43	Kadın	Üniversite	2005	13	Kocaeli-Gebze
Ö44	Kadın	Üniversite	2008	13	Kocaeli-Gebze
Ö45	Kadın	Üniversite	2006	13	Kocaeli-Gebze
Ö46	Erkek	Üniversite	2008	13	Kocaeli-Gebze

Tablo 3’te görüldüğü gibi araştırma kapsamında yer alan 46 öğretmenden 3’ü erkek 43’ü kadındır ve tüm öğretmenler üniversite mezunudur. Ölçüt örneklem kapsamında öğretmenlerin hizmet süreleri 13 ila 30 yıl arasında değişmektedir.

Tablo 4’te araştırmaya katılan annelerin demografik özellikleri verilmiştir.

Tablo 4

Annelerin demografik özellikleri

Katılımcılar	Yaş	Eğitim Durumu	Meslek	Sosyoekonomik Düzey	Çocukların Cinsiyet Ve Doğum Tarihleri					
					1. Çocuk	2. Çocuk	3. Çocuk	4. Çocuk	5. Çocuk	6. Çocuk
K1	43	İlkokul	Ev Hanımı	Orta	Kız	Kız	Erkek	Kız		
K2	40	Ortaokul	Ev Hanımı	İyi	2000	2004	2011	2016		
K3	36	İlkokul	Ev Hanımı	Düşük	2000	2003	2015			
K4	40	Lise	Ev Hanımı	Orta	Erkek	Kız	Erkek	Erkek	Kız	
K5	38	Ortaokul	Ev Hanımı	Orta	2001	2004	2013	2015	2018	
					Kız	Kız	Erkek			
					2005	2007	2016			

K6	43	İlkokul	Ev Hanımı	Orta	Kız 1997	Erkek 1999	Kız 2010	Kız 2013	Kız 2016	Kız 2016
K7	44	Ortaokul	Ev Hanımı	Orta	Erkek 1996	Erkek 2000	Erkek 2015			
K8	39	İlkokul	Ev Hanımı	Orta	Kız 2003	Kız 2006	Erkek 2009	Kız 2016		
K9	45	Lise	Ev Hanımı	Orta	Erkek 2000	Kız 2004	Erkek 2017			
K10	46	Üniversite	Muhasebe	Orta	Erkek 2003	Erkek 2016				
K11	38	Lise	İşçi	Orta	Erkek 2003	Kız 2010	Kız 2016			
K12	41	İlkokul	Ev Hanımı	Orta	Erkek 1996	Erkek 2000	Erkek 2006	Erkek 2016		
K13	48	İlkokul	Ev Hanımı	Orta	Erkek 2000	Kız 2007	Kız 2016			
K14	40	İlkokul	Ev Hanımı	İyi	Erkek 2002	Kız 2004	Erkek 2016			
K15	38	Lise	Ev Hanımı	İyi	Erkek 2006	Erkek 2016				
K16	42	İlkokul	İşçi	İyi	Erkek 2000	Kız 2002	Kız 2017			
K17	36	İlkokul	Ev Hanımı	Orta	Erkek 2002	Kız 2005	Erkek 2008	Kız 2016		
K18	40	Ortaokul	Ev Hanımı	Orta	Kız 1999	Erkek 2002	Kız 2016			

Tablo 4'te görüldüğü gibi araştırma kapsamında yer alan 18 annenin yaş aralığı 36 ila 48'dir. Çoğunluğu ev hanımı olan annelerden sadece 1'i üniversite mezunudur. Araştırmaya katılan annelerin çocuk sayıları en az 2, en fazla 6'dır. Sosyoekonomik durumları karşılaştırıldığında ise 4 annenin iyi, 1 annenin düşük ve geriye kalan 13 annenin ortadır.

3.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmanın amacı doğrultusunda araştırmacı tarafından hazırlanan anket kullanılarak veriler toplanmıştır. Araştırmada kullanılan anket formu oluşturulurken literatür taraması yapılmıştır. Hazırlanan anket 2 uzmanın ve 2 öğretmenin görüşüne sunulmuştur. Alınan geri bildirimler doğrultusunda gerekli düzeltmeler yapılmış ve ankete son şekli verilmiştir. Anketin ismi "5-6 Yaş Alfa ve Z kuşağı Çocukları Kuşak Özellikleri Anketi" olarak belirlenmiştir. Ayrıca anket formunda öğretmen ve annelerin demografik bilgilerine dönük sorulara da yer verilmiştir. Farklı okullarda görev yapan öğretmenlerle yapılan pilot uygulama ile de hazırlanan anketin araştırmanın amacına uygun olduğu saptanmıştır. Yapılan tüm değerlendirmeler sonrası anket formunun uygulanmasına karar verilmiştir.

5-6 Yaş Alfa ve Z Kuşağı Çocukları Kuşak Özellikleri Anketi: Araştırmacı tarafından literatür taranarak hazırlanan anket formunun ilk bölümünde katılımcılara ait demografik bilgilere dönük sorular yer almaktadır. İkinci ve üçüncü bölümde likert tipi üçlü dereceleme ölçeği niteliğinde olup; evet, hayır, bazen cevaplarından oluşacak şekilde hazırlanmıştır.

Çocuğun kuşak özelliklerini 4 farklı boyutta değerlendirmeyi hedefleyen anket; sosyal özellikler, bilişsel özellikler, kişilik özellikleri ve genel özellikler şeklindeki alt başlıktan ve toplam 80 maddeden oluşmaktadır. Ankette anne ve öğretmen görüşlerini almak için ayrıca 5 adet açık uçlu soru yer almaktadır. İkinci bölüm soruları ile üçüncü bölüm soruları aynı olmakla beraber katılımcılar ikinci bölümdeki sorulara Alfa kuşağı çocuklarını düşünerek, üçüncü bölüm sorularına ise Z kuşağı çocuklarını düşünerek yanıtlayacak şekilde anket hazırlanmıştır. Dördüncü bölümde katılımcının 5-6 yaş kuşak özellikleriyle ilgili eklemek istediklerini ifade edebileceği açık uçlu bir soru yer almaktadır. Anneler ile öğretmenlere uygulanacak olan anket aynı soruları içerecek şekilde hazırlanmış olup sadece gerekli ifadeler ve demografik bilgiler kısmı düzenlenmiştir.

3.4. Verilerin Toplanması ve Çözümlemesi

Bu bölümde çalışmanın verilerinin toplanma yöntemi ve analiz edilme şekli bahsedilmektedir.

3.4.1. Verilerin Toplanması: Milli Eğitim Bakanlığı[MEB]'nin araştırma izni ile anketler, 2021–2022 eğitim öğretim yılı Kocaeli ilinde resmi anasınıfları ve resmi bağımsız anaokullarında yer alan en az 13 yıldır görev yapmakta olan okul öncesi öğretmenleri ve Alfa ve Z kuşağında çocuğu bulunan, Alfa kuşağında yer alan çocuğunun araştırmaya katılan öğretmenlerden birinin öğrencisi olan annelere uygulanmıştır.

Araştırmanın verileri Nisan-Haziran 2022 olmak üzere 3 aylık bir süreçte toplanmıştır. MEB'e bağlı okullarda görev yapan öğretmenler ve öğrenim görmekte olan öğrencilerin annelerine anket uygulamak için Bursa Uludağ Üniversitesi etik kurulundan (Ek-2) ve Millî Eğitim Bakanlığından (Ek-1) gerekli izinler alınmıştır.

3.4.2. Verilerin Çözümlemesi: Anketlerin uygulanmasından sonra anne anketlerinden eksik doldurulan 2 anket ve öğretmen anketlerinden eksik doldurulan 1 anket çıkarılmıştır. Kalan 46 öğretmen anketi ile 18 anne anketi değerlendirmeye alınmıştır. Anketlerden elde edilen veriler SPSS (Statistical Package For Social Sciences) paket programına aktararak frekans, yüzde ve çapraz tablolama işlemleri yapılarak her bir madde tek tek tablolastırılmıştır. Anketteki açık uçlu sorular içinse içerik analizi yöntemi kullanılarak yorumlanmaya çalışılmıştır.

4.BÖLÜM

BULGULAR

Çalışmanın bu kısmında; Öğretmen ve anne görüşleri doğrultusunda 5-6 yaş Alfa kuşağı ile Z kuşağı çocuklarının karşılaştırılması amacıyla araştırmacı tarafından hazırlanan anket ile toplanan veriler analiz edilmiştir. Araştırma bulguları iki alt başlıkta sunulmuştur.

İlk alt başlıkta öğretmenlerin *5-6 Yaş Alfa ve Z kuşağı Çocukları Kuşak Özellikleri Anketine* verdiği cevaplardan elde edilen bulgular yer almaktadır. İkinci alt başlıkta annelerin *5-6 Yaş Alfa ve Z Kuşağı Çocukları Kuşak Özellikleri Anketine* verdiği cevaplardan elde edilen bulgular yer almaktadır.

4.1. 5-6 Yaş Alfa ve Z Kuşağı Çocukları Kuşak Özellikleri Anketi Öğretmen Bulguları

Öğretmenlere uygulanan ankette bölüm sonlarında yer alan açık uçlu sorulara verilen yanıtlara ilişkin bulgulara da bu başlık altında yer verilmiştir.

4.1.1. Alfa ve Z Kuşağında Yer Alan 5-6 Yaş Çocukların Sosyal Özelliklerine İlişkin Bulgular: Aşağıda Tablo 5'te Alfa ve Z kuşağında yer alan 5-6 yaş çocuklarının sosyal özelliklerine ilişkin öğretmen görüşleri verilmeye çalışılmıştır.

Tablo 5

Alfa ve Z kuşağında yer alan 5-6 yaş çocuklarının sosyal özelliklerine ilişkin öğretmen görüşlerinin dağılımı

M A D D E	EVET				HAYIR				BAZEN				TOPLAM			
	ALFA		Z		ALFA		Z		ALFA		Z		ALFA		Z	
	KUŞAĞI		KUŞAĞI		KUŞAĞI		KUŞAĞI		KUŞAĞI		KUŞAĞI		KUŞAĞI		KUŞAĞI	
	F	%	F	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
1.	11	23,9	16	34,8	6	13,0	5	10,9	29	63,0	25	54,3	46	100,0	46	100,0
2.	17	37,0	32	69,6	9	19,6	4	8,7	20	43,5	10	21,7	46	100,0	46	100,0
3.	7	15,2	18	39,1	20	43,5	6	13,0	19	41,3	22	47,8	46	100,0	46	100,0
4.	19	41,3	21	45,7	10	21,7	5	10,9	17	37,0	20	43,5	46	100,0	46	100,0
5.	14	30,4	24	52,2	9	19,6	6	13,0	23	50,0	16	34,8	46	100,0	46	100,0
6.	13	28,3	12	26,1	8	17,4	8	17,4	25	54,3	26	56,5	46	100,0	46	100,0
7.	14	30,4	26	56,5	11	23,9	5	10,9	21	45,7	15	32,6	46	100,0	46	100,0
8.	12	26,1	27	58,7	14	30,4	6	13,0	20	43,5	13	28,3	46	100,0	46	100,0
9.	11	23,9	27	58,7	13	28,3	4	8,7	22	47,8	15	32,6	46	100,0	46	100,0
10.	12	26,1	14	30,4	13	28,3	7	15,2	21	45,7	25	54,3	46	100,0	46	100,0

Tablo 5'te bulunan madde 1'deki bulgulara göre Alfa ve Z kuşağında yer alan 5-6 yaş çocuklarının okula uyum süreçleri ile ilgili öğretmen görüşleri incelendiğinde Alfa kuşağında

yer alan çocukların %23,9'u okula uyum sürecinde zorlanmazken %13,0'ünün okula uyum sürecinde zorlanmadığı saptanmıştır. %63,0'ünün ise bazen zorlanmadığı çalışmaya katılan öğretmenler tarafından belirtilmiştir.

Z kuşağında ise %34,8'i okula uyum sürecinde zorlanmazken %10,9'u okula uyum sürecinde zorlanıldığı ifade edilmiştir. %54,3'ü ise bazen zorlanmadığı belirtilmiştir. Çalışmaya katılan öğretmen görüşleri doğrultusunda oluşan yüzdelik oranlara bakarak okula uyum süreçleri açısından bu iki kuşak karşılaştırıldığında ise Z kuşağı çocukları kendinden sonra gelen Alfa kuşağı çocuklarına göre okula uyum konusunda daha az zorlandığı görülmektedir.

Tablo 5'te bulunan madde 2'deki bulgulara göre Alfa ve Z kuşağında yer alan 5-6 yaş çocuklarının otoriteye saygı duymalarına ilişkin öğretmen görüşleri incelendiğinde Alfa kuşağında yer alan çocukların %37,0'si otoriteye saygı duyarken %19,6'sının otoriteye saygı duymadığı saptanmıştır. 43,5%'inin ise bazen saygı duyduğu çalışmaya katılan öğretmenler tarafından belirtilmiştir.

Z kuşağında ise %69,6'sı otoriteye saygı duyarken %8,7'sinin otoriteye saygı duymadığı ifade edilmiştir. %21,7'sinin ise bazen saygı duymadığı belirtilmiştir. Çalışmaya katılan öğretmen görüşleri doğrultusunda oluşan yüzdelik oranlara bakarak otoriteye saygı duyma açısından bu iki kuşak karşılaştırıldığında Z kuşağı çocukları kendinden sonra gelen Alfa kuşağı çocuklarına göre otoriteye karşı daha saygılı olduğu görülmektedir.

Tablo 5'te bulunan madde 3'teki bulgulara göre Alfa ve Z kuşağında yer alan 5-6 yaş çocuklarının empati düzeylerinin gelişmişlik durumuna ilişkin öğretmen görüşleri incelendiğinde Alfa kuşağında yer alan çocukların %15,2'sinin empati düzeyi gelişmişken %43,5'inin empati düzeyinin düşük olduğu saptanmıştır. %41,3'ünün ise bazen empati düzeylerinin yüksek olduğu çalışmaya katılan öğretmenler tarafından belirtilmiştir.

Z kuşağında ise %39,1'inin empati düzeyi gelişmişken %13,0'ünün empati düzeyinin düşük olduğu ifade edilmiştir. %47,8'inin ise bazen empati düzeylerinin yüksek olduğu belirtilmiştir. Çalışmaya katılan öğretmen görüşleri doğrultusunda oluşan yüzdelik oranlara bakarak empati düzeylerinin gelişmişlik durumu açısından bu iki kuşak karşılaştırıldığında Z kuşağı çocukları kendinden sonra gelen Alfa kuşağı çocuklarına göre empati düzeyinin daha gelişmiş olduğu görülmektedir.

Tablo 5'te bulunan madde 4'teki bulgulara göre Alfa ve Z kuşağında yer alan 5-6 yaş çocuklarının iletişim becerilerinin yüksek oluşuna ilişkin öğretmen görüşleri incelendiğinde Alfa Kuşağında yer alan çocukların %41,3'ünün iletişim becerileri yüksekken %21,7'sinin

iletişim becerileri yüksek olmadığı saptanmıştır.%37,0'sinin ise bazen iletişim becerilerinin yüksek olduğu çalışmaya katılan öğretmenler tarafından belirtilmiştir.

Z kuşağında ise %45,7'sinin iletişim becerileri yüksekken %10,9'unun iletişim becerileri yüksek olmadığı ifade edilmiştir. %43,5'inin ise bazen iletişim becerilerinin yüksek olduğu belirtilmiştir. Çalışmaya katılan ğretmen görüşleri doğrultusunda oluşan yüzdelik oranlara bakarak iletişim becerilerinin yüksek olması açısından bu iki kuşak karşılaştırıldığında Z kuşağı çocukları kendinden sonra gelen Alfa kuşağı çocuklarına göre iletişim

Tablo 5'te bulunan madde 5'teki bulgulara göre Alfa ve Z kuşağında yer alan 5-6 yaş çocuklarının sosyal uyum düzeylerinin gelişmişlik durumuna ilişkin ğretmen görüşleri incelendiğinde Alfa kuşağında yer alan çocukların %30,4'ünün sosyal uyum düzeyleri gelişmişken %19,6'sının sosyal uyum düzeyleri yüksek olmadığı ifade edilmiştir.%50,0'sinin ise bazen sosyal uyum düzeyinin yüksek olduğu çalışmaya katılan öğretmenler tarafından belirtilmiştir.

Z kuşağında ise 52,2%'sinin sosyal uyum düzeyi yüksekken %13,0'ünün sosyal uyum düzeyinin yüksek olmadığı ifade edilmiştir. %34,8'inin ise bazen sosyal uyum düzeyinin yüksek olduğu belirtilmiştir. Çalışmaya katılan ğretmen görüşleri doğrultusunda oluşan yüzdelik oranlara bakarak sosyal uyum düzeyinin yüksek olması açısından bu iki kuşak karşılaştırıldığında Z kuşağı çocukları kendinden sonra gelen Alfa kuşağı çocuklarına göre sosyal uyum düzeyinin daha yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 5'te bulunan madde 6'daki bulgulara göre Alfa ve Z kuşağında yer alan 5-6 yaş çocuklarının adaptasyon sorunu yaşamamalarına ilişkin ğretmen görüşleri incelendiğinde Alfa Kuşağında yer alan çocukların %28,3' adaptasyon sorunu yaşamazken %17,4'ünün adaptasyon sorunu yaşadığı saptanmıştır. %54,3'ünün ise bazen adaptasyon sorunu yaşadığı çalışmaya katılan öğretmenler tarafından belirtilmiştir.

Z kuşağında ise %26,1'i adaptasyon sorunu yaşamazken %17,4'ünün adaptasyon sorunu yaşadığı ifade edilmiştir. %56,5'inin ise bazen adaptasyon sorunu yaşadığı belirtilmiştir. Çalışmaya katılan ğretmen görüşleri doğrultusunda oluşan yüzdelik oranlara bakarak adaptasyon sorunu yaşamamaları açısından bu iki kuşak karşılaştırıldığında Alfa kuşağı çocukları kendinden nceki Z kuşağı çocuklarına göre adaptasyon konusunda daha iyi olduğu görülmektedir.

Tablo 5'te bulunan madde 7'deki bulgulara göre Alfa ve Z kuşağında yer alan 5-6 yaş çocuklarının düzene uyum becerilerinin gelişmişlik durumuna ilişkin ğretmen görüşleri

incelendiğinde Alfa kuşağında yer alan çocukların %30,4'ünün düzene uyum becerileri gelişmişken %23,9'unun düzene uyum becerilerinin düşük olduğu saptanmıştır. %45,7'sinin ise bazen düzene uyum becerileri gelişmiş olduğu çalışmaya katılan öğretmenler tarafından belirtilmiştir.

Z kuşağında ise %56,5'inin düzene uyum becerileri gelişmişken %0,9'ünün düzene uyum becerileri düşük olduğu ifade edilmiştir. %32,6'sının ise bazen düzene uyum becerileri gelişmiş olduğu belirtilmiştir. Çalışmaya katılan öğretmen görüşleri doğrultusunda oluşan yüzdelik oranlara bakarak düzene uyum becerilerinin gelişmişlik durumu açısından bu iki kuşak karşılaştırıldığında Z kuşağı çocukları kendinden sonra gelen Alfa kuşağı çocuklarına göre düzene uyum becerilerinin daha gelişmiş olduğu görülmektedir.

Tablo 5'te bulunan madde 8'deki bulgulara göre Alfa ve Z kuşağında yer alan 5-6 yaş çocuklarının takım çalışmalarına uyum (işbirliği) becerilerinin gelişmişlik durumuna ilişkin öğretmen görüşleri incelendiğinde Alfa kuşağında yer alan çocukların %26,1'inin takım çalışmalarına uyum becerileri gelişmişken %30,4'ünün takım çalışmalarına uyum becerilerinin düşük olduğu saptanmıştır. %43,5'inin ise bazen takım çalışmalarına uyum becerileri gelişmiş olduğu çalışmaya katılan öğretmenler tarafından belirtilmiştir.

Z kuşağında ise %58,7'sinin takım çalışmalarına uyum becerileri gelişmişken %13,0'ünün takım çalışmalarına uyum becerileri düşük olduğu ifade edilmiştir. %28,3'ünün ise bazen takım çalışmalarına uyum becerileri gelişmiş olduğu belirtilmiştir. Çalışmaya katılan öğretmen görüşleri doğrultusunda oluşan yüzdelik oranlara bakarak takım çalışmalarına uyum becerilerinin gelişmişlik durumu açısından bu iki kuşak karşılaştırıldığında 2 kattan fazla farkla Z kuşağı çocukları kendinden sonra gelen Alfa kuşağı çocuklarına göre işbirliğine daha açık olduğu görülmektedir.

Tablo 5'te bulunan madde 9'daki bulgulara göre Alfa ve Z kuşağında yer alan 5-6 yaş çocuklarının etik kurallara uyma eğiliminin yüksek olmasına ilişkin öğretmen görüşleri incelendiğinde Alfa kuşağında yer alan çocukların %23,9'unun etik kurallara uyma eğilimi yüksekken %28,3'ünün etik kurallara uyma eğilimi yüksek olmadığı saptanmıştır. %47,8'inin ise bazen etik kurallara uyma eğiliminin yüksek olduğu çalışmaya katılan öğretmenler tarafından belirtilmiştir.

Z kuşağında ise %58,7'sinin etik kurallara uyma eğilimi yüksekken %8,7'sinin etik kurallara uyma eğilimi yüksek olmadığı ifade edilmiştir. %32,6'sının ise bazen etik kurallara uyma eğilimi yüksek olduğu belirtilmiştir. Çalışmaya katılan öğretmen görüşleri doğrultusunda oluşan yüzdelik oranlara bakarak etik kurallara uyma eğilimi yüksek olması

açısından bu iki kuşak karşılaştırıldığında Z kuşağı çocukları kendinden sonra gelen Alfa kuşağı çocuklarına göre etik kurallara daha uyumlu olduğu görülmektedir.

Tablo 5’te bulunan madde 10’daki bulgulara göre Alfa ve Z kuşağında yer alan 5-6 yaş çocuklarının sosyal ve kültürel farkındalık düzeylerinin gelişmişlik durumuna ilişkin öğretmen görüşleri incelendiğinde Alfa kuşağında yer alan çocukların %26,1’inin sosyal ve kültürel farkındalık düzeyi gelişmişken %28,3’ünün sosyal ve kültürel farkındalık düzeyinin düşük olduğu saptanmıştır. %45,7’sinin ise bazen sosyal ve kültürel farkındalık düzeylerinin yüksek olduğu çalışmaya katılan öğretmenler tarafından belirtilmiştir.

Z kuşağında ise %30,4’ünün sosyal ve kültürel farkındalık düzeyi gelişmişken %28,3’ünün sosyal ve kültürel farkındalık düzeyinin düşük olduğu ifade edilmiştir. %54,3’ünün ise bazen sosyal ve kültürel farkındalık düzeylerinin yüksek olduğu belirtilmiştir. Çalışmaya katılan öğretmen görüşleri doğrultusunda oluşan yüzdelik oranlara bakarak sosyal ve kültürel farkındalık düzeylerinin gelişmişlik durumu açısından bu iki kuşak karşılaştırıldığında Z kuşağı çocukları kendinden sonra gelen Alfa kuşağı çocuklarına göre sosyal ve kültürel farkındalık düzeyi daha gelişmiş olduğu görülmektedir.

Alfa kuşağında yer alan 5-6 yaş çocukları sosyal özelliklerine ilişkin açık uçlu soruya öğretmenlerin verdiği cevapların bir kaçı aşağıda verilmiştir.

Ö39 “*Genel olarak arkadaşlık kurmada zorlanma, bencilce yaklaşımlar sergileme, empati yapmada güçlük, kendi isteklerine odaklanma, paylaşma ve yardımlaşmada zorlanma gibi sosyal özelliklere sahipler.*” şeklinde ifade etmiştir.

Ö41 “*Sosyalleşme hızı ve zamanı daha uzun sürmektedir. Arkadaşlık ilişkileri zayıftır ve sık sık desteklenmesi gerekmektedir. Benmerkezcidir. Dil gelişimleri zayıftır. Bu nedenle iletişim kurarken kendini ifade etmekte zorlanmaktadır.*” şeklinde ifade etmiştir.

Birçok öğretmen de Ö39 ve Ö41’in belirttiği gibi Alfa kuşağının sosyal özelliklerinde yer alan olumsuzlukları ifade etmiştir.

Ö5 “*Aileye fazla bağımlılar. Kurallara uyumda sıkıntı yaşanabiliyor. Duygu ve düşüncelerini ifade etmede zorluk yaşıyor.*” şeklinde ifade etmiştir.

Ö32 “*Sosyal olarak aileye fazlasıyla bağımlı, çevrelerinde birinci derece aile fertlerinden başka kişiler oldukça az. Bu nedenle sosyalleşme düzeyleri okulla doğru bir şekilde düzenleniyor.*” şeklinde ifade etmiştir.

Ö5 ve Ö32’nin belirttiği üzere Alfa kuşağının sosyal yönü öğretmenlerin bazıları tarafından aile ile ilişkilendirilmektedir.

Ö15 “İletişime kapalıdır. Teknolojinin gelişmiş olmasından kaynaklı yönlendirmelere ihtiyaç duyuyorlar.” şeklinde ifade etmiştir.

Ö13 “Ekran bağımlılığı üst düzey olduğu için sosyal becerilerinin yeterince, belki de hiç gelişmediği öğrenci sayısı oldukça yüksek.” şeklinde ifade etmiştir.

Teknolojinin getirisi ile Alfa kuşağının sosyal gelişiminin olumsuz yönde etkilendiği Ö15 ve Ö13 tarafından belirtilmektedir.

Katılımcılardan Ö21 ise Alfa kuşağındaki sosyal özellikler konusunda farklı bir alt başlığa değinmiştir; “En çok dikkatimi çeken olumsuzluk durumu akran zorbalığının bu yaşlara kadar inmesidir. Ve her geçen yıl çocukların birbiri arasındaki iletişim daha da azalmaktadır.” Buradan akran zorbalığı sorununun 5-6 yaş grubunda dahi sık ortaya çıktığı görülmektedir.

Birçok katılımcı açık uçlu soruda Alfa kuşağının sosyal özelliklerinin olumsuz yönlerini belirtirken Ö44: “Genelde rehberlik edildiğinde sosyalleşme davranışlarını öğrendiklerini gözlemledim.”, Ö38: “Bireysel değil daha çok grup oyunları oynamayı, kendi kendilerine bir şeyler üretmeyi seven çocuklar”, Ö33: “Sosyal alanda zaman zaman zorlanan çocuklar olsa da bu dönem çocuğunun sosyal sıkıntılar çektiğini düşünmüyorum. Kendilerini rahat ifade edebilmekteler.” şeklinde olumlu yönden Alfa kuşağını değerlendirmişlerdir.

Bir katılımcı ise sosyal yönden Alfa kuşağının diğer kuşaklardan pek de farklı olmadıklarını ifade etmektedir.

Ö22 “Alfa kuşağındaki çocuklar diğer kuşaklardaki sosyal özellikleri aynı, arkadaşlık kurmada ve oyun alanlarında aynılar.” şeklinde ifade etmiştir.

Z kuşağında yer alan 5-6 yaş çocukları sosyal özelliklerine ilişkin açık uçlu soruya öğretmenlerin verdiği cevapların bir kaçısı şu şekildedir:

Ö3 “Arkadaşlık kurma, grup oyunlarına katılma, kurallara uyma davranışları daha iyiydi. Dil problemlerine daha az rastlanıyordu. Empati duygusu daha gelişmiştir.” şeklinde ifade etmiştir.

Ö41 “Arkadaşlık, paylaşma, iletişim ve empati kurmakta uyumludur. Bu durum sosyalleşmesine olumlu etki eder. Otoriteye saygısından dolayı ilişki yönlendirme ve yönetimi kolaydır.” şeklinde ifade etmiştir.

Birçok öğretmen de Ö3 ve Ö41’in belirttiği gibi Z kuşağının sosyal özelliklerinde yer alan olumlu yanları ifade etmiştir.

Ö16: “Sürekli istekleri yapıldığından grup çalışmalarında bencil olma özelliklerinden ötürü çatışmalar çok yaşanmaktadır.”

Ö38 “Daha az sosyal, daha çok bireysel oynamak isteyen, kurallara pek uymak istemeyen daha asi ve monoton çocuklar.” şeklinde ifade etmiştir.

Ö16 ve Ö38 gibi Z kuşağının olumsuz özelliklerini dile getiren az sayıda öğretmen mevcuttur.

Ö45 “2005-2012 yılı arasındaki çocuklar ne kadar çekingen olsalar da okula uyumları daha kolay, otoriteye saygı duyuyorlar, empati kurabiliyorlar, işbirliği içinde hareket ederek etik kurallara saygı duyuyorlar.” şeklinde ifade etmiştir.

Ö31 “Her türlü teknolojinin içinde olmaları hem olumlu hem de olumsuz etkilemiştir. Kendilerine güvenleri vardır. Hırslıdırlar ve ilgi süreleri daha fazladır. İletişim oyun kurma becerileri yüksektir.” şeklinde ifade etmiştir.

Z kuşağının hem olumlu hem de olumsuz sosyal özelliklerini dile getiren sadece Ö45 ve Ö31 kodlu öğretmenlerdir.

Ailenin çocuk üzerindeki etkisinin Z kuşağı sosyal özelliğini olumlu etkilediğiyle ilgili görüşlerini Ö15 “Aile çocuğun gelişiminde daha etkili, çocuklar öğretmen, arkadaş çevresi ile iletişime daha açık.” şeklinde dile getirmiştir.

Her iki kuşağı karşılaştıracak şekilde ifadeler kullanan birçok öğretmen bulunsa da bunun en somut örneği Ö23’ün “Z kuşağı, Alfa kuşağına göre daha sabırlıydı, otoriteyi daha çok kabul ediyordu.” şeklindeki yorumudur.

4.1.2. Alfa ve Z Kuşağında Yer Alan 5-6 Yaş Çocukların Kişilik Özelliklerine İlişkin Bulgular: Aşağıda Tablo 6’da Alfa ve Z kuşağında yer alan 5-6 yaş çocuklarının kişilik özelliklerine ilişkin öğretmen görüşleri verilmeye çalışılmıştır.

Tablo 6

Alfa ve Z kuşağında yer alan 5-6 yaş çocuklarının kişilik özelliklerine ilişkin öğretmen görüşlerinin dağılımı

M	EVET				HAYIR				BAZEN				TOPLAM			
	ALFA		Z		ALFA		Z		ALFA		Z		ALFA		Z	
D	KUŞAĞI		KUŞAĞI		KUŞAĞI		KUŞAĞI		KUŞAĞI		KUŞAĞI		KUŞAĞI		KUŞAĞI	
D																
E	f	%	f	%	F	%	F	%	f	%	f	%	f	%	f	%
11.	26	56,5	18	39,1	5	10,9	9	19,6	15	32,6	19	41,3	46	100,0	46	100,0
12.	11	23,9	17	37,0	18	39,1	8	17,4	17	37,0	21	45,7	46	100,0	46	100,0
13.	14	30,4	12	26,1	4	8,7	6	13,0	28	60,9	28	60,9	46	100,0	46	100,0
14.	20	43,5	19	41,3	3	6,5	4	8,7	23	50,0	23	50,0	46	100,0	46	100,0
15.	13	28,3	28	60,9	13	28,3	8	17,4	20	43,5	10	21,7	46	100,0	46	100,0

16.	5	10,9	19	41,3	26	56,5	12	26,1	15	32,6	15	32,6	46	100,0	46	100,0
17.	3	6,5	18	39,1	22	47,8	13	28,3	21	45,7	15	32,6	46	100,0	46	100,0
18.	27	58,7	22	47,8	4	8,7	3	6,5	15	32,6	21	45,7	46	100,0	46	100,0
19.	6	13,0	13	28,3	22	47,8	15	32,6	18	39,1	18	39,1	46	100,0	46	100,0
20.	3	6,5	15	32,6	27	58,7	10	21,7	16	34,8	21	45,7	46	100,0	46	100,0
21.	7	15,2	17	37,0	17	37,0	9	19,6	22	47,8	20	43,5	46	100,0	46	100,0
22.	13	28,3	10	21,7	7	15,2	9	19,6	26	56,5	27	58,7	46	100,0	46	100,0

Tablo 6’da bulunan madde 11’deki bulgulara göre Alfa ve Z kuşağında yer alan 5-6 yaş çocuklarının narsizm (ilgi çekme arzusu) hakim olma durumuna ilişkin öğretmen görüşleri incelendiğinde Alfa Kuşağında yer alan çocukların %56,5’inde narsizm hakimken %10,9’unda narsizmin hakim olmadığı saptanmıştır.%32,6’sında ise narsizmin bazen hakim olduğu çalışmaya katılan öğretmenler tarafından belirtilmiştir.

Z kuşağında ise %39,1’inde narsizm hakimken %19,6’sında narsizmin hakim olmadığı ifade edilmiştir. %41,3’ünde ise narsizmin bazen hakim olduğu belirtilmiştir. Çalışmaya katılan öğretmen görüşleri doğrultusunda oluşan yüzdelik oranlara bakarak narsizm (ilgi çekme arzusu) hakim olma durumuna ilişkin öğretmen görüşleri durumu açısından bu iki kuşak karşılaştırıldığında Alfa kuşağı çocukları kendinden önceki Z kuşağı çocuklarına göre daha narsist olduğu görülmektedir.

Tablo 6’da bulunan madde 12’deki bulgulara göre Alfa ve Z kuşağında yer alan 5-6 yaş çocuklarının kolay pes etmeyen yapıya sahip olma durumuna ilişkin öğretmen görüşleri incelendiğinde Alfa Kuşağında yer alan çocukların %26,1’i kolay pes etmeyen yapıya sahipken %28,3’ünün kolay pes eden yapıya sahip olduğu saptanmıştır.%45,7’si ise bazen kolay pes etmeyen yapıya sahip olduğu çalışmaya katılan öğretmenler tarafından belirtilmiştir.

Z kuşağında ise %30,4’ü kolay pes etmeyen yapıya sahipken %28,3’ü kolay pes eden yapıya sahip olduğu ifade edilmiştir. %54,3’ü ise bazen kolay pes etmeyen yapıya sahip olduğu belirtilmiştir. Çalışmaya katılan öğretmen görüşleri doğrultusunda oluşan yüzdelik oranlara bakarak kolay pes etmeyen yapıya sahip olma durumu açısından bu iki kuşak karşılaştırıldığında Z kuşağı çocukları kendinden sonra gelen Alfa kuşağı çocuklarına göre daha zor pes eden yapıya sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 6’da bulunan madde 13’teki bulgulara göre Alfa ve Z kuşağında yer alan 5-6 yaş çocuklarının liderlik becerileri yüksek olma durumuna ilişkin öğretmen görüşleri incelendiğinde Alfa Kuşağında yer alan çocukların %30,4’ünün liderlik becerileri yüksekken

%8,7'sinin liderlik becerilerinin yüksek olmadığı saptanmıştır. %60,9'unun ise bazen liderlik becerilerinin yüksek olduğu çalışmaya katılan öğretmenler tarafından belirtilmiştir.

Z kuşağında ise %26,1'inin liderlik becerileri yüksekken %13,0'ünün liderlik becerileri yüksek olmadığı ifade edilmiştir. %60,9'unun ise bazen liderlik becerilerinin yüksek olduğu belirtilmiştir. Çalışmaya katılan öğretmen görüşleri doğrultusunda oluşan yüzdelik oranlara bakarak liderlik becerilerinin yüksek olması açısından bu iki kuşak karşılaştırıldığında Alfa kuşağı çocukları kendinden önceki Z kuşağı çocuklarına göre liderlik becerileri daha yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 6'da bulunan madde 14'teki bulgulara göre Alfa ve Z kuşağında yer alan 5-6 yaş çocuklarının özgüven düzeyleri yüksek olma durumuna ilişkin öğretmen görüşleri incelendiğinde Alfa Kuşağında yer alan çocukların %43,5'inin özgüven düzeyi yüksekken %6,5'inin özgüven düzeyinin yüksek olmadığı saptanmıştır. %50,0'sinin ise bazen özgüven düzeyinin yüksek olduğu çalışmaya katılan öğretmenler tarafından belirtilmiştir.

Z kuşağında ise %41,3'ünün özgüven düzeyi yüksekken %8,7'sinin özgüven düzeyinin yüksek olmadığı ifade edilmiştir. %50,0'sinin ise bazen özgüven düzeyinin yüksek olduğu belirtilmiştir. Çalışmaya katılan öğretmen görüşleri doğrultusunda oluşan yüzdelik oranlara bakarak özgüven düzeyi yüksek olması açısından bu iki kuşak karşılaştırıldığında Alfa kuşağı çocukları kendinden önceki Z kuşağı çocuklarına göre özgüven düzeyi daha yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 6'da bulunan madde 15'teki bulgulara göre Alfa ve Z kuşağında yer alan 5-6 yaş çocuklarının sorumluluk almaya isteklilik durumlarına ilişkin öğretmen görüşleri incelendiğinde Alfa Kuşağında yer alan çocukların %28,3'ü sorumluluk almaya istekliken %28,3'ünün sorumluluk almaya istekli olmadığı saptanmıştır. %43,5'i ise bazen sorumluluk almaya istekli yapıya sahip olduğu çalışmaya katılan öğretmenler tarafından belirtilmiştir.

Z kuşağında ise %60,9'u sorumluluk almaya istekliken %17,4'ü sorumluluk almaya istekli olmadığı ifade edilmiştir. %21,7'si ise bazen sorumluluk almaya isteklidir. Çalışmaya katılan öğretmen görüşleri doğrultusunda oluşan yüzdelik oranlara bakarak sorumluluk almaya isteklilik açısından bu iki kuşak karşılaştırıldığında Z kuşağı çocukları kendinden sonra gelen Alfa kuşağı çocuklarına göre sorumluluk almaya daha istekli olduğu görülmektedir.

Tablo 6'da bulunan madde 16'daki bulgulara göre Alfa ve Z kuşağında yer alan 5-6 yaş çocuklarının sabır-sebat düzeylerinin yüksek olmasına ilişkin öğretmen görüşleri incelendiğinde Alfa Kuşağında yer alan çocukların %10,9'unun sabır-sebat düzeyleri

yüksekken %56,5'inin sabır-sebat düzeylerinin yüksek olmadığı saptanmıştır. %32,6'sının ise bazen sabır-sebat düzeylerinin yüksek olduğu çalışmaya katılan öğretmenler tarafından belirtilmiştir.

Z kuşağında ise %41,3'ünün sabır-sebat düzeyleri yüksekken %26,1'inin sabır-sebat düzeylerinin yüksek olmadığı ifade edilmiştir. %32,6'sının ise bazen sabır-sebat düzeyinin yüksek olduğu belirtilmiştir. Çalışmaya katılan öğretmen görüşleri doğrultusunda oluşan yüzdelik oranlara bakarak sabır-sebat düzeylerinin yüksek olması açısından bu iki kuşak karşılaştırıldığında Z kuşağı çocukları kendinden sonra gelen Alfa kuşağı çocuklarına göre sabır-sebat düzeyi daha yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 6'da bulunan madde 17'deki bulgulara göre Alfa ve Z kuşağında yer alan 5-6 yaş çocuklarının iç disiplininin mevcudiyetine ilişkin öğretmen görüşleri incelendiğinde Alfa kuşağında yer alan çocukların %6,5'inin iç disiplini mevcutken %47,8'inde iç disiplin mevcut olmadığı saptanmıştır. %45,7'sinin ise bazen iç disipline sahip olduğu çalışmaya katılan öğretmenler tarafından belirtilmiştir.

Z kuşağında ise %39,1'inin iç disiplini mevcutken %28,3'ünün iç disiplininin mevcut olmadığı ifade edilmiştir. %32,6'sının ise bazen iç disipline sahip olduğu belirtilmiştir. Çalışmaya katılan öğretmen görüşleri doğrultusunda oluşan yüzdelik oranlara bakarak iç disiplinin mevcut olması açısından bu iki kuşak karşılaştırıldığında Z kuşağı çocukları kendinden sonra gelen Alfa kuşağı çocuklarına göre iç disiplin mevcudiyeti daha yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 6'da bulunan madde 18'deki bulgulara göre Alfa ve Z kuşağında yer alan 5-6 yaş yeniliğe açık olmasına ilişkin öğretmen görüşleri incelendiğinde Alfa kuşağında yer alan çocukların %58,7'si yeniliğe açıkken %8,7'sinin yeniliğe açık olmadığı saptanmıştır. %32,6'sının ise bazen yeniliğe açık olduğu çalışmaya katılan öğretmenler tarafından belirtilmiştir.

Z kuşağında ise %47,8'i yeniliğe açıkken %6,5'inin yeniliğe açık olmadığı ifade edilmiştir. %45,7'sinin ise bazen yeniliğe açık olduğu belirtilmiştir. Çalışmaya katılan öğretmen görüşleri doğrultusunda oluşan yüzdelik oranlara bakarak yeniliğe açık olması açısından bu iki kuşak karşılaştırıldığında Alfa kuşağı çocukları kendinden önceki Z kuşağı çocuklarına göre yeniliğe daha açık olduğu görülmektedir.

Tablo 6'da bulunan madde 19'daki bulgulara göre Alfa ve Z kuşağında yer alan 5-6 yaş eleştiriye açık olmasına ilişkin öğretmen görüşleri incelendiğinde Alfa kuşağında yer alan çocukların %13,0'ü eleştiriye açıkken %47,8'inin eleştiriye açık olmadığı saptanmıştır.

%39,1'inin ise bazen eleştiriye açık olduğu çalışmaya katılan öğretmenler tarafından belirtilmiştir.

Z kuşağında ise %28,3'ü eleştiriye açıkken %32,6'sının eleştiriye açık olmadığı ifade edilmiştir. %39,1'inin ise bazen eleştiriye açık olduğu belirtilmiştir. Çalışmaya katılan öğretmen görüşleri doğrultusunda oluşan yüzdelik oranlara bakarak eleştiriye açık olması açısından bu iki kuşak karşılaştırıldığında Z kuşağı çocukları kendinden sonraki Alfa kuşağı çocuklarına göre eleştiriye daha açık olduğu görülmektedir.

Tablo 6'da bulunan madde 20'deki bulgulara göre Alfa ve Z kuşağında yer alan 5-6 yaş benmerkezci olmamasına ilişkin öğretmen görüşleri incelendiğinde Alfa kuşağında yer alan çocukların %6,5'i benmerkezci değilken %58,7'sinin benmerkezci olduğu saptanmıştır. %34,8'inin ise bazen benmerkezci olmadığı çalışmaya katılan öğretmenler tarafından belirtilmiştir.

Z kuşağında ise %32,6'sı benmerkezci değilken %21,7'sinin benmerkezci olduğu ifade edilmiştir. %45,7'sinin ise bazen benmerkezci olmadığı belirtilmiştir. Çalışmaya katılan öğretmen görüşleri doğrultusunda oluşan yüzdelik oranlara bakarak benmerkezci olmamasına açısından bu iki kuşak karşılaştırıldığında Z kuşağı çocukları kendinden sonraki Alfa kuşağı çocuklarına göre daha az benmerkezci olduğu görülmektedir.

Tablo 6'da bulunan madde 21'deki bulgulara göre Alfa ve Z kuşağında yer alan 5-6 yaş çocuklarının şiddet eğilimi-saldırganlık düzeyinin düşük olmasına ilişkin öğretmen görüşleri incelendiğinde Alfa Kuşağında yer alan çocukların %15,2'sinin şiddet eğilimi düşükken %37,0'sinin şiddet eğiliminin olduğu saptanmıştır. %47,8'inin ise bazen şiddet eğilimi düşük olduğu çalışmaya katılan öğretmenler tarafından belirtilmiştir.

Z kuşağında ise %37,0'sinin şiddet eğilimi düşükken %19,6'sının şiddet eğilimi yüksek olduğu ifade edilmiştir. %43,5'inin ise bazen şiddet eğilimi düşük olduğu belirtilmiştir. Çalışmaya katılan öğretmen görüşleri doğrultusunda oluşan yüzdelik oranlara şiddet eğiliminin düşük olması açısından bu iki kuşak karşılaştırıldığında Z kuşağı çocukları kendinden sonra gelen Alfa kuşağı çocuklarına göre şiddet eğilimi-saldırganlık düzeyinin daha düşük olduğu görülmektedir.

Tablo 6'da bulunan madde 22'deki bulgulara göre Alfa ve Z kuşağında yer alan 5-6 yaş çocuklarının rekabetçi bir yapıya sahip olmasına ilişkin öğretmen görüşleri incelendiğinde Alfa kuşağında yer alan çocukların %28,3'ün rekabetçi bir yapıya sahipken %15,2'si rekabetçi bir yapıya sahip olmadığı saptanmıştır. %56,5'i ise bazen rekabetçi bir yapıya sahip olduğu çalışmaya katılan öğretmenler tarafından belirtilmiştir.

Z kuşağında ise %21,7'si rekabetçi bir yapıya sahipken %19,6'sı rekabetçi bir yapıya sahip olmadığı ifade edilmiştir. %58,7'si ise bazen rekabetçi bir yapıya sahip olduğu belirtilmiştir. Çalışmaya katılan öğretmen görüşleri doğrultusunda oluşan yüzdelik oranlara bakarak rekabetçi bir yapıya sahip olma durumu açısından bu iki kuşak karşılaştırıldığında Alfa kuşağı çocukları kendinden sonra önceki Z kuşağı çocuklarına göre rekabetçi yapıya daha çok sahip olduğu görülmektedir.

Alfa kuşağında yer alan 5-6 yaş çocukları kişilik özelliklerine ilişkin açık uçlu soruya öğretmenlerin verdiği cevapların bir kaçı aşağıda verilmeye çalışılmıştır.

Ö32 "*Çoğunluğu benmerkezci, özgüvenleri yersiz yüksek ve bazen bu nedenle çabuk vazgeçme eğilimleri çok fazla. Sabırsız, hemen her şeye sahip olma ve sonucu hemen elde etme çabasındalar.*" şeklinde ifade etmiştir.

Ö6 "*Otokontrol konusunda sıkıntı çekmektedirler. Çoğunluğu liderlik eğiliminde olduğu için çatışma oranı yüksektir.*" şeklinde ifade etmiştir

Birçok öğretmen de Ö32 ve Ö6'nın belirttiği gibi Alfa kuşağının kişilik özelliklerinde yer alan olumsuzlukları ifade etmiştir.

Ö19 "*Gelişmelerine izin verilmeyen bir nesil. Ailelerin bunda etkisi büyük. Kişilik gelişiminin en kritik döneminde çocuklar gelişim için doğru kodlanmıyor. Benmerkezci, narsist, hırslı, kurnaz olmak cazip geliyor çocuklara. Dijitalleşen toplumun meyveleri olduğunu düşünüyorum.*" şeklinde ifade etmiştir.

Ö9 "*Anne-babalar çalışma zorunda kaldıkları ve uzun saatler işte odluları için çocuklarıyla birlikteyken tüm istekleri yerine getirme zorunluluğu yaşıyorlar. Çocuklar da aşırı bencil oluyor maalesef.*" şeklinde ifade etmiştir.

Ö19 ve Ö9'un belirttiği üzere Alfa kuşağının kişilik özellikleri öğretmenlerin bazıları tarafından aile ile ilişkilendirilmektedir.

Ö33'ün ise kişilik özelliklerini kuşaktan ziyade aile ile ilişkilendirdiği "*Hangi dönemde olduğundan ziyade, hangi ailede yetiştiğinin farklılıklara sebep olduğunu düşünüyorum.*" şeklinde verdiği yanıtta görülmektedir.

"Genellikle sakın kişilik özelliklerine sahipler. Paylaşmayı sevmiyorlar." ifadelerini kullanan Ö4 Alfa kuşağın kişilik özelliklerini kısmen olumlu yönde değerlendiren tek katılımcıdır.

Z kuşağında yer alan 5-6 yaş çocukları kişilik özelliklerine ilişkin açık uçlu soruya öğretmenlerin verdiği cevapların bir kaçı şu şekildedir:

D E	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
23.	7	15,2	25	54,3	17	37,0	7	15,2	22	47,8	14	30,4	46	100,0	46	100,0
24.	14	30,4	32	69,6	14	30,4	5	10,9	18	39,1	9	19,6	46	100,0	46	100,0
25.	16	34,8	20	43,5	10	21,7	7	15,2	20	43,5	19	41,3	46	100,0	46	100,0
26.	7	15,2	18	39,1	15	32,6	5	10,9	24	52,2	23	50,0	46	100,0	46	100,0
27.	3	6,5	12	26,1	18	39,1	9	19,6	25	54,3	25	54,3	46	100,0	46	100,0
28.	8	17,4	20	43,5	13	28,3	5	10,9	25	54,3	21	45,7	46	100,0	46	100,0
29.	5	10,9	18	39,1	15	32,6	5	10,9	26	56,5	23	50,0	46	100,0	46	100,0
30.	15	32,6	28	60,9	6	13,0	5	10,9	25	54,3	13	28,3	46	100,0	46	100,0
31.	7	15,2	14	30,4	10	21,7	4	8,7	29	63,0	28	60,9	46	100,0	46	100,0

Tablo 7’de bulunan madde 23’teki bulgulara göre Alfa ve Z kuşağında yer alan 5-6 yaş çocuklarının dikkat düzeyinin yüksek olmasına ilişkin öğretmen görüşleri incelendiğinde Alfa Kuşağında yer alan çocukların %15,2’sinin dikkat düzeyleri yüksekken %37,0’sinin dikkat düzeylerinin yüksek olmadığı saptanmıştır.%47,8’inin ise bazen dikkat düzeylerinin yüksek olduğu çalışmaya katılan öğretmenler tarafından belirtilmiştir.

Z kuşağında ise %54,3’ünün dikkat düzeyleri yüksekken %15,2’sinin dikkat düzeylerinin yüksek olmadığı ifade edilmiştir. %30,4’ünün ise bazen dikkat düzeyinin yüksek olduğu belirtilmiştir. Çalışmaya katılan öğretmen görüşleri doğrultusunda oluşan yüzdelik oranlara bakarak dikkat düzeylerinin yüksek olması açısından bu iki kuşak karşılaştırıldığında Z kuşağı çocukları kendinden sonra gelen Alfa kuşağı çocuklarına dikkat düzeyinin daha yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 7’de bulunan madde 24’teki bulgulara göre Alfa ve Z kuşağında yer alan 5-6 yaş çocuklarının yönergeleri yerine getirme düzeyinin yüksek olmasına ilişkin öğretmen görüşleri incelendiğinde Alfa Kuşağında yer alan çocukların %30,4’ünün yönergeleri yerine getirme düzeyi yüksekken %30,4’ünün yönergeleri yerine getirme düzeyinin yüksek olmadığı saptanmıştır. %39,1’inin ise bazen yönergeleri yerine getirme düzeyinin yüksek olduğu çalışmaya katılan öğretmenler tarafından belirtilmiştir.

Z kuşağında ise %69,6’sının yönergeleri yerine getirme düzeyi yüksekken %10,9’unun yönergeleri yerine getirme düzeylerinin yüksek olmadığı ifade edilmiştir. %19,6’sının ise bazen yönergeleri yerine getirme düzeyinin yüksek olduğu belirtilmiştir. Çalışmaya katılan öğretmen görüşleri doğrultusunda oluşan yüzdelik oranlara bakarak yönergeleri yerine getirme düzeylerinin yüksek olması açısından bu iki kuşak karşılaştırıldığında Z kuşağı çocukları kendinden sonra gelen Alfa kuşağı çocuklarına göre yönergeleri yerine getirme düzeyi daha yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 7’de bulunan madde 25’teki bulgulara göre Alfa ve Z kuşağında yer alan 5-6 yaş çocuklarının hazır bulunuşluk düzeyinin yüksek olmasına ilişkin öğretmen görüşleri incelendiğinde Alfa Kuşağında yer alan çocukların %34,8’inin hazır bulunuşluk düzeyi yüksekken %21,7’sinin hazır bulunuşluk düzeyi yüksek olmadığı saptanmıştır. %43,5’inin ise bazen hazır bulunuşluk düzeyinin yüksek olduğu çalışmaya katılan öğretmenler tarafından belirtilmiştir.

Z kuşağında ise %43,5’inin hazır bulunuşluk düzeyi yüksekken %15,2’sinin hazır bulunuşluk düzeylerinin yüksek olmadığı ifade edilmiştir. %41,3’ünün ise bazen hazır bulunuşluk düzeyinin yüksek olduğu belirtilmiştir. Çalışmaya katılan öğretmen görüşleri doğrultusunda oluşan yüzdelik oranlara bakarak hazır bulunuşluk düzeylerinin yüksek olması açısından bu iki kuşak karşılaştırıldığında Z kuşağı çocukları kendinden sonra gelen Alfa kuşağı çocuklarına göre hazır bulunuşluk düzeyi daha yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 7’de bulunan madde 26’daki bulgulara göre Alfa ve Z kuşağında yer alan 5-6 yaş çocuklarının problem çözme becerilerinin gelişmişlik durumuna ilişkin öğretmen görüşleri incelendiğinde Alfa kuşağında yer alan çocukların %15,2’sinin problem çözme becerileri gelişmişken %32,6’sının problem çözme becerilerinin düşük olduğu saptanmıştır. %52,2’sinin ise bazen problem çözme becerilerinin gelişmiş olduğu çalışmaya katılan öğretmenler tarafından belirtilmiştir.

Z kuşağında ise %39,1’inin problem çözme becerileri gelişmişken %10,9’unun problem çözme becerileri düşük olduğu ifade edilmiştir. %50,0’sinin ise bazen problem çözme becerileri gelişmiş olduğu belirtilmiştir. Çalışmaya katılan öğretmen görüşleri doğrultusunda oluşan yüzdelik oranlara bakarak problem çözme becerilerinin gelişmişlik durumu açısından bu iki kuşak karşılaştırıldığında Z kuşağı çocukları kendinden sonra gelen Alfa kuşağı çocuklarına göre problem çözme becerileri daha gelişmiş olduğu görülmektedir.

Tablo 7’de bulunan madde 27’deki bulgulara göre Alfa ve Z kuşağında yer alan 5-6 yaş çocuklarının risk analiz becerisinin gelişmişlik durumuna ilişkin öğretmen görüşleri incelendiğinde Alfa kuşağında yer alan çocukların %6,5’inin risk analiz becerileri gelişmişken %39,1’inin risk analiz becerilerinin düşük olduğu saptanmıştır. %54,3’ünün ise bazen risk analiz becerilerinin gelişmiş olduğu çalışmaya katılan öğretmenler tarafından belirtilmiştir.

Z kuşağında ise %26,1’inin risk analiz becerileri gelişmişken %19,6’sının risk analiz becerileri düşük olduğu ifade edilmiştir. %54,3’ünün ise bazen risk analiz becerileri gelişmiş olduğu belirtilmiştir. Çalışmaya katılan öğretmen görüşleri doğrultusunda oluşan yüzdelik

oranlara bakarak risk analiz becerilerinin gelişmişlik durumu açısından bu iki kuşak karşılaştırıldığında 2 katından fazla bir farkla Z kuşağı çocukları kendinden sonra gelen Alfa kuşağı çocuklarına göre risk analiz becerileri daha gelişmiş olduğu görülmektedir.

Tablo 7’de bulunan madde 28’deki bulgulara göre Alfa ve Z kuşağında yer alan 5-6 yaş çocuklarının yaratıcılık-üretkenlik düzeyinin yüksek olmasına ilişkin öğretmen görüşleri incelendiğinde Alfa Kuşağında yer alan çocukların %17,4’ünün yaratıcılık-üretkenlik düzeyi yüksekken %28,3’ünün yaratıcılık-üretkenlik düzeyinin yüksek olduğu saptanmıştır. %54,3’ünün ise bazen yaratıcılık-üretkenlik düzeyinin yüksek olduğu çalışmaya katılan öğretmenler tarafından belirtilmiştir.

Z kuşağında ise %43,5’inin yaratıcılık-üretkenlik düzeyi yüksekken %10,9’unun yaratıcılık-üretkenlik düzeylerinin yüksek olmadığı ifade edilmiştir. %45,7’sinin ise bazen yaratıcılık-üretkenlik düzeyinin yüksek olduğu belirtilmiştir. Çalışmaya katılan öğretmen görüşleri doğrultusunda oluşan yüzdelik oranlara bakarak yaratıcılık-üretkenlik düzeylerinin yüksek olması açısından bu iki kuşak karşılaştırıldığında Z kuşağı çocukları kendinden sonra gelen Alfa kuşağı çocuklarına göre yaratıcılık-üretkenlik düzeyinin daha yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 7’de bulunan madde 29’daki bulgulara göre Alfa ve Z kuşağında yer alan 5-6 yaş çocuklarının birden fazla görevi yerine getirme becerilerinin gelişmişlik durumuna ilişkin öğretmen görüşleri incelendiğinde Alfa kuşağında yer alan çocukların %10,9’unun birden fazla görevi yerine getirme becerileri gelişmişken %32,6’sının birden fazla görevi yerine getirme becerilerinin düşük olduğu saptanmıştır. %56,5’inin ise bazen birden fazla görevi yerine getirme becerilerinin gelişmiş olduğu çalışmaya katılan öğretmenler tarafından belirtilmiştir.

Z kuşağında ise %39,1’inin birden fazla görevi yerine getirme becerileri gelişmişken %10,9’unun birden fazla görevi yerine getirme becerileri düşük olduğu ifade edilmiştir. %50,0’sinin ise bazen birden fazla görevi yerine getirme becerileri gelişmiş olduğu belirtilmiştir. Çalışmaya katılan öğretmen görüşleri doğrultusunda oluşan yüzdelik oranlara bakarak birden fazla görevi yerine getirme becerilerinin gelişmişlik durumu açısından bu iki kuşak karşılaştırıldığında 3 katından fazla bir farkla Z kuşağı çocukları kendinden sonra gelen Alfa kuşağı çocuklarına göre kıyasla birden fazla görevi yerine getirme becerilerinin daha gelişmiş olduğu görülmektedir.

Tablo 7’de bulunan madde 30’daki bulgulara göre Alfa ve Z kuşağında yer alan 5-6 yaş çocuklarının algı düzeyinin yüksek olmasına ilişkin öğretmen görüşleri incelendiğinde

Alfa Kuşağında yer alan çocukların %32,6'sının algı düzeyi yüksekken %13,0'ünün algı düzeyinin yüksek olmadığı saptanmıştır. %54,3'ünün ise bazen algı düzeyinin yüksek olduğu çalışmaya katılan öğretmenler tarafından belirtilmiştir.

Z kuşağında ise %60,9'unun algı düzeyi yüksekken %10,9'unun algı düzeylerinin yüksek olmadığı ifade edilmiştir. %28,3'ünün ise bazen algı düzeyinin yüksek olduğu belirtilmiştir. Çalışmaya katılan öğretmen görüşleri doğrultusunda oluşan yüzdelik oranlara bakarak algı düzeylerinin yüksek olması açısından bu iki kuşak karşılaştırıldığında Z kuşağı çocukları kendinden sonra gelen Alfa kuşağı çocuklarına göre algı düzeyinin daha yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 7'de bulunan madde 31'deki bulgulara göre Alfa ve Z kuşağında yer alan 5-6 yaş çocuklarının olaylara karşı geniş bir bakış açısına sahip olma durumuna ilişkin öğretmen görüşleri incelendiğinde Alfa Kuşağında yer alan çocukların %15,2'si olaylara karşı geniş bir bakış açısına sahipken %21,7'sinin olaylara karşı geniş bir bakış açısına sahip olmadığı saptanmıştır. %63,0'ü ise bazen olaylara karşı geniş bir bakış açısına sahip olduğu çalışmaya katılan öğretmenler tarafından belirtilmiştir.

Z kuşağında ise %30,4'ü olaylara karşı geniş bir bakış açısına sahipken %8,7'si olaylara karşı geniş bir bakış açısına sahip olmadığı ifade edilmiştir. %60,9'u ise bazen olaylara karşı geniş bir bakış açısına sahip olduğu belirtilmiştir. Çalışmaya katılan öğretmen görüşleri doğrultusunda oluşan yüzdelik oranlara bakarak olaylara karşı geniş bir bakış açısına sahip olma durumu açısından bu iki kuşak karşılaştırıldığında Z kuşağı çocukları kendinden sonra gelen Alfa kuşağı çocuklarına göre olaylara karşı daha geniş bir bakış açısına sahip olduğu görülmektedir.

Alfa kuşağında yer alan 5-6 yaş çocukları bilişsel özelliklerine ilişkin açık uçlu soruya öğretmenlerin verdiği cevapların bir kaçı aşağıda vermeye çalışılmıştır.

Ö19“Algılama zor gerçekleşiyor. Ard arada birkaç yönergeyi algılamakta zorlanıyorlar. Problem çözemiyorlar. Kolaycı bir yapıya sahipler. Üretme konusunda başarılı değiller. Bilmiyorum, yapamam, sen yap gibi cümleler kuruyorlar.” şeklinde ifade etmiştir.

Ö16“Çocuklar ezbere bildikleri sayıları söylemekte ancak düşünme, bağlantı kurmada oldukça zayıflar.” şeklinde ifade etmiştir.

Ö19 ve Ö16'nın Alfa kuşağı bilişsel özellikleri ile ilgili belirttiği kısmen olumsuz ifadeler yukarıda yer almaktadır.

Ö6“Dikkatleri dağınıktır çoğunlukla. Çevredeki uyaranlar ile fazla ilgili olabiliyorlar. Yaratıcılık düzeylerinde belirgin düşüşler vardır.” şeklinde ifade etmiştir.

Ö41 “*Tek bir uyararla dikkatlerini toplamada zorlanıyor. Her bir bilgiye hazır ulaştığı için yaratıcılık düzeyi zayıftır. Ezbere bilgileri vardır.*” şeklinde ifade etmiştir.

Teknolojinin getirisi ile uyarar miktarının artması sonucunda Ö6 ve Ö41 gibi birkaç öğretmen Alfa kuşağının bilişsel gelişiminin negatif yönlü olduğunu ifade etmektedir.

Ö40 kodlu katılımcı ise bu başlığı ailenin eğitim durumu ile ilişkilendirerek “*Bilişsel özellikleri düşük, kendini yeteri kadar ifade edemeyen öğrenciler çoğunlukta. Aileler yeterli eğitime sahip olmadığı için öğrenciler bir takım bilişsel becerilerden yoksunlardır.*” ifadelerini kullanmıştır.

Ö5 kodlu katılımcı ise aileden kaynaklı hazır bulunuşluğu vurgulamış, “*Renk, sayı vb. bilişsel düzeyleri gayet iyi. Birçoğu aileden öğrenmiş şekilde hazır geliyor.*” ifadelerini kullanmıştır.

Ö14 “*Geçmiş döneme göre çocukların birçok kavramı öğrenip okula başladıklarını düşünüyorum. Bilişsel olarak daha iyi olduğunu düşünüyorum.*” şeklinde ifade etmiştir.

Ö13 “*Bilişsel düzeyleri, kelime dağarcıklarının iyi olduğu söylenebilir. Geniş yelpazede bilgileri olduğu gözlenmiştir. Elektronik (telefon, bilgisayar) kullanma becerileri üst düzeydedir.*” şeklinde ifade etmiştir.

Ö21 “*Dikkat süresi sınırlı, çabuk sıkılırlar. Problemler karşısında (genel olarak) ikinci bir yol denemekten kaçınırlar. Televizyon, bilgisayar gibi teknolojik araçlardan öğrendikleri bilgileri paylaşp farklı ürünler sergileyebiliyorlar Hazır bulunuşluk düzeyi ise yüksektir.*” şeklinde ifade etmiştir.

İki katılımcı; Ö14 ve Ö13 Alfa kuşağı çocukların bilişsel özelliklerinin gayet iyi durumda olduğunu ifade ederken Ö21 kodlu katılımcı Alfa kuşağı çocukların bilişsel özelliklerinin hem olumlu hem olumsuz özelliklerini dile getirmiştir.

Z kuşağında yer alan 5-6 yaş çocukları bilişsel özelliklerine ilişkin açık uçlu soruya öğretmenlerin verdiği cevapların bir kaçı şu şekildedir:

Ö19 “*Dikkatleri dağınık değildi. Problem çözme ve üreticilik hakimdi. Algıları açıktı. Dijital çağın tuzağına henüz düşmemiş bir gruptu.*” şeklinde ifade etmiştir.

Ö9: “*Algıları açık ve öğrenmeye araştırmaya meyilliydi.*” şeklinde ifade etmiştir. Birçok öğretmen de Ö19 ve Ö9’un belirttiği gibi Z kuşağının bilişsel özelliklerinde yer alan olumlu yanları ifade etmiştir.

Ö5 kodlu öğretmen “*Okula hazır bulunuşluk seviyeleri daha düşüktü. Ama algıları daha açıktı.*” ifadelerini kullanarak Z kuşağın kişilik özelliklerini iki yönlü değerlendirmiştir.

Kuşak farkından ziyade farklı sosyokültürel imkânların getirisinden doğan farklara değinen Ö32 ise “Bazı kesimlerde çocukların bilişsel becerilerin iyi olduğu, bazı kesimlerde ise desteklendiğinde daha düzene girdikleri gözlenmiştir.” şeklinde ifade etmiştir.

Ö15 kodlu katılımcı ise “Aile iletişim şekline bağlı olarak hazır bulunuşluk, algı düzeyleri farklılık gösteriyor. Aileler eğitimde daha etkili olduğu için çocuğun gelişimi de daha etkili oluyor.” şeklinde düşüncelerini belirterek ailenin bu konudaki etkisine değinmiştir.

4.1.4. Alfa ve Z Kuşağında Yer Alan 5-6 Yaş Çocukların Genel Özelliklerine İlişkin Bulgular: Aşağıda Tablo 8’de Alfa ve Z kuşağında yer alan 5-6 yaş çocuklarının genel özelliklerine ilişkin öğretmen görüşleri verilmeye çalışılmıştır.

Tablo 8

Alfa ve Z kuşağında yer alan 5-6 yaş çocuklarının genel özelliklerine ilişkin öğretmen görüşlerinin dağılımı

M	EVET				HAYIR				BAZEN				TOPLAM			
	ALFA		Z		ALFA		Z		ALFA		Z		ALFA		Z	
D	KUŞAĞI		KUŞAĞI		KUŞAĞI		KUŞAĞI		KUŞAĞI		KUŞAĞI		KUŞAĞI		KUŞAĞI	
D																
E	F	%	F	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
32.	37	80,4	16	34,8	3	6,5	4	8,7	6	13,0	26	56,5	46	100,0	46	100,0
33.	40	87,0	15	32,6	4	8,7	11	23,9	2	4,3	20	43,5	46	100,0	46	100,0
34.	32	69,6	18	39,1	9	19,6	12	26,1	5	10,9	16	34,8	46	100,0	46	100,0
35.	32	69,6	15	32,6	2	4,3	7	15,2	12	26,1	24	52,2	46	100,0	46	100,0
36.	15	32,6	21	45,7	17	37,0	5	10,9	14	30,4	20	43,5	46	100,0	46	100,0
37.	10	21,7	16	34,8	14	30,4	6	13,0	22	47,8	24	52,2	46	100,0	46	100,0

Tablo 8’de bulunan madde 32’deki bulgulara göre Alfa ve Z kuşağında yer alan 5-6 yaş çocuklarının korumacı aile tutumu baskın olmasına ilişkin öğretmen görüşleri incelendiğinde Alfa Kuşağında yer alan çocukların %80,4’ünde korumacı aile tutumu baskınken %6,5’inde korumacı aile tutumunun baskın olmadığı saptanmıştır. %13,0’ünde ise bazen korumacı aile tutumu baskın olduğu çalışmaya katılan öğretmenler tarafından belirtilmiştir.

Z kuşağında ise %34,8’inde korumacı aile tutumu baskınken %8,7’sinde korumacı aile tutumu baskın olmadığı ifade edilmiştir. %56,5’inde ise bazen korumacı aile tutumu baskın olduğu belirtilmiştir. Çalışmaya katılan öğretmen görüşleri doğrultusunda oluşan yüzdelik oranlara bakarak korumacı aile tutumu baskın olması açısından bu iki kuşak

karşılaştırıldığında Alfa kuşağı çocukları kendinden önce gelen Z kuşağı çocuklarına göre korumacı aile tutumunun daha baskın olduğu görülmektedir.

Tablo 8’de bulunan madde 33’teki bulgulara göre Alfa ve Z kuşağında yer alan 5-6 yaş çocuklarının teknoloji kullanım düzeyinin fazla olmasına ilişkin öğretmen görüşleri incelendiğinde Alfa kuşağında yer alan çocukların %87,0’sinin teknoloji kullanım düzeyi fazlayken %8,7’sinin teknoloji kullanım düzeyinin düşük olduğu saptanmıştır. %8,7’sinin ise bazen teknoloji kullanım düzeyi fazla olduğu çalışmaya katılan öğretmenler tarafından belirtilmiştir.

Z kuşağında ise %32,6’sının teknoloji kullanım düzeyi fazlayken %23,9’unun teknoloji kullanım düzeyinin düşük olduğu ifade edilmiştir. %43,5’inin ise bazen teknoloji kullanım düzeyi fazla olduğu belirtilmiştir. Çalışmaya katılan öğretmen görüşleri doğrultusunda oluşan yüzdelik oranlara bakarak teknoloji kullanım düzeyi fazlalığı açısından bu iki kuşak karşılaştırıldığında Alfa kuşağı çocukları kendinden sonra gelen Z kuşağı çocuklarına göre teknoloji kullanım düzeyinin daha fazla olduğu görülmektedir.

Tablo 8’de bulunan madde 34’teki bulgulara göre Alfa ve Z kuşağında yer alan 5-6 yaş çocuklarının doyum düzeyinin düşük olmasına ilişkin öğretmen görüşleri incelendiğinde Alfa kuşağında yer alan çocukların %69,6’sının doyum düzeyi düşükken %19,6’sının doyum düzeyinin düşük olmadığı saptanmıştır. %10,9’unun ise bazen doyum düzeyinin düşük olduğu çalışmaya katılan öğretmenler tarafından belirtilmiştir.

Z kuşağında ise %39,1’inin doyum düzeyi düşükken %26,1’inin doyum düzeyi düşük olmadığı ifade edilmiştir. %34,8’inin ise bazen doyum düzeyi düşük olduğu belirtilmiştir. Çalışmaya katılan öğretmen görüşleri doğrultusunda oluşan yüzdelik oranlara bakarak doyum düzeyi düşük olması açısından bu iki kuşak karşılaştırıldığında Z kuşağı çocukları kendinden sonra gelen Alfa kuşağı çocuklarına göre doyum düzeyinin daha yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 8’de bulunan madde 35’teki bulgulara göre Alfa ve Z kuşağında yer alan 5-6 yaş çocuklarının aşırı hareketli olmasına ilişkin öğretmen görüşleri incelendiğinde Alfa kuşağında yer alan çocukların 69,6%’sı aşırı hareketliyen 4,3%’ünün aşırı hareketli olmadığı saptanmıştır. 26,1%’i ise bazen aşırı hareketli olduğu çalışmaya katılan öğretmenler tarafından belirtilmiştir.

Z kuşağında ise 32,6%’sı aşırı hareketliyen 15,2%’si aşırı hareketli olmadığı ifade edilmiştir. 52,2%’si ise bazen aşırı hareketli olduğu belirtilmiştir. Çalışmaya katılan öğretmen görüşleri doğrultusunda oluşan yüzdelik oranlara bakarak doyum aşırı hareketli olması

açısından bu iki kuşak karşılaştırıldığında Z kuşağı çocukları kendinden sonra gelen Alfa kuşağı çocuklarına göre aşırı hareketliliğinin daha fazla olduğu görülmektedir.

Tablo 8’de bulunan madde 36’daki bulgulara göre Alfa ve Z kuşağında yer alan 5-6 yaş çocuklarının dil gelişim düzeyinin yüksek olmasına ilişkin öğretmen görüşleri incelendiğinde Alfa kuşağında yer alan çocukların %32,6’sının dil gelişim düzeyi yüksekken %37,0’sinin dil gelişim düzeyinin yüksek olmadığı saptanmıştır. %30,4’ünün ise bazen dil gelişim düzeyi yüksek olduğu çalışmaya katılan öğretmenler tarafından belirtilmiştir.

Z kuşağında ise %45,7’sinin dil gelişim düzeyi yüksekken %10,9’ünün dil gelişim düzeyinin yüksek olmadığı ifade edilmiştir. %43,5’inin ise bazen dil gelişim düzeyinin yüksek olduğu belirtilmiştir. Çalışmaya katılan öğretmen görüşleri doğrultusunda oluşan yüzdelik oranlara bakarak dil gelişim düzeyinin yüksek olması açısından bu iki kuşak karşılaştırıldığında Z kuşağı çocukları kendinden sonra gelen Alfa kuşağı çocuklarına göre dil gelişim düzeyinin daha yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 8’de bulunan madde 37’deki bulgulara göre Alfa ve Z kuşağında yer alan 5-6 yaş çocuklarının inisiyatif alma becerileri gelişmiş olmasına ilişkin öğretmen görüşleri incelendiğinde Alfa kuşağında yer alan çocukların %21,7’sinin inisiyatif alma becerileri gelişmişken %30,4’ünün inisiyatif alma becerilerinin düşük olduğu saptanmıştır. %47,8’inin ise bazen inisiyatif alma becerileri gelişmiş olduğu çalışmaya katılan öğretmenler tarafından belirtilmiştir.

Z kuşağında ise %34,8’inin inisiyatif alma becerileri gelişmişken %13,0’ünün inisiyatif alma becerileri düşük olduğu ifade edilmiştir. %52,2’sinin ise bazen inisiyatif alma becerileri gelişmiş olduğu belirtilmiştir. Çalışmaya katılan öğretmen görüşleri doğrultusunda oluşan yüzdelik oranlara bakarak inisiyatif alma becerilerinin gelişmişlik durumu açısından bu iki kuşak karşılaştırıldığında Z kuşağı çocukları kendinden sonra gelen Alfa kuşağı çocuklarına göre inisiyatif alma becerilerinin daha gelişmiş olduğu görülmektedir.

Alfa kuşağında yer alan 5-6 yaş çocukları genel özelliklerine ilişkin açık uçlu soruya öğretmenlerin verdiği cevapların bir kaçı aşağıda vermeye çalışılmıştır.

Ö39 “*Aşırı sabırsız, kendisinin dışındaki kişilerin haklarına saygı duymayan, iletişim becerileri az gelişmiş, çok hareketli, şiddete meyilli, karşısındaki yetişkinle çatışmaya meyilli, çabuk alınan, küsme davranışına yatkın özelliklere sahiptir.*” şeklinde ifade etmiştir.

Ö45 “*Çoğu ailede otorite konumunda olan çocuk var, aşırı korumacılar. Teknolojiye bağımlılar; aralarındaki konuşma bile bilgisayar oyunları ile ilgili. Dil gelişimleri ve*

konusma problemleri bazılarında var. Eskiye oranla çok fazla yerlerinde duramıyorlar.” şeklinde ifade etmiştir.

Birçok öğretmen de Ö39 ve Ö45’in belirttiği gibi Alfa kuşağının genel özelliklerinde yer alan olumsuzlukları ifade etmiştir.

Ö18 *“Alfa kuşağı, sıkılgan, hareketli, dil ve konuşma, problem çözme becerileri düşük, doyumsuz bir kuşak. Ama bunun yanında öğrendiklerini de kolay unutmuyorlar. Öğrenmeyi seven, öğrenmeye açık bir kuşak olduğunu düşünüyorum.”* şeklinde ifade etmiştir.

Ö21 *“Genel olarak sabırsız, problem çözme yeteneği zayıf, çabuk sıkılan, doyumsuz özelliklere sahip bir kuşak. Teknolojik aletleri olumlu kullandıklarında bilgi bakımından donanımlı, yorum yapan ve sorunlara yaşından beklenmeyen mantıklı cevaplar verebilen bir durum sergilemektedir.”* şeklinde ifade etmiştir.

İfadelerini kullanan Ö18 ve Ö21 Alfa kuşağının genel özelliklerinin olumlu ve olumsuz yanlarını bir arada değinmişlerdir.

Ö36 *“Alfa kuşağı çocukları eğlenmediği bir yerde durmak istemeyen yapıdadır. ‘Eğlenmek’ her şeyin merkezindedir.”* şeklinde ifade etmiştir.

Diğer katılımcıların aksine Ö36 Alfa kuşağının farklı bir yönünü; eğlenmeye verdiği önemi belirtmektedir.

Ö14 *“Alfa kuşağı ve Z kuşağı olarak değerlendirme yapmakta zorlanıyorum. Çalıştığım bölgelerin özelliklerinden dolayı bir farklılık olduğunu düşünmüyorum. İlk göreve başladığım döneme göre şimdiki çocukların daha iyi olduğunu düşünüyorum.”* şeklinde ifade etmiştir.

Ö20 *“Bilinçli ve eğitim seviyeleri yüksek, çocuğunu her durumda destekleyen ailelerin çocuklarının gelişim alanları her yönden farklılık göstermektedir. Eğitim ailede başlayan ve devam eden (okul ile birlikte) her bireyin gelişimi daha net fark edilmektedir.”* şeklinde ifade etmiştir.

Ö14 ve Ö20 gelişime etki eden kuşaktan başka etmenleri dile getirmişlerdir. Ö41 sosyokültürel ve coğrafi farklılıkları vurgularken Ö20 gelişimde ailenin önemini belirttiği görülmektedir.

Z kuşağında yer alan 5-6 yaş çocukları genel özelliklerine ilişkin açık uçlu soruya öğretmenlerin verdiği cevapların bir kaçısı şu şekildedir:

Ö4 *“İlgi alanları daha fazlaydı. Kolay mutlu olabiliyorlardı. Değer yargıları gelişmişti. Empati kurabiliyorlardı.”* şeklinde ifade etmiştir.

Ö3 “İletişim becerileri, sosyal ilişkileri, öz bakım becerileri, ince motor kasları daha iyi durumdaydı. Kurallara uyma, otoriteyi kabul etme durumları daha iyiydi. Ödüller işe yarıyordu.” şeklinde ifade etmiştir.

Birçok öğretmen de Ö4 ve Ö3’ün belirttiği gibi Z kuşağının genel özelliklerinde yer alan olumlu yanları ifade etmiştir.

Ö19 “Bir önceki kuşağa göre daha rahat fakat kurallara uyma konusunda zorlanmıyorlardı. Daha sakin ve daha akli başında bir kuşaktı.” şeklinde ifade etmiştir.

Ö21 “Z kuşağı teknolojiye geçiş kuşağı oldu. Doyumsuz, dil gelişimi sekteye uğrayan, bireysel takılan, sosyal yönden dışa kapalı olan bir nesil. Ancak bilgiye çabuk ulaşan, özgürlüğü seven, sınırları olmayan, yenilikçi bir yönleri var.” şeklinde ifade etmiştir.

Ö19 ve Ö21 Z kuşağının hem olumlu hem de olumsuz genel özelliklerini bir arada ifade etmiştir.

Ö16 kodlu öğretmen “Yaşlıları ile iletişimi sadece okul saatlerine dayanan, dışarıda oynamayan, enerjilerini atamayan bireyler.” şeklinde yazdıkları ile Z kuşağının olumsuz genel özelliklerinden bir kaçını dile getiren katılımcılardan biridir.

Z kuşağının genel özelliklerinde ailenin yerini vurgulayan Ö5 ise “Geleneksel aile yapısında yetiştikleri için daha uyumlu, milli manevi değerlere aşina ve yardımsever, empati kurabilen bir kuşaktı.” ifadelerini kullanmıştır.

Açık uçlu soruları yanıtlayan öğretmen katılımcılardan sadece biri Z kuşağın genel özellikleri hakkında düşüncelerini belirtirken Alfa kuşağı ile benzer olduğunu dile getirmiştir. Ö39 kodlu öğretmen “Bence Z kuşağı ve Alfa kuşağı çocuklarının özellikleri genel olarak birbirlerine çok benzerdir.” şeklinde yazmıştır.

4.1.5. Alfa ve Z Kuşağında Yer Alan 5-6 Yaş Çocukların Bazı Özellikler Açısından Karşılaştırılmasına İlişkin Bulgular: Aşağıda Tablo 9’da Alfa ve Z kuşağında yer alan 5-6 yaş çocuklarının bazı özellikler açısından karşılaştırılmasına ilişkin öğretmen görüşleri verilmeye çalışılmıştır.

Tablo 9

Alfa ve Z kuşağında yer alan 5-6 yaş çocuklarının bazı özellikler açısından karşılaştırılmasına ilişkin öğretmen görüşlerinin dağılımı

Alfa kuşağı çocuklarının, bazı özellikleri açısından Z kuşağı çocuklarıyla kıyaslandığında belirgin farklar mevcuttur.	EVET		HAYIR		BAZEN		TOPLAM	
	F	%	f	%	f	%	f	%
Sosyal Özellikleri	10	21,7	14	30,4	22	47,8	46	100,0

Kişilik Özellikleri	27	58,7	7	15,2	12	26,1	46	100,0
Bilişsel Özellikleri	27	58,7	4	8,7	15	32,6	46	100,0
Genel Özellikleri	29	63,0	4	8,7	13	28,3	46	100,0
Teknoloji Kullanımı	35	76,1	5	10,9	6	13,0	46	100,0
Oyun-Oyuncak Tercihi	32	69,6	4	8,7	10	21,7	46	100,0

Tablo 9'daki bulgulara göre Alfa kuşağı 5-6 yaş çocuklarının sosyal özellikleri açısından Z kuşağı 5-6 yaş çocuklarıyla kıyaslandığında belirgin farklar olmasına ilişkin öğretmen görüşleri incelendiğinde öğretmenlerin %21,7'si sosyal özellikleri açısından farklılık olduğunu belirtirken %30,4'ü sosyal özellikleri açısından farklılık olmadığını belirtmiştir. %47,8'i ise bazen sosyal özellikleri açısından farklılık olduğunu ifade etmiştir.

Alfa kuşağı 5-6 yaş çocuklarının kişilik özellikleri açısından Z kuşağı 5-6 yaş çocuklarıyla kıyaslandığında belirgin farklar olmasına ilişkin öğretmen görüşleri incelendiğinde öğretmenlerin %58,7'si kişilik özellikleri açısından farklılık olduğunu belirtirken %15,2'si kişilik özellikleri açısından farklılık olmadığını belirtmiştir. %26,1'i ise bazen kişilik özellikleri açısından farklılık olduğunu ifade etmiştir.

Alfa kuşağı 5-6 yaş çocuklarının bilişsel özellikleri açısından Z kuşağı 5-6 yaş çocuklarıyla kıyaslandığında belirgin farklar olmasına ilişkin öğretmen görüşleri incelendiğinde öğretmenlerin %58,7'si bilişsel özellikleri açısından farklılık olduğunu belirtirken %8,73'ü bilişsel özellikleri açısından farklılık olmadığını belirtmiştir. %32,6'sı ise bazen bilişsel özellikleri açısından farklılık olduğunu ifade etmiştir.

Alfa kuşağı 5-6 yaş çocuklarının genel özellikleri açısından Z kuşağı 5-6 yaş çocuklarıyla kıyaslandığında belirgin farklar olmasına ilişkin öğretmen görüşleri incelendiğinde öğretmenlerin %63,0'ü genel özellikleri açısından farklılık olduğunu belirtirken %8,7'si genel özellikleri açısından farklılık olmadığını belirtmiştir. %28,3'ü ise bazen genel özellikleri açısından farklılık olduğunu ifade etmiştir.

Alfa kuşağı 5-6 yaş çocuklarının teknoloji kullanımı açısından Z kuşağı 5-6 yaş çocuklarıyla kıyaslandığında belirgin farklar olmasına ilişkin öğretmen görüşleri incelendiğinde öğretmenlerin %76,1'i teknoloji kullanımı açısından farklılık olduğunu belirtirken %10,9'u teknoloji kullanımı açısından farklılık olmadığını belirtmiştir. %13,0'ü ise bazen teknoloji kullanımı açısından farklılık olduğunu ifade etmiştir.

Alfa kuşağı 5-6 yaş çocuklarının oyun-oyuncak tercihi açısından Z kuşağı 5-6 yaş çocuklarıyla kıyaslandığında belirgin farklar olmasına ilişkin öğretmen görüşleri incelendiğinde öğretmenlerin %69,6'sı oyun-oyuncak tercihi açısından farklılık olduğunu

belirtirken %8,7'si oyun-oyuncak tercihi açısından farklılık olmadığını belirtmiştir. %21,7'si ise bazen oyun-oyuncak tercihi açısından farklılık olduğunu ifade etmiştir.

Buradan sonuçla en yeni kuşak olan Alfa kuşağı çocukları, kendinden önceki Z kuşağı çocuklarıyla kıyaslandığında; kişilik özellikleri, bilişsel özellikleri, genel özellikleri, teknoloji kullanımı ve oyun-oyuncak tercihi açısından belirgin farklar olduğu ancak sosyal özellikleri açısından bakıldığında bazen belirgin farklar olduğu görülmektedir.

4.1.6. 5-6 Yaş Çocukların Kuşak Özellikleri Hakkındaki Öğretmen Görüşlerine İlişkin Bulgular: 5-6 yaş çocuklarının kuşak özelliklerine ilişkin açık uçlu soruya öğretmenlerin verdiği cevapların bulguları aşağıda verilmeye çalışılmıştır.

4. kısımdaki açık uçlu soruyu yanıtlayan toplam 20 katılımcı bulunmaktadır. Bunların 11'i Alfa kuşağının kuşak özelliklerini Z kuşağına kıyasla daha negatif yönlü değiştiğini belirtirken sadece 1 katılımcı Alfa kuşağının kuşak özelliklerini Z kuşağına kıyasla daha pozitif yönlü değiştiğini ifade etmiştir. 6 katılımcı ise Alfa kuşağının hem olumlu hem olumsuz kuşak özelliklerini dile getirmiştir. Katılımcıların 2'si de bu farkların kuşak değişiminden ziyade başka etmenlerin bileşiminden doğduğunu açıklamışlardır. 1 katılımcı ise Alfa kuşağında görmeyi temenni ettiği kuşak özelliklerini sıralamıştır.

Ö5kodlu öğretmen Alfa kuşağının kuşak özelliklerini Z kuşağına kıyasla daha negatif yönlü değiştiğini belirten katılımcılardandır. *“Her geçen neslin daha zor bir nesil olduğunu düşünüyorum. Algılamalar biraz daha azalıyor. Doyumsuzlaşıyorlar. Aileler aşırı derecede kontrol etme isteğinde bulunuyor. Bu da çocukları olumsuz etkiliyor.”* şeklinde ifade etmiştir.

Ö40 kodlu öğretmen Alfa kuşağının kuşak özelliklerini Z kuşağına kıyasla daha pozitif yönlü değiştiğini *“Daha sosyal, daha özgüvenli, kendine güvenen, teknolojiyi bilen ve öğrenmeye hevesli, yeniliğe açık, takip eden öğrencilerdir.”* sözleriyle ifade eden tek öğretmen katılımcıdır.

Ö45 kodlu öğretmen Alfa kuşağının hem olumlu hem olumsuz kuşak özelliklerini dile getiren katılımcılardandır. *“Önceki neslin daha çok dil gelişini iyiye 2015 sonrası gelen çocuklarda konuşma ve dil problemleri daha fazla, yeni nesil bilgiye daha çabuk ulaştığı için bilişsel açıdan daha iyi iken dikkat süreleri kısa ve çabuk dağılmaktadır. Teknolojiyi kullanabiliyorlar ama sabırsız ve kolay pes ediyorlar. Hazır bulunuşluk düzeyleri; bilişsel açıdan iyiye, el becerisi ve küçük kas gelişimi açısından düşüktür. Önceki neslin hazır bulunuşluk düzeyi motor gelişim açısından daha yüksekti.”* şeklinde ifade etmiştir.

Ö30 kodlu öğretmen ise bu farkların kuşak değişiminden ziyade başka etmenlerin bileşiminden doğduğunu açıklayan 2 katılımcıdan biridir. *“Her yeni jenerasyonda öğrencileri*

yetiştiren ve bulunduğu aile ortamının çocuğun kişilik özelliğini çok etkilediği görülmüştür. Aileler çocuklarını benmerkezci yetiştirmektedir. Çocuklarının eleştirilmesini kabul etmeyen bir aile tipi vardır. Çocuğu hatalı bile olsa arkasında durup hatasını kapatmaya çalışırlar.” şeklindeki ifadeleri ile ailenin etlisini dile getirmiştir.

Alfa kuşağında görmeyi temenni ettiği kuşak özelliklerini sıralayan Ö30 ise “Daha duyarlı olmalarını isterdim. Çevre bilincine sahip, insanlara ve tüm canlılara daha fazla saygı duymalarını, özbakım becerilerinde daha üst düzeyde olmalarını, ailelerin daha bilinçli çocuk yetiştirmesini isterdim.” ifadelerini kullanmıştır.

4.2. 5-6 Yaş Alfa ve Z Kuşağı Çocukları Kuşak Özellikleri Anketi Anne Bulguları

Annelere uygulanan ankette bölüm sonlarında yer alan açık uçlu sorulara verilen yanıtlara ilişkin bulgulara da bu başlık altında yer verilmiştir.

4.2.1. Alfa ve Z Kuşağında Yer Alan 5-6 Yaş Kız ve Erkek Çocukların Sosyal Özelliklerine İlişkin Bulgular: Aşağıda Tablo 10’da Alfa ve Z kuşağında yer alan 5-6 yaş kız ve erkek çocuklarının sosyal özelliklerine ilişkin anne görüşleri verilmeye çalışılmıştır.

Tablo10

Alfa ve Z kuşağında yer alan 5-6 yaş kız ve erkek çocuklarının sosyal özelliklerine ilişkin anne görüşlerinin dağılımı

Madde	EVET						HAYIR						BAZEN					
	ALFA KUŞAĞI			Z KUŞAĞI			ALFA KUŞAĞI			Z KUŞAĞI			ALFA KUŞAĞI			Z KUŞAĞI		
	Kız	Erkek	Toplam	Kız	Erkek	Toplam	Kız	Erkek	Toplam	Kız	Erkek	Toplam	Kız	Erkek	Toplam	Kız	Erkek	Toplam
	f (%)	f (%)	f (%)	f (%)	f (%)	f (%)	f (%)	f (%)	f (%)	f (%)	f (%)	f (%)	f (%)	f (%)	f (%)	f (%)	f (%)	f (%)
1.	3 (33,3)	7 (77,8)	10 (55,6)	5 (83,3)	10 (83,3)	15 (83,3)	3 (33,3)	1 (11,1)	4 (22,2)	1 (16,7)	2 (16,7)	3 (16,7)	3 (33,3)	1 (11,1)	4 (22,2)	0 (,0)	0 (,0)	0 (,0)
2.	4 (44,4)	6 (66,7)	10 (55,6)	6 (100)	9 (75,0)	15 (83,3)	0 (,0)	0 (,0)	0 (,0)	0 (,0)	1 (8,3)	1 (5,6)	5 (55,6)	3 (33,3)	8 (44,4)	0 (,0)	2 (16,7)	2 (11,1)
3.	5 (55,6)	7 (77,8)	12 (66,7)	4 (66,7)	10 (83,3)	14 (77,8)	2 (22,2)	0 (,0)	2 (11,1)	0 (,0)	2 (16,7)	2 (11,1)	2 (22,2)	2 (22,2)	4 (22,2)	2 (33,3)	0 (,0)	2 (11,1)
4.	6 (66,7)	8 (83,9)	14 (77,8)	3 (50,0)	10 (83,3)	13 (72,2)	0 (,0)	0 (,0)	0 (,0)	0 (,0)	2 (16,7)	2 (11,1)	3 (33,3)	1 (11,1)	4 (22,2)	3 (50,0)	0 (,0)	3 (16,7)
5.	7 (77,8)	7 (77,8)	14 (77,8)	3 (50,0)	8 (66,7)	11 (61,1)	0 (,0)	1 (11,1)	1 (5,6)	0 (,0)	1 (8,3)	1 (5,6)	2 (22,2)	1 (11,1)	3 (16,7)	3 (50,0)	3 (25,0)	6 (33,3)
6.	7 (77,8)	6 (66,7)	13 (72,2)	3 (50,0)	9 (75,0)	12 (66,7)	0 (,0)	0 (,0)	0 (,0)	0 (,0)	2 (16,7)	2 (11,1)	2 (22,2)	3 (33,3)	5 (27,8)	3 (50,0)	1 (8,3)	4 (22,2)
7.	7 (77,8)	7 (77,8)	14 (77,8)	4 (66,7)	9 (75,0)	13 (72,2)	0 (,0)	0 (,0)	0 (,0)	0 (,0)	0 (,0)	0 (,0)	2 (22,2)	2 (22,2)	4 (22,2)	2 (33,3)	2 (25,0)	5 (27,8)
8.	8 (88,9)	8 (88,9)	16 (88,9)	4 (66,7)	8 (66,7)	12 (66,7)	0 (,0)	0 (,0)	0 (,0)	0 (,0)	2 (16,7)	2 (11,1)	1 (11,1)	1 (11,1)	2 (11,1)	2 (33,3)	2 (16,7)	4 (22,2)
9.	8 (88,9)	6 (66,7)	14 (77,8)	5 (83,9)	8 (66,7)	13 (72,2)	0 (,0)	0 (,0)	0 (,0)	0 (,0)	2 (16,7)	2 (11,1)	1 (11,1)	3 (33,3)	4 (22,2)	1 (16,7)	2 (16,7)	3 (16,7)
10.	7 (77,8)	3 (33,3)	10 (55,6)	3 (50,0)	8 (66,7)	11 (61,1)	0 (,0)	1 (11,1)	1 (5,6)	0 (,0)	3 (25,0)	3 (16,7)	2 (22,2)	5 (55,6)	7 (38,9)	3 (50,0)	1 (8,3)	4 (22,2)

Tablo 10’da bulunan madde 1’deki bulgulara göre Alfa ve Z kuşağında yer alan kız ve erkek çocuklarının okula uyum süreçleri ile ilgili anne görüşleri incelendiğinde Alfa kuşağında yer alan kız çocuklarında %33,3’lük oran ile eşit bir dağılımın mevcut olduğu

saptanmıştır. Alfa kuşağında yer alan erkek çocuklarının %77,8'i okula uyum sürecinde zorlanmazken %11,1'i okula uyum sürecinde zorlandığı görülmektedir. %11,1'inin ise bazen zorlanmadığı çalışmaya katılan anneler tarafından belirtilmiştir. Tablodaki yüzdelik oranlara bakıldığında Alfa kuşağında yer alan erkek çocuklarının kız çocuklarına kıyasla okula uyum konusunda daha az zorlandığı görülmektedir.

Z kuşağında ise erkek çocuk sayısı kız çocuk sayısına oranla iki kat fazla olsa da katılımcı yanıtlarının yüzdelik oranına bakıldığında her iki cinsiyette de %83,3'ü okula uyum sürecinde zorlanmazken %16,7'sinin okula uyum sürecinde zorlanmadığı saptanmıştır. Her iki cinsiyette de okula uyum konusunda bazen zorlanmayan çocuk saptanamamıştır. Buradan yola çıkarak her iki cinsiyetinde okula uyum konusunda zorlanmadığı görülmektedir.

Her iki kuşak çocukları toplamda karşılaştırıldığında ise Alfa kuşağı çocukları %55,6 oranında okula uyum sürecinde zorlanmazken Z kuşağında bu oran %83,3'e çıkmaktadır. Buradan sonuçla Z kuşağının en yeni kuşak olan Alfa kuşağına kıyasla okula uyum konusunda daha az zorlandığı yorumu yapılabilir.

Tablo 10'da bulunan madde 2'deki bulgulara göre Alfa ve Z kuşağında yer alan kız ve erkek çocuklarının otoriteye saygı duymalarına ilişkin anne görüşleri incelendiğinde Alfa kuşağında yer alan kız çocukların %44,4'ü otoriteye saygı duyarken %55,6'sının otoriteye bazen saygı duyduğu saptanmıştır. Alfa kuşağında yer alan erkek çocuklarının %66,7'si okula otoriteye saygı duyarken %33,3'ünün otoriteye bazen saygı duyduğu saptanmıştır. Alfa kuşağında her iki cinsiyette de otoriteye saygı duymayan saptanamamıştır. Otoriteye saygı konusunda yüzdelik oranlara bakıldığında Alfa kuşağında yer alan erkek çocuklarının kız çocuklarına kıyasla otoriteye karşı daha saygılı olduğu ifade edilebilir.

Z kuşağında ise erkek çocuk sayısı kız çocuk sayısına oranla iki kat fazla olsa da katılımcı yanıtlarının yüzdelik oranına bakıldığında kız çocuklarının %100,0'ü otoriteye saygı duyarken erkek çocuklarının %75,0'inin otoriteye saygı duymadığı saptanmıştır. Ayrıca erkek çocuklarının %8,3'ü otoriteye saygı duymazken %16,7'sinin otoriteye bazen saygı duyduğu saptanmıştır. Otoriteye saygı konusunda yüzdelik oranlara bakıldığında Z kuşağında yer alan kız çocuklarının erkek çocuklarına kıyasla otoriteye karşı daha saygılı olduğu ifade edilebilir.

Her iki kuşak çocukları toplamda karşılaştırıldığında ise Alfa kuşağı çocukları %55,6 oranında otoriteye saygı duyarken Z kuşağında bu oran %83,3'e çıkmaktadır. Buradan sonuçla Z kuşağının en yeni kuşak olan Alfa kuşağına göre otoriteye karşı daha saygılı olduğu yorumu yapılabilir.

Tablo 10'da bulunan madde 3'teki bulgulara göre Alfa ve Z kuşağında yer alan kız ve erkek çocuklarının empati düzeylerinin gelişmişlik durumuna ilişkin anne görüşleri incelendiğinde Alfa kuşağında yer alan kız çocukların %55,6'sının empati düzeyi gelişmişken %22,2'sinin empati düzeyinin düşük olduğu saptanmıştır. Ve yine aynı oranla %22,2'sinin ise bazen empati düzeyinin yüksek olduğu görülmektedir. Alfa kuşağında yer alan erkek çocuklarının %77,8'inin empati düzeyi gelişmişken %22,2'sinin ise bazen empati düzeyinin yüksek olduğu saptanmıştır. Empati düzeyi düşük erkek çocuğu ise saptanamamıştır. Empati düzeylerinin gelişmişliği konusunda yüzdelik oranlara bakıldığında Alfa kuşağında yer alan erkek çocuklarının kız çocuklarına kıyasla empati becerilerine daha çok sahip olduğu söylenebilir.

Z kuşağında ise erkek çocuk sayısı kız çocuk sayısına oranla iki kat fazla olsa da katılımcı yanıtlarının yüzdelik oranına bakıldığında kız çocuklarının %66,7'sinin empati düzeyi gelişmişken %33,3'ünün bazen düzeyinin yüksek olduğu görülmektedir. Z kuşağında yer alan erkek çocuklarının %83,3'ünün empati düzeyi gelişmişken %16,7'sinin empati düzeyinin düşük olduğu saptanmıştır. Empati düzeylerinin gelişmişliği konusunda yüzdelik oranlara bakıldığında Z kuşağında yer alan erkek çocuklarının kız çocuklarına kıyasla empati becerilerine daha çok sahip olduğu söylenebilir.

Her iki kuşak çocuklarının empati düzeyleri konusunda karşılaştırıldığında ise Alfa kuşağı çocukları %66,7 oranında iken Z kuşağında bu oran %77,8'e çıkmıştır. Buradan sonuçla Z kuşağının, en yeni kuşak olan Alfa kuşağına kıyasla empati düzeyinin daha gelişmiş olduğu yorumu yapılabilir.

Tablo 10'da bulunan madde 4'teki bulgulara göre Alfa ve Z kuşağında yer alan kız ve erkek çocuklarının iletişim becerilerinin yüksek oluşuna ilişkin anne görüşleri incelendiğinde Alfa kuşağında yer alan kız çocukların %66,7'sinin iletişim becerileri yüksekken %33,3'ünün bazen iletişim becerilerinin yüksek olduğu saptanmıştır. Alfa kuşağında yer alan erkek çocuklarının %88,9'unun iletişim becerileri yüksekken %11,1'inin bazen iletişim becerilerinin yüksek olduğu belirlenmiştir. İletişim becerileri düşük olan kız ve erkek çocuğu ise saptanamamıştır. İletişim becerileri konusunda yüzdelik oranlara bakıldığında Alfa kuşağında yer alan erkek çocuklarının kız çocuklarına kıyasla iletişim becerilerine daha yüksek olduğu söylenebilir.

Z kuşağında ise erkek çocuk sayısı kız çocuk sayısına oranla iki kat fazla olsa da katılımcı yanıtlarının yüzdelik oranına bakıldığında kız çocuklarının %50,0'sinin iletişim becerileri yüksekken %50,0'sinin becerilerinin yüksek olduğu saptanmıştır. Z kuşağında yer

alan erkek çocuklarının %83,3'ünün iletişim becerileri yüksekken %16,7'sinin iletişim becerilerinin düşük olduğu belirlenmiştir. İletişim becerilerinin gelişmişliği konusunda yüzdelik oranlara bakıldığında Z kuşağında yer alan erkek çocuklarının kız çocuklarına kıyasla iletişim becerilerinin daha yüksek olduğu söylenebilir.

Her iki kuşak çocuklarının iletişim becerileri konusundaki karşılaştırıldığında ise Alfa kuşağı çocukları %77,8 oranında iken Z kuşağında bu oran %72,2'ye düşmüştür. Buradan sonuçla en yeni kuşak olan Alfa kuşağı kendinden bir önceki kuşak olan Z kuşağından yakın bir fark ile iletişim becerilerinin daha yüksek olduğu yorumu yapılabilir.

Tablo 10'da bulunan madde 5'teki bulgulara göre Alfa ve Z kuşağında yer alan kız ve erkek çocuklarının sosyal uyum düzeylerinin gelişmişlik durumuna ilişkin anne görüşleri incelendiğinde Alfa kuşağında yer alan kız çocukların %77,8'inin sosyal uyum düzeyleri gelişmişken %22,2'sinin bazen sosyal uyum düzeyinin yüksek olmadığı saptanmıştır. Sosyal uyum düzeyi düşük olan kız çocuğu ise saptanamamıştır. Alfa kuşağında yer alan erkek çocuklarının %77,8'inin sosyal uyum düzeyleri gelişmişken, %11,1'inin sosyal uyum düzeyleri yüksek olmadığı görülmektedir. %11,1'inin ise bazen sosyal uyum düzeylerinin yüksek olduğu belirtilmektedir. Alfa kuşağındaki kız ve erkek çocuklarının sosyal uyum düzeyleri karşılaştırıldığında %77,8'lik oran ile her iki cinsiyetin de aynı oranda sosyal uyum düzeyine sahip olduğu yorumu yapılabilir.

Z kuşağında ise erkek çocuk sayısı kız çocuk sayısına oranla iki kat fazla olsa da katılımcı yanıtlarının yüzdelik oranına bakıldığında kız çocuklarının %50,0'sinin sosyal uyum düzeyi yüksekken %50,0'sinin ise bazen sosyal uyum düzeyinin yüksek olduğu belirtilmiştir. Sosyal uyum düzeyi düşük olan kız çocuğu ise saptanamamıştır. Z kuşağında yer alan erkek çocuklarının %66,7'sinin sosyal uyum düzeyleri gelişmişken, %8,3'ünün sosyal uyum düzeyleri yüksek olmadığı saptanmıştır. %25,0'inin ise bazen sosyal uyum düzeyleri yüksek olduğu belirtilmektedir. Sosyal uyum düzeyleri konusunda yüzdelik oranlara bakıldığında Z kuşağında yer alan erkek çocuklarının kız çocuklarına kıyasla sosyal uyumlarının daha yüksek olduğu görülmektedir.

Her iki kuşak çocuklarının sosyal uyum düzeyleri konusunda karşılaştırıldığında ise Alfa kuşağı çocukları %77,8 oranında iken Z kuşağında bu oran %61,1'e düşmüştür. Buradan sonuçla en yeni kuşak olan Alfa kuşağı kendinden bir önceki kuşak olan Z kuşağından sosyal uyum düzeyinin daha yüksek olduğu yorumu yapılabilir.

Tablo 10'da bulunan madde 6'daki bulgulara göre Alfa ve Z kuşağında yer alan kız ve erkek çocuklarının adaptasyon sorunu yaşamamalarına ilişkin anne görüşleri incelendiğinde

Alfa kuşağında yer alan kız çocukların %77,8'i adaptasyon sorunu yaşamazken %22,2'sinin bazen adaptasyon sorunu yaşadığı belirlenmiştir. Alfa kuşağında yer alan erkek çocuklarının %66,7'si adaptasyon sorunu yaşamazken, %33,3'ünün bazen adaptasyon sorunu yaşadığı saptanmıştır. Adaptasyon sorunu yaşayan kız ve erkek çocuğu ise saptanamamıştır. Adaptasyon sorunu yaşamamaları açısından yüzdelik oranlara bakıldığında Alfa kuşağında yer alan kız çocukları erkek çocuklarına kıyasla adaptasyonlarının daha iyi olduğu söylenebilir.

Z kuşağında ise erkek çocuk sayısı kız çocuk sayısına oranla iki kat fazla olsa da katılımcı yanıtlarının yüzdelik oranına bakıldığında kız çocuklarının %50,0'si adaptasyon sorunu yaşamazken %50,0'sinin ise bazen adaptasyon sorunu yaşadığı belirlenmiştir. Adaptasyon sorunu yaşayan kız çocuğu ise saptanamamıştır. Z kuşağında yer alan erkek çocuklarının %75,0'i adaptasyon sorunu yaşamazken, %16,7'sinin adaptasyon sorunu yaşadığı saptanmıştır. %8,3'ünün ise bazen adaptasyon sorunu yaşadığı görülmektedir. Adaptasyon sorunu yaşamamaları açısından yüzdelik oranlara bakıldığında Z kuşağında yer alan erkek çocuklarının kız çocuklarına kıyasla adaptasyonlarının daha iyi olduğu söylenebilir.

Her iki kuşak çocuklarının adaptasyon sorunu yaşamamaları açısından karşılaştırıldığında ise Alfa kuşağı çocukları %72,2 oranında iken Z kuşağında bu oran %66,7'ye düşmüştür. Buradan sonuçla en yeni kuşak olan Alfa kuşağı kendinden bir önceki kuşak olan Z kuşağından adaptasyon konusunda daha iyi olduğu yorumu yapılabilir.

Tablo 10'da bulunan madde 7'deki bulgulara göre Alfa ve Z kuşağında yer alan kız ve erkek çocuklarının düzene uyum becerilerinin gelişmişlik durumuna ilişkin anne görüşleri incelendiğinde Alfa kuşağında yer alan kız çocukların %77,8'inin düzene uyum becerileri gelişmişken %22,2'sinin bazen düzene uyum becerileri gelişmiştir. Alfa kuşağında yer alan erkek çocuklarının %77,8'inin düzene uyum becerileri gelişmişken %22,2'sinin bazen düzene uyum becerileri gelişmiştir. Düzene uyum becerisi düşük olan kız ve erkek çocuğu ise saptanamamıştır. Alfa kuşağındaki kız ve erkek çocuklarının düzene uyum becerileri karşılaştırıldığında %77,8'lik oran ile her iki cinsiyetin de aynı oranda düzene uyum becerilerine sahip olduğu yorumu yapılabilir.

Z kuşağında ise erkek çocuk sayısı kız çocuk sayısına oranla iki kat fazla olsa da katılımcı yanıtlarının yüzdelik oranına bakıldığında kız çocuklarının %66,7'sinin düzene uyum becerileri gelişmişken %33,3'ünün ise bazen düzene uyum becerileri gelişmiştir. Adaptasyon sorunu yaşayan kız çocuğu ise saptanamamıştır. Z kuşağında yer alan erkek

çocuklarının %75,0'inin düzene uyum becerileri gelişmişken 25,0%'inin bazen düzene uyum becerileri gelişmiştir. Düzene uyum becerisi düşük olan kız ve erkek çocuğu ise saptanamamıştır. Düzene uyum becerileri açısından yüzdelik oranlara bakıldığında Z kuşağında yer alan erkek çocuklarının kız çocuklarına kıyasla düzene uyum becerilerinin daha gelişmiş olduğu söylenebilir.

Her iki kuşak çocukları toplamda karşılaştırıldığında ise Alfa kuşağı çocuklarının %77,8 oranında düzene uyum becerileri gelişmiş durumda iken Z kuşağında bu oran %72,2'ye düşmüştür. Buradan sonuçla en yeni kuşak olan Alfa kuşağı kendinden bir önceki kuşak olan Z kuşağına kıyasla düzene uyum becerilerinin daha gelişmiş olduğu yorumu yapılabilir

Tablo 10'da bulunan madde 8'deki bulgulara göre Alfa ve Z kuşağında yer alan kız ve erkek çocuklarının takım çalışmalarına uyum (işbirliği) becerilerinin gelişmişlik durumuna ilişkin anne görüşleri incelendiğinde Alfa kuşağında yer alan kız çocukların %88,9'unun takım çalışmalarına uyum becerileri gelişmişken %11,1'inin bazen takım çalışmalarına uyum becerilerinin gelişmiş olduğu saptanmıştır. Alfa kuşağında yer alan erkek çocuklarının %88,9'unun takım çalışmalarına uyum becerileri gelişmişken %11,1'inin bazen takım çalışmalarına uyum becerilerinin gelişmiş olduğu belirtilmiştir. Takım çalışmalarına uyum becerisi düşük olan kız ve erkek çocuğu ise saptanamamıştır. Alfa kuşağındaki kız ve erkek çocuklarının takım çalışmalarına uyum (işbirliği) becerilerinin karşılaştırıldığında %88,9'luk oran ile her iki cinsiyetin de aynı oranda işbirliği becerilerine sahip olduğu yorumu yapılabilir.

Z kuşağında ise erkek çocuk sayısı kız çocuk sayısına oranla iki kat fazla olsa da katılımcı yanıtlarının yüzdelik oranına bakıldığında kız çocuklarının %66,7'sinin takım çalışmalarına uyum becerileri gelişmişken %33,3'ünün ise bazen takım çalışmalarına becerilerinin gelişmiş olduğu belirtilmiştir. Takım çalışmalarına uyum becerisi düşük olan kız çocuğu ise saptanamamıştır. Z kuşağında yer alan erkek çocuklarının %66,7'sinin takım çalışmalarına uyum becerileri gelişmişken %16,7'sinin düzene uyum becerilerinin düşük olduğu saptanmıştır.%16,7'sinin ise bazen düzene uyum becerilerinin gelişmiş olduğu görülmektedir. Z kuşağındaki kız ve erkek çocuklarının takım çalışmalarına uyum (işbirliği) becerilerinin karşılaştırıldığında %66,7'lik oran ile her iki cinsiyetin de aynı oranda işbirliği becerilerine sahip olduğu yorumu yapılabilir.

Her iki kuşak çocukları toplamda karşılaştırıldığında ise Alfa kuşağı çocuklarının %88,9 oranında işbirliği becerileri gelişmiş durumda iken Z kuşağında bu oran %66,7'ye

düşmüştür. Buradan sonuçla en yeni kuşak olan Alfa kuşağı kendinden bir önceki kuşak olan Z kuşağına kıyasla işbirliğine daha açık olduğu yorumu yapılabilir.

Tablo 10'da bulunan madde 9'daki bulgulara göre Alfa ve Z kuşağında yer alan kız ve erkek çocuklarının etik kurallara uyma eğiliminin yüksek olmasına ilişkin anne görüşleri incelendiğinde Alfa kuşağında yer alan kız çocukların %88,9'unun etik kurallara uyma eğilimi yüksekken %11,1'inin etik kurallara uyma eğiliminin bazen yüksek olduğu saptanmıştır. Alfa kuşağında yer alan erkek çocukların %66,7'sinin etik kurallara uyma eğilimi yüksekken %33,3'ünün etik kurallara uyma eğiliminin ise bazen yüksek olduğu belirtilmektedir. Etik kurallara uyma eğilimi düşük olan kız ve erkek çocuğu ise saptanamamıştır. Alfa kuşağındaki kız ve erkek çocuklarının etik kurallara uyma eğilimleri açısından yüzdelik oranlara bakıldığında Alfa kuşağında yer alan kız çocukları erkek çocuklarına kıyasla etik kurallara uyum konusunda daha iyi olduğu söylenebilir.

Z kuşağında ise erkek çocuk sayısı kız çocuk sayısına oranla iki kat fazla olsa da katılımcı yanıtlarının yüzdelik oranına bakıldığında kız çocuklarının çocukların %83,3'ünün etik kurallara uyma eğilimi yüksekken %16,7'sinin etik kurallara uyma eğiliminin bazen yüksek olduğu saptanmıştır.. Etik kurallara uyma eğilimi düşük olan kız çocuğu ise saptanamamıştır. Z kuşağında yer alan erkek çocukların %66,7'sinin etik kurallara uyma eğilimi yüksekken %16,7'sinin etik kurallara uyma eğiliminin düşük olduğu belirtilmektedir. %16,7'sinin ise etik kurallara uyma eğiliminin bazen yüksek olduğu görülmektedir. Z kuşağındaki kız ve erkek çocuklarının etik kurallara uyma eğilimleri açısından yüzdelik oranlara bakıldığında Z kuşağında yer alan kız çocukları erkek çocuklarına kıyasla etik kurallara uyum konusunda daha iyi olduğu söylenebilir.

Her iki kuşak çocukları toplamda karşılaştırıldığında ise Alfa kuşağı çocuklarının %77,8 oranında etik kurallara uyum eğilimindeyken Z kuşağında bu %72,2'ye düşmüştür. Buradan sonuçla en yeni kuşak olan Alfa kuşağı kendinden bir önceki kuşak olan Z kuşağına kıyasla etik kurallara daha uyumlu olduğu yorumu yapılabilir.

Tablo 10'da bulunan madde 10'daki bulgulara göre Alfa ve Z kuşağında yer alan kız ve erkek çocuklarının sosyal ve kültürel farkındalık düzeylerinin gelişmişlik durumuna ilişkin anne görüşleri incelendiğinde Alfa kuşağında yer alan kız çocukların %77,8'inin sosyal ve kültürel farkındalık düzeyi gelişmişken %22,2'sinin bazen sosyal ve kültürel farkındalık düzeylerinin gelişmiş olduğu saptanmıştır. Sosyal ve kültürel farkındalık düzeyi düşük olan kız çocuğu ise saptanamamıştır. Alfa kuşağında yer alan erkek çocukların %33,3'ünün sosyal ve kültürel farkındalık düzeyi gelişmişken %11,1'inin sosyal ve kültürel farkındalık düzeyini

düşük olduğu belirtilmiştir.%55,6'sının ise bazen sosyal ve kültürel farkındalık düzeylerinin yüksek olduğu görülmektedir. Alfa kuşağındaki kız ve erkek çocuklarının sosyal ve kültürel farkındalık düzeylerinin gelişmişliği açısından yüzdelik oranlara bakıldığında Alfa kuşağında yer alan kız çocukları erkek çocuklarına kıyasla sosyal ve kültürel farkındalık düzeyi daha gelişmiş olduğu söylenebilir.

Z kuşağında ise erkek çocuk sayısı kız çocuk sayısına oranla iki kat fazla olsa da katılımcı yanıtlarının yüzdelik oranına bakıldığında kız çocukların %50,0'sinin sosyal ve kültürel farkındalık düzeyi gelişmişken %50,0'sinin bazen sosyal ve kültürel farkındalık düzeylerinin gelişmiş olduğu saptanmıştır. Sosyal ve kültürel farkındalık düzeyi düşük olan kız çocuğu ise saptanamamıştır. Z kuşağında yer alan erkek çocukların %66,7'sinin sosyal ve kültürel farkındalık düzeyi gelişmişken %25,0'inin sosyal ve kültürel farkındalık düzeyini düşük olduğu belirtilmiştir. %8,3'ünün ise bazen sosyal ve kültürel farkındalık düzeylerinin yüksek olduğu görülmektedir. Z kuşağındaki kız ve erkek çocuklarının ve kültürel farkındalık düzeylerinin gelişmişliği açısından yüzdelik oranlara bakıldığında Z kuşağında yer alan erkek çocukları kız çocuklarına kıyasla sosyal ve kültürel farkındalık düzeyi daha gelişmiş olduğu söylenebilir.

Her iki kuşak çocukları toplamda karşılaştırıldığında ise Alfa kuşağı çocuklarının %55,6oranında sosyal ve kültürel farkındalık düzeyi gelişmişken Z kuşağında bu %61,1'e yükselmiştir. Buradan sonuçla Z kuşağı en yeni kuşak olan Alfa kuşağına kıyasla sosyal ve kültürel farkındalık düzeyi daha gelişmiş olduğu yorumu yapılabilir.

Alfa kuşağında yer alan 5-6 yaş çocuklarının sosyal özelliklerine ilişkin açık uçlu soruya annelerin verdiği cevapların bir kaçı aşağıda vermeye çalışılmıştır.

K12“*Arkadaşlarıyla bir arada oynamayı çok seviyor. Sosyal faaliyetlerde bulunmayı, şarkılar, şiirler söylemeyi, takım oyunları oynamayı çok seviyor.*” şeklinde ifade etmiştir.

K9“*Sosyal ortamlara girmekten keyif alır. Sosyal etkinlikler tam ona göredir.*” şeklinde ifade etmiştir.

K8“*Kızım arkadaş çevresi ile uyumlu, konuşkan, girdiği bir ortama hemen kaynaşabilen, girişimci bir çocuktur.*” şeklinde ifade etmiştir.

Birçok anne de K12, K9 ve K8'in belirttiği gibi Alfa kuşağı çocuklarının sosyal özelliklerinde yer alan olumlu yanları ifade etmiştir.

K7“*Her yerde herkesle iletişim kurabilir. Toplum kurallarına uyum konusunda biraz zorlanır. İnsanlardan kendisine zarar gelebileceğini düşünmez.*” şeklinde ifade etmiştir.

K15 “*Kendine güveni olduğu halde her ortamda bulunmayı sevmez izlemeyi tercih eder.*” şeklinde ifade etmiştir.

K7 ve K15 Alfa kuşağı çocuklarının hem olumlu hem de olumsuz sosyal özelliklerini bir arada ifade etmiştir.

K1 “*Günümüzde teknolojinin getirmiş olduğu yenilikler çocukların sosyal özellik kazanmalarını engelliyor. İçe kapanma durumunda kalabiliyorlar.*” şeklinde ifade etmiştir.

K11 “*Alfa kuşağındaki çocukların genelde teknolojik aletlere (benim çocuğum da dahil) düşkündür. Bu yüzden sosyal yönleri zayıf.*” şeklinde ifade etmiştir.

Teknolojik gelişmelerin Alfa kuşağı çocuklarının sosyal özellikleri üzerindeki olumsuz etkiyi K1 ve K11 kodlu anneler dile getirmişlerdir.

Ailenin teknolojiyi bilinçli sınırlandırması açısından konuya yaklaşan K6; “*Alfa kuşağı çocukları gelişime ve yeniliğe daha rahat uyum sağlayan bir kuşaktır. Kızlarımın teknoloji kullanım düzeyi ailesi tarafından kontrol altına alınabildiği ve yeterli, sosyal hayatlarını engellemeyecek düzeyde tutulduğu için herhangi bir sorun teşkil etmiyor. Sağlıklı bir sosyal ortamları olduğunu düşünüyorum.*” ifadelerini kullanmıştır.

Z kuşağında yer alan 5-6 yaş çocuklarının sosyal özelliklerine ilişkin açık uçlu soruya annelerin verdiği cevapların bir kaçı şu şekildedir:

K6 “*Sosyal çevreye açık, farklı ortamlarda nasıl davranacağını bilen, sosyal çevredeki davranışlarıyla dikkat çeken bir yapıya sahiptir.*” şeklinde ifade etmiştir.

K1 “*Daha girişken, sokakta oyun oynamaya isteği daha çoktu. Oyuncaklarla oynama istekleri vardı ve hayal gücünü kullanabiliyorlardı.*” şeklinde ifade etmiştir.

Z kuşağı çocuklarının sosyal özelliklerinin olumlu yönlerini dile getiren annelerden ikisi K6 ve K1’dir.

K16 “*Anasınıfı sürecinde içine kapanıktı. Okula gitmek istemiyordu. Yemek yemeyi bırakmıştı stresten. Büyüdükçe açıldı.*” şeklinde ifade etmiştir.

K3 “*Misafirliğe gitmek istemezdi ve en yakınlarımızın bile yemeğini yemezdi. Parkta çocuk sayısı çoksa parka girmez baba ile fazla diyalog kurmazdı.*” şeklinde ifade etmiştir.

Z kuşağı çocuklarının sosyal özelliklerinin olumsuz yönlerini dile getiren annelerden ikisi K16 ve K3’tür.

Ebeveyn tutumunun Z kuşağı çocuklarının sosyal özelliklerinin üzerindeki etkisi ile ilgili K9 “*Şimdikine göre mahalle arkadaşlıkları fazlaydı. Ebeveyn olarak bu kadar korumacı değildik. Kendi sorumluluklarını alırlardı.*” ifadelerini kullanmıştır.

K8 kodlu katılımcı ise Alfa kuşağında yer alan kızı ile Z kuşağında yer alan diğer üç çocuğunu kıyaslayarak “4. çocuğuma göre diğer çocuklarım aktif ve dışa dönük değillerdi. Kızım ise diğerlerine göre çok daha aktif, uyumlu ve girişkendir.” demiştir.

4.2.2. Alfa ve Z Kuşağında Yer Alan 5-6 Yaş Kız ve Erkek Çocukların Kişilik Özelliklerine İlişkin Bulgular: Aşağıda Tablo 11’de Alfa ve Z kuşağında yer alan 5-6 yaş kız ve erkek kişilik özelliklerine ilişkin anne görüşleri verilmeye çalışılmıştır.

Tablo 11

Alfa ve Z kuşağında yer alan 5-6 yaş kız ve erkek çocuklarının kişilik özelliklerine ilişkin anne görüşlerinin dağılımı

Madde	EVET						HAYIR						BAZEN					
	ALFA KUŞAĞI			Z KUŞAĞI			ALFA KUŞAĞI			Z KUŞAĞI			ALFA KUŞAĞI			Z KUŞAĞI		
	Kız	Erkek	Toplam	Kız	Erkek	Toplam	Kız	Erkek	Toplam	Kız	Erkek	Toplam	Kız	Erkek	Toplam	Kız	Erkek	Toplam
	f (%)	f (%)	f (%)	f (%)	f (%)	f (%)	f (%)	f (%)	f (%)	f (%)	f (%)	f (%)	f (%)	f (%)	f (%)	f (%)	f (%)	f (%)
11.	4	5	9	1	6	7	2	2	4	4	2	6	3	2	5	1	4	5
	(44,4)	(55,6)	(50,0)	(16,7)	(50,0)	(38,9)	(22,2)	(22,2)	(22,2)	(66,7)	(16,7)	(33,3)	(33,3)	(22,2)	(27,8)	(16,7)	(33,3)	(27,8)
12.	5	4	9	5	7	12	2	1	3	1	3	4	2	4	6	0	2	2
	(55,6)	(44,4)	(50,0)	(83,3)	(58,3)	(66,7)	(22,2)	(11,1)	(16,7)	(16,7)	(25,0)	(22,2)	(22,2)	(44,4)	(33,3)	(0)	(16,7)	(11,1)
13.	6	2	8	4	9	13	1	1	2	1	1	2	2	6	8	1	1	2
	(66,7)	(22,2)	(44,4)	(66,7)	(75,0)	(72,2)	(11,1)	(11,1)	(11,1)	(16,7)	(8,3)	(11,1)	(22,2)	(66,7)	(44,4)	(16,7)	(8,3)	(11,1)
14.	6	5	11	1	8	9	0	1	1	1	2	3	3	3	6	4	2	6
	(66,7)	(55,6)	(61,1)	(16,7)	(66,7)	(50,0)	(0)	(11,1)	(5,6)	(16,7)	(16,7)	(16,7)	(33,3)	(33,3)	(33,3)	(66,7)	(16,7)	(33,3)
15.	5	3	8	4	7	11	0	2	2	1	3	4	0	2	2	1	3	4
	(55,6)	(33,3)	(44,4)	(66,7)	(58,3)	(61,1)	(0)	(22,2)	(11,1)	(16,7)	(25,0)	(22,2)	(0)	(22,2)	(11,1)	(16,7)	(25,0)	(22,2)
16.	3	1	4	5	4	7	3	4	7	2	4	6	3	4	7	2	3	5
	(33,3)	(11,1)	(22,2)	(41,7)	(33,3)	(38,9)	(33,3)	(44,4)	(38,9)	(33,3)	(33,3)	(33,3)	(33,3)	(44,4)	(38,9)	(33,3)	(25,0)	(27,8)
17.	6	4	10	4	8	12	0	2	2	1	3	4	3	3	6	1	1	2
	(66,7)	(44,4)	(55,6)	(66,7)	(66,7)	(66,7)	(0)	(22,2)	(11,1)	(16,7)	(25,0)	(22,2)	(33,3)	(33,3)	(33,3)	(16,7)	(8,3)	(11,1)
18.	8	8	16	3	12	15	1	0	1	2	1	3	0	1	1	2	3	2
	(88,9)	(88,9)	(88,9)	(50,0)	(75,0)	(66,7)	(11,1)	(0)	(5,6)	(33,3)	(8,3)	(16,7)	(0)	(11,1)	(5,6)	(16,7)	(16,7)	(16,7)
19.	3	2	5	0	4	4	2	5	7	1	5	6	4	2	6	5	3	8
	(33,3)	(22,2)	(27,8)	(0)	(33,3)	(22,2)	(22,2)	(55,6)	(38,9)	(16,7)	(41,7)	(33,3)	(44,4)	(22,2)	(33,3)	(83,3)	(25,0)	(44,4)
20.	4	5	9	4	6	10	2	2	4	0	3	3	3	2	5	2	3	5
	(44,4)	(55,6)	(50,0)	(66,7)	(50,0)	(55,6)	(22,2)	(22,2)	(22,2)	(0)	(25,0)	(16,7)	(33,3)	(22,2)	(27,8)	(33,3)	(25,0)	(27,8)
21.	8	8	16	4	7	11	1	0	1	1	2	3	0	1	1	1	3	4
	(88,9)	(88,9)	(88,9)	(66,7)	(58,3)	(61,1)	(11,1)	(0)	(5,6)	(16,7)	(16,7)	(16,7)	(0)	(11,1)	(5,6)	(16,7)	(25,0)	(22,2)
22.	5	7	12	3	9	12	2	2	4	2	2	4	2	0	2	1	1	2
	(55,6)	(77,8)	(66,7)	(50,0)	(75,0)	(66,7)	(22,2)	(22,2)	(22,2)	(33,3)	(16,7)	(22,2)	(22,2)	(0)	(11,1)	(16,7)	(8,3)	(11,1)

Tablo 11’de bulunan madde 11’deki bulgulara göre Alfa ve Z kuşağında yer alan kız ve erkek çocuklarının narsizm (ilgi çekme arzusu) hakim olma durumuna ilişkin anne görüşleri incelendiğinde Alfa kuşağında yer alan kız çocukların %44,4’ünde narsizm hakimken %22,2’inde narsizmin hakim olmadığı saptanmıştır. %33,3’ünde ise bazen narsizmin hakim olduğu belirtilmektedir. Alfa kuşağında yer alan erkek çocukların %55,6’sında narsizm hakimken %22,2’sinde narsizmin hakim olmadığı görülmektedir. %22,2’sinde ise bazen narsizmin hakim olduğu saptanmıştır. Alfa kuşağındaki kız ve erkek çocuklarının narsizm hakim olma durumu açısından yüzdelik oranlara bakıldığında Alfa kuşağında yer alan erkek çocukları kız çocuklarına kıyasla daha narsist olduğu söylenebilir.

Z kuşağında ise erkek çocuk sayısı kız çocuk sayısına oranla iki kat fazla olsa da katılımcı yanıtlarının yüzdelik oranına bakıldığında kız çocukların %16,7’sinde narsizm hakimken %66,7’sinde narsizmin hakim olmadığı saptanmıştır. %16,7’sinde ise bazen

narsizmin hakim olduğu belirtilmektedir. Z kuşağında yer alan erkek çocukların %50,0'sinde narsizm hakimken %16,7'sinde narsizmin hakim olmadığı görülmektedir.%33,3'ünde ise bazen narsizmin hakim olduğu saptanmıştır. Z kuşağındaki kız ve erkek çocuklarının narsizm hakim olma durumu açısından yüzdeler oranlara bakıldığında Z kuşağında yer alan erkek çocukları kız çocuklarına kıyasla daha narsist olduğu söylenebilir.

Her iki kuşak çocukları toplamda karşılaştırıldığında ise Alfa kuşağı çocuklarında %50,0 oranında narsizm hakimken Z kuşağında bu %38,9'a düşmüştür. Buradan sonuçla en yeni kuşak olan Alfa kuşağı kendinden bir önceki kuşak olan Z kuşağına kıyasla daha narsist çocuklardan oluştuğu yorumu yapılabilir.

Tablo 11'de bulunan madde 12'deki bulgulara göre Alfa ve Z kuşağında yer alan kız ve erkek çocuklarının kolay pes etmeyen yapıya sahip olma durumuna ilişkin anne görüşleri incelendiğinde Alfa kuşağında yer alan kız çocukların %55,6'sı kolay pes etmeyen yapıya sahipken %22,2'sinin kolay pes eden yapıya sahip olduğu saptanmıştır. %22,2'sinin ise bazen kolay pes etmeyen yapıya sahip olduğu belirtilmektedir. Alfa kuşağında yer alan erkek çocukların %44,4'ü kolay pes etmeyen yapıya sahipken %11,1'inin kolay pes eden yapıya sahip olduğu görülmektedir.%44,4'ünün ise bazen kolay pes etmeyen yapıya sahip olduğu görülmektedir. Alfa kuşağındaki kız ve erkek çocuklarının kolay pes etmeyen yapıya sahip olmaları açısından yüzdeler oranlara bakıldığında Alfa kuşağında yer alan kız çocukları erkek çocuklarına kıyasla daha zor pes eden yapıya sahip olduğu söylenebilir.

Z kuşağında ise erkek çocuk sayısı kız çocuk sayısına oranla iki kat fazla olsa da katılımcı yanıtlarının yüzdeler oranına bakıldığında kız çocuklarının çocukların %83,3'ü kolay pes etmeyen yapıya sahipken %16,7'sinin kolay pes eden yapıya sahip olduğu saptanmıştır. Bazen kolay pes etmeyen yapıya sahip olan kız çocuğu ise saptanamamıştır. Z kuşağında yer alan erkek çocukların %58,3'ü kolay pes etmeyen yapıya sahipken %25,0'inin kolay pes eden yapıya sahip olduğu görülmektedir %16,7'si ise bazen kolay pes etmeyen yapıya sahip olduğu görülmektedir. Z kuşağındaki kız ve erkek çocuklarının kolay pes etmeyen yapıya sahip olmaları açısından yüzdeler oranlara bakıldığında Z kuşağında yer alan kız çocukları erkek çocuklarına kıyasla daha zor pes eden yapıya sahip olduğu söylenebilir.

Her iki kuşak çocukları toplamda karşılaştırıldığında ise Alfa kuşağı çocukları %16,7 oranında kolay pes etmeyen yapıya sahipken Z kuşağında bu %22,2'ye çıkmıştır. Buradan sonuçla Z kuşağı, en yeni kuşak olan Alfa kuşağına kıyasla daha zor pes eden yapıya sahip olduğu yorumu yapılabilir.

Tablo 11’de bulunan madde 13’deki bulgulara göre Alfa ve Z kuşağında yer alan kız ve erkek çocuklarının liderlik becerileri yüksek olma durumuna ilişkin anne görüşleri incelendiğinde Alfa kuşağında yer alan kız çocukların %66,7’sinin liderlik becerileri yüksekken %11,1’inin liderlik becerilerinin yüksek olmadığı saptanmıştır.%22,2’sinin ise bazen liderlik becerilerinin yüksek olduğu belirtilmektedir. Alfa kuşağında yer alan erkek çocukların %22,2’sinin liderlik becerileri yüksekken %11,1’inin liderlik becerilerinin yüksek olmadığı görülmektedir.%66,7’sinin ise bazen liderlik becerilerinin yüksek olduğu ifade edilmiştir. Alfa kuşağındaki kız ve erkek çocuklarının liderlik becerileri açısından yüzdelik oranlara bakıldığında Alfa kuşağında yer alan kız çocukları erkek çocuklarına kıyasla liderlik becerilerinin daha yüksek olduğu söylenebilir.

Z kuşağında ise erkek çocuk sayısı kız çocuk sayısına oranla iki kat fazla olsa da katılımcı yanıtlarının yüzdelik oranına bakıldığında kız çocuklarının çocukların %66,7’sinin liderlik becerileri yüksekken %16,7’sinin liderlik becerilerinin yüksek olmadığı saptanmıştır. %16,7’sinin ise bazen liderlik becerilerinin yüksek olduğu belirtilmektedir. Z kuşağında yer alan erkek çocukların %75,0’inin liderlik becerileri yüksekken %8,3’ünün liderlik becerilerinin yüksek olmadığı görülmektedir. %16,7’sinin ise bazen liderlik becerilerinin yüksek olduğu ifade edilmiştir. Z kuşağındaki kız ve erkek çocuklarının etik kurallara uyma eğilimleri açısından yüzdelik oranlara bakıldığında Z kuşağında yer alan erkek çocukları kız çocuklarına kıyasla liderlik becerilerinin daha yüksek olduğu söylenebilir.

Her iki kuşak çocukları toplamda karşılaştırıldığında ise Alfa kuşağı çocuklarının %44,4 oranında liderlik becerileri yüksekken Z kuşağında bu %72,2’ye çıkmıştır. Buradan sonuçla Z kuşağı, en yeni kuşak olan Alfa kuşağına kıyasla liderlik becerilerinin daha yüksek olduğu yorumu yapılabilir.

Tablo 11’de bulunan madde 14’teki bulgulara göre Alfa ve Z kuşağında yer alan kız ve erkek çocuklarının liderlik özgüven düzeyleri yüksek olma durumuna ilişkin anne görüşleri incelendiğinde Alfa kuşağında yer alan kız çocukların %66,7’sinin özgüven düzeyi yüksekken %33,3’ünün bazen özgüven düzeyinin yüksek olduğu saptanmıştır. Özgüven düzeyi düşük olan kız çocuğu ise saptanamamıştır. Alfa kuşağında yer alan erkek çocukların %55,6’sının özgüven düzeyi yüksekken %11,1’inin özgüven düzeyinin yüksek olmadığı belirtilmiştir.%33,3’ünün ise bazen özgüven düzeyinin yüksek olduğu görülmektedir. Alfa kuşağındaki kız ve erkek çocuklarının özgüven düzeyleri açısından yüzdelik oranlara bakıldığında Alfa kuşağında yer alan kız çocukları erkek çocuklarına kıyasla özgüven düzeyinin daha yüksek olduğu söylenebilir.

Z kuşağında ise erkek çocuk sayısı kız çocuk sayısına oranla iki kat fazla olsa da katılımcı yanıtlarının yüzdeler oranına bakıldığında kız çocuklarının çocukların %16,7'sinin özgüven düzeyi yüksekken %16,7'sinin özgüven düzeyinin yüksek olmadığı saptanmıştır. %66,7'sinin ise bazen özgüven düzeyinin yüksek olduğu belirlenmiştir. Z kuşağında yer alan erkek çocukların %66,7'sinin özgüven düzeyi yüksekken %16,7'sinin özgüven düzeyinin yüksek olmadığı görülmektedir. %16,7'sinin ise bazen özgüven düzeyinin yüksek olduğu ifade edilmiştir. Z kuşağındaki kız ve erkek çocuklarının özgüven düzeyleri açısından yüzdeler oranlara bakıldığında Z kuşağında yer alan erkek çocukları kız çocuklarına kıyasla özgüven düzeyinin daha yüksek olduğu söylenebilir.

Her iki kuşak çocukları toplamda karşılaştırıldığında ise Alfa kuşağı çocuklarının %61,1 oranında özgüven düzeyleri yüksekken Z kuşağında bu %50,0'ye düşmüştür. Buradan sonuçla, en yeni kuşak olan Alfa kuşağı Z kuşağına kıyasla özgüven düzeyinin daha yüksek olduğu yorumu yapılabilir.

Tablo 11'de bulunan madde 15'teki bulgulara göre Alfa ve Z kuşağında yer alan kız ve erkek çocuklarının sorumluluk almaya isteklilik durumlarına ilişkin anne görüşleri incelendiğinde Alfa kuşağında yer alan kız çocukların %55,6'sı sorumluluk almaya istekliken %44,4'ünün bazen sorumluluk almaya istekli olduğu saptanmıştır. Sorumluluk almaya istekli olmayan kız çocuğu ise saptanamamıştır. Alfa kuşağında yer alan erkek çocukların %33,3'ü sorumluluk almaya istekliken %22,2'sinin bazen sorumluluk almaya istekli olmadığı belirtilmiştir. %44,4'ünün ise bazen sorumluluk almaya istekli olduğu görülmektedir. Alfa kuşağındaki kız ve erkek çocuklarının sorumluluk almaya isteklilik açısından yüzdeler oranlara bakıldığında Alfa kuşağında yer alan kız çocukları erkek çocuklarına kıyasla sorumluluk almaya daha istekli olduğu söylenebilir.

Z kuşağında ise erkek çocuk sayısı kız çocuk sayısına oranla iki kat fazla olsa da katılımcı yanıtlarının yüzdeler oranına bakıldığında kız çocuklarının çocukların %66,7'si sorumluluk almaya istekliken %16,7'sinin sorumluluk almaya istekli olmadığı saptanmıştır. %16,7'sinin ise bazen sorumluluk almaya istekli olduğu belirtilmiştir. Z kuşağında yer alan erkek çocukların %58,3'ü sorumluluk almaya istekliken %25,0'inin sorumluluk almaya istekli olmadığı görülmektedir. %16,7'sinin ise bazen sorumluluk almaya istekli olduğu ifade edilmektedir. Z kuşağındaki kız ve erkek çocuklarının sorumluluk almaya isteklilik açısından yüzdeler oranlara bakıldığında Z kuşağında yer alan kız çocukları erkek çocuklarına kıyasla sorumluluk almaya daha istekli olduğu söylenebilir.

Her iki kuşak çocukları toplamda karşılaştırıldığında ise Alfa kuşağı çocuklarının %44,4 oranında sorumluluk almaya istekliken Z kuşağında bu %61,1'e çıkmıştır. Buradan sonuçla, Z kuşağı, en yeni kuşak olan Alfa kuşağına kıyasla sorumluluk almada daha istekli olduğu yorumu yapılabilir.

Tablo 11'de bulunan madde 16'daki bulgulara göre Alfa ve Z kuşağında yer alan kız ve erkek çocuklarının sabır-sebat düzeylerinin yüksek olmasına ilişkin anne görüşleri incelendiğinde Alfa kuşağında yer alan kız çocukların %33,3'ünün sabır-sebat düzeyleri yüksekken %33,3'ünün sabır-sebat düzeylerinin yüksek olmadığı saptanmıştır. %33,3'ünün ise bazen sabır-sebat düzeylerinin yüksek olduğu belirtilmektedir. Alfa kuşağında yer alan erkek çocukların %11,1'inin sabır-sebat düzeyleri yüksekken %44,4'ünün sabır-sebat düzeylerinin yüksek olmadığı görülmektedir. %44,4'ünün ise bazen sabır-sebat düzeylerinin yüksek olduğu ifade edilmektedir. Alfa kuşağındaki kız ve erkek çocuklarının sabır-sebat düzeyleri açısından yüzdelik oranlara bakıldığında Alfa kuşağında yer alan kız çocukları erkek çocuklarına kıyasla sabır-sebat düzeyinin daha yüksek olduğu söylenebilir.

Z kuşağında ise erkek çocuk sayısı kız çocuk sayısına oranla iki kat fazla olsa da katılımcı yanıtlarının yüzdelik oranına bakıldığında kız çocuklarının çocukların %33,3'ünün sabır-sebat düzeyleri yüksekken %33,3'ünün sabır-sebat düzeylerinin yüksek olmadığı saptanmıştır. %33,3'ünün ise bazen sabır-sebat düzeylerinin yüksek olduğu belirtilmektedir. Z kuşağında yer alan erkek çocukların %41,7'sinin sabır-sebat düzeyleri yüksekken %33,3'ünün sabır-sebat düzeylerinin olmadığı görülmektedir. %25,0'inin ise bazen sabır-sebat düzeylerinin yüksek olduğu görülmektedir. Z kuşağındaki kız ve erkek çocuklarının sabır-sebat düzeyleri açısından yüzdelik oranlara bakıldığında Z kuşağında yer alan erkek çocukları kız çocuklarına kıyasla sabır-sebat düzeyinin daha yüksek olduğu söylenebilir.

Her iki kuşak çocukları toplamda karşılaştırıldığında ise Alfa kuşağı çocukları %22,2 oranında sabır-sebat düzeyine sahipken Z kuşağında bu oran %38,9'a çıkmıştır. Buradan sonuçla, Z kuşağı, en yeni kuşak olan Alfa kuşağına kıyasla sabır-sebat düzeyinin daha yüksek olduğu yorumu yapılabilir.

Tablo 11'de bulunan madde 17'deki bulgulara göre Alfa ve Z kuşağında yer alan kız ve erkek çocuklarının iç disiplininin mevcudiyetine ilişkin anne görüşleri incelendiğinde Alfa kuşağında yer alan kız çocukların %66,7'sinde iç disiplini mevcutken %33,3'ünde bazen iç disiplinin mevcut olduğu saptanmıştır. İç disiplini olmayan kız çocuğu ise saptanamamıştır. Alfa kuşağında yer alan erkek çocukların %44,4'ünde iç disiplini mevcutken %22,2'sinde iç disiplinin mevcut olmadığı belirtilmektedir. %33,3'ünde ise bazen iç disiplinin mevcut olduğu

görülmektedir. Alfa kuşağındaki kız ve erkek çocuklarının iç disiplinin mevcudiyetleri açısından yüzdelik oranlara bakıldığında Alfa kuşağında yer alan kız çocukları erkek çocuklarına kıyasla iç disiplin konusunda daha iyi olduğu söylenebilir.

Z kuşağında ise erkek çocuk sayısı kız çocuk sayısına oranla iki kat fazla olsa da katılımcı yanıtlarının yüzdelik oranına bakıldığında kız çocuklarının çocukların %66,7'sinde iç disiplini mevcutken %16,7'sinde iç disiplinin mevcut olmadığı belirtilmektedir. %16,7'sinde ise bazen iç disiplinin mevcut olduğu görülmektedir. Z kuşağında yer alan erkek çocukların %66,7'sinde iç disiplini mevcutken %25,0'inde iç disiplinin mevcut olmadığı saptanmıştır. %8,3'ünde ise bazen iç disiplinin mevcut olduğu ifade edilmektedir. Z kuşağındaki kız ve erkek çocuklarının iç disiplinin mevcudiyetleri açısından yüzdelik oranlara bakıldığında her iki cinsiyette de eşit iç disiplin mevcut olduğu söylenebilir.

Her iki kuşak çocukları toplamda karşılaştırıldığında ise Alfa kuşağı çocukları %55,6 oranında iç disiplin mevcutken, Z kuşağında bu oran %66,7'ye çıkmıştır. Buradan sonuçla, Z kuşağı, en yeni kuşak olan Alfa kuşağına kıyasla iç disiplin mevcudiyeti daha yüksek olduğu yorumu yapılabilir.

Tablo 11'de bulunan madde 18'deki bulgulara göre Alfa ve Z kuşağında yer alan kız ve erkek çocuklarının yeniliğe açık olmasına ilişkin anne görüşleri incelendiğinde Alfa kuşağında yer alan kız çocukların %88,9'u yeniliğe açıkken %11,1'inin yeniliğe açık olmadığı saptanmıştır. Bazen yeniliğe açık olan kız çocuğu ise saptanamamıştır. Alfa kuşağında yer alan erkek çocukların %88,9'u yeniliğe açıkken %11,1'inin bazen yeniliğe açık olduğu belirtilmektedir. Yeniliğe açık olmayan erkek çocuğu ise saptanamamıştır. Alfa kuşağındaki kız ve erkek çocuklarının yeniliğe açık olması açısından yüzdelik oranlara bakıldığında her iki cinsiyetinde eşit oranda yeniliğe açık olduğu söylenebilir.

Z kuşağında ise erkek çocuk sayısı kız çocuk sayısına oranla iki kat fazla olsa da katılımcı yanıtlarının yüzdelik oranına bakıldığında kız çocuklarının %50,0'si yeniliğe açıkken %33,3'ü yeniliğe açık değildir. %16,7'sinin ise bazen yeniliğe açık olduğu belirtilmektedir. Z kuşağında yer alan erkek çocukların %75,0'i yeniliğe açıkken %8,3'ünün yeniliğe açık olmadığı saptanmıştır. %16,7'ünün ise bazen yeniliğe açık olduğu görülmektedir. Z kuşağındaki kız ve erkek çocuklarının yeniliğe açık olması açısından yüzdelik oranlara bakıldığında Z kuşağında yer alan erkek çocukları kız çocuklarına kıyasla yeniliğe daha açık olduğu söylenebilir.

Her iki kuşak çocukları toplamda karşılaştırıldığında ise Alfa kuşağı çocukları %88,9 oranında yeniliğe açıkken, Z kuşağında bu oran %66,7'ye düşmüştür. Buradan sonuçla, en yeni kuşak olan Alfa kuşağı Z kuşağına kıyasla yeniliğe daha açık olduğu yorumu yapılabilir.

Tablo 11'de bulunan madde 19'daki bulgulara göre Alfa ve Z kuşağında yer alan kız ve erkek çocuklarının eleştiriye açık olmasına ilişkin anne görüşleri incelendiğinde Alfa kuşağında yer alan kız çocukların %33,3'ü eleştiriye açıkken %22,2'sinin eleştiriye açık olmadığı saptanmıştır.%44,4'ünün ise bazen eleştiriye açık olduğu belirtilmiştir. Alfa kuşağında yer alan erkek çocukların %22,2'si eleştiriye açıkken %55,6'sının eleştiriye açık olmadığı görülmektedir.%22,2'sinin ise bazen eleştiriye açık olduğu ifade edilmektedir. Alfa kuşağındaki kız ve erkek çocuklarının eleştiriye açık olması açısından yüzdelik oranlara bakıldığında Alfa kuşağında yer alan kız çocukları erkek çocuklarına kıyasla eleştiriye açıklık konusunda daha iyi olduğu söylenebilir

Z kuşağında ise erkek çocuk sayısı kız çocuk sayısına oranla iki kat fazla olsa da katılımcı yanıtlarının yüzdelik oranına bakıldığında kız çocuklarının %16,7'si eleştiriye açık değilken %83,3'ünün bazen eleştiriye açık olduğu belirtilmiştir. Eleştiriye açık olan kız çocuğu ise saptanamamıştır. Z kuşağında yer alan erkek çocukların %33,3'ü eleştiriye açıkken %41,7'sinin eleştiriye açık olmadığı saptanmıştır. %25,0'inin ise bazen eleştiriye olduğu ifade edilmektedir. Z kuşağındaki kız ve erkek çocuklarının eleştiriye açık olması açısından yüzdelik oranlara bakıldığında Z kuşağında yer alan erkek çocukları kız çocuklarına kıyasla eleştiriye açıklık konusunda daha iyi olduğu söylenebilir.

Her iki kuşak çocukları toplamda karşılaştırıldığında ise Alfa kuşağı çocukları %27,8 oranında eleştiriye açıkken, Z kuşağında bu oran %22,2'ye düşmüştür. Buradan sonuçla, en yeni kuşak olan Alfa kuşağı Z kuşağına kıyasla eleştiriye daha açık olduğu yorumu yapılabilir.

Tablo 11'de bulunan madde 20'deki bulgulara göre Alfa ve Z kuşağında yer alan kız ve erkek çocuklarının benmerkezci olmamasına ilişkin anne görüşleri incelendiğinde Alfa kuşağında yer alan kız çocukların %44,4'ü benmerkezci değilken %22,2'sinin benmerkezci olduğu saptanmıştır. %33,3'ünün ise bazen benmerkezci olmadığı belirtilmektedir. Alfa kuşağında yer alan erkek çocukların %55,6'sı benmerkezci değilken %22,2'sinin benmerkezci olduğu görülmektedir.%22,2'sinin ise bazen benmerkezci olmadığı ifade edilmektedir. Alfa kuşağındaki kız ve erkek çocuklarının benmerkezci olmaması açısından yüzdelik oranlara bakıldığında Alfa kuşağında yer alan erkek çocukları kız çocuklarına kıyasla benmerkezci olmama konusunda daha iyi olduğu söylenebilir

Z kuşağında ise erkek çocuk sayısı kız çocuk sayısına oranla iki kat fazla olsa da katılımcı yanıtlarının yüzdeler oranına bakıldığında kız çocuklarının %66,7'si benmerkezci değilken %33,3'ünün bazen olmadığı belirtilmektedir. Benmerkezci olan kız çocuğu ise saptanamamıştır. Z kuşağında yer alan erkek çocukların %50,0'si benmerkezci değilken %25,0'inin benmerkezci olduğu saptanmıştır.%25,0'inin ise bazen benmerkezci olmadığı ifade edilmektedir. Z kuşağındaki kız ve erkek çocuklarının eleştiriye açık olması açısından yüzdeler oranlara bakıldığında Z kuşağında yer alan kız çocukları erkek çocuklarına kıyasla benmerkezci olmama konusunda daha iyi olduğu söylenebilir.

Her iki kuşak çocukları toplamda karşılaştırıldığında ise Alfa kuşağı çocukları %50,0 oranında eleştiriye açıkken, Z kuşağında bu oran %55,6'ya çıkmıştır. Buradan sonuçla, Z kuşağı, en yeni kuşak olan Alfa kuşağına kıyasla daha az benmerkezci olduğu yorumu yapılabilir.

Tablo 11'de bulunan madde 21'deki bulgulara göre Alfa ve Z kuşağında yer alan kız ve erkek çocuklarının şiddet eğilimi-saldırganlık düzeyinin düşük olmasına ilişkin anne görüşleri incelendiğinde Alfa kuşağında yer alan kız çocukların %88,9'unun şiddet eğilimi düşükken %11,1'inin şiddet eğiliminin yüksek olduğu saptanmıştır. Bazen şiddet eğilimi düşük olan kız çocuğu ise saptanamamıştır. Alfa kuşağında yer alan erkek çocuklarının %88,9'unun şiddet eğilimi düşükken, %11,1'inin bazen şiddet eğiliminin düşük olduğu belirtilmektedir. Şiddet eğilimi yüksek erkek çocuğu ise saptanamamıştır. Alfa kuşağındaki kız ve erkek çocuklarının şiddet eğilimleri karşılaştırıldığında %88,9'luk oran ile her iki cinsiyetin de aynı oranda şiddet eğiliminin düşük olduğu yorumu yapılabilir.

Z kuşağında ise erkek çocuk sayısı kız çocuk sayısına oranla iki kat fazla olsa da katılımcı yanıtlarının yüzdeler oranına bakıldığında kız çocuklarının %66,7'sinin şiddet eğilimi düşükken %16,7'sinin şiddet eğiliminin yüksek olduğu saptanmıştır.%16,7'sinin ise bazen şiddet eğiliminin düşük olduğu belirtilmektedir. Z kuşağında yer alan erkek çocuklarının %58,3'ünün şiddet eğilimi düşükken %16,7'sinin şiddet eğiliminin yüksek olduğu görülmektedir. %25,0'inin ise bazen şiddet eğiliminin düşük olduğu ifade edilmektedir. Şiddet eğilimi konusunda yüzdeler oranlara bakıldığında Z kuşağında yer alan kız çocuklarının erkek çocuklarına kıyasla şiddet eğiliminin daha düşük olduğu söylenebilir.

Her iki kuşak çocuklarının şiddet eğilimi –saldırganlık düzeyi konusunda karşılaştırıldığında ise Alfa kuşağı çocukları %88,9 oranında iken Z kuşağında bu oran %61,1'ye düşmüştür. Buradan sonuçla en yeni kuşak olan Alfa kuşağı kendinden bir önceki kuşak olan Z kuşağına göre şiddet eğilimi –saldırganlık düzeyinin daha düşük olduğu yorumu yapılabilir.

Tablo 11’de bulunan madde 22’deki bulgulara göre Alfa ve Z kuşağında yer alan kız ve erkek çocuklarının rekabetçi bir yapıya sahip olmasına ilişkin anne görüşleri incelendiğinde Alfa kuşağında yer alan kız çocukların %55,6’sı rekabetçi bir yapıya sahipken %22,2’sinin rekabetçi bir yapıya sahip olmadığı saptanmıştır. %22,2’sinin ise bazen rekabetçi bir yapıya sahip olduğu belirtilmiştir. Alfa kuşağında yer alan erkek çocuklarının %77,8’i rekabetçi bir yapıya sahipken %22,2’sinin rekabetçi bir yapıya sahip olmadığı görülmektedir. Bazen rekabetçi bir yapıya sahip erkek çocuğu ise saptanamamıştır. Alfa kuşağındaki kız ve erkek çocuklarının rekabetçi yapıya sahip olması açısından yüzdelik oranlara bakıldığında Alfa kuşağında yer alan erkek çocukları kız çocuklarına kıyasla rekabetçi yapıya daha çok sahip olduğu söylenebilir.

Z kuşağında ise erkek çocuk sayısı kız çocuk sayısına oranla iki kat fazla olsa da katılımcı yanıtlarının yüzdelik oranına bakıldığında kız çocuklarının %50,0’si rekabetçi bir yapıya sahipken %33,3’ünün rekabetçi bir yapıya olmadığı saptanmıştır. %16,7’si ise bazen rekabetçi bir yapıya sahip olduğu belirtilmiştir. Z kuşağında yer alan erkek çocuklarının %75,0’inin rekabetçi bir yapıya sahipken %16,7’sinin rekabetçi bir yapıya sahip olmadığı görülmektedir. %8,3’ünün ise bazen rekabetçi bir yapıya sahip olduğu ifade edilmektedir. Rekabetçi yapıya sahip olması açısından yüzdelik oranlara bakıldığında Z kuşağında yer alan erkek çocukları kız çocuklarına kıyasla rekabetçi yapıya daha çok sahip olduğu söylenebilir.

Her iki kuşak çocukları rekabetçi yapıya sahip olması açısından karşılaştırıldığında ise 66,7%lik eşit oran ile Alfa kuşağı ile Z kuşağı çocukları aynı oranda rekabetçi yapıya sahip olduğu yorumu yapılabilir.

Alfa kuşağında yer alan 5-6 yaş çocuklarının kişilik özelliklerine ilişkin açık uçlu soruya annelerin verdiği cevapların bir kaçı aşağıda verilmeye çalışılmıştır.

Genelde anneler bu soruya kişilik özelliklerinden ziyade genel özelliklerini belirtecek şekilde yazdıkları için az sayıdaki anketin bulgularına yer verilecektir.

K5 kodlu katılımcı Alfa kuşağındaki çocuğunun kişilik özelliği hakkında “*Eleştiriye açık, yenilik isteyen, azimli, tuttuğunu koparan*” ifadelerine yer vermiştir.

Alfa kuşağında yer alan çocuğunun kişilik özelliklerini hem olumlu hem de olumsuz açıdan ele alan K7; “*Çok disiplinli değildir. Çok yenilikçidir. Yerinde duramaz, çok küser. Herkesten üstün olmak ister. Paylaşmayı pek sevmez.*” ifadelerini kullanmıştır.

Çocuklarının sosyallik düzeylerinin kişilik gelişimi üzerindeki etkisine değinen K6; “*Evde birbirleriyle, okulda arkadaşlarıyla vakit geçirebildikleri, hayal güçlerini kullandıkları*

oyunlar oynadıkları, birbirleriyle paylaşım içinde oldukları için kişilik gelişimlerini olumlu buluyorum.” şeklinde cevap vermiştir.

K1 kodlu katılımcı ise bu soruyu geçmişle kıyaslayarak cevaplandırmıştır. *“Eskiye göre her şeyi kolayca elde etme istekleri var, fikirlerini özgürce ifade edebiliyorlar. Bazen çekimser kalabiliyorlar. Korkusuz, özgüvenleri tam olabiliyor.”*

Z kuşağında yer alan 5-6 yaş çocuklarının kişilik özelliklerine ilişkin açık uçlu soruya annelerin verdiği cevapların bir kaçı şu şekildedir:

K7 ‘Genelde sakın bir yapıya sahiptir. Kazanma hırsı yüksektir. Paylaşmayı çok sever. Özbakıma çok dikkat eder.’ şeklinde ifade etmiştir.

K13 ‘Azimli çalışkan, her şeyi kendi yapmak isteyen sorumluluk sahibi.’ şeklinde ifade etmiştir.

Z kuşağı çocuklarının kişilik özelliklerinin olumlu yönlerini dile getiren annelerden ikisi K7 ve K13’tür.

K11 ‘Bencil davranıyorlardı.’ şeklinde ifade etmiştir.

K15 ‘Sorumluluk sahibi değildi. Kolay yoldan isteğini yapmaya çalışır, bazen ağlamaktan çekinmezdi.’ şeklinde ifade etmiştir.

Z kuşağı çocuklarının kişilik özelliklerinin olumsuz yönlerini dile getiren annelerden ikisi K11 ve K15’tir.

Z ve Alfa kuşağı çocuklarının kişilik özellikleri yönünden çok da farklı olmadığını K9 *‘Kişilik özellikleri olarak aslında 3 çocuğumla çok farklı özellikler taşımadılar. Üçü de sevgi dolu ve saygılı oldular. 2000 doğumlu olan daha paylaşımcı iken 2004 doğumlu olan daha içine kapanık oldu.’* şeklinde dile getirmiştir.

4.2.3. Alfa ve Z Kuşağında Yer Alan 5-6 Yaş Kız ve Erkek Çocukların Bilişsel Özelliklerine İlişkin Bulgular: Aşağıda Tablo 12’de Alfa ve Z kuşağında yer alan 5-6 yaş kız ve erkek çocuklarının bilişsel özelliklerine ilişkin anne görüşleri verilmeye çalışılmıştır.

Tablo 12

Alfa ve Z kuşağında yer alan 5-6 yaş kız ve erkek çocuklarının bilişsel özelliklerine ilişkin anne görüşlerinin dağılımı

Madde	EVET						HAYIR						BAZEN					
	ALFA KUŞAĞI			Z KUŞAĞI			ALFA KUŞAĞI			Z KUŞAĞI			ALFA KUŞAĞI			Z KUŞAĞI		
	Kız	Erkek	Toplam	Kız	Erkek	Toplam	Kız	Erkek	Toplam	Kız	Erkek	Toplam	Kız	Erkek	Toplam	Kız	Erkek	Toplam
	f (%)	f (%)	f (%)	f (%)	f (%)	f (%)	f (%)	f (%)	f (%)	f (%)	f (%)	f (%)	f (%)	f (%)	f (%)	f (%)	f (%)	f (%)
23.	7 (77,8)	6 (66,7)	13 (72,2)	4 (66,7)	9 (75,0)	13 (72,2)	1 (11,1)	0 (0)	1 (5,6)	1 (16,7)	2 (16,7)	3 (16,7)	1 (11,1)	3 (33,3)	4 (22,2)	1 (16,7)	1 (8,3)	2 (11,1)
24.	7 (77,8)	7 (77,8)	14 (77,8)	4 (66,7)	8 (66,7)	12 (66,7)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	1 (16,7)	1 (8,3)	2 (11,1)	2 (22,2)	2 (22,2)	4 (22,2)	1 (16,7)	3 (25,0)	4 (22,2)
25.	5 (55,6)	6 (66,7)	11 (61,1)	2 (33,3)	9 (75,0)	11 (61,1)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	3 (50,0)	2 (16,7)	5 (27,8)	4 (44,4)	3 (33,3)	7 (38,9)	1 (16,7)	1 (8,3)	2 (11,1)
26.	6 (66,7)	5 (55,6)	11 (61,1)	3 (50,0)	10 (83,3)	13 (72,2)	0 (0)	2 (22,2)	2 (11,1)	1 (16,7)	2 (16,7)	3 (16,7)	3 (33,3)	2 (22,2)	5 (27,8)	2 (33,3)	0 (0)	2 (11,1)
27.	5 (55,6)	3 (33,3)	8 (44,4)	5 (83,3)	8 (66,7)	13 (72,2)	0 (0)	4 (44,4)	4 (22,2)	1 (16,7)	3 (25,0)	4 (22,2)	4 (44,4)	2 (22,2)	6 (33,3)	0 (0)	1 (8,3)	1 (5,6)
28.	7 (77,8)	5 (55,6)	12 (66,7)	1 (16,7)	7 (58,3)	8 (44,4)	1 (11,1)	1 (11,1)	2 (11,1)	1 (16,7)	4 (33,3)	5 (27,8)	1 (11,1)	3 (33,3)	4 (22,2)	4 (66,7)	1 (8,3)	5 (27,8)
29.	6 (66,7)	5 (55,6)	11 (61,1)	4 (66,7)	5 (41,7)	9 (50,0)	1 (11,1)	3 (33,3)	4 (22,2)	1 (16,7)	4 (33,3)	5 (27,8)	2 (22,2)	1 (11,1)	3 (16,7)	1 (16,7)	3 (25,0)	4 (22,2)
30.	9 (100,0)	9 (100,0)	18 (100,0)	5 (83,3)	9 (75,0)	14 (77,8)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	1 (16,7)	0 (0)	1 (5,6)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	3 (25,0)	3 (16,7)
31.	7 (77,8)	3 (33,3)	10 (55,6)	5 (83,3)	9 (75,0)	14 (77,8)	1 (11,1)	0 (0)	1 (5,6)	1 (16,7)	2 (16,7)	3 (16,7)	1 (11,1)	6 (66,7)	7 (38,9)	0 (0)	1 (8,3)	1 (5,6)

Tablo 12’de bulunan madde 23’teki bulgulara göre Alfa ve Z kuşağında yer alan kız ve erkek çocuklarının dikkat düzeyinin yüksek olmasına ilişkin anne görüşleri incelendiğinde Alfa kuşağında yer alan kız çocukların %77,8’inin dikkat düzeyleri yüksekken %11,1’inin dikkat düzeylerinin yüksek olmadığı saptanmıştır. %11,1’inin ise bazen dikkat düzeylerinin yüksek olduğu görülmektedir. Alfa kuşağında yer alan erkek çocuklarının %66,7’sinin dikkat düzeyleri yüksekken %33,3’ünün bazen dikkat düzeylerinin yüksek olduğu belirtilmektedir. Dikkat düzeyi yüksek olmayan erkek çocuğu ise saptanamamıştır. Alfa kuşağındaki kız ve erkek çocuklarının dikkat konusunda yüzdelik oranlara bakıldığında Alfa kuşağında yer alan kız çocukları erkek çocuklarına kıyasla dikkat düzeyinin daha yüksek olduğu söylenebilir.

Z kuşağında ise erkek çocuk sayısı kız çocuk sayısına oranla iki kat fazla olsa da katılımcı yanıtlarının yüzdelik oranına bakıldığında kız çocuklarının %66,7’sinin dikkat düzeyleri yüksekken %16,7’sinin dikkat düzeylerinin yüksek olmadığı saptanmıştır. %16,7’sinin ise bazen dikkat düzeylerinin yüksek olduğu görülmektedir. Z kuşağında yer alan erkek çocuklarının %75,0’inin dikkat düzeyleri yüksekken %16,7’sinin dikkat düzeylerinin yüksek olmadığı belirtilmektedir. %8,3’ünün ise bazen dikkat düzeylerinin yüksek olduğu ifade edilmektedir. Dikkat düzeyi açısından yüzdelik oranlara bakıldığında Z kuşağındaki kız ve erkek çocuklarının dikkat konusundaki yüzdelik oranlarına bakıldığında Z kuşağında yer alan erkek çocukları kız çocuklarına kıyasla dikkat düzeyinin daha yüksek olduğu söylenebilir.

Her iki kuşak çocukları dikkat açısından karşılaştırıldığında ise %72,2'lik eşit oran ile Alfa kuşağı ile Z kuşağı çocukları aynı oranda dikkat düzeyinin yüksek olduğu yorumu yapılabilir.

Tablo 12'de bulunan madde 24'deki bulgulara göre Alfa ve Z kuşağında yer alan kız ve erkek çocuklarının yönergeleri yerine getirme düzeyinin yüksek olmasına ilişkin anne görüşleri incelendiğinde Alfa kuşağında yer alan kız çocukların %77,8'inin yönergeleri yerine getirme düzeyi yüksekken %22,2'sinin bazen yönergeleri yerine getirme düzeyinin yüksek olduğu saptanmıştır. Yönergeleri yerine getirme düzeyi yüksek olmayan kız çocuğu saptanamamıştır. Alfa kuşağında yer alan erkek çocuklarının %77,8'inin yönergeleri yerine getirme düzeyi yüksekken %22,2'sinin bazen yönergeleri yerine getirme düzeyinin yüksek olduğu belirtilmektedir. Yönergeleri yerine getirme düzeyi yüksek olmayan erkek çocuğu saptanamamıştır. Alfa kuşağındaki kız ve erkek çocuklarının yönergeleri yerine getirme düzeyleri karşılaştırıldığında %77,8'lik oran ile her iki cinsiyetin de aynı oranda yönergeleri yerine getirme düzeylerinin yüksek olduğu yorumu yapılabilir.

Z kuşağında ise erkek çocuk sayısı kız çocuk sayısına oranla iki kat fazla olsa da katılımcı yanıtlarının yüzdelik oranına bakıldığında kız çocuklarının %66,7'sinin yönergeleri yerine getirme düzeyi yüksekken %16,7'sinin yönergeleri yerine getirme düzeyinin yüksek olmadığı saptanmıştır. %16,7'sinin ise bazen yönergeleri yerine getirme düzeyinin yüksek olduğu belirtilmektedir. Z kuşağında yer alan erkek çocuklarının %66,7'sinin yönergeleri yerine getirme düzeyi yüksekken %8,3'ünün yönergeleri yerine getirme düzeyinin yüksek olmadığı görülmektedir. %25,0'inin ise bazen yönergeleri yerine getirme düzeyinin yüksek olduğu ifade edilmektedir. Z kuşağındaki kız ve erkek çocuklarının yönergeleri yerine getirme düzeyleri karşılaştırıldığında %66,7'lik oran ile her iki cinsiyetin de aynı oranda yönergeleri yerine getirme düzeylerinin yüksek olduğu yorumu yapılabilir.

Her iki kuşak çocuklarının yönergeleri yerine getirme düzeyleri konusunda karşılaştırıldığında ise Alfa kuşağı çocukları %77,8 oranında iken Z kuşağında bu oran %66,7'ye düşmüştür. Buradan sonuçla en yeni kuşak olan Alfa kuşağı kendinden bir önceki kuşak olan Z kuşağına göre yönergeleri yerine getirme düzeyinin daha yüksek olduğu yorumu yapılabilir.

Tablo 12'de bulunan madde 25'deki bulgulara göre Alfa ve Z kuşağında yer alan kız ve erkek çocuklarının hazır bulunuşluk düzeyinin yüksek olmasına ilişkin anne görüşleri incelendiğinde Alfa kuşağında yer alan kız çocukların %55,6'sının hazır bulunuşluk düzeyi yüksekken %44,4'ünün bazen hazır bulunuşluk düzeyinin yüksek olduğu saptanmıştır. Hazır

bulunuşluk düzeyi yüksek olmayan kız çocuğu ise saptanamamıştır. Alfa kuşağında yer alan erkek çocuklarının %66,7'sinin hazır bulunuşluk düzeyi yüksekken %33,3'ünün bazen hazır bulunuşluk düzeyinin yüksek olduğu belirtilmektedir. Hazır bulunuşluk düzeyi yüksek olmayan erkek çocuğu ise saptanamamıştır. Alfa kuşağındaki kız ve erkek çocuklarının hazır bulunuşluk konusunda yüzdelik oranlara bakıldığında Alfa kuşağında yer alan erkek çocukları kız çocuklarına kıyasla daha yüksek hazır bulunuşluk düzeyine sahip olduğu söylenebilir.

Z kuşağında ise erkek çocuk sayısı kız çocuk sayısına oranla iki kat fazla olsa da katılımcı yanıtlarının yüzdelik oranına bakıldığında kız çocuklarının %33,3'ünün hazır bulunuşluk düzeyi yüksekken %50,0'sinin 'ünün hazır bulunuşluk düzeyinin yüksek olmadığı saptanmıştır. %16,7'sinin ise bazen hazır bulunuşluk düzeyinin yüksek olduğu belirtilmektedir. Z kuşağında yer alan erkek çocuklarının %75,0'inin hazır bulunuşluk düzeyi yüksekken %16,7'sinin dikkat düzeyinin yüksek olmadığı görülmektedir. %8,3'ünün ise bazen hazır bulunuşluk düzeyinin yüksek olduğu ifade edilmektedir. Z kuşağındaki kız ve erkek çocuklarının hazır bulunuşluk konusundaki yüzdelik oranlarına bakıldığında Z kuşağında yer alan erkek çocukları kız çocuklarına kıyasla daha yüksek hazır bulunuşluk düzeyine sahip olduğu söylenebilir.

Her iki kuşak çocukları hazır bulunuşluk açısından karşılaştırıldığında ise %61,1'lik eşit oran ile Alfa kuşağı ile Z kuşağı çocukları aynı oranda hazır bulunuşluk düzeyinin yüksek olduğu yorumu yapılabilir.

Tablo 12'de bulunan madde 26'daki bulgulara göre Alfa ve Z kuşağında yer alan kız ve erkek çocuklarının problem çözme becerilerinin gelişmişlik durumuna ilişkin anne görüşleri incelendiğinde Alfa kuşağında yer alan kız çocukların %66,7'sinin problem çözme becerileri gelişmişken %33,3'ünün bazen problem çözme becerilerinin geliştiği saptanmıştır. Problem çözme becerileri düşük olan kız çocuğu saptanamamıştır. Alfa kuşağında yer alan erkek çocuklarının %50,0'sinin problem çözme becerileri gelişmişken %22,2'sinin problem çözme becerilerinin düşük olduğu belirtilmiştir. %22,2'sinin ise bazen problem çözme becerilerinin gelişmiş olduğu görülmektedir. Alfa kuşağındaki kız ve erkek çocuklarının hazır bulunuşluk konusunda yüzdelik oranlara bakıldığında Alfa kuşağında yer alan kız çocukları erkek çocuklarına kıyasla daha gelişmiş problem çözme becerilerine sahip olduğu söylenebilir.

Z kuşağında ise erkek çocuk sayısı kız çocuk sayısına oranla iki kat fazla olsa da katılımcı yanıtlarının yüzdelik oranına bakıldığında kız çocuklarının %50,0'sinin problem çözme becerileri gelişmişken %16,7'sinin problem çözme becerilerinin düşük olduğu

saptanmıştır. %33,3'ünün ise bazen problem çözme becerilerinin gelişmiş olduğu belirtilmektedir. Z kuşağında yer alan erkek çocuklarının %83,3'ünün problem çözme becerileri gelişmişken %16,7'sinin problem çözme becerilerinin düşük olduğu görülmektedir. Bazen problem çözme becerileri gelişmiş olan erkek çocuğu ise saptanamamıştır. Z kuşağındaki kız ve erkek çocuklarının hazır bulunuşluk konusunda yüzdelik oranlara bakıldığında Z kuşağında yer alan erkek çocukları kız çocuklarına kıyasla daha gelişmiş problem çözme becerilerine sahip olduğu söylenebilir.

Her iki kuşak çocuklarının yönergeleri yerine getirme düzeyleri konusunda karşılaştırıldığında ise Alfa kuşağı çocukları %61,1 oranında iken Z kuşağında bu oran %72,2'ye çıkmıştır. Buradan sonuçla Buradan sonuçla, Z kuşağı, en yeni kuşak olan Alfa kuşağına kıyasla problem çözme becerilerinin daha gelişmiş olduğu yorumu yapılabilir.

Tablo 12'de bulunan madde 27'deki bulgulara göre Alfa ve Z kuşağında yer alan kız ve erkek çocuklarının risk analiz becerisinin gelişmişlik durumuna ilişkin anne görüşleri incelendiğinde Alfa kuşağında yer alan kız çocukların %55,6'sının risk analiz becerileri gelişmişken %44,4'ünün bazen risk analiz becerilerinin gelişmiş olduğu saptanmıştır. Risk analiz becerileri düşük olan kız çocuğu ise saptanamamıştır. Alfa kuşağında yer alan erkek çocuklarının %33,3'ünün risk analiz becerileri gelişmişken %44,4'ünün risk analiz becerilerinin düşük olduğu belirtilmektedir. %22,2'sinin ise bazen risk analiz becerilerinin gelişmiş olduğu görülmektedir. Alfa kuşağındaki kız ve erkek çocuklarının risk analiz becerileri konusunda yüzdelik oranlara bakıldığında Alfa kuşağında yer alan kız çocukları erkek çocuklarına kıyasla daha gelişmiş risk analiz becerilerine sahip olduğu söylenebilir.

Z kuşağında ise erkek çocuk sayısı kız çocuk sayısına oranla iki kat fazla olsa da katılımcı yanıtlarının yüzdelik oranına bakıldığında kız çocuklarının %83,3'ünün risk analiz becerileri gelişmişken %16,7'sinin risk analiz becerilerinin düşük olduğu saptanmıştır. Risk analiz becerileri bazen gelişmiş olan kız çocuğu ise saptanamamıştır. Z kuşağında yer alan erkek çocuklarının %66,7'sinin risk analiz becerileri gelişmişken %25,0'inin risk analiz becerilerinin düşük olduğu belirtilmektedir. %8,3'ünün ise risk analiz becerilerinin bazen gelişmiş olduğu görülmektedir. Z kuşağındaki kız ve erkek çocuklarının risk analiz becerileri konusunda yüzdelik oranlara bakıldığında Z kuşağında yer alan kız çocukları erkek çocuklarına kıyasla daha gelişmiş risk analiz becerilerine sahip olduğu söylenebilir.

Her iki kuşak çocuklarının risk analiz becerileri konusunda karşılaştırıldığında ise Alfa kuşağı çocukları %44,4 oranında iken Z kuşağında bu oran %72,2'ye çıkmıştır. Buradan

sonuçla, Z kuşağı, en yeni kuşak olan Alfa kuşağına kıyasla risk analiz becerileri daha gelişmiş olduğu yorumu yapılabilir.

Tablo 12’de bulunan madde 28’deki bulgulara göre Alfa ve Z kuşağında yer alan kız ve erkek çocuklarının yaratıcılık-üretkenlik düzeyinin yüksek olmasına ilişkin anne görüşleri incelendiğinde Alfa kuşağında yer alan kız çocukların %77,8’inin yaratıcılık-üretkenlik düzeyi yüksekken %11,1’inin yaratıcılık-üretkenlik düzeyinin yüksek olmadığı saptanmıştır. %11,1’inin ise yaratıcılık-üretkenlik düzeyinin bazen yüksek olduğu belirtilmektedir. Alfa kuşağında yer alan erkek çocuklarının %55,6’sının yaratıcılık-üretkenlik düzeyi yüksekken %11,1’inin yaratıcılık-üretkenlik düzeyinin yüksek olmadığı görülmektedir. %33,3’ünün ise yaratıcılık-üretkenlik düzeyinin bazen yüksek olduğu ifade edilmektedir. Alfa kuşağındaki kız ve erkek çocuklarının yaratıcılık-üretkenlik konusunda yüzdelik oranlara bakıldığında Alfa kuşağında yer alan kız çocukları erkek çocuklarına kıyasla daha yüksek yaratıcılık-üretkenlik düzeyine sahip olduğu söylenebilir.

Z kuşağında ise erkek çocuk sayısı kız çocuk sayısına oranla iki kat fazla olsa da katılımcı yanıtlarının yüzdelik oranına bakıldığında kız çocuklarının %16,7’sinin yaratıcılık-üretkenlik düzeyi yüksekken %16,7’sinin yaratıcılık-üretkenlik düzeyinin yüksek olmadığı saptanmıştır. %66,7’sinin ise yaratıcılık-üretkenlik düzeyinin bazen yüksek olduğu belirtilmektedir. Z kuşağında yer alan erkek çocuklarının %58,3’ünün yaratıcılık-üretkenlik düzeyi yüksekken %33,3’ünün yaratıcılık-üretkenlik düzeyinin yüksek olmadığı görülmektedir. %8,3’ünün ise yaratıcılık-üretkenlik düzeyinin bazen yüksek olduğu ifade edilmektedir. Z kuşağındaki kız ve erkek çocuklarının yaratıcılık-üretkenlik konusunda yüzdelik oranlara bakıldığında Z kuşağında yer alan erkek çocukları kız çocuklarına kıyasla daha yüksek yaratıcılık-üretkenlik düzeyine sahip olduğu söylenebilir.

Her iki kuşak çocuklarının yaratıcılık-üretkenlik konusunda karşılaştırıldığında ise Alfa kuşağı çocukları %66,7 oranında iken Z kuşağında bu oran %44,4’e düşmüştür. Buradan sonuçla, Z kuşağı, en yeni kuşak olan Alfa kuşağına kıyasla yaratıcılık-üretkenlik düzeyinin daha yüksek olduğu yorumu yapılabilir.

Tablo 12’de bulunan madde 29’daki bulgulara göre Alfa ve Z kuşağında yer alan kız ve erkek çocuklarının birden fazla görevi yerine getirme becerilerinin gelişmişlik durumuna ilişkin anne görüşleri incelendiğinde Alfa kuşağında yer alan kız çocukların %66,7’sinin birden fazla görevi yerine getirme becerileri gelişmişken %11,1’inin birden fazla görevi yerine getirme becerilerinin düşük olduğu saptanmıştır. %22,2’sinin ise bazen birden fazla görevi yerine getirme becerilerinin gelişmiş olduğu belirtilmektedir. Alfa kuşağında yer alan

erkek çocuklarının %55,6'sının birden fazla görevi yerine getirme becerileri gelişmişken %33,3'ünün birden fazla görevi yerine getirme becerilerinin düşük olduğu görülmektedir. %11,1'inin ise bazen birden fazla görevi yerine getirme becerilerinin gelişmiş olduğu ifade edilmektedir. Alfa kuşağındaki kız ve erkek çocuklarının birden fazla görevi yerine getirme konusunda yüzdelik oranlara bakıldığında Alfa kuşağında yer alan kız çocukları erkek çocuklarına kıyasla birden fazla görevi yerine getirme becerilerinin daha gelişmiş olduğu söylenebilir.

Z kuşağında ise erkek çocuk sayısı kız çocuk sayısına oranla iki kat fazla olsa da katılımcı yanıtlarının yüzdelik oranına bakıldığında kız çocuklarının %66,7'sinin birden fazla görevi yerine getirme becerileri gelişmişken %16,7'sinin birden fazla görevi yerine getirme becerilerinin düşük olduğu saptanmıştır. %16,7'sinin ise bazen birden fazla görevi yerine getirme becerilerinin gelişmiş olduğu belirtilmektedir. Z kuşağında yer alan erkek çocuklarının %41,7'sinin birden fazla görevi yerine getirme becerileri gelişmişken %33,3'ünün birden fazla görevi yerine getirme becerilerinin düşük olduğu görülmektedir. %25,0 ise bazen birden fazla görevi yerine getirme becerilerinin gelişmiş olduğu ifade edilmektedir. Z kuşağındaki kız ve erkek çocuklarının birden fazla görevi yerine getirme konusunda yüzdelik oranlara bakıldığında Z kuşağında yer alan kız çocukları erkek çocuklarına kıyasla birden fazla görevi yerine getirme becerilerinin daha gelişmiş olduğu söylenebilir.

Her iki kuşak çocuklarının birden fazla görevi yerine getirme konusunda karşılaştırıldığında ise Alfa kuşağı çocukları %61,1 oranında iken Z kuşağında bu oran %50,0'ye düşmüştür. Buradan sonuçla, Z kuşağı, en yeni kuşak olan Alfa kuşağına kıyasla birden fazla görevi yerine getirme becerilerinin daha gelişmiş olduğu yorumu yapılabilir.

Tablo 12'de bulunan madde 30'daki bulgulara göre Alfa ve Z kuşağında yer alan kız ve erkek algı düzeyinin yüksek olmasına ilişkin anne görüşleri incelendiğinde Alfa kuşağında yer alan kız çocukların tamamının (%100,0) algı düzeyinin yüksek olduğu saptanmıştır. Algı düzeyi bazen yüksek ve algı düzeyi düşük olan kız çocuğu ise saptanamamıştır. Alfa kuşağında yer alan erkek çocukların tamamının (%100,0) algı düzeyinin yüksek olduğu görülmektedir. Algı düzeyi bazen yüksek ve algı düzeyi düşük olan erkek çocuğu ise saptanamamıştır. Alfa kuşağındaki kız ve erkek çocuklarının algı düzeyleri konusunda yüzdelik oranlara bakıldığında Alfa kuşağında yer alan kız çocukları ile erkek çocuklarının eşit oranda algı düzeyine sahip olduğu söylenebilir.

Z kuşağında ise erkek çocuk sayısı kız çocuk sayısına oranla iki kat fazla olsa da katılımcı yanıtlarının yüzdelik oranına bakıldığında kız çocuklarının %83,3'ünün algı düzeyi yüksekken %16,7'sinin algı düzeyinin yüksek olmadığı saptanmıştır. Algı düzeyi bazen yüksek olan kız çocuğu ise saptanamamıştır. Z kuşağında yer alan erkek çocuklarının %75,0'inin algı düzeyi yüksekken %25,0'inin algı düzeyinin bazen yüksek olduğu belirtilmektedir. Algı düzeyi yüksek olmayan erkek çocuğu ise saptanamamıştır. Z kuşağındaki kız ve erkek çocuklarının algı düzeyi konusunda yüzdelik oranlara bakıldığında Z kuşağında yer alan kız çocukları erkek çocuklarına kıyasla daha yüksek algı düzeyine sahip olduğu söylenebilir.

Her iki kuşak çocukları algı düzeyi konusunda karşılaştırıldığında ise Alfa kuşağı çocukları %100,0 oranında iken Z kuşağında bu oran %77,8'e düşmüştür. Buradan sonuçla, en yeni kuşak olan Alfa kuşağı Z kuşağına kıyasla algı düzeyinin daha yüksek olduğu yorumu yapılabilir.

Tablo 12'de bulunan madde 31'deki bulgulara göre Alfa ve Z kuşağında yer alan kız ve erkek çocuklarının olaylara karşı geniş bir bakış açısına sahip olma durumuna ilişkin anne görüşleri incelendiğinde Alfa kuşağında yer alan kız çocukların %77,8'i olaylara karşı geniş bir bakış açısına sahipken %11,1'i olaylara karşı geniş bir bakış açısına sahip olmadığı saptanmıştır. %11,1'i ise bazen olaylara karşı geniş bir bakış açısına sahip olduğu belirtilmektedir. Alfa kuşağında yer alan erkek çocuklarının %33,3'ü olaylara karşı geniş bir bakış açısına sahipken %66,7'si bazen olaylara karşı geniş bir bakış açısına sahip olduğu görülmektedir. Olaylara karşı geniş bir bakış açısına sahip olmayan erkek çocuğu ise saptanamamıştır. Alfa kuşağındaki kız ve erkek çocuklarının olaylara karşı geniş bir bakış açısına sahip olma açısından yüzdelik oranlara bakıldığında Alfa kuşağında yer alan kız çocukları erkek çocuklarına kıyasla olaylara karşı daha geniş bir bakış açısına sahip olduğu söylenebilir.

Z kuşağında ise erkek çocuk sayısı kız çocuk sayısına oranla iki kat fazla olsa da katılımcı yanıtlarının yüzdelik oranına bakıldığında kız çocuklarının %83,3'ü olaylara karşı geniş bir bakış açısına sahipken %16,7'si olaylara karşı geniş bir bakış açısına sahip olmadığı saptanmıştır. Olaylara karşı geniş bir bakış açısına bazen sahip olan kız çocuğu ise saptanamamıştır. Z kuşağında yer alan erkek çocuklarının %75,0'i olaylara karşı geniş bir bakış açısına sahipken %16,7'si olaylara karşı geniş bir bakış açısına sahip olmadığı belirtilmektedir. %8,3'ünün ise bazen olaylara karşı geniş bir bakış açısına sahip olduğu ifade edilmektedir. Z kuşağındaki kız ve erkek çocuklarının olaylara karşı geniş bir bakış açısına

sahip olma açısından yüzdelik oranlara bakıldığında Z kuşağında yer alan kız çocukları erkek çocuklarına kıyasla olaylara karşı daha geniş bir bakış açısına sahip olduğu söylenebilir.

Her iki kuşak çocuklarının olaylara karşı geniş bir bakış açısına sahip olma durumu açısından karşılaştırıldığında ise Alfa kuşağı çocukları %55,6 oranında iken Z kuşağında bu oran %77,8'e çıkmıştır. Buradan sonuçla, Z kuşağı, en yeni kuşak olan Alfa kuşağına kıyasla olaylara karşı daha geniş bir bakış açısının olduğu yorumu yapılabilir.

Alfa kuşağında yer alan 5-6 yaş çocuklarının bilişsel özelliklerine ilişkin açık uçlu soruya annelerin verdiği cevapların bir kaçı aşağıda verilmeye çalışılmıştır.

K17“*Her şeyi biliyorlar. Öğrenme istekleri daha da artıyor ve daha zekiler, çok yaratıcılar, yanlış doğru ayrımı çok gelişmiş.*” şeklinde ifade etmiştir.

K16“*Oldukça yüksektir. Olayları hafızasında çok iyi tutar. Görsel yeteneği de gelişmiştir.*” şeklinde ifade etmiştir.

Birçok anne de K17 ve K16'nın belirttiği gibi Alfa kuşağı çocuklarının bilişsel özelliklerinde yer alan olumlu yanları ifade etmiştir.

K10 Alfa kuşağında yer alan çocuğunun hem olumlu hem olumsuz bilişsel özelliklerini “*Beş yaşındaki oğlum dikkatli, anlatma, kendini ifade etmede iyi ama problem çözme, karar verme, yönetme, yönlendirme gibi konularda henüz gelişimde.*” sözleri ile belirtmiştir.

Alfa kuşağı çocuklarında rol model olan aile bireylerine sahip olmanın bilişsel gelişimi desteklediğini savunan K6; “*Düşünme, karar verme, empati yeteneği, anlama ve hissetme mekanizmaları ev içerisinde örneklerini görebilecekleri aile bireylerine sahip oldukları için bilişsel özellikleri uygun bir gelişimdedir.*” şeklinde düşüncelerini belirtmiştir.

K15“*Ezberi güzel, hafızasında birçok şeyi tutabilir, Dikkatli ve duyu organlarını kullandığını hissettirir.*” şeklinde ifade etmiştir.

K7“*Çabuk öğrenebilir. Öğrendiklerini unutmaz. Çok acelecidir. Hayal kurabilir. Korkmayı fazla bilmez.*” şeklinde ifade etmiştir.

K15 ve K7 anket maddelerinde yer alan Alfa kuşağının olası özelliklerine ek farklı özelliklerini belirtecek ifadelere yer vermişlerdir.

Z kuşağında yer alan 5-6 yaş çocuklarının kişilik özelliklerine ilişkin açık uçlu soruya annelerin verdiği cevapların bir kaçı şu şekildedir:

K7“*Genelde sakin bir yapıya sahiptir. Kazanma hırsı yüksektir. Paylaşmayı çok sever. Özbakıma çok dikkat eder*” şeklinde ifade etmiştir.

K13 “Azimli çalışkan, her şeyi kendi yapmak isteyen sorumluluk sahibi.” şeklinde ifade etmiştir.

Z kuşağı çocuklarının kişilik özelliklerinin olumlu yönlerini dile getiren annelerden ikisi K7 ve K13’tür.

K11 “Bencil davranıyorlardı.” şeklinde ifade etmiştir.

K15 “Sorumluluk sahibi değildi. Kolay yoldan isteğini yapmaya çalışır, bazen ağlamaktan çekinmezdi.” şeklinde ifade etmiştir.

Z kuşağı çocuklarının kişilik özelliklerinin olumsuz yönlerini dile getiren annelerden ikisi K11 ve K15’tir.

Z ve Alfa kuşağı çocuklarının kişilik özellikleri yönünden çok da farklı olmadığını K9 “Kişilik özellikleri olarak aslında 3 çocuğumla çok farklı özellikler taşımadılar. Üçü de sevgi dolu ve saygılı oldular. 2000 doğumlu olan daha paylaşımcı iken 2004 doğumlu olan daha içine kapanık oldu.” şeklinde dile getirmiştir.

Z kuşağında yer alan 5-6 yaş çocuklarının bilişsel özelliklerine ilişkin açık uçlu soruya annelerin verdiği cevapların bir kaçı şu şekildedir:

K16 “El becerisi, problem çözme yönü, görsel hafızası yüksek bir çocuktu.” şeklinde ifade etmiştir.

K7 “Çok yaratıcıdır. Bir şeyleri bir şeylere dönüştürmeyi çok sever. Çevreden gelebilecek tehlikelere karşı çok dikkatlidir. İnsanlara ve çevreye karşı çok gözlemcidir.” şeklinde ifade etmiştir.

Z kuşağı çocuklarının bilişsel özelliklerinin olumlu yönlerini dile getiren annelerden ikisi K16 ve K7’dir.

K11 “Kenedi isteklerini zorla yaptırıyorlardı.” şeklinde ifade etmiştir.

K15 “Matematikten nefret eder, Kalem tutmayı sevmez, ödev yapmayı sevmez, okula gitmeyi istemezdi. İnatçı paylaşmayı sevmezdi.” şeklinde ifade etmiştir.

Z kuşağı çocuklarının bilişsel özelliklerinin olumsuz yönlerini dile getiren annelerden ikisi K11 ve K15’tir.

K10 kodlu katılımcı ise Z kuşağının bilişsel özelliklerini dile getirirken hem olumlu hem de olumsuz yönlerini belirten “Algısı yüksek, dikkati dağınık olarak hatırlıyorum.” şeklindeki ifadeleri kullanmıştır.

4.2.4. Alfa ve Z Kuşağında Yer Alan 5-6 Yaş Kız ve Erkek Çocukların Genel Özelliklerine İlişkin Bulgular: Aşağıda Tablo 13’deki Alfa ve Z kuşağında yer alan 5-6 yaş kız ve erkek çocuklarının genel özelliklerine ilişkin anne görüşleri verilmeye çalışılmıştır.

Tablo 13

Alfa ve Z kuşağında yer alan 5-6 yaş kız ve erkek çocuklarının genel özelliklerine ilişkin anne görüşlerinin dağılımı

Madde	EVET						HAYIR						BAZEN					
	ALFA KUŞAĞI			Z KUŞAĞI			ALFA KUŞAĞI			Z KUŞAĞI			ALFA KUŞAĞI			Z KUŞAĞI		
	Kız	Erkek	Toplam	Kız	Erkek	Toplam	Kız	Erkek	Toplam	Kız	Erkek	Toplam	Kız	Erkek	Toplam	Kız	Erkek	Toplam
	f(%)	f(%)	f(%)	f(%)	f(%)	f(%)	f(%)	f(%)	f(%)	f(%)	f(%)	f(%)	f(%)	f(%)	f(%)	f(%)	f(%)	f(%)
32.	7 (77,8)	5 (55,6)	12 (66,7)	4 (66,7)	6 (50,0)	10 (55,6)	1 (11,1)	1 (11,1)	2 (11,1)	1 (16,7)	1 (8,3)	2 (11,1)	1 (33,3)	4 (22,2)	1 (16,7)	5 (41,7)	6 (33,3)	6 (33,3)
33.	6 (66,7)	7 (77,8)	13 (72,2)	1 (16,7)	9 (75,0)	10 (55,6)	2 (22,2)	0 (0)	2 (11,1)	2 (33,3)	2 (16,7)	2 (22,2)	1 (11,1)	2 (22,2)	3 (16,7)	3 (50,0)	1 (8,3)	4 (22,2)
34.	4 (44,4)	3 (33,3)	7 (38,9)	3 (50,0)	8 (66,7)	11 (61,1)	2 (22,2)	3 (33,3)	5 (27,8)	2 (33,3)	2 (16,7)	4 (22,2)	3 (33,3)	3 (33,3)	6 (33,3)	1 (16,7)	2 (16,7)	3 (16,7)
35.	6 (66,7)	4 (44,4)	10 (55,6)	0 (0)	4 (33,3)	4 (22,2)	3 (33,3)	1 (11,1)	4 (22,2)	4 (66,7)	5 (41,7)	9 (50,0)	0 (0)	4 (44,4)	4 (22,2)	2 (33,3)	3 (25,0)	5 (27,8)
36.	9 (100,0)	4 (44,4)	13 (72,2)	5 (83,3)	9 (75,0)	14 (77,8)	0 (0)	3 (33,3)	3 (16,7)	0 (0)	2 (16,7)	2 (11,1)	0 (0)	2 (22,2)	2 (11,1)	1 (16,7)	1 (8,3)	2 (11,1)
37.	7 (77,8)	3 (33,3)	10 (55,6)	5 (83,3)	9 (75,0)	14 (77,8)	0 (0)	3 (33,3)	3 (16,7)	0 (0)	1 (8,3)	1 (5,6)	2 (22,2)	3 (33,3)	5 (27,8)	1 (16,7)	2 (16,7)	3 (16,7)

Tablo 13'te bulunan madde 32'deki bulgulara göre Alfa ve Z kuşağında yer alan kız ve erkek çocuklarının korumacı aile tutumu baskın olmasına ilişkin anne görüşleri incelendiğinde Alfa kuşağında yer alan kız çocukların %77,8'inde korumacı aile tutumu baskınken %11,1'inde korumacı aile tutumunun baskın olmadığı saptanmıştır. %11,1'inde ise bazen korumacı aile tutumunun baskın olduğu belirtilmektedir. Alfa kuşağında yer alan erkek çocuklarının %55,6'sında korumacı aile tutumu baskınken %11,1'inde korumacı aile tutumunun baskın olmadığı görülmektedir. %33,3'ünde ise bazen korumacı aile tutumunun baskın olduğu ifade edilmektedir. Alfa kuşağındaki kız ve erkek çocuklarının korumacı aile tutumu açısından yüzdelik oranlara bakıldığında Alfa kuşağında yer alan kız çocukları erkek çocuklarına kıyasla korumacı aile tutumunun daha baskın olduğu söylenebilir.

Z kuşağında ise erkek çocuk sayısı kız çocuk sayısına oranla iki kat fazla olsa da katılımcı yanıtlarının yüzdelik oranına bakıldığında kız çocuklarının %66,7'sinde korumacı aile tutumu baskınken %16,7'sinde korumacı aile tutumunun baskın olmadığı saptanmıştır. %16,7'sinde ise bazen korumacı aile tutumunun baskın olduğu belirtilmektedir. Z kuşağında yer alan erkek çocuklarının %50,0'sinde korumacı aile tutumu baskınken %8,3'ünde korumacı aile tutumunun baskın olmadığı görülmektedir. %41,7'sinde ise bazen korumacı aile tutumunun baskın olduğu ifade edilmektedir. Z kuşağındaki kız ve erkek çocuklarının korumacı aile tutumu açısından yüzdelik oranlara bakıldığında Z kuşağında yer alan kız çocukları erkek çocuklarına kıyasla korumacı aile tutumunun daha baskın olduğu söylenebilir.

Her iki kuşak çocuklarının korumacı aile tutumu baskın olması açısından karşılaştırıldığında ise Alfa kuşağı çocukları %66,7 oranında iken Z kuşağında bu oran

%55,6'ya düşmüştür. Buradan sonuçla, en yeni kuşak olan Alfa kuşağı Z kuşağına kıyasla korumacı aile tutumunun daha baskın olduğu yorumu yapılabilir.

Tablo 13'te bulunan madde 33'deki bulgulara göre Alfa ve Z kuşağında yer alan kız ve erkek çocuklarının teknoloji kullanım düzeyinin fazla olmasına ilişkin anne görüşleri incelendiğinde Alfa kuşağında yer alan kız çocukların %66,7'sinin teknoloji kullanım düzeyi fazlayken %22,2'sinin teknoloji kullanım düzeyinin düşük olduğu saptanmıştır. %11,1'inin ise bazen teknoloji kullanım düzeyinin fazla olduğu belirtilmektedir. Alfa kuşağında yer alan erkek çocuklarının %77,8'inin teknoloji kullanım düzeyi fazlayken %22,2'sinin bazen teknoloji kullanım düzeyinin fazla olduğu görülmektedir. Teknoloji kullanım düzeyi düşük olan erkek çocuğu ise saptanamamıştır. Alfa kuşağındaki kız ve erkek çocuklarının teknoloji kullanım düzeyi açısından yüzdelik oranlara bakıldığında Alfa kuşağında yer alan erkek çocukları kız çocuklarına kıyasla daha fazla teknoloji kullanım düzeyine sahip olduğu söylenebilir.

Z kuşağında ise erkek çocuk sayısı kız çocuk sayısına oranla iki kat fazla olsa da katılımcı yanıtlarının yüzdelik oranına bakıldığında kız çocuklarının %16,7'sinin teknoloji kullanım düzeyi fazlayken %33,3'ünün teknoloji kullanım düzeyinin düşük olduğu saptanmıştır. %50,0'sinin ise bazen teknoloji kullanım düzeyinin fazla olduğu görülmektedir. Z kuşağında yer alan erkek çocuklarının %75,0'inin teknoloji kullanım düzeyi fazlayken %16,7'sinin teknoloji kullanım düzeyinin düşük olduğu görülmektedir. %8,3'ünün ise bazen teknoloji kullanım düzeyinin fazla olduğu ifade edilmektedir. Z kuşağındaki kız ve erkek çocuklarının teknoloji kullanım düzeyi açısından yüzdelik oranlara bakıldığında Z kuşağında yer alan erkek çocukları kız çocuklarına kıyasla daha fazla teknoloji kullanım düzeyine sahip olduğu söylenebilir.

Her iki kuşak çocuklarının teknoloji kullanım düzeyi açısından karşılaştırıldığında ise Alfa kuşağı çocukları %72,2 oranında iken Z kuşağında bu oran %55,6'ya düşmüştür. Buradan sonuçla, en yeni kuşak olan Alfa kuşağı Z kuşağına kıyasla teknoloji kullanım düzeyinin daha fazla olduğu yorumu yapılabilir.

Tablo 13'te bulunan madde 34'teki bulgulara göre Alfa ve Z kuşağında yer alan kız ve erkek çocuklarının doyum düzeyinin düşük olmasına ilişkin anne görüşleri incelendiğinde Alfa kuşağında yer alan kız çocukların %44,4'sinin doyum düzeyi düşükken %22,2'sinin doyum düzeyinin düşük olmadığı saptanmıştır. %33,3'ünün ise bazen doyum düzeyinin düşük olduğu belirtilmektedir. Alfa kuşağında yer alan erkek çocuklarının %33,3'ünün doyum düzeyi düşükken %33,3'ünün doyum düzeyinin düşük olmadığı görülmektedir. %33,3'ünün

ise bazen doyum düzeyinin düşük olduğu ifade edilmektedir. Alfa kuşağındaki kız ve erkek çocuklarının doyum düzeyi açısından yüzdelik oranlara bakıldığında Alfa kuşağında yer alan kız çocukları erkek çocuklarına kıyasla daha düşük doyum düzeyine sahip olduğu söylenebilir.

Z kuşağında ise erkek çocuk sayısı kız çocuk sayısına oranla iki kat fazla olsa da katılımcı yanıtlarının yüzdelik oranına bakıldığında kız çocuklarının %50,0'sinin doyum düzeyi düşükken %33,3'ünün doyum düzeyinin düşük olmadığı saptanmıştır. %16,7'sinin ise bazen doyum düzeyinin düşük olduğu belirtilmektedir. Z kuşağında yer alan erkek çocuklarının %66,7'sinin doyum düzeyi düşükken %16,7'sinin doyum düzeyinin düşük olmadığı görülmektedir. %16,7'sinin ise bazen doyum düzeyinin düşük olduğu ifade edilmektedir. Z kuşağındaki kız ve erkek çocuklarının doyum düzeyi açısından yüzdelik oranlara bakıldığında Z kuşağında yer alan erkek çocukları kız çocuklarına kıyasla daha düşük doyum düzeyine sahip olduğu söylenebilir.

Her iki kuşak çocuklarının doyum düzeyi açısından karşılaştırıldığında ise Alfa kuşağı çocukları %38,9 oranında iken Z kuşağında bu oran %61,1'e çıkmıştır. Buradan sonuçla, Z kuşağı en yeni kuşak olan Alfa kuşağına kıyasla doyum düzeyinin daha düşük olduğu yorumu yapılabilir.

Tablo 13'te bulunan madde 35'teki bulgulara göre Alfa ve Z kuşağında yer alan kız ve erkek çocuklarının aşırı hareketli olmasına ilişkin anne görüşleri incelendiğinde Alfa kuşağında yer alan kız çocukların %66,7'si aşırı hareketliyen %33,3'ünün aşırı hareketli olmadığı saptanmıştır. Bazen aşırı hareketli olan kız çocuğu ise saptanamamıştır. Alfa kuşağında yer alan erkek çocuklarının %44,4'ü aşırı hareketliyen %11,1'inin aşırı hareketli olmadığı belirtilmektedir. %44,4'ünün bazen aşırı hareketli olduğu görülmektedir. Alfa kuşağındaki kız ve erkek çocuklarının aşırı hareketlilik konusundaki yüzdelik oranlara bakıldığında Alfa kuşağında yer alan kız çocukları erkek çocuklarına kıyasla aşırı hareketliliğe daha fazla sahip olduğu söylenebilir.

Z kuşağında ise erkek çocuk sayısı kız çocuk sayısına oranla iki kat fazla olsa da katılımcı yanıtlarının yüzdelik oranına bakıldığında kız çocuklarının %66,7'si aşırı hareketli değilken %33,3'ünün bazen aşırı hareketli olduğu saptanmıştır. Aşırı hareketli olan kız çocuğu ise saptanamamıştır. Z kuşağında yer alan erkek çocuklarının %33,3'ü aşırı hareketliyen %41,7'sinin aşırı hareketli olmadığı belirtilmektedir. %25,0'inin ise bazen aşırı hareketli olduğu görülmektedir. Z kuşağındaki kız ve erkek çocuklarının aşırı hareketlilik

konusundaki yüzdelik oranlara bakıldığında Z kuşağında yer alan erkek çocukları kız çocuklarına kıyasla aşırı hareketliliğe daha fazla sahip olduğu söylenebilir.

Her iki kuşak çocuklarının hareketlilik açısından karşılaştırıldığında ise Alfa kuşağı çocukları %55,6 oranında iken Z kuşağında bu oran %22,2'e düşmüştür. Buradan sonuçla, en yeni kuşak olan Alfa kuşağı Z kuşağına kıyasla aşırı hareketliliğin daha fazla olduğu yorumu yapılabilir.

Tablo 13'te bulunan madde 36'daki bulgulara göre Alfa ve Z kuşağında yer alan kız ve erkek çocuklarının dil gelişim düzeyinin yüksek olmasına ilişkin anne görüşleri incelendiğinde Alfa kuşağında yer alan kız çocukların tamamının (%100,0) dil gelişim düzeyinin yüksek olduğu saptanmıştır. Dil gelişim düzeyi yüksek olmayan ve dil gelişim düzeyi bazen yüksek olan kız çocuğu ise saptanamamıştır. Teknoloji kullanım düzeyi düşük olan erkek çocuğu ise saptanamamıştır. Alfa kuşağında yer alan erkek çocuklarının %44,4'ünün dil gelişim düzeyi yüksekken %33,3'ünün dil gelişim düzeyinin yüksek olmadığı belirtilmektedir. %22,2'sinin ise dil gelişim düzeyinin bazen yüksek olduğu görülmektedir. Alfa kuşağındaki kız ve erkek çocuklarının dil gelişim düzeyi açısından yüzdelik oranlara bakıldığında Alfa kuşağında yer alan kız çocukları erkek çocuklarına kıyasla daha yüksek dil gelişim düzeyine sahip olduğu söylenebilir.

Z kuşağında ise erkek çocuk sayısı kız çocuk sayısına oranla iki kat fazla olsa da katılımcı yanıtlarının yüzdelik oranına bakıldığında kız çocuklarının %83,3'ünün dil gelişim düzeyi yüksekken %16,7'sinin dil gelişim düzeyinin bazen yüksek olduğu saptanmıştır. Dil gelişim düzeyi yüksek olmayan kız çocuğu ise saptanamamıştır. Z kuşağında yer alan erkek çocuklarının %75,0'inin dil gelişim düzeyi yüksekken %16,7'sinin dil gelişim düzeyinin yüksek olmadığı belirtilmektedir. %8,3'ünün ise dil gelişim düzeyinin bazen yüksek olduğu görülmektedir. Z kuşağındaki kız ve erkek çocuklarının dil gelişim düzeyi açısından yüzdelik oranlara bakıldığında Z kuşağında yer alan kız çocukları erkek çocuklarına kıyasla daha yüksek dil gelişim düzeyine sahip olduğu söylenebilir.

Her iki kuşak çocuklarının dil gelişim düzeyleri açısından karşılaştırıldığında ise Alfa kuşağı çocukları %72,2 oranında iken Z kuşağında bu oran %77,8'e çıkmıştır. Buradan sonuçla, Z kuşağı, en yeni kuşak olan Alfa kuşağına kıyasla dil gelişim düzeyinin daha yüksek olduğu yorumu yapılabilir.

Tablo 13'te bulunan madde 37'deki bulgulara göre Alfa ve Z kuşağında yer alan kız ve erkek inisiyatif alma becerileri gelişmiş olmasına ilişkin anne görüşleri incelendiğinde Alfa kuşağında yer alan kız çocukların %77,8'inin inisiyatif alma becerileri gelişmişken

%22,2'sinin bazen inisiyatif alma becerilerinin geliştiği saptanmıştır. İnisiyatif alma becerisi düşük kız öğrenci ise saptanamamıştır. Alfa kuşağında yer alan erkek çocuklarının %33,3'ünün inisiyatif alma becerileri gelişmişken %33,3'ünün inisiyatif alma becerilerinin düşük olduğu belirtilmiştir.%33,3'ünün ise bazen inisiyatif alma becerilerinin gelişmiş olduğu görülmektedir. Alfa kuşağındaki kız ve erkek çocuklarının inisiyatif alma becerisi açısından yüzdeler oranlara bakıldığında Alfa kuşağında yer alan kız çocukları erkek çocuklarına kıyasla daha gelişmiş inisiyatif alma becerisine sahip olduğu söylenebilir.

Z kuşağında ise erkek çocuk sayısı kız çocuk sayısına oranla iki kat fazla olsa da katılımcı yanıtlarının yüzdeler oranına bakıldığında kız çocuklarının %83,3'ünün inisiyatif alma becerileri gelişmişken %16,7'sinin bazen inisiyatif alma becerisinin gelişmiş olduğu saptanmıştır. İnisiyatif alma becerisi düşük olan kız çocuğu ise saptanamamıştır. Z kuşağında yer alan erkek çocuklarının %66,7'sinin inisiyatif alma becerileri düşükken %8,3'ünün inisiyatif alma becerileri düşüktür %16,7'sinin ise bazen inisiyatif alma becerilerinin gelişmiş olduğu belirtilmektedir. Z kuşağındaki kız ve erkek çocuklarının inisiyatif alma becerisi açısından yüzdeler oranlara bakıldığında Z kuşağında yer alan kız çocukları erkek çocuklarına kıyasla daha gelişmiş inisiyatif alma becerisine sahip olduğu söylenebilir.

Her iki kuşak çocuklarının inisiyatif alma becerileri açısından karşılaştırıldığında ise Alfa kuşağı çocukları %55,6 oranında iken Z kuşağında bu oran %77,8'e çıkmıştır. Buradan sonuçla, Z kuşağı en yeni kuşak olan Alfa kuşağına kıyasla inisiyatif alma becerilerinin daha gelişmiş olduğu yorumu yapılabilir.

Alfa kuşağında yer alan 5-6 yaş çocuklarının genel özelliklerine ilişkin açık uçlu soruya annelerin verdiği cevapların bir kaçı aşağıda vermeye çalışılmıştır.

K12 “*Hepsi de ne isteyip ne istemediğini iyi ifade ediyorlar.*” şeklinde ifade etmiştir.

K15 “*Öğrenmeye yatkın, uyumlu, aileye düşkündür.*” şeklinde ifade etmiştir.

K13 “*Söz dinleyen, akıllı, sözünde duran, kıskanç, anne babasını kimseyle paylaşamayan, temiz, düzenli bir çocuk.*” şeklinde ifade etmiştir.

Birçok anne de K12, K15 ve K13'ün belirttiği gibi Alfa kuşağı çocuklarının genel özelliklerinde yer alan olumlu yanları ifade etmiştir.

K1 kodlu katılımcı Alfa kuşağının üzerinde etkili olan teknolojiyi farklı bir açıdan değerlendirmiş olup “*Teknolojiye uyum sağlama isteği yoğun olduğundan hayatın zorluklarıyla yüzleşmek onları yorabiliyor. Bilgisayar, telefon elinin altında olmadan yapamazlar diye düşünüyorum.*” ifadelerini kullanmıştır.

Öz eleştiride bulunan K11 ise “*Korumacı tutumumuzdan dolayı çekingen.*” şeklindeki sözleriyle Alfa kuşağı üzerindeki aile tutumunun etkisini belirtmiştir.

Öneri niteliği taşıyan düşüncelerini K17 “*Alfa kuşağı bizleri yönetiyor sanki. Ama yine de bu kuşağı ne sıkı ne de gevşek bırakmamak gerektiğini düşünüyorum. Çok geniş, hayal gücü yüksek olduklarını düşünüyorum.*” şeklinde dile getirmiştir.

Z kuşağında yer alan 5-6 yaş çocuklarının genel özelliklerine ilişkin açık uçlu soruya annelerin verdiği cevapların bir kaçı şu şekildedir:

K5 “*Daha uyumlu, sevgi dolu, arkadaş canlısı, başarılı.*” şeklinde ifade etmiştir.

K7 “*Çok hareketli değildir. Materyallerle oynamayı daha çok tercih eder. Çok sabırlıdır. Rol model aldığı kişiler en zirvede olanlardır.*” şeklinde ifade etmiştir.

Z kuşağı çocuklarının genel özelliklerinin olumlu yönlerini dile getiren annelerden ikisi K5 ve K7’dir.

Z kuşağı çocuklarının genel özelliklerinin olumsuz yönlerini dile getiren bir tane anne vardır. K11 “*Sabırlı değillerdi, sürekli mızızlanıyorlardı.*” şeklinde ifade etmiştir.

K10 “*Kafasına koyduğunu yapan en belirgin özelliği kendi isteklerinin dışında hiçbir şeyi kabul etmez, asi, dik başlı, bir o kadar da gizli duygusallığı vardır.*” şeklinde ifade etmiştir.

K3 “*Sorumluluğunu bilen, oyuncaklarını toplayan, annesiz yaşayamayan, sosyallikten kaçınan, yaşından olgun yetişkin gibi davranan bir çocuktur.*” şeklinde ifade etmiştir.

K1 “*Daha uysal yaşına göre davranışları vardı sözcükleri kullanma dağarcığı sınırlı, kendilerini kolay ifade edemezlerdi. Her istediği olmayan çocuklardı.*” şeklinde ifade etmiştir.

K10, K3 ve K1 kodlu anneler Z kuşağı çocuklarının genel özelliklerinin hem olumlu hem olumsuz yanlarını dile getiren katılımcılardır.

Alfa ve Z kuşağı genel özellikleri arasında farklılığın olmadığını K9: “*İki kuşak arasında çok büyük farkların olmadığını düşünüyorum şimdilik.*” ifadeleri ile dile getirmiştir.

4.2.5. Alfa ve Z Kuşağında Yer Alan 5-6 Yaş Çocukların Bazı Özellikler Açısından Karşılaştırılmasına İlişkin Bulgular: Aşağıda Tablo 14’teki Alfa ve Z kuşağında yer alan 5-6 yaş çocuklarının bazı özellikler açısından karşılaştırılmasına ilişkin anne görüşleri verilmeye çalışılmıştır.

Tablo 14

Alfa ve Z kuşağında yer alan 5-6 yaş çocuklarının bazı özellikler açısından karşılaştırılmasına ilişkin anne görüşlerinin dağılımı

Alfa kuşağı çocuklarının, bazı özellikleri açısından Z kuşağı çocuklarıyla kıyaslandığında belirgin farklar mevcuttur.	EVET		HAYIR		BAZEN		TOPLAM	
	F	%	f	%	f	%	f	%
Sosyal Özellikleri	11	61,1	4	22,2	3	16,7	18	100,0
Kişilik Özellikleri	12	66,7	3	16,7	3	16,7	18	100,0
Bilişsel Özellikleri	10	55,6	3	16,7	5	27,8	18	100,0
Genel Özellikleri	11	61,1	3	16,7	4	22,2	18	100,0
Teknoloji Kullanımı	12	66,7	6	33,3	0	,0	18	100,0
Oyun-Oyuncak Tercihi	13	72,2	3	16,7	2	11,1	18	100,0

Tablo 80'deki bulgulara göre Alfa kuşağı 5-6 yaş çocuklarının sosyal özellikleri açısından Z kuşağı 5-6 yaş çocuklarıyla kıyaslandığında belirgin farklar olmasına ilişkin anne görüşleri incelendiğinde annelerin %61,1'i sosyal özellikleri açısından farklılık olduğunu belirtirken %22,2'si sosyal özellikleri açısından farklılık olmadığını belirtmiştir. %16,7'si ise bazen sosyal özellikleri açısından farklılık olduğunu ifade etmiştir.

Alfa kuşağı 5-6 yaş çocuklarının kişilik özellikleri açısından Z kuşağı 5-6 yaş çocuklarıyla kıyaslandığında belirgin farklar olmasına ilişkin anne görüşleri incelendiğinde annelerin %66,7'si kişilik özellikleri açısından farklılık olduğunu belirtirken %16,7'si kişilik özellikleri açısından farklılık olmadığını belirtmiştir. %16,7'si ise bazen kişilik özellikleri açısından farklılık olduğunu ifade etmiştir.

Alfa kuşağı 5-6 yaş çocuklarının bilişsel özellikleri açısından Z kuşağı 5-6 yaş çocuklarıyla kıyaslandığında belirgin farklar olmasına ilişkin anne görüşleri incelendiğinde annelerin %55,6'sı bilişsel özellikleri açısından farklılık olduğunu belirtirken %16,7'si bilişsel özellikleri açısından farklılık olmadığını belirtmiştir. %27,8'i ise bazen bilişsel özellikleri açısından farklılık olduğunu ifade etmiştir.

Alfa kuşağı 5-6 yaş çocuklarının genel özellikleri açısından Z kuşağı 5-6 yaş çocuklarıyla kıyaslandığında belirgin farklar olmasına ilişkin anne görüşleri incelendiğinde annelerin %61,1'i genel özellikleri açısından farklılık olduğunu belirtirken %16,7'si genel özellikleri açısından farklılık olmadığını belirtmiştir. %22,2'si ise bazen genel özellikleri açısından farklılık olduğunu ifade etmiştir.

Alfa kuşağı 5-6 yaş çocuklarının teknoloji kullanımı açısından Z kuşağı 5-6 yaş çocuklarıyla kıyaslandığında belirgin farklar olmasına ilişkin anne görüşleri incelendiğinde annelerin %66,7'si teknoloji kullanımı açısından farklılık olduğunu

belirtirken %33,3'ü teknoloji kullanımı açısından farklılık olmadığını belirtmiştir. Bazen teknoloji kullanımı açısından farklılık olduğu ifadesi hiç kullanılmamıştır.

Alfa kuşağı 5-6 yaş çocuklarının oyun-oyuncak tercihi açısından Z kuşağı 5-6 yaş çocuklarıyla kıyaslandığında belirgin farklar olmasına ilişkin anne görüşleri incelendiğinde annelerin %72,2'si oyun-oyuncak tercihi açısından farklılık olduğunu belirtirken %16,7'si oyun-oyuncak tercihi açısından farklılık olmadığını belirtmiştir. %11,1'i ise bazen oyun-oyuncak tercihi açısından farklılık olduğunu ifade etmiştir.

Buradan sonuçla en yeni kuşak olan Alfa kuşağı çocukları, kendinden önceki Z kuşağı çocuklarıyla kıyaslandığında; sosyal özellikleri, kişilik özellikleri, bilişsel özellikleri, genel özellikleri, teknoloji kullanımı ve oyun-oyuncak tercihi açısından belirgin farklar olduğu görülmektedir.

4.2.6. 5-6 Yaş Çocukların Kuşak Özellikleri Hakkındaki Anne Görüşlerine İlişkin

Bulgular: 5-6 yaş çocuklarının kuşak özelliklerine ilişkin açık uçlu soruya annelerin verdiği cevapların bulguları aşağıda verilmeye çalışılmıştır.

4. kısımdaki açık uçlu soruyu yanıtlayan toplam 12 katılımcı bulunmaktadır. Bunların 5'i Alfa kuşağının kuşak özelliklerini Z kuşağına kıyasla daha pozitif yönlü bulurken 2 katılımcı Z kuşağının özelliklerini Alfa kuşağından daha olumlu bulduğunu ifade etmektedir. 3 katılımcı ise bu farkların kuşak değişiminden ziyade başka etmenlerin bileşiminden doğduğunu açıklamıştır. 2 katılımcı ise kendi çocuklarının farklı olumlu ve olumsuz özelliklerini yaşanan dönem imkanlarını baz alarak değerlendirmiştir.

K12 kodlu anne *“Eski zamanlara göre daha özgüvene sahipler. Kendilerini daha güzel ifade edebiliyorlar. Ne istediklerini, neyi daha çok sevdiklerini ifade edebiliyorlar. Sevdiği işlerle uğraşmayı seviyorlar.”* ifadeleri ile Alfa kuşağının kuşak özelliklerini Z kuşağına kıyasla daha pozitif yönlü olduğunu belirten katılımcılardandır.

K8 kodlu anne Z kuşağının özelliklerini Alfa kuşağından daha olumlu bulduğunu belirten 2 katılımcıdan biridir. *“Şimdiki kuşak eskiye göre daha teknoloji ile içli dışlı, söz dinlemez, hiperaktiftir. Eski kuşaktaki çocuklar ahlaki açıdan söz dinler, çekimser, daha uysal ve uyumlu.”* şeklinde ifade etmiştir.

Bu farkların kuşak değişiminden ziyade başka etmenlerin bileşiminden doğduğunu açıklayan katılımcılardan K1 *“Her çocuk kendine özeldir. Dört çocuğumun da 5-6 yaşlarındaki özellikleri birbiriden o kadar farklı ki. Aslında kuşaktan çok çocuğun kendi kendini ifade edebilmesi bireysel olduğunu düşünüyorum, kuşak farkından değil. Biraz da ailenin maddi ve manevi çocuğa verebildiği imkanlardandır. Sevgi, saygı hepsi çok önemlidir. O yüzden bana*

göre Z kuşağı, Alfa kuşağı diye adlandırmak biraz eksik bir düşünce çünkü imkanları olmayan bir çocuktan bahsedecek olursak o çocuk ne Z ne de Alfa kuşağında yer alır. Her şey maddi ve manevi değerdir.” şeklinde düşüncelerini ifade etmiştir.

K15 kodlu anne her iki kuşağı kıyaslarken “Z kuşağı çok rahat kendini ifade ederek hayatta yolunu çizebileceğini düşünüyorum ama Alfa kuşağı amaçlar doğrultusunda ilerleyerek sağlam temeller atacaktır.” ifadeleriyle farklı bir bakış açısı sunmuştur.

5.BÖLÜM

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Yapılan bu araştırmada, öğretmen ve anne görüşleri doğrultusunda 5-6 yaş Alfa kuşağı ile Z kuşağı çocukları karşılaştırılmıştır. Öğretmen ve annelerin Alfa ve Z kuşağı 5-6 yaş çocuklarını karşılaştırması için “5-6 Yaş Alfa ve Z kuşağı Çocukları Kuşak Özellikleri Anketi” kullanılmıştır. Katılımcıların demografik özellikleri de yine aynı anket ile elde edilmiştir. Ayrıca annelere uygulanan anketteki bulgular doğrultusunda hem kuşak karşılaştırılması hem de cinsiyetlere göre kuşak karşılaştırması yapılmıştır. Araştırmanın alt başlıkları olan kuşakların; sosyal özellikleri, kişilik özellikleri, bilişsel özellikleri ve genel özellikleri araştırmanın bu kısmında analizlerden elde edilen bulgular doğrultusunda literatürdeki benzer çalışmaların sonuçları göz önünde bulundurularak tartışılmıştır. Ayrıca sonuçlara yönelik önerilere de yer verilmiştir.

5.1. Tartışma ve Sonuç

5-6 yaş Alfa ve Z kuşağı çocuklarının kuşak özellikleri arasındaki farklara ve cinsiyetlere göre kuşaklar arasındaki farklara ilişkin toplanan verilerden elde edilen bulgular, literatürdeki benzer çalışmaların bulguları da incelenerek bu başlık altında tartışılmış ve yorumlanmıştır.

5.1.1. Alfa ve Z Kuşağında Yer Alan 5-6 Yaş Çocuklarının Sosyal Özelliklerine İlişkin Bulguların Tartışılması:

5.1.1.1. Alfa ve Z Kuşağında Yer Alan 5-6 Yaş Çocuklarının Sosyal Özelliklerine İlişkin Öğretmen Görüşlerine Ait Bulguların Tartışılması: Alfa ve Z kuşağında yer alan 5-6 yaş çocuklarının sosyal özelliklerine ilişkin öğretmen görüşlerine ait sonuçlar şu şekildedir:

Z kuşağı çocukları kendinden sonra gelen Alfa kuşağı çocuklarına göre okula uyum konusunda daha az zorlanmakta, otoriteye karşı daha saygılı, empati düzeyi daha gelişmiş, iletişim becerileri ve sosyal uyum düzeyi daha yüksek, düzene uyum becerilerinin daha gelişmiş, işbirliğine daha açık, etik kurallara daha uyumlu, sosyal ve kültürel farkındalık düzeyinin daha gelişmiş olduğu görülmektedir. Adaptasyon konusunda ise Alfa kuşağı çocukları kendinden önceki Z kuşağı çocuklarına göre daha iyi durumda olduğu görülmektedir.

Öğretmen görüşleri neticesinde Z kuşağının sosyal özelliklerinin Alfa kuşağına göre daha gelişmiş olduğu ifade edilebilir. Benzer bir çalışmada da Apaydın (2020) Alfa kuşağı bireylerin sınırlı sosyalliğe sahip olduğunu ifade etmektedir. Ayrıca Covid-19 süreci ve Z

kuşağı üzerine çalışan Tekin'in (2020) sonuçlarında yer alan Z kuşağı bireylerin sosyal olduğu ifadesi de bu çalışmayı destekler niteliktedir.

5.1.1.2. Alfa ve Z Kuşağında Yer Alan 5-6 Yaş Çocuklarının Sosyal Özelliklerine İlişkin Anne Görüşlerine Ait Bulguların Tartışılması: Alfa ve Z kuşağında yer alan 5-6 yaş çocuklarının sosyal özelliklerine ilişkin anne görüşlerine ait sonuçlar şu şekildedir:

Alfa kuşağı çocukları kendinden önceki Z kuşağı çocuklarına göre iletişim becerileri daha yüksek, sosyal uyum düzeyi daha yüksek, adaptasyon konusunda daha iyi, düzene uyum becerileri daha gelişmiş, işbirliğine daha açık ve etik kurallara daha uyumlu olduğu görülmektedir. Z kuşağı çocukları ise kendinden sonra gelen Alfa kuşağı çocuklarına göre okula uyum konusunda daha az zorlanmakta, otoriteye karşı daha saygılı, empati düzeyinin daha gelişmiş, sosyal ve kültürel farkındalık düzeylerinin daha gelişmiş olduğu görülmektedir.

Anne görüşleri neticesinde Alfa kuşağının sosyal özelliklerinin Z kuşağına göre daha gelişmiş olduğu ifade edilebilir. Ancak Alfa kuşağının sanal oyunlar nedeni ile sınırlı sosyalliğe sahip olduğunu belirten Jha'nın (2020) ve gitgide sosyal ilişkileri zayıflayan bir Alfa kuşağının varlığını ifade eden Mısıtık'ın (2019) çalışmaları bu sonuca zıt düşmektedir.

5.1.1.2.1. Alfa ve Z Kuşağında Yer Alan 5-6 Yaş Çocuklarının Cinsiyet Farkı Açısından Sosyal Özelliklerine İlişkin Anne Görüşlerine Ait Bulguların Tartışılması: Alfa ve Z kuşağında yer alan 5-6 yaş çocuklarının cinsiyet farkı açısından sosyal özelliklerine ilişkin anne görüşlerine ait sonuçlar şu şekildedir:

Alfa kuşağında kızlar; adaptasyon konusunda daha iyi, etik kurallara uyma eğilimi daha yüksek, sosyal ve kültürel farkındalık düzeyinin daha gelişmiş olduğu görülmektedir.

Alfa kuşağında erkekler; okula uyum konusunda daha az zorlanmakta, otoriteye karşı daha saygılı, empati düzeyi daha gelişmiş ve iletişim becerilerinin daha yüksek olduğu görülmektedir.

Alfa kuşağında kızlarla erkekler eşit oranda; sosyal uyum düzeyine sahip, düzene uyum becerileri ve işbirliği becerilerinin daha gelişmiş olduğu görülmektedir.

Z kuşağında kızlar; otoriteye daha çok saygı duymakta ve etik kurallara uyma eğiliminin daha yüksek olduğu görülmektedir.

Z kuşağında erkekler; empati düzeyi daha gelişmiş ve iletişim becerileri daha yüksek, sosyal uyum düzeyi daha yüksek, adaptasyonları daha iyi, düzene uyum becerileri daha gelişmiş ve sosyal ve kültürel farkındalık düzeyinin daha gelişmiş olduğu görülmektedir.

Z kuşağında kızlarla erkekler eşit oranda; okula uyum konusunda zorlanmamakta ve işbirliği becerilerinin gelişmiş olduğu görülmektedir.

Alfa kuşağında da Z kuşağında da erkekler, sosyal özellik yönünden kızlarla kıyaslandığında daha iyi olduğu yorumu yapılabilir.

5.1.2.Alfa ve Z Kuşağında Yer Alan 5-6 Yaş Çocuklarının Kişilik Özelliklerine İlişkin Bulguların Tartışılması:

5.1.2.1.Alfa ve Z Kuşağında Yer Alan 5-6 Yaş Çocuklarının Kişilik Özelliklerine İlişkin Öğretmen Görüşlerine Ait Bulguların Tartışılması: Alfa ve Z kuşağında yer alan 5-6 yaş çocuklarının kişilik özelliklerine ilişkin öğretmen görüşlerine ait sonuçlar şu şekildedir:

Alfa kuşağı çocukları kendinden önceki Z kuşağı çocuklarına göre narsizm (ilgi çekme arzusu) daha hakim, liderlik becerileri daha yüksek, özgüven düzeyi daha yüksek, yeniliğe daha açık, rekabetçi yapıya daha çok sahip olduğu görülmektedir. Z kuşağı çocukları ise kendinden sonra gelen Alfa kuşağı çocuklarına göre daha zor pes eden yapıya sahip, sorumluluk almaya daha istekli, sabır-sebat düzeyi daha yüksek, iç disiplin mevcudiyeti daha yüksek, eleştiriye daha açık, daha az benmerkezci, şiddet eğilimi –saldırganlık düzeyinin daha düşük olduğu görülmektedir.

Benzer bir çalışmada da Dos Reis (2018) Alfa kuşağı bireylerin liderlik odaklı ve özgüvenli bireyler olduğunu ifade etmektedir. Alfa ve Z kuşağını karşılaştıran Apaydın (2020) Alfa kuşağının daha öfkeli ve şiddete meyilli olduğunu ve Alfa kuşağı öğrencilerinin kişisel özellikleri göz önüne alındığında daha benmerkezci, sorumluluktan kaçan bir yapıda oldukları belirtilmiştir. Alfa kuşağı ile çalışan Mıstık (2019) da bu bireylerin yeniliğe açık olsalar da benmerkezci olduğunu belirtmiştir. Bu da araştırmanın sonucunu desteklemektedir.

5.1.2.2.Alfa ve Z Kuşağında Yer Alan 5-6 Yaş Çocuklarının Kişilik Özelliklerine İlişkin Anne Görüşlerine Ait Bulguların Tartışılması: Alfa ve Z kuşağında yer alan 5-6 yaş çocuklarının kişilik özelliklerine ilişkin anne görüşlerine ait sonuçlar şu şekildedir:

Alfa kuşağı çocukları kendinden önceki Z kuşağı çocuklarına göre narsizm (ilgi çekme arzusu) daha hakim, özgüven düzeyi daha yüksek, yeniliğe daha açık, eleştiriye daha açık, şiddet eğilimi –saldırganlık düzeyinin daha düşük olduğu görülmektedir. Z kuşağı çocukları ise kendinden sonra gelen Alfa kuşağı çocuklarına göre daha zor pes eden yapıya sahip, liderlik becerileri daha yüksek, sorumluluk almaya daha istekli, sabır-sebat düzeyi daha

yüksek,iç disiplin mevcudiyeti daha yüksek, daha az benmerkezci olduğu görülmektedir. Ayrıca iki kuşak çocukları da eşit oranda rekabetçi yapıya sahip olduğu görülmektedir.

Güzel (2023) tarafından gerçekleştirilen çalışmada yine Alfa kuşağının Z kuşağına göre özgüveni yüksek, yeteneklerine daha güvenen bireylerden oluştuğu ve Mıstık'ın (2019) çalışmasında Alfa kuşağının sabırsız olduğu ifadeleri bu araştırmanın sonucunu destekler niteliktedir.

5.1.2.2.1.Alfa ve Z Kuşağında Yer Alan 5-6 Yaş Çocuklarının Cinsiyet Farkı Açısından Kişilik Özelliklerine İlişkin Anne Görüşlerine Ait Bulguların Tartışılması: Alfa ve Z kuşağında yer alan 5-6 yaş çocuklarının cinsiyet farkı açısından kişilik özelliklerine ilişkin anne görüşlerine ait sonuçlar şu şekildedir:

Alfa kuşağında kızlar; liderlik becerileri daha yüksek, özgüven düzeyi daha yüksek, sabır-sebat düzeyi daha yüksek, , eleştiriye daha açık, iç disiplin mevcudiyeti daha yüksek, daha zor pes eden yapıya sahip, sorumluluk almaya daha istekli olduğu görülmektedir.

Alfa kuşağında erkekler; narsizm (ilgi çekme arzusu) daha hakim, rekabetçi yapıya daha çok sahip, daha az benmerkezci olduğu görülmektedir.

Alfa kuşağında kızlarla erkekler eşit oranda; yeniliğe açık, şiddet eğilimi –saldırganlık düzeyinin yüksek olduğu görülmektedir.

Z kuşağında kızlar; daha zor pes eden yapıya sahip, sorumluluk almaya daha istekli, daha az benmerkezci, şiddet eğilimi –saldırganlık düzeyinin daha düşük olduğu görülmektedir.

Z kuşağında erkekler; narsizm (ilgi çekme arzusu) daha hakim, rekabetçi yapıya daha çok sahip, liderlik becerileri daha yüksek, özgüven düzeyi daha yüksek, sabır-sebat düzeyi daha yüksek, eleştiriye daha açık, yeniliğe daha açık olduğu görülmektedir.

Z kuşağında kızlarla erkekler eşit oranda; iç disiplin mevcudiyetinin yüksek olduğu görülmektedir.

Alfa kuşağında kızların Z kuşağında ise erkeklerin kişilik özelliğinin daha iyi olduğu yorumu yapılabilir.

5.1.3. Alfa ve Z Kuşağında Yer Alan 5-6 Yaş Çocuklarının Bilişsel Özelliklerine İlişkin Bulguların Tartışılması:

5.1.3.1.Alfa ve Z Kuşağında Yer Alan 5-6 Yaş Çocuklarının Bilişsel Özelliklerine İlişkin Öğretmen Görüşlerine Ait Bulguların Tartışılması: Alfa ve Z kuşağında yer alan 5-6 yaş çocuklarının bilişsel özelliklerine ilişkin öğretmen görüşlerine ait sonuçlar şu şekildedir:

Z kuşağı çocukları kendinden sonra gelen Alfa kuşağı çocuklarına göre dikkat düzeyi daha yüksek, yönergeleri yerine getirme düzeyi daha yüksek, hazır bulunuşluk düzeyi daha yüksek, problem çözme becerileri daha gelişmiş, risk analiz becerileri daha gelişmiş, yaratıcılık-üretkenlik düzeyi daha yüksek, birden fazla görevi yerine getirme becerileri daha gelişmiş, algı düzeyi daha yüksek, olaylara karşı daha geniş bir bakış açısına sahip olduğu görülmektedir.

Buradan sonuçla öğretmen cevaplarının yer aldığı ankette bulunan bilişsel özellik ile ilgili tüm maddelerde Z kuşağının yüzdelik oranı Alfa kuşağından yüksek çıkmıştır.

Dikkatleri çabuk dağılsa da Alfa kuşağı çocuklarının birçok bilişsel beceriye sahip olduğunu ifade eden Mıstık (2019) ile bu çalışmanın sonuçları örtüşmemektedir.

5.1.3.2.Alfa ve Z Kuşağında Yer Alan 5-6 Yaş Çocuklarının Bilişsel Özelliklerine İlişkin Anne Görüşlerine Ait Bulguların Tartışılması: Alfa ve Z kuşağında yer alan 5-6 yaş çocuklarının bilişsel özelliklerine ilişkin anne görüşlerine ait sonuçlar şu şekildedir:

Alfa kuşağı çocukları kendinden önceki Z kuşağı çocuklarına göre yönergeleri yerine getirme düzeylerinin yüksek, yaratıcılık-üretkenlik düzeyinin daha yüksek, birden fazla görevi yerine getirme becerilerinin daha gelişmiş, algı düzeyinin daha yüksek olduğu görülmektedir. Z kuşağı çocukları ise kendinden sonra gelen Alfa kuşağı çocuklarına göre daha gelişmiş problem çözme becerilerine sahip, risk analiz becerileri daha gelişmiş, olaylara karşı daha geniş bir bakış açısına sahip olduğu görülmektedir.

Alfa kuşağı çocukları ile Z kuşağı çocuklarının dikkat düzeyi ve hazır bulunuşluk düzeyi oranları birbirine eşit olduğu görülmektedir.

Benzer bir çalışmada Apaydın (2020) Alfa kuşağını; algı düzeyi yüksek, problem çözme becerisi düşük, çoklu görev bilinci yüksek olarak nitelendirmiştir. Bu da çalışmanın bulgularına dayanak oluşturmaktadır. Ancak Güzel (2021) Z kuşağının da Alfa kuşağı gibi aynı anda birden fazla işi yerine getirebildiğini belirtmesi çalışmanın bulgularına zıt düşmektedir.

5.1.3.2.1.Alfa ve Z Kuşağında Yer Alan 5-6 Yaş Çocuklarının Cinsiyet Farkı Açısından Bilişsel Özelliklerine İlişkin Anne Görüşlerine Ait Bulguların Tartışılması: Alfa ve Z kuşağında yer alan 5-6 yaş çocuklarının cinsiyet farkı açısından bilişsel özelliklerine ilişkin anne görüşlerine ait sonuçlar şu şekildedir:

Alfa kuşağında kızlar; daha gelişmiş problem çözme becerilerine sahip, risk analiz becerileri daha gelişmiş, yaratıcılık-üretkenlik düzeyinin daha yüksek, birden fazla görevi

yerine getirme becerilerinin daha gelişmiş, olaylara karşı daha geniş bir bakış açısına sahip olduğu görülmektedir.

Alfa kuşağında erkekler; dikkat düzeyinin daha yüksek, hazır bulunuşluk düzeyinin daha yüksek olduğu görülmektedir.

Alfa kuşağında kızlarla erkekler eşit oranda; algı düzeyine ve yönergeleri yerine getirme düzeyine sahip olduğu görülmektedir.

Z kuşağında kızlar; risk analiz becerileri daha gelişmiş, birden fazla görevi yerine getirme becerilerinin daha gelişmiş, olaylara karşı daha geniş bir bakış açısına sahip olduğu görülmektedir.

Z kuşağında erkekler; dikkat düzeyinin daha yüksek, hazır bulunuşluk düzeyi daha yüksek, daha gelişmiş problem çözme becerilerine sahip, yaratıcılık-üretkenlik düzeyinin daha yüksek olduğu görülmektedir.

Z kuşağında kızlarla erkekler eşit oranda; yönergeleri yerine getirme düzeyine sahip, daha yüksek algı düzeyine sahip olduğu görülmektedir.

Alfa kuşağında kızların Z kuşağında ise erkeklerin bilişsel özelliğinin daha iyi olduğu yorumu yapılabilir.

5.1.4. Alfa ve Z Kuşağında Yer Alan 5-6 Yaş Çocuklarının Genel Özelliklerine İlişkin Bulguların Tartışılması:

5.1.4.1. Alfa ve Z Kuşağında Yer Alan 5-6 Yaş Çocuklarının Genel Özelliklerine İlişkin Öğretmen Görüşlerine Ait Bulguların Tartışılması: Alfa ve Z kuşağında yer alan 5-6 yaş çocuklarının genel özelliklerine ilişkin öğretmen görüşlerine ait sonuçlar şu şekildedir:

Alfa kuşağı çocuklarının kendinden önceki Z kuşağı çocuklarına göre korumacı aile tutumu daha baskın, teknoloji kullanım düzeyi daha fazla, aşırı hareketliliği daha fazla olduğu görülmektedir. Z kuşağı çocukları ise kendinden sonra gelen Alfa kuşağı çocuklarına göre doyum düzeyi daha yüksek, göre dil gelişim düzeyi daha yüksek, inisiyatif alma becerilerinin daha gelişmiş olduğu görülmektedir.

Serinikli (2019), Alfa neslinin ailelerine düşkün olacağını belirttiği çalışma ile Garcia ve diğerleri (2020) tarafında gerçekleştirilen; ebeveyn tutumlarının otoriterden hoşgörülü ve korumacı bir yapıya dönüştüğü ifade edilen çalışma bu sonuca dayanak oluşturmaktadır.

5.1.4.2. Alfa ve Z Kuşağında Yer Alan 5-6 Yaş Çocuklarının Genel Özelliklerine İlişkin Anne Görüşlerine Ait Bulguların Tartışılması: Alfa ve Z kuşağında yer

alan 5-6 yaş çocuklarının genel özelliklerine ilişkin anne görüşlerine ait sonuçlar şu şekildedir:

Alfa kuşağı çocuklarının kendinden önceki Z kuşağı çocuklarına göre korumacı aile tutumu daha baskın, teknoloji kullanım düzeyi daha fazla, aşırı hareketliliği daha fazla olduğu görülmektedir. Z kuşağı çocuklarının ise kendinden sonra gelen Alfa kuşağı çocuklarına göre doyum düzeyi daha düşük, dil gelişim düzeyi daha yüksek, inisiyatif alma becerilerinin daha gelişmiş olduğu görülmektedir.

Mıstık (2019) çalışmasında Alfa kuşağının teknoloji kullanma becerisinin onun en belirgin özelliği olduğunu ifade ederek bu çalışmayı desteklemektedir.

5.1.4.2.1. Alfa ve Z Kuşağında Yer Alan 5-6 Yaş Çocuklarının Cinsiyet Farkı Açısından Genel Özelliklerine İlişkin Anne Görüşlerine Ait Bulguların Tartışılması: Alfa ve Z kuşağında yer alan 5-6 yaş çocuklarının cinsiyet farkı açısından genel özelliklerine ilişkin anne görüşlerine ait sonuçlar şu şekildedir:

Alfa kuşağında kızların; korumacı aile tutumu daha baskın, doyum düzeyi daha düşük, aşırı hareketliliği daha fazla, dil gelişim düzeyi daha yüksek, inisiyatif alma becerilerinin daha gelişmiş olduğu görülmektedir.

Alfa kuşağında erkeklerin; teknoloji kullanım düzeyinin daha fazla olduğu görülmektedir.

Z kuşağında kızların; korumacı aile tutumu daha baskın, dil gelişim düzeyi daha yüksek, inisiyatif alma becerilerinin daha gelişmiş olduğu görülmektedir.

Z kuşağında erkeklerin; teknoloji kullanım düzeyi daha fazla, doyum düzeyi daha düşük, aşırı hareketliliğinin daha fazla olduğu görülmektedir.

Alfa kuşağında kızların genel özelliğinin daha iyi olduğu yorumu yapılırken Z kuşağında her iki cinsiyetin de eşit olduğu yorumu yapılabilir.

5.1.5. Alfa ve Z Kuşağında Yer Alan 5-6 Yaş Çocukların Bazı Özellikler Açısından Karşılaştırılmasına İlişkin Bulguların Tartışılması:

5.1.5.1. Alfa ve Z Kuşağında Yer Alan 5-6 Yaş Çocukların Bazı Özellikler Açısından Karşılaştırılmasına İlişkin Öğretmen Görüşlerine Ait Bulguların Tartışılması: Alfa ve Z kuşağında yer alan 5-6 yaş çocukları bazı özellikler açısından karşılaştırılmasına ilişkin öğretmen görüşlerine ait sonuçlar şu şekildedir:

En yeni kuşak olan Alfa kuşağı çocukları, kendinden önceki Z kuşağı çocuklarıyla kıyaslandığında; kişilik özellikleri, bilişsel özellikleri, genel özellikleri, teknoloji kullanımı ve

oyun-oyuncak tercihi açısından belirgin farklar olduğu ancak sosyal özellikleri açısından bakıldığında da bazen belirgin farklar olduğu araştırma bulgularında saptanmıştır.

Çelik (2021) tarafından gerçekleştirilen çalışmada Alfa kuşağı çocuklarının Youtube oyun videolarından dolayı oyun tercihlerinin değiştiği sonucu bu araştırmaya dayanak oluşturmaktadır. Ayrıca Alfa ile Z kuşağı öğrencilerini kıyaslayan Apaydın'ın (2020) Z kuşağının Alfa'ya göre daha yüksek iletişim becerilerine sahip olduğu sonucu iki kuşak arasındaki sosyal özellik yönünden farklar bulunmasını destekler niteliktedir.

5.1.5.2. Alfa ve Z Kuşağında Yer Alan 5-6 Yaş Çocukların Bazı Özellikler Açısından Karşılaştırılmasına İlişkin Anne Görüşlerine Ait Bulguların Tartışılması: Alfa ve Z kuşağında yer alan 5-6 yaş çocukları bazı özellikler açısından karşılaştırılmasına ilişkin anne görüşlerine ait sonuçlar şu şekildedir:

En yeni kuşak olan Alfa kuşağı çocukları, kendinden önceki Z kuşağı çocuklarıyla kıyaslandığında; sosyal özellikleri, kişilik özellikleri, bilişsel özellikleri, genel özellikleri, teknoloji kullanımı ve oyun-oyuncak tercihi açısından belirgin farklar olduğu araştırma bulgularında saptanmıştır.

Benzer bir çalışmada Güzel (2021) teknolojik gelişmelere paralel olarak oyun türlerinde ve oyuncak çeşitlerinin değiştiği sonucuna ulaşılması bu çalışmayı destekler niteliktedir.

Ayrıca Alfa kuşağı çocukları Z kuşağında yer alan abla ve ağabeylerine kıyasla daha küçük yaşlarda teknolojiyle tanışmakta ve doğduğu günden itibaren ekran ile bağımlı bir hayat sürdürdüğünü ifade eden Güzel'in 2021 yılındaki çalışması da bu sonuca dayanak teşkil etmektedir.

5.1.6. Alfa ve Z Kuşağında Yer Alan 5-6 Yaş Çocukların Kuşak Özellikleri Hakkındaki Görüşlere İlişkin Bulguların Tartışılması: Araştırmada yer alan açık uçlu sorular doğrultusunda elde edilen bulgulardan oluşan sonuçlara göre Alfa kuşağı; eğlenmediği bir yerde durmak istemeyen, çabuk sıkılan, sabırsız, aşırı hareketli olmayan, hayalperest, benmerkezci, teknolojiyi üst düzeyde kullanan, teknolojiye uyum sağlama isteğinin yanında hayatın zorluklarıyla yüzleşmekten yorulan, ekran bağımlısı, küçük yaşta akran zorbalığına sık rastlanan dönemde yetişen bireyler şeklindeki özelliklerle nitelendirilmektedir.

5.1.6.1. 5-6 Yaş Çocukların Kuşak Özellikleri Hakkındaki Öğretmen Görüşlerine İlişkin Bulguların Tartışılması: 5-6 yaş çocuklarının kuşak özelliklerine ilişkin açık uçlu soruya öğretmenlerin verdiği cevapların sonuçları şu şekildedir:

4. kısımdaki açık uçlu soruyu yanıtlayan toplam 20 katılımcı bulunmaktadır. Bunların 11'i Alfa kuşağının kuşak özelliklerini Z kuşağına kıyasla daha negatif yönlü değiştiğini belirtirken sadece 1 katılımcı Alfa kuşağının kuşak özelliklerini Z kuşağına kıyasla daha pozitif yönlü değiştiğini ifade etmiştir. 6 katılımcı ise Alfa kuşağının hem olumlu hem olumsuz kuşak özelliklerini dile getirmiştir. Katılımcıların 2'si de bu farkların kuşak değişiminden ziyade başka etmenlerin bileşiminden doğduğunu açıklamışlardır. 1 katılımcı ise Alfa kuşağında görmeyi temenni ettiği kuşak özelliklerini sıralamıştır.

Buradan sonuçla öğretmenlerin Z kuşağının kuşak özelliklerini Alfa kuşağına kıyasla daha olumlu bulduğu ifade edilebilir.

Alfa bireyleri Z kuşağı bireylerine kıyasla teknolojiyle çok daha hızlı ve kontrolsüz bir biçimde karşılaşmaktadır. Bu karşılaşma henüz çocuk yaşta olan Alfa bireyleri için girişkenlik ve bağımsızlık çabalarını olumsuz etkilerken duygusal tatmin ve kendini ifade biçimlerini de farklı ortamlara aktarmasına neden olabileceğini ifade eden Sarı'nın (2020) görüşleri de bu sonucu desteklemektedir.

5.1.6.2. 5-6 Yaş Çocukların Kuşak Özellikleri Hakkındaki Anne Görüşlerine İlişkin Bulguların Tartışılması: 5-6 yaş çocuklarının kuşak özelliklerine ilişkin açık uçlu soruya annelerin verdiği cevapların sonuçları şu şekildedir:

4. kısımdaki açık uçlu soruyu yanıtlayan toplam 12 katılımcı bulunmaktadır. Bunların 5'i Alfa kuşağının kuşak özelliklerini Z kuşağına kıyasla daha pozitif yönlü bulurken 2 katılımcı Z kuşağının özelliklerini Alfa kuşağından daha olumlu bulduğunu ifade etmektedir. 3 katılımcı ise bu farkların kuşak değişiminden ziyade başka etmenlerin bileşiminden doğduğunu açıklamıştır. 2 katılımcı ise kendi çocuklarının farklı olumlu ve olumsuz özelliklerini yaşanan dönem imkanlarını baz alarak değerlendirmiştir.

Buradan sonuçla annelerin Alfa kuşağının kuşak özelliklerini Z kuşağına kıyasla daha olumlu bulduğu ifade edilebilir.

Koç Akran'ın (2018) araştırmasında yer alan öğretmen görüşlerinde Alfa kuşağının olumlu özelliklerini sıralandırması buradaki sonuca dayanak oluşturmaktadır.

5.2. Öneriler

Bu araştırmada 5-6 yaş Alfa ile Z kuşağı çocuklarının kuşak özellikleri arasındaki fark incelenmiştir. Kocaeli ilinin Darıca, Çayirova ve Gebze ilçelerindeki bazı okullarda görev yapan toplam 46 öğretmen ve 18 veli ile çalışılmıştır. Araştırmanın sonuçları doğrultusunda aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir:

1. Araştırmanın sonucunun genellenebilirliğinin arttırılması amacıyla başka illerde görev yapan daha fazla okul öncesi öğretmenine ve annelere ek olarak babalara ulaşılması sağlanarak çalışmanın geliştirilmesi önerilebilir.
2. Bu araştırmada sadece annelerden gelen anketler cinsiyetlere göre kıyaslanmıştır. Daha geniş bir örneklem ile öğretmenlerin de cinsiyet farkına göre kıyaslama yapabileceği bir araştırma oluşturulabilir.
3. İleriki yıllarda 2025 yılında dünyaya geleceği belirtilen yeni kuşak Beta kuşağı ile Alfa kuşağının kuşak özelliklerini karşılaştıracak çalışmalar da planlanabilir.
4. Alfa kuşağında yer alan çocukları bulunan ebeveynler çalışmada öğretmenler tarafından sıkça dile getirilen aşırı korumacı tutumlarını bırakarak çocuklarının gelişimlerini en üst düzeye çıkarmak adına sorumluluklarını üstlenen değil destekleyici konumuna geçmeleri önerilmektedir.
5. Kültürel mirasın devamlılığının sağlamak adına örf, adet, gelenek, görenek ve ahlaki değerlerin yeni nesillere aktarılmasının öneminin her geçen gün arttığı bilincinden çıkılmamalıdır.
6. Ailenin bilinçlenmesi çocuğu ve akabinde toplumu ileriye taşıyacaktır. Bu nedenle çağın getirilerine uygun aile eğitimlerinin planlanması önem arz etmektedir.
7. Aileler tarafından teknoloji kullanımı sınırlandırılarak faydalı içeriklerin daha cazip hale getirilmesi çocukların gelişimini olumlu yönde etkileyeceği göz ardı edilmemelidir.
8. Ekonomik imkanlar doğrultusunda çocuklara akranları ile zaman geçirebileceği aktivite alanları, doğa alanları, spor alanları vb. arttırmalı, akran zorbalığının önüne geçmek için çocukların sosyalleşmesi her platformda desteklenmelidir.
9. Eğitimcilerin öğretim materyallerini hazırlarken ve öğretim yöntemleri belirlenirken yeni çağın getirilerine ayak uydurarak her yeni gelişmeden haberdar olmaları, teknolojiyi kullanmaları; yeni nesil adına eğitim-öğretim faaliyetlerindeki hedeflere ulaşmada kolaylaştırıcı rol oynayacaktır.
10. Alfa kuşağı öğrencilere çalışan ya da çalışacak olan öğretmenlerin bu yeni kuşağın kuşak özelliklerini göz önünde bulundurularak sınıf içi düzenlemelerin yapılması, etkinliklerin planlanması ve sınıf yönetim tekniklerinin belirlenmesi önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- Anıl, H.A. (2011). *Kültürel değişme açısından kuşaklar arası çatışma* [Yüksek lisans tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi]. <https://tez.yok.gov.tr/> veritabanından alınmıştır. (Tez No: 289527)
- Apaydın, Ç., Kaya, F. (2020). An analysis of the preschool teacher's views on Alpha generation. *European Journal of Education Studies*, 6(11), 123-141.
- Aydınbaş, E. (2021). *Kuşaklararası Manevi Güçlenme Eğitimi Programı: yaşlılar ve çocuklar ile uygulama örneği* [Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi]. <https://tez.yok.gov.tr/> veritabanından alınmıştır. (Tez No: 673037)
- Bahcaci, İ., E., (2022). *X, Y ve Z kuşağındaki bireylerin yaşam doyumu ve psikolojik belirtileri arasındaki ilişki* [Yüksek lisans tezi, İstanbul Arel Üniversitesi,]. <https://tez.yok.gov.tr/> veritabanından alınmıştır. (Tez No: 631695)
- Balcı, C. (2020). *Baby boomers, X, Y ve Z kuşaklarının toplumsal cinsiyet algısının sosyolojik olarak incelenmesi ve karşılaştırılması* [Yüksek lisans tezi, İstanbul Aydın Üniversitesi]. <https://tez.yok.gov.tr/> veritabanından alınmıştır. (Tez No: 666994)
- Bejtkovský, J. (2016). The current generations: The baby boomers, X, Y and Z in the context of human capital management of the 21st century in selected corporations in the Czech Republic. *Littera scripta*, 9(2), 25-45.
- Büyüköztürk, Ş., Akgün, Ö. E., Demirel, F., Karadeniz, Ş., ve Çakmak, E. K. (2020). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (28.baskı). Pegem Akademi.
- Çelik, N. (2021). *Youtube oyun videolarının 3-6 yaş arasındaki kız ve erkek çocukların oyun davranışlarına etkisi (Erzurum ili örneği)* [Yüksek lisans tezi, Atatürk Üniversitesi]. <https://tez.yok.gov.tr/> veritabanından alınmıştır. (Tez No: 724705)
- Demirel, Z. H. (2021), Çalışma hayatında geleceğin insan kaynağı: Alfa kuşağı. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 18(Yönetim ve Organizasyon Özel Sayısı), 1796-1827.
- Deneçli, C., Deneçli S. (2012). Nabza göre şerbet, kuşağa göre etkinlik: eğlencenin pazarlanması ve kuşaklar, iku.edu.tr. 'den alınmıştır.
- Dere, B. (2021). *Taze yol arkadaşlarının kendi aralarında ve ebeveynleri veya çocukları arasındaki kuşak çatışmasının incelenmesi* [Yüksek lisans tezi, Akdeniz Üniversitesi]. <https://tez.yok.gov.tr/> veritabanından alınmıştır. (Tez No: 674685)

- Çakıcı, B. (2023). *Okul öncesi öğretmenlerinin prososyal davranış düzeyleri ile sınıf yönetimi becerileri arasındaki ilişki* [Yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi]. <https://tez.yok.gov.tr/> veritabanından alınmıştır. (Tez No: 805125)
- Doğan, S. (2021). *Kuşakların hoşgörü eğilimlerinin incelenmesi* [Yüksek lisans tezi, Sakarya Üniversitesi]. <https://tez.yok.gov.tr/> veritabanından alınmıştır. (Tez No: 668705)
- Dos Reis, T. A. (2018). Study on the alpha generation and the reflections of its behavior in the organizational environment. *Quest Journals J Res Humanit Soc Sci*, 6, 9-19.
- Düzenli, T., Alpak, E., ve Yılmaz, S. (2019). The correlation between urban open space occupation differences among generations X, Y, and Z and occupant well-being, *Applied Ecology And Environmental Research*, 17(2), 3737-3751.
- Ercan, E. M. (2021). *Boş zaman değerlendirmesi açısından Z kuşağı: Necmettin Erbakan Üniversitesi öğrencileri üzerine nitel bir araştırma* [Yüksek lisans tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi]. <https://tez.yok.gov.tr/> veritabanından alınmıştır. (Tez No: 669153)
- Esendere, M. (2023). *İlkokul 3. sınıf matematik öğretiminde dijital materyallerin kullanımı: bitmoji uygulaması örneği* [Yüksek lisans tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi]. <https://tez.yok.gov.tr/> veritabanından alınmıştır. (Tez No: 812328)
- Garcia, O. F., Fuentes, M. C., Gracia, E., Serra, E., ve Garcia, F. (2020). Parenting warmth and strictness across three generations: Parenting styles and psychosocial adjustment. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 17(20), 7487.
- Güçlü, M. (2021). *Bir soya ait üç kuşağı oluşturan kadınların yaşam öyküsü karakterlerinin değerlendirilmesi: Fethiye ilçesi örneği* [Yüksek lisans tezi, Akdeniz Üniversitesi]. <https://tez.yok.gov.tr/> veritabanından alınmıştır. (Tez No: 674687)
- Gürbüz, S. (2015). Kuşak farklılıkları: mit mi, gerçek mi. *İş ve İnsan Dergisi*, 2(1), 39-57.
- Gürbüz, S., Şahin, F. (2018). Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri (5. Baskı). Seçkin.
- Güzel, M. (2021). *Medyadaki teknolojik gelişmelerin Z ve Alfa kuşakları üzerindeki yansımalarının aile içi ilişkiler bağlamında analizi*[Yüksek lisans tezi, İstanbul Üniversitesi]. <https://tez.yok.gov.tr/> veritabanından alınmıştır. (Tez No: 668899)
- Güzel, M. (2023). X ve Y kuşaklarının çocukları: Z ve Alfa kuşakları. *International Journal of Social and Humanities Sciences Research (JSHSR)*, 10(98), 1990-2001.

- Hiçyılmaz, G., (2021). *Kuşak Dostu Okul: kuşaklararası alan, dayanışma ve bilgi paylaşımı ile kuşaklararası öğrenme arasındaki ilişki* [Doktora tezi, Kocaeli Üniversitesi]. <https://tez.yok.gov.tr/> veritabanından alınmıştır. (Tez No: 660357)
- İsmailoğlu, A. G. S., Yılmaz, A. G. H. (2019). Alfa nesli çocuklarının sınıflarında teknoloji kullanımı. *ISPC 2019 Bildiri ve/veya Örnekler Tam Metin Kitabı*, 107.
- Jha, A. K. (2020). Understanding generation Alpha. <https://doi.org/10.31219/osf.io/d2e8g>
- Karaymirza, E., (2019). *Kuşaktan kuşağa annelik: Gaziantep örneği* [Yüksek lisans tezi, Gaziantep Üniversitesi]. <https://tez.yok.gov.tr/> veritabanından alınmıştır. (Tez No: 610102)
- Koç Akran, S., (2018). Ters-yüz sınıflarda (flipped classrooms) Alfakuşağı. H. Şahin, A. Temizer ve M. Premović (Editörler), *Eğitim Bilimlerinde Akademik Çalışmalar* (ss. 139-158), Çetine.
- Kuran, E. (2021). *Z/bir kuşağı anlamak*(8. baskı).Can Yayınları.
- Kuran, E. (2022). *Telgraftan tablete*(2. baskı).Destek Yayınları.
- Kuyucu, M. (2017). Y kuşağı ve teknoloji: Y kuşağının iletişim teknolojilerini kullanım alışkanlıkları. *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi*, 5(2), 845-872.
- Kyles, D. (2005). Managing your multigenerational workforce. *Strategic Finance*, 87(6), 52.
- Mıstık, A. (2019). *Okul öncesi eğitim yapılarında öğrenme mekânları ve kullanıcı olarak alfa kuşağı* [Yüksek lisans tezi, Anadolu Üniversitesi]. <https://tez.yok.gov.tr/> veritabanından alınmıştır. (Tez No: 587106)
- McCrindle, M. (2014). *The ABC of XYZ: Understanding the global generations. The ABC of XYZ*. McCrindle Research Pty Ltd.
- Nagy, Á., Kölcsey, A. (2017). Generation Alpha: marketing or science. *Acta Educationis Generalis*, 7(1), 107- 115.
- Nayır, F., ve Çinkır, Ş. (2017). Değişen zaman, değişen ihtiyaçlar: Türkiye’de kuşaklararası eğitimin karşılaştırılması. *Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 8(1), 19-28.
- Neamtu, D. M., Hapenciuc, C. V., ve Bejinaru, R.(2020) Specializations of the future. Challenges and opportunities for generations Y, Z and Alpha. *Strategica*, 825-840.
- Özdemir, Ö. (2021). *1960-1980 Döneminin izleri: zamansallık, kuşak ve bellek* [Doktora tezi, Hacettepe Üniversitesi]. <https://tez.yok.gov.tr/> veritabanından alınmıştır. (Tez No: 675057)

- Öz, Ü. (2015). *XYZ kuşaklarının özellikleri ve Y kuşağının örgütsel bağlılık düzeyi analizi* [Yüksek lisans tezi, Atılım Üniversitesi]. <https://tez.yok.gov.tr/> veritabanından alınmıştır. (Tez No: 396101)
- Öztürk, Ö. (2023). *Investigating Alpha generation individuals' awareness climate change* [Yüksek lisans tezi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi]. <https://tez.yok.gov.tr/> veritabanından alınmıştır. (Tez No: 786576)
- Reeves, T. C., ve Oh, E. (2008). Generational differences. *Handbook of research on educational communications and technology*, 295-303.
- Sarı, S. V. (2020). *Çocuğum değişti peki ya ben?-Z kuşağı ve Alfa kuşağı anne babalarına*. Nobel Akademik Yayıncılık.
- Sarısoy, S. (2021). *Erken çocukluk döneminde anne baba çocuk iletişiminin karşılaştırılmalı olarak incelenmesi* [Yüksek lisans tezi, Aydın Üniversitesi]. <https://tez.yok.gov.tr/> veritabanından alınmıştır. (Tez No: 701268)
- Schwabel, D. (2014). *5 Predictions for generation Alpha*. Retrieved from: <http://danschawbel.com/blog/5-predictions-for-generation-alpha> ERIŞİM 02.08.2022
- Serinikli, N. (2019). Transformation of human resources in digitalization: Y, Z and Alpha generations. *In Business ve Life Sciences*, 181-187.
- Şahin, D., (2021). *Türkiye’de çocuk oyunlarının, oyuncaklarının ve oyun alanlarındaki değişimlerin incelenmesi* [Yüksek lisans tezi, Okan Üniversitesi]. <https://tez.yok.gov.tr/> veritabanından alınmıştır. (Tez No: 701193)
- Taşlıbeyaz, E. (2019). Z kuşağı ile ilgili araştırma eğilimlerinin ve eğitime yönelik katkılarının analizi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21(3), 715-729.
- Taş, H. Y., Demirdöğmez, M. ve Küçüköğlü, M. (2017). Geleceğimiz olan Z kuşağının çalışma hayatına muhtemel etkileri. *OPUS-Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 7(13), 1031-1048.
- Türk Dil Kurumu. ‘Kuşak’. Erişim: 25.12.2021. <https://sozluk.gov.tr/>
- Tekin, E. (2020). COVID-19 Kaygısının motivasyon üzerindeki etkisi: Z kuşağı üzerine bir araştırma. *Electronic Turkish Studies*, 15(4), 1130-1145.
- Tootell, H., Freeman, M., & Freeman, A. (2014). Generation alpha at the intersection of technology, play and motivation. In *2014 47th Hawaii international conference on system sciences* (pp. 82-90). IEEE.

- Tuğrul, B., Ertürk, H. G., Özen Altınkaynak, Ş., Güneş, G. (2014). Oyunun üç kuşaktaki değişimi. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 27, 1-16.
- Uğurluoğlu, B. (2020). *Kişisel özelliklere göre jenerasyon belirlenmesi ve iş beklentilerinin karşılaştırılması* [Yüksek lisans tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi]. <https://tez.yok.gov.tr/> veritabanından alınmıştır. (Tez No: 637504)
- Üstün, M., Taş, A.(2021). X ve Y kuşağı öğretmenlerin kullandıkları motivasyon tür ve araçları. *Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(1), 251-267.
- Varışlı, B., ve Gültekin, T. (2020). Yaşlı ayrımcılığının pandemi hali: COVID-19 sürecinde kuşaklararası etkileşimin dönüşümü. *Electronic Turkish Studies*, 15(4), 1227-1237.
- Yalçın Kayıkçı, M., Kutluk Bozkurt, A. (2018). Dijital çağda Z ve Alpha kuşağı, yapay zeka uygulamaları ve turizme yansımaları. *Sosyal Bilimler Metinleri*, 01.
- Yıldız, D. (2021). Türkiye’de korona virüs pandemisi ve kuşaklar. *Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi*, 10(1), s: 1-7.
- Yılmaz, H. (2021). *Ergenlik döneminde (13-17) kuşak çatışması: lise öğrencileri üzerine bir araştırma* [Yüksek lisans tezi, Karabük Üniversitesi]. <https://tez.yok.gov.tr/> veritabanından alınmıştır. (Tez No: 678119)
- Young, K. (2009). The X, Y and Z of generations in schools. *International Journal of Learning*, 16(7), 203-2015.
- Yüksekbilgili, Z. (2013). Türk tipi Y kuşağı. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 12(45), 342-353.

EKLER

EK 1: MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ ARAŞTIRMA İZİN YAZISI

T.C.
KOCAELİ VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-99332089-605.01-45736232
Konu : Araştırma İzni
(Nursena DİNÇER)

15/03/2022

BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

İlgi : 11/02/2022 tarih ve 46500 sayılı yazınız.

Üniversiteniz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Okul Öncesi Eğitimi Yüksek Lisans öğrencisi Nursena DİNÇER 'in "Öğretmen ve Anne Görüşleri Doğrultusunda 5-6 Yaş Alfa Kuşağı ile Z Kuşağı Çocuklarının Karşılaştırılması" konulu çalışmasını İlimiz Okulöncesi Eğitim Kurumlarında uygulama talebi komisyonumuzca uygun görülmüş olup, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, Millî Eğitim Temel Kanunu ile Türk Millî Eğitiminin genel amaçlarına uygun olarak, 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununa ve yürürlükteki diğer tüm düzenlemelerde belirtilen hüküm, esas ve amaçlara aykırılık teşkil etmeyecek şekilde, denetimleri ilgili okul, ilçe millî eğitim müdürlükleri tarafından gerçekleştirilmek üzere, gönüllülük esasına göre, anket çalışmasının İlçe Millî Eğitim Müdürlükleri ve Okul Müdürlüklerinin denetimi, gözetimi ve sorumluluğunda yapmasının uygun görüldüğüne ilişkin, 11/03/2022 tarih ve 45489696 sayılı Valilik Onayı ekte gönderilmiştir.

Gereğini rica ederim.

Abdul Rauf ULUSOY
Vali a.
Vali Yardımcısı

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Adres : Körfez Mah. Ankara Karayolu Caddesi no:129 Valilik Binası B Blok Belge Doğrulama Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/meb-ebys>
41040 İzmit/ KOCAELİ Bilgi için: Emel SAGLAM YAVUZ
Telefon No : 0 (262) 300 58 71 Unvan : Şef
E-Posta: stratejigelistirme41@mcb.gov.tr İnternet Adresi: Faks:2623211554
Kep Adresi : mebi@ha01.kep.tr

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 9404-8180-30e7-a971-6bb5 kodu ile teyit edilebilir.

EK 2: ETİK KURUL KARARI

BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
ARAŞTIRMA VE YAYIN ETİK KURULLARI
 (Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma ve Yayın Etik Kurulu)
TOPLANTISI

OTURUM TARİHİ
 28 Ocak 2022

OTURUM SAYISI
 2022-01

KARAR NO 24: Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'nden alınan Temel Eğitim Ana Bilim Dalı Okul Öncesi Eğitimi Bilim Dalı Yüksek Lisans Programı öğrencisi Nursena DİNÇER'in "Öğretmen ve Anne Görüşleri Doğrultusunda 5-6 Yaş Alfa Kuşağı ile Z Kuşağı Çocuklarının Karşılaştırılması" konulu tez çalışması kapsamında uygulanacak anket sorularının değerlendirilmesine geçildi.

Yapılan görüşmeler sonunda; Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Temel Eğitim Ana Bilim Dalı Okul Öncesi Eğitimi Bilim Dalı Yüksek Lisans Programı öğrencisi Nursena DİNÇER'in "Öğretmen ve Anne Görüşleri Doğrultusunda 5-6 Yaş Alfa Kuşağı ile Z Kuşağı Çocuklarının Karşılaştırılması" konulu tez çalışması kapsamında uygulanacak anket sorularının fikri, hukuki ve telif hakları bakımından metot ve ölçeğine ilişkin sorumluluğu başvurucuya ait olmak üzere uygun olduğuna oybirliği ile karar verildi.

EK 2: ETİK KURUL KARARI

	BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ ARAŞTIRMA VE YAYIN ETİK KURULLARI (Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma ve Yayın Etik Kurulu) TOPLANTISI
OTURUM TARİHİ 28 Ocak 2022	OTURUM SAYISI 2022-01
KARAR NO 24: Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'nden alınan Temel Eğitim Ana Bilim Dalı Okul Öncesi Eğitimi Bilim Dalı Yüksek Lisans Programı öğrencisi Nursena DİNÇER'in "Öğretmen ve Anne Görüşleri Doğrultusunda 5-6 Yaş Alfa Kuşağı ile Z Kuşağı Çocuklarının Karşılaştırılması" konulu tez çalışması kapsamında uygulanacak anket sorularının değerlendirilmesine geçildi.	
Yapılan görüşmeler sonunda; Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Temel Eğitim Ana Bilim Dalı Okul Öncesi Eğitimi Bilim Dalı Yüksek Lisans Programı öğrencisi Nursena DİNÇER'in "Öğretmen ve Anne Görüşleri Doğrultusunda 5-6 Yaş Alfa Kuşağı ile Z Kuşağı Çocuklarının Karşılaştırılması" konulu tez çalışması kapsamında uygulanacak anket sorularının fikri, hukuki ve telif hakları bakımından metot ve ölçeğine ilişkin sorumluluğu başvurucuya ait olmak üzere uygun olduğuna oybirliği ile karar verildi.	

EK 3: ÖZ GEÇMİŞ

ÖZ GEÇMİŞ			
Adı-Soyadı	Nursena GÖÇMEN		
Yabancı Dil	İngilizce-Orta Düzey		
Eğitim Durumu	Başlama–Bitirme	Kurum Adı	
Lise	2009	2012	Ulubatlı Hasan Anadolu Lisesi
Lisans	2012	2016	Bursa Uludağ Üniversitesi-Okul Öncesi Öğretmenliği
	2020	-	İstanbul Üniversitesi-Çocuk Gelişimi
Yüksek Lisans	2020	2024	Bursa Uludağ Üniversitesi -Okul Öncesi Eğitimi
Çalıştığı Kurum	Başlama–Ayrılma	Çalışılan Kurumun Adı	
MEB-Bursa	2016	2018	Babasultan Musa Coşkun ilkokulu
MEB-Bursa	2018	2019	Milli İrade Anaokulu
MEB-Kocaeli	2019	2023	Yavuz Selim Anaokulu
MEB-Kocaeli	2023	-	Şehit Polat Özbek Anaokulu
Üye Olduğu Bilimsel ve Meslekî Kuruluşlar	-		
Katıldığı Proje ve Toplantılar	-3. Okul Öncesi Eğitim Zirvesi -Minik TEMA Projesi - 81 Minik El Ele 23 Nisan'da Van da Birlikte e-Twinning Projesi -Emotion Coaching Türkiye-Temel Düzey Eğitimi		
Yayınlar:	**Başal, H. A., Bağçeli Kahraman, P., Özen, P., Tabak, D. ve Turan, N. (2017). Okul öncesi eğitimi öğretmen adayları, uygulama öğretmenleri, öğretim elemanları ve uygulama okulu yöneticilerinin öğretmenlik uygulaması dersine ilişkin görüşleri. <i>Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi</i> , 30(2), 389-417.		
Tarih		18.12.2023	
İmza			
Adı-Soyadı		Nursena GÖÇMEN	